

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (druhá rozšírená komora)
zo 14. decembra 2005*

Vo veci T-210/01,

General Electric Company, so sídlom vo Fairfield, Connecticut (Spojené štáty),
v zastúpení: N. Green, C. Booth, QC, J. Simor, K. Bacon, barristers, S. Baxter,
solicitor, L. Vogel a J. Vogel, advokáti, ako aj pôvodne M. Van Kerckhove, advokát,
neskôr J. O'Leary, solicitor, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: R. Lyal, P. Hellström a F. Siredey-
-Garnier, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorú v konaní podporujú:

Rolls-Royce plc, so sídlom v Londýne (Spojené kráľovstvo), v zastúpení:
A. Renshaw, solicitor,

a

Rockwell Collins, Inc., so sídlom v Cedar Rapids, Iowa (Spojené štáty), v zastúpení:
T. Soames, J. Davies a A. Ryan, solicitors, a P. D. Camesasca, advokát,

vedľajší účastníci,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie 2004/134/ES z 3. júla 2001, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za nezlučiteľnú so spoločným trhom a dohodou EHP (prípado COMP/M.2220 — General Electric/Honeywell) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 48, 2004, s. 1),

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
(druhá rozšírená komora),

v zložení: predseda komory J. Pirrung, sudcovia V. Tiili, A. W. H. Meij, M. Vilaras
a N. J. Forwood,

tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. mája 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

- ¹ Nariadenie Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. ES L 395, s. 1, korigendá v Ú. v. ES L 257, 1990, s. 13; Mim. vyd. 08/001, s. 31), naposledy zmenené a doplnené nariadením Rady (ES) č. 1310/97 z 30. júna 1997 (Ú. v. ES L 180, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 164; v opravenom, zmenenom a doplnenom znení, ďalej len „nariadenie č. 4064/89“), v článku 2 ods. 2 a 3 stanovuje:

„2. Koncentrácia, ktorá nevytvára ani neposilňuje dominantné postavenie, ktorého dôsledkom môžu byť významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu alebo jeho podstatnej časti, sa vyhlási za zlučiteľnú so spoločným trhom.

3. Koncentrácia, ktorá vytvára alebo posilňuje dominantné postavenie, ktorého dôsledkom môžu byť významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu alebo jeho podstatnej časti, sa vyhlási za nezlučiteľnú so spoločným trhom.“

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 General Electric Company (ďalej len „GE“) je diverzifikovaný priemyselný podnik pôsobiaci najmä v oblasti leteckých motorov, domácich spotrebičov, informačných služieb, energetických systémov, osvetlenia, priemyselných systémov, zdravotníckych systémov, umelých hmôt, televízneho vysielania, finančných služieb a dopravných služieb.
- 3 Honeywell International, Inc., je spoločnosť pôsobiaca najmä na trhu s leteckými výrobkami a službami, automobilistickými výrobkami, elektronickým materiálom, chemickými prípravkami, vysokoefektívnymi polymérmi, dopravnými a energetickými systémami a systémami na stráženie objektov slúžiacich na účely bývania alebo podnikania.
- 4 Dňa 22. októbra 2000 uzavreli GE a Honeywell dohodu, podľa ktorej mal GE nadobudnúť celé obchodné imanie Honeywell (ďalej len „koncentrácia“), takže Honeywell by sa stal dcérskou spoločnosťou v 100-percentnom vlastníctve GE.
- 5 Dňa 5. februára 2001 bola koncentrácia oficiálne oznámená Komisii v súlade s článkom 4 nariadenia č. 4064/89.
- 6 Keďže sa Komisia domnievala, že na koncentráciu by sa mohlo vzťahovať nariadenie č. 4064/89, rozhodla 1. marca 2001 o začatí konania o preskúmaní podľa článku 6 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia a článku 57 dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP) (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“).

- 7 Dňa 15. marca 2001 GE a Honeywell spoločne predložili Komisii pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania.
- 8 Dňa 8. mája 2001 Komisia oznámila GE svoje výhrady (ďalej len „OV“), na ktoré GE odpovedal 24. mája 2001.
- 9 V dňoch 29. a 30. mája 2001 sa uskutočnilo vypočutie za účasti Komisie, GE a Honeywell.
- 10 V dňoch 14. a 28. júna 2001 GE a Honeywell spoločne navrhli postupne dve série záväzkov, na základe ktorých mala byť koncentrácia prijateľná pre Komisiu.
- 11 Dňa 3. júla 2001 Komisia prijala rozhodnutie 2004/134/ES (prípád COMP/M.2220 — General Electric/Honeywell) (Ú. v. EÚ L 48, 2004, s. 1), v ktorom vyhlásila koncentráciu za nezlučiteľnú so spoločným trhom a dohodou EHP (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Napadnuté rozhodnutie

- 12 Výrok napadnutého rozhodnutia znie takto:

„Článok 1

Koncentrácia, ktorou [GE] nadobúda kontrolu nad podnikom Honeywell International, Inc., je nezlučiteľná so spoločným trhom a dohodou EHP.

Článok 2

Rozhodnutie je určené

[GE]

...“ [*neoficiálny preklad*]

- 13 Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia možno zhrnúť nasledujúcim spôsobom.
- 14 Podľa Komisie mal samotný GE už pred koncentráciou dominantné postavenie na svetovom trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá a s prúdovými motormi pre veľké regionálne lietadlá (pozri v tomto poradí odôvodnenia č. 45 až 83 a 84 až 87 napadnutého rozhodnutia, ako aj odôvodnenia č. 107 až 229). Pevná pozícia na trhu v spojení s obchodnými pákami vyplývajúcimi z jeho finančnej sily a vertikálnej integrácie pri poskytovaní lízingu lietadiel figuruje medzi prvkami, ktoré umožnili dospieť k záveru o dominantnom postavení žalobcu na týchto trhoch. Vyšetrovanie tiež preukázalo, že Honeywell už je hlavným dodávateľom leteckých a neleteckých výrobkov (odôvodnenia č. 241 až 275), ako aj prúdových motorov pre obchodné lietadlá (odôvodnenia č. 88 a 89) a štartovacích zariadení prúdových motorov, najmä prúdových motorov pre veľké obchodné lietadlá, pričom tieto štartovacie zariadenia sú kľúčovým prvkom pri výrobe prúdových motorov (odôvodnenia č. 331 až 340).

15 Spojenie činností týchto dvoch spoločností by malo za následok vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia na viacerých trhoch. Komisia sa najmä domnievala, že už existujúce dominantné postavenie GE na svetovom trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá by bolo posilnené v dôsledku „vertikálnych“ účinkov koncentrácie vyvolaných integráciou výroby týchto prúdových motorov GE s výrobou štartérov pre tieto prúdové motory zo strany Honeywell (odôvodnenia č. 419 až 427 napadnutého rozhodnutia). Dospela tiež k záveru o vytvorení dominantného postavenia na rôznych svetových trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami, na ktorých mal Honeywell silné postavenie už pred koncentráciou v dôsledku dvoch typov tzv. konglomerátnych účinkov. Podľa Komisie boli tieto účinky po prvé výsledkom procesu označovaného ako „presúvanie podielov na trhu“ (share shifting), spočívajúceho v rozšírení finančnej sily GE Capital, spoločnosti patriacej k skupine žalobcu, ako aj obchodných výhod vyplývajúcich z nákupu a lízingu lietadiel predovšetkým spoločnosťou GE Capital Aviation Services (GECAS), tiež patriacou k skupine žalobcu, na tieto trhy (odôvodnenia č. 342 až 348 a 405 až 411). Po druhé Komisia predvídala účinky, ktoré budú vyvolané budúcou praxou subjektu — výsledku fúzie, spočívajúcou vo viazanom predaji — čistom, technickom a zmiešanom — súčasne zahŕňajúcom jednak prúdové motory pôvodného GE, jednak letecké a neletecké výrobky pôvodného Honeywell (odôvodnenia č. 349 až 404). Komisia sa domnievala, že budúca prax takéhoto viazaného predaja by tiež posilnila už existujúce dominantné postavenie GE na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

16 Okrem toho Komisia dospela k záveru o posilnení už existujúceho dominantného postavenia GE na svetovom trhu s prúdovými motormi pre veľké regionálne lietadlá, ako aj o vzniku dominantného postavenia subjektu — výsledku fúzie na svetovom trhu s prúdovými motormi pre podnikové lietadlá, najmä v dôsledku „horizontálneho prekrývania“, keďže aj GE, aj Honeywell na týchto trhoch pôsobili ako výrobcovia už pred koncentráciou (odôvodnenia č. 428 až 431 a 435 až 437 napadnutého rozhodnutia). Dospela tiež k záveru, že by vzniklo dominantné postavenie na svetovom trhu s malými plynovými námornými turbínami, najmä v dôsledku horizontálneho prekrývania dvoch účastníkov oznámenej koncentrácie (odôvodnenia č. 468 až 477).

- 17 Keďže sa teda Komisia domnievala, že záväzky navrhnuté účastníkmi koncentrácie neboli dostatočné na vyriešenie problémov hospodárskej súťaže vyplývajúcich z tejto operácie (odôvodnenia č. 500 až 533 a 546 až 563 napadnutého rozhodnutia), dospela v odôvodnení č. 567 k záveru, že by vzniklo viacero dominantných postavení, ktorých dôsledkom by boli významné prekážky hospodárskej súťaže na trhu Spoločenstva, a že by preto koncentrácia mala byť vyhlásená za nezlučiteľnú so spoločným trhom v súlade s článkom 8 ods. 3 nariadenia č. 4064/89.

Konanie

- 18 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 12. septembra 2001 podal túto žalobu. V ten istý deň podal žalobu proti napadnutému rozhodnutiu aj Honeywell (vec T-209/01).
- 19 Rolls-Royce plc, Rockwell Collins, Inc. (ďalej len „Rockwell“) a Thales SA podali 11., 15. a 16. januára 2002 do kancelárie Súdu prvého stupňa návrh na vstup vedľajších účastníkov do konania na podporu Komisie.
- 20 Žalobca požiadal o dôverné zaobchádzanie s určitými informáciami obsiahnutými v jeho písomnostiach a v písomnostiach Komisie vo vzťahu k vedľajším účastníkom konania.

- 21 Uznesením z 26. júna 2002 predseda prvej komory Súdu prvého stupňa vyhovel návrhu na vstup Rolls-Royce a Rockwell ako vedľajších účastníkov do konania. Tým istým uznesením vyhovel žiadosti o dôverné zaobchádzanie, ktorú podal žalobca, s výhradou pripomienok týchto vedľajších účastníkov konania. V súlade s článkom 116 ods. 6 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa bolo vyhovené návrhu na vstup Thales ako vedľajšieho účastníka do konania na základe správy z pojednávania v rámci ústnej časti konania.
- 22 Vzhľadom na to, že zloženie komôr Súdu prvého stupňa bolo rozhodnutím Súdu prvého stupňa z 13. septembra 2004 (Ú. v. EÚ C 251, s. 12) zmenené, sudca spravodajca bol pridelený k druhej komore, ktorej bola z tohto dôvodu táto vec pridelená.
- 23 Na základe článku 14 rokovacieho poriadku a na návrh druhej komory Súd prvého stupňa po vypočutí účastníkov konania v súlade s článkom 51 rokovacieho poriadku rozhodol o postúpení veci rozšírenému zloženiu.
- 24 Listom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 2. februára 2004 sa Thales vzdal svojho vedľajšieho účasti. Uznesením z 23. marca 2004 vzal predseda druhej rozšírenej komory Súdu prvého stupňa po vypočutí ostatných účastníkov konania toto vzdanie sa vedľajšieho účasti na vedomie.
- 25 Listom zo 17. marca 2004 žalobca požiadal o spojenie tejto veci s vecou T-209/01. Predseda druhej rozšírenej komory postúpil rozhodnutie o prípadnom spojení vecí na toto rozhodovacie zloženie v súlade s článkom 50 rokovacieho poriadku.

- 26 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 rokovacieho poriadku položil účastníkom konania otázky. Zároveň požiadal Komisiu, aby pred pojednávaním predložila určité dokumenty. Účastníci konania týmto žiadosťami vyhovel.
- 27 Ústne prednesy a odpovede účastníkov konania na otázky Súdu prvého stupňa boli vypočítané na pojednávaní 27. mája 2004. Na konci tohto pojednávania sa ústna časť konania skončila.
- 28 Listom z 8. júna 2004 žalobca podal do kancelárie Súdu prvého stupňa návrh na opätovné otvorenie ústnej časti konania, ako aj doplnujúce pripomienky k niektorým aspektom veci, ku ktorým priložil viacero nových dokumentov. Uznesením z 8. júla 2004 Súd prvého stupňa rozhodol o opätovnom otvorení ústnej časti konania v súlade s článkom 62 rokovacieho poriadku.
- 29 Po vypočutí účastníkov konania Súd prvého stupňa prijal opatrenia na zabezpečenie priebehu konania v súlade s článkom 64 rokovacieho konania, ktoré spočívali v založení dokumentov a pripomienok predložených žalobcom 8. júna 2004 do spisu. Pripomienky Komisie a vedľajších účastníkov konania k relevancii týchto skutočností boli takisto založené do spisu.
- 30 Na žiadosť Súdu prvého stupňa účastníci konania predložili pripomienky a doplnujúce dokumenty k otázkam, ktoré položil žalobca vo svojich pôvodných pripomienkach. Tieto dokumenty boli tiež založené do spisu.
- 31 Ústna časť konania sa potom opäť skončila 23. novembra 2004.

Návrhy účastníkov konania

32 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zrušil napadnuté rozhodnutie,
- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

33 Komisia, podporovaná Rolls-Royce a Rockwell, navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zamietol žalobu,
- zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

34 Vo svojich písomnostiach žalobca vznáša sériu otázok, ktoré sa týkajú rozsahu jeho žaloby, rozsahu preskúmania Súdom prvého stupňa a všeobecných kritérií, ktoré Komisia použila v napadnutom rozhodnutí. Tieto otázky budú preskúmané hneď na úvod.

- 35 Žalobca spochybňuje zistenie Komisie obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí, ktoré slúžilo ako východisko pre ďalšie aspekty analýzy hospodárskej súťaže, podľa ktorej mal žalobca už pred koncentráciou dominantné postavenie na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá. Tento aspekt bude preskúmaný ako prvý.
- 36 Žalobca tiež vyvracia závery Komisie o vertikálnom prekryvaní, konglomerátnych účinkoch a horizontálnom prekryvaní, ktoré by boli spôsobené koncentráciou. Tieto otázky budú postupne preskúmané ako druhá, tretia a štvrtá v poradí.
- 37 Napokon žalobca uvádza vady v konaní, ktoré mali vplyv na napadnuté rozhodnutie. Tieto skutočnosti budú preskúmané na záver.

A — *Predbežné otázky*

1. *O návrhu na spojenie vecí*

- 38 Je potrebné uviesť, že spojenie dvoch vecí, v ktorých sú žalobcami dve rôzne osoby, nemôže zmeniť rozsah podaní, ktoré podala každá z nich, ak nemá byť porušená nezávislosť a autonómia ich žalôb (rozsudok Súdneho dvora z 21. júna 2001, Moccia Irme a i./Komisia, C-280/99 P až C-282/99 P, Zb. s. I-4717, body 61 až 68, najmä bod 66).

39 Súd prvého stupňa sa domnieva, že nie je namieste spojiť túto vec s vecou T-209/01, najmä vzhľadom na rozdielny rozsah oboch žalôb. Návrh žalobcu formulovaný v tomto zmysle v liste zo 17. marca 2004 preto treba zamietnuť.

2. O vzájomnom vzťahu jednotlivých pilierov odôvodňujúcich záver Komisie o nezlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom

a) Tvrdenia účastníkov konania

40 Žalobca uvádza, že Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe zdôraznila, že jednotlivé prvky odôvodnenia sa v napadnutom rozhodnutí navzájom posilňujú, takže by bolo neprirodzené posudzovať každý z nich izolovane. V predmetom prípade preto nie je možné analogicky uplatniť riešenie, ktoré vyplýva z rozsudku Súdu prvého stupňa z 22. októbra 2002, *Schneider Electric/Komisia* (T-310/01, Zb. s. II-4071), podľa ktorého by chyby v analýze niektorých skúmaných trhov vykonanej Komisiou nestačili na odôvodnenie zrušenia rozhodnutia, ak by rozhodnutie bolo založené aj na analýze iných trhov, ktorá sa ukáže byť podložená. Na pojednávaní žalobca v tejto súvislosti zdôraznil, že Súd prvého stupňa nemôže nahradiť posúdenie koncentrácie Komisiou svojím vlastným posúdením. Ak by preto bolo rozhodnuté, že niektoré z dôvodov napadnutého rozhodnutia sú nezákonné, zatiaľ čo iné nie sú, neprináleží súdu Spoločenstva, aby posúdil, či podložené prvky odôvodnenia stačia na odôvodnenie záveru Komisie o nezlučiteľnosti oznámenej koncentrácie so spoločným trhom.

41 Komisia pripomína, že napadnuté rozhodnutie je založené na kombinácii skutkových a právnych okolností, ktoré sa navzájom dopĺňajú a zahŕňajú

horizontálne, vertikálne a konglomerátne účinky. Komisia však zdôrazňuje, že každá z týchto skutočností by sama osebe odôvodňovala zákaz koncentrácie.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

- ⁴² Na úvod je potrebné zdôrazniť, že ak niektoré z dôvodov rozhodnutia môžu rozhodnutie samej osebe dostatočne odôvodňovať, potom vady, ktorými môžu byť označené iné dôvody aktu, v žiadnom prípade nemajú vplyv na výrok (pozri analogicky rozsudok z 12. júla 2001, Komisia a Francúzsko/TF1, C-302/99 P a C-308/99 P, Zb. s. I-5603, body 26 až 29).
- ⁴³ Okrem toho, ak výrok rozhodnutia Komisie spočíva na viacerých pilieroch odôvodnenia, z ktorých každý by bol dostatočným základom pre tento výrok, zrušenie aktu prichádza v zásade do úvahy len vtedy, ak je každý z týchto pilierov protiprávny. Za tohto predpokladu nemôže omyl alebo iná protiprávnosť, ktorá má vplyv len na jeden z pilierov odôvodnenia, byť dostatočným dôvodom na zrušenie sporného rozhodnutia, ak tento omyl nemohol mať rozhodujúci vplyv na výrok inštitúcie — autora tohto rozhodnutia (pozri analogicky rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 2002, Graphischer Maschinenbau/Komisia, T-126/99, Zb. s. II-2427, body 49 až 51, a tam citovanú judikatúru).
- ⁴⁴ Toto pravidlo sa uplatňuje v kontexte rozhodnutí v oblasti kontroly koncentrácií (pozri v tomto zmysle rozsudok Schneider Electric/Komisia, už citovaný v bode 40 vyššie, body 404 až 420).

45 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Komisia musí zakázať koncentráciu, ak spĺňa kritériá článku 2 ods. 3 nariadenia č. 4064/89. Z článku 2 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia vyplýva, že Komisia musí pri posudzovaní koncentrácie vziať do úvahy najmä potrebu zachovávať a rozvíjať efektívnu hospodársku súťaž v rámci spoločného trhu, okrem iného vzhľadom na štruktúru všetkých dotknutých trhov. Keď teda Komisia posudzuje, či koncentrácia vytvára alebo posilňuje jedno alebo viacero dominantných postavení, ktorých dôsledkom môžu byť významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže, musí tak urobiť s odkazom na podmienky existujúce na každom z trhov, ktoré môžu byť ovplyvnené oznámenou koncentráciou. Ak preto konštatuje, že uvedené kritériá sú splnené vo vzťahu k čo i len jednému z dotknutých trhov, musí byť koncentrácia vyhlásená za nezlučiteľnú so spoločným trhom.

46 V predmetnej veci Komisia v bode 567 napadnutého rozhodnutia upresnila, že „vzhľadom na všetky uvedené dôvody je potrebné dospieť k záveru, že plánovaná koncentrácia by viedla k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia na trhu [s motormi pre veľké obchodné lietadlá], [motormi pre veľké regionálne lietadlá], [motormi pre podnikové lietadlá], leteckými a neleteckými výrobkami, ako aj malými námornými plynovými turbínami, ktorého následkom by boli významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu“.

47 Je nutné konštatovať, že v napadnutom rozhodnutí nebola stanovená hierarchia problémov hospodárskej súťaže zistených na každom z trhov, ktoré Komisia preskúmala a následne vymenovala v závere, ktorý je reprodukován v predchádzajúcom bode. Práve naopak a najmä vzhľadom na znenie článku 2 nariadenia č. 4064/89 tento záver treba chápať len v tom zmysle, že na každom z vymenovaných trhov by oznámená koncentrácia viedla k vzniku, prípadne k posilneniu dominantného postavenia na tomto trhu, čoho následkom by boli významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.

48 Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa treba domnievať, že napadnuté rozhodnutie môže byť zrušené len vtedy, ak sa dá konštatovať nielen to, že niektoré jeho odôvodnenia sú protiprávne, ale aj to, že odôvodnenia, ktoré prípadne nie sú protiprávne, nestačia na odôvodnenie nezlučiteľnosti oznámenej koncentrácie so spoločným trhom. V každom prípade toto konštatovanie nevyklučuje potrebu preskúmať, či sa niektoré aspekty hospodárskej súťaže identifikované v napadnutom rozhodnutí navzájom umocňujú, ako tvrdí Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe, takže by bolo neprirodzené preskúmať každý z nich izolovane.

3. O navrhovaných záväzkoch

49 Pokiaľ ide o platnosť druhej série záväzkov, t. j. série z 28. júna 2001, hneď na úvod je potrebné konštatovať, že účastníci koncentrácie 14. júna 2001 predložili prvú sériu záväzkov (pozri odôvodnenia č. 485 až 533 napadnutého rozhodnutia). Komisia tvrdí — a žalobca jej v tomto bode neprotirečí —, že tento deň bol posledným možným dňom na navrhnutie záväzkov v súlade s článkom 18 ods. 2 nariadenia č. 447/98 o oznámeniach, lehotách a vypočítaní dotknutých osôb ustanovených v nariadení Rady (EHS) č. 4064/89 (Ú. v. ES L 61, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 31). V každom prípade účastníci koncentrácie 28. júna 2001 navrhli druhú sériu záväzkov (pozri odôvodnenia č. 534 až 566 napadnutého rozhodnutia) a uviedli, že tieto záväzky nahrádzajú záväzky zo 14. júna 2001.

50 V tejto súvislosti je namieste konštatovať, že jediné rozdiely medzi týmito dvoma sériami záväzkov sa týkajú záväzkov orientovaných na správanie, pokiaľ ide o GECAS, a štrukturálnych záväzkov, pokiaľ ide o plánované zanechanie niektorých činností spoločnosti Honeywell na viacerých trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami. Prípadný vplyv týchto rozdielov bude preskúmaný nižšie v rámci meritórneho preskúmania konglomerátnych účinkov.

51 Žalobca v žalobe napadol skutočnosť, že Komisia odmietla zohľadniť záväzky orientované na správanie, a následne na pojednávaní zdôraznil, že týmto odmietnutím Komisia zdeformovala celé správne konanie a obrala účastníkov koncentrácie o možnosť navrhnúť záväzky, ktoré by mohli rozriešiť najmä problémy hospodárskej súťaže vyplývajúce z horizontálneho prekryvania, ktoré Komisia identifikovala. Vzhľadom na široký dosah tohto tvrdenia je potrebné preskúmať ho v rámci tejto úvodnej časti.

52 V tejto súvislosti Komisia v predmetnej veci vo svojom OV z 8. mája 2001 jasne vyjadrila svoje výhrady týkajúce sa všetkých protisúťažných dôsledkov fúzie a najmä tých, ktoré sa týkajú z nej vyplývajúcich horizontálnych a vertikálnych účinkov; tieto dôsledky potom zopakovala v napadnutom rozhodnutí (pozri najmä body 118 až 122, 124 až 126, 459 až 468, 469 až 471, 473, 474, 578 až 586 a 612 až 633 uvedeného OV). Je nutné konštatovať, že v odpovedi na výhrady Komisie vyjadrené v OV žalobca 14. júna 2001 navrhol najmä štrukturálne záväzky, ktoré Komisia preskúmala a vzápätí zamietla, pretože ich realizácii bránili praktické prekážky. Pred Súdom prvého stupňa žalobca neuviedol skutočnosti ani argumenty, ktorými by špecificky vysvetlil, v čom spočíva protiprávnosť alebo nedôvodnosť zamietnutia týchto záväzkov (pozri najmä body 487, 555 a nasl., bod 564 *in fine*, a bod 610 nižšie). Keďže predmetné záväzky mali technické a obchodné medzery, takže Komisia ich nepovažovala za dostatočné na to, aby mohla schváliť predmetnú koncentráciu, tieto medzery nemožno pripísať na vrub Komisii ani konkrétne jej zdržanlivosti, pokiaľ ide o akceptovanie potenciálnej účinnosti iných záväzkov orientovaných na správanie. Bolo totiž na účastníkoch oznámenej koncentrácie, aby predložili úplné a po všetkých stránkach účinné záväzky, a to v zásade pred 14. júnom 2001.

53 V rámci svojich pripomienok v nadväznosti na opätovné otvorenie ústnej časti konania žalobca na pojednávaní poopravil svoju odpoveď na jednu otázku a pripustil, že Komisia ho 22. júna 2001 informovala o dôvodoch, pre ktoré museli byť zamietnuté jeho záväzky, ktoré predložil 14. júna 2001. Vzápätí tvrdil, že Komisia v ňom vzbudila dojem, že postačí, ak posilní svoj záväzok, pokiaľ ide o budúce

správanie GECAS, aby bola koncentrácia vyhlásená za zlučiteľnú so spoločným trhom. Na podporu svojho tvrdenia predložil v tejto neskorej fáze konania dve tlačové komuniké zo 14. a 18. júna 2001 a jeden článok z 11. februára 2002, ktoré informovali o obsahu schôdzky s členom Komisie, ktorý bol v tom čase zodpovedný za hospodársku súťaž. Žalobca v podstate tvrdí, že Komisia mu poskytla isté ubezpečenia, ktoré u neho viedli k vzniku legitímnej dôvery.

- 54 Na úvod je potrebné konštatovať, že pokiaľ ide o záväzky, žalobca požiadal o opätovné otvorenie súdneho konania len preto, aby mohol opraviť faktickú chybu opísanú v predchádzajúcom bode. Ak preto spomína svoje kontakty s Komisiou, tieto pripomienky sú oneskorené, a teda neprípustné. Navyše argumentácia týkajúca sa legitímnej dôvery, prvýkrát uvedená na pojednávaní, predstavuje nový žalobný dôvod a musí byť v súlade s článkom 48 ods. 2 rokovacieho poriadku zamietnutá.
- 55 V každom prípade právo dovolávať sa zásady ochrany legitímnej dôvery sa vzťahuje na každého jednotlivca nachádzajúceho sa v situácii, z ktorej vyplýva, že správny orgán Spoločenstva v ňom vyvolal dôvodné očakávania (rozsudky Súdneho dvora z 11. marca 1987, Van den Bergh en Jurgens/Komisia, 265/85, Zb. s. 1155, bod 44, a z 26. júna 1990, Sofrimport/Komisia, C-152/88, Zb. s. I-2477, bod 26). Kontakty, na ktoré sa žalobca odvoláva a ktoré sa uskutočnili medzi ním a Komisiou v nadväznosti na predloženie prvej série záväzkov 14. júna 2001, pokiaľ ide o možnosť predložiť novú sériu záväzkov, v určitých ohľadoch odlišnú od prvej série, nemohli v predmetnom prípade vzbudiť takéto očakávania, a teda ani legitímnu dôveru.
- 56 Z uvedených skutočností vyplýva, že tvrdenia žalobcu, ktoré sa týkajú záväzkov a boli uplatnené na pojednávaní a v rámci opätovného otvorenia ústnej časti konania, musia byť zamietnuté.

4. O úrovni dôkaznej povinnosti a rozsahu preskúmania vykonávaného súdom Spoločenstva

a) Tvrdenia účastníkov konania

57 Žalobca tvrdí, že koncentrácia konglomerátnej povahy, o akú ide v predmetnom prípade, má na rozdiel od koncentrácií horizontálnej alebo vertikálnej povahy len zriedkakedy za účinnok vznik alebo posilnenie dominantného postavenia. Preto akékoľvek protichodné tvrdenie treba doložiť mimoriadne presvedčivými dôkazmi o existencii špecifického mechanizmu, ktorý by viedol k porušeniu hospodárskej súťaže.

58 Žalobca sa vo svojich pripomienkach k vyjadreniam vedľajších účastníkov konania, ako aj na pojednávaní v tejto súvislosti oprel o rozsudok Súdu prvého stupňa z 25. októbra 2002, Tetra Laval/Komisia (T-5/02, Zb. s. II-4381), aby zdôraznil, že preukázanie konglomerátnych účinkov si vyžaduje podrobné preskúmanie a oporu v presvedčivých dôkazoch, že zohľadnenie budúceho správania sa musí robiť mimoriadne obozretne a že analýza Komisie musí byť osobitne hodnoverná, pokiaľ ide o účinky, ktoré sa majú objaviť až po uplynutí určitého času. Tiež zdôraznil, že podľa tohto rozsudku má Komisia zohľadniť odradzujúci účinok, ktorý na podnik môže mať zákaz zneužitia dominantného postavenia stanovený v článku 82 ES.

59 Podľa Komisie a vedľajších účastníkov konania nariadenie č. 4064/89 ani judikatúra nevyžadujú vyššiu úroveň dôkaznej povinnosti pre koncentráciu konglomerátnej povahy.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

Všeobecné úvahy

- 60 Na úvod je potrebné pripomenúť, že Komisia v ekonomickej oblasti disponuje istou mierou voľnej úvahy na účely uplatnenia hmotnoprávných ustanovení nariadenia č. 4064/89, najmä článku 2. Z toho vyplýva, že preskúmanie súdom Spoločenstva sa obmedzuje na overenie vecnej presnosti skutkových zistení a absenciu zjavne nesprávneho posúdenia (rozsudky Súdneho dvora z 31. marca 1998, Francúzsko a i./Komisia, nazývaný „Kali & Salz“, C-68/94 a C-30/95, Zb. s. I-1375, body 223 a 224, a z 15. februára 2005, Komisia/Tetra Laval, C-12/03 P, Zb. s. I-987, bod 38).
- 61 Navyše nariadenie č. 4064/89 nestanovuje domnienku, pokiaľ ide o zlučiteľnosť alebo nezlučiteľnosť oznámenej koncentrácie so spoločným trhom. Nie je namieste sa domnievať, že Komisia má koncentráciu, ktorá patrí do jej pôsobnosti, v prípade pochybností schváliť, ale skôr že sa má vždy pozitívne rozhodnúť pre jednu alebo druhú možnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 120).
- 62 Pokiaľ ide o povahu preskúmania vykonávaného súdom Spoločenstva, je potrebné zdôrazniť zásadný rozdiel medzi skutkovými údajmi a zisteniami, na ktorých nepresnosť môže súd upozorniť vo svetle predložených tvrdení a dôkazov, na jednej strane a úvahami ekonomickej povahy na strane druhej.
- 63 Hoci treba uznať, že Komisia má istú mieru voľnej úvahy na účely aplikácie hmotnoprávných ustanovení nariadenia č. 4064/89, neznamená to, že súd Spoločenstva nesmie preskúmať právne kvalifikovanie ekonomických údajov

Komisiou. Súd Spoločenstva musí totiž nielen overiť vecnú presnosť predkladaných dôkazných prostriedkov, ich dôveryhodnosť a koherentnosť, ale aj preskúmať, či tieto dôkazy spolu tvoria celok relevantných údajov, ktoré sa musia zohľadniť pri posudzovaní zložitej situácie a môžu byť základom pre z nich vyvedené návrhy (rozsudok Komisia/Tetra Laval, už citovaný v bode 60 vyššie, bod 39).

- 64 Ak tieto zásady platia pre všetky posúdenia ekonomickej povahy, efektívne súdne preskúmanie je potrebné o to viac, ak Komisia vykonáva analýzu predpokladaného vývoja trhu, ktorý by mohol vyplynúť z plánovanej koncentrácie. Ako Súdny dvor zdôraznil vo svojom rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovaný v bode 60 vyššie (body 42 a 43), analýza predpokladaného vývoja, aká sa vyžaduje v oblasti kontroly koncentrácií, musí byť vykonaná veľmi obozretne, keďže v nej nejde o preskúmanie minulých udalostí, pri ktorých sú často k dispozícii mnohé dôkazné prostriedky umožňujúce pochopiť ich príčiny, dokonca ani o súčasné udalosti, ale o predvídanie budúcich udalostí s väčšou alebo menšou pravdepodobnosťou, ak nie je prijaté žiadne rozhodnutie, ktoré by koncentráciu zakazovalo alebo upresňovalo jej podmienky (pozri v tomto zmysle rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 155). Analýza predpokladaného vývoja spočívajúca v preskúmaní, v čom by koncentrácia mohla zmeniť faktory určujúce stav hospodárskej súťaže na danom trhu, aby sa zistilo, či by z nej vyplynuli významné prekážky hospodárskej súťaže, si vyžaduje predstaviť si reťazenia príčin a následkov, aby potom bolo možné vychádzať z tých, ktorých pravdepodobnosť je najvyššia.

Posúdenie konglomerátnych účinkov

- 65 Koncentrácie konglomerátneho typu sú tie, ktoré neprinášajú horizontálne prekrývanie činností účastníkov koncentrácie ani vertikálne vzťahy medzi nimi v užšom slova zmysle. A hoci vo všeobecnom meradle takéto koncentrácie nemávajú protisúťažné účinky, v určitých prípadoch ich mať môžu (rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 142). Ak Komisia v rámci analýzy

predpokladaných účinkov koncentrácie konglomerátneho typu môže dospieť k záveru, že vzhľadom na konglomerátne účinky s veľkou pravdepodobnosťou v relatívne blízkej budúcnosti vznikne alebo sa posilní dominantné postavenie, ktorého dôsledkom môžu byť významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu, musí koncentráciu zakázať (rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 153 a tam citovaná judikatúra).

66 Ako už Súdny dvor v tejto súvislosti tiež uviedol v rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovanom v bode 60 vyššie, koncentrácie konglomerátneho typu spôsobujú určité špecifické problémy, najmä vzhľadom na to, že jednak analýza takejto koncentrácie môže zahŕňať analýzu predpokladaného vývoja, ktorá zohľadňuje určitý časový úsek v budúcnosti, jednak že isté správanie subjektu — výsledku fúzie môže v značnej miere ovplyvniť účinky tejto koncentrácie. Režazenie príčin a následkov nadväzujúcich na takúto koncentráciu preto môže byť ťažko rozpoznateľné, neisté a ťažko preukázateľné. V tomto kontexte má osobitný význam kvalita dôkazných prostriedkov, ktoré Komisia použije na odôvodnenie rozhodnutia, ktorým vyhlási koncentráciu za nezlučiteľnú so spoločným trhom, keďže tieto dôkazy musia podoprieť úsudok Komisie, že ak by takéto rozhodnutie neprijala, scenár ekonomického vývoja, z ktorého vychádza, by sa mohol realizovať (rozsudok Komisia/Tetra Laval, už citovaný v bode 60 vyššie, bod 44; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 155).

67 Komisia v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru, že v predmetnej veci by koncentrácia spôsobila po prvé priamu vertikálnu integráciu medzi výrobou štartérov a motorov, po druhé konglomerátne účinky a po tretie horizontálne prekrývanie.

68 Z opisu konglomerátnych účinkov v napadnutom rozhodnutí v podstate vyplýva, že podľa Komisie by koncentrácia okamžite, alebo prinajmenšom vo veľmi krátkom čase v dôsledku týchto účinkov zmenila podmienky hospodárskej súťaže na niektorých trhoch a spôsobila by tak vznik alebo posilnenie dominantného

postavenia na týchto trhoch vzhľadom na silu a obchodné možnosti vyplývajúce z už existujúceho dominantného postavenia na prvom trhu (pozri body 325 a nasl. a 399 a nasl.). Je však nutné konštatovať, že tieto dôsledky by z koncentrácie vyplynuli len v prípade, ak by sa subjekt výsledok fúzie začal po koncentrácii správať istým spôsobom, čo Komisia považovala za pravdepodobné. Podľa Komisie ide o predvídateľné rozšírenie určitých obchodných praktík, ktoré sú škodlivé pre hospodársku súťaž a ktoré Komisia identifikovala u jedného alebo druhého účastníka koncentrácie ešte pred koncentráciou, na nové trhy.

- 69 Za týchto okolností mala Komisia predložiť presvedčivé dôkazy na podporu tvrdenia, že správanie, ktoré predpokladá u subjektu — výsledku fúzie, tento subjekt pravdepodobne uplatní. V prípade absencie takéhoto správania by kombinácia postavenia daných dvoch účastníkov koncentrácie na susedných, pritom však odlišných trhoch, nemohla viesť k vzniku alebo posilneniu dominantných postavení, keďže tieto postavenia by jedno na druhé nemali obchodný vplyv.

Posúdenie faktorov, ktoré môžu subjekt výsledok fúzie odradiť od určitého správania predpokladaného v napadnutom rozhodnutí

- 70 V rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovanom v bode 58 vyššie, Súd prvého stupňa usúdil, že hoci je vhodné zohľadniť objektívnu motiváciu k protisúťažnému správaniu, vyvolanú fúziou, Komisia tiež musí preskúmať, do akej miery by bola táto motivácia obmedzená, respektíve vylúčená v dôsledku protiprávnosti daného správania, najmä vzhľadom na zákaz zneužívania dominantného postavenia zakotvený v článku 82 ES, pravdepodobnosť jeho odhalenia a stíhania príslušnými orgánmi tak na úrovni Spoločenstva, ako aj na národnej úrovni a na prípadné z toho vyplývajúce finančné sankcie (bod 159 rozsudku). Vo svojich pripomienkach

k vyjadreniam vedľajších účastníkov konania žalobca odkázal na túto judikatúru, aby podporil svoje tvrdenia, že určité praktiky, o ktorých sa Komisia domnievala, že vytvoria alebo posilnia dominantné postavenia, by sa v skutočnosti nerealizovali.

- 71 Súdny dvor v konaní o odvolaní v tejto súvislosti v rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovanom v bode 60 vyššie (body 74 až 78), usúdil, že Súd prvého stupňa sa oprávnené domnieval, že pravdepodobnosť určitého budúceho správania treba posúdiť komplexne, to znamená pri súčasnom zohľadnení tak motivácie k takémuto správaniu, ako aj faktorov, ktoré môžu túto motiváciu obmedziť, respektíve vylúčiť, a to vrátane prípadnej protiprávnosti takéhoto správania.
- 72 Súdny dvor však takisto usúdil, že by bolo v rozpore s cieľom prevencie, ktorý sleduje nariadenie č. 4064/89, vyžadovať od Komisie, aby pri každej plánovanej koncentrácii preskúmala, či by motivácia k takémuto protisúťažnému správaniu bola obmedzená, ba dokonca vylúčená z dôvodu protiprávnosti daného konania, pravdepodobnosti jeho odhalenia a stíhania príslušnými orgánmi tak na úrovni Spoločenstva, ako aj na národnej úrovni, a prípadných z toho vyplývajúcich sankcií. Dospel preto tiež k záveru, že Súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keďže vylúčil úvahy Komisie týkajúce sa protisúťažného správania novovzniknutého subjektu v danej veci (rozsudok Komisia/Tetra Laval, už citovaný v bode 60 vyššie, body 76 a 77).
- 73 Z uvedeného vyplýva, že Komisia v zásade musí zohľadniť prípadný protiprávny, a teda sankcionovateľný charakter správania ako faktor, ktorý môže zmenšiť, dokonca vylúčiť podnety, ktoré pôsobia na podnik, aby sa správal určitým spôsobom. Toto posúdenie však neznamená, že sa vyžaduje vyčerpávajúce a detailné preskúmanie právnych úprav rôznych právnych poriadkov, ktoré by sa mohli uplatniť, a represívnej politiky v nich uplatňovanej, keďže analýza, ktorá by mala preukázať pravdepodobnosť porušenia, a to, že toto porušenie bude sankcionované viacerými právnymi poriadkami, je príliš špekulatívna.

- 74 A tak, ak Komisia môže bez vykonania špecifického a detailného skúmania v tejto veci identifikovať protiprávnosť predmetného správania podľa článku 82 ES alebo iných ustanovení práva Spoločenstva, ktoré má právomoc aplikovať, prináleží jej túto skutočnosť zistiť a zohľadniť ju na účely posúdenia pravdepodobnosti takéhoto správania zo strany subjektu — výsledku fúzie (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Tetra Laval, už citovaný v bode 60 vyššie, bod 74).
- 75 Hoci má Komisia v tejto súvislosti právo vychádzať zo súhrnnej analýzy legality predmetného správania a stupňa pravdepodobnosti, že toto správanie bude potlačené, vychádzajúc zo skutočností, ktoré sú jej známe v čase prijímania rozhodnutia v oblasti kontroly koncentrácií, musí v rámci svojho posúdenia identifikovať správanie, ktoré predpokladá, a prípadne posúdiť a zohľadniť odrazujúci účinok, ktorý by mohol mať jeho zjavne alebo veľmi pravdepodobne protiprávny charakter podľa práva Spoločenstva.
- 76 V ďalšej časti tohto rozsudku je preto namieste preskúmať, či Komisia založila svoju analýzu predpokladaného vývoja pravdepodobných konglomerátnych účinkov na dostatočne presvedčivých dôkazoch a či v tejto súvislosti mala na zreteli spomínané pravidlá.

5. *O nepreukázaní významných prekážok efektívnej hospodárskej súťaže*

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 77 Žalobca uvádza, že podľa článku 2 ods. 2 a 3 nariadenia č. 4064/89, aby mohla Komisia zakázať koncentráciu, musí najprv po prvé preukázať, že táto koncentrácia vytvára alebo posilňuje dominantné postavenie, a po druhé, že toto dominantné

postavenie spôsobuje významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu. Kumulatívnu povahu týchto kritérií podľa neho potvrdzujú prípravné práce na nariadení č. 4064/89, z ktorých vyplýva, že druhé kritérium bolo zavedené na podnet Hospodárskeho a sociálneho výboru a na žiadosť francúzskej vlády. Túto povahu potvrdil aj Súd prvého stupňa, a to najmä v rozsudku z 19. mája 1994, *Air France/Komisia* (T-2/93, Zb. s. II-323, bod 79), a v rozsudku *Tetra Laval/Komisia*, už citovanom v bode 58 vyššie.

- 78 Komisia mala preukázať, že sú splnené všetky tieto kritériá. Konkrétne mala preukázať, že protisúťažné účinky nastanú s veľkou pravdepodobnosťou, a nielen to, že môžu nastať, ďalej ich mala kvantifikovať a dokázať, že vyplynú z koncentrácie, a nie z podmienok už existujúcich na trhu. Táto požiadavka má osobitný význam vtedy, keď ide ako v predmetnom prípade o koncentráciu konglomerátneho typu, pri ktorej sa pripúšťa, že má len zriedka protisúťažné účinky.
- 79 Podľa žalobcu Komisia v napadnutom rozhodnutí nepreskúmala, či by koncentrácia znamenala vážnu prekážku efektívnej hospodárskej súťaže. Pokiaľ totiž ide o jednotlivé trhy, pri ktorých sa Komisia domnievala, že na nich vznikne alebo sa posilní dominantné postavenie, obmedzila sa na vágne, číslami nepodložené závery, že na týchto trhoch budú vylúčení konkurenti a nastanú nepriaznivé účinky pre hospodársku súťaž.
- 80 Žalobca uvádza, že jediná zmienka o druhom kritériu článku 2 nariadenia č. 4064/89 sa v napadnutom rozhodnutí nachádza vo všeobecnom závere v odôvodnení č. 567. Podľa neho je zjavné, že Komisia sa obmedzila na predpoklad, že údajné vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia na relevantných trhoch by automaticky spôsobilo protisúťažné účinky, ktoré vyžaduje druhé kritérium článku 2 uvedeného nariadenia.

- 81 Navyše Komisia nemôže tvrdiť, že splnenie druhého kritéria je implicitne preukázané v rámci preskúmania vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia. Nestačí „recyklovať“ skutočnosti použité na preukázanie dominantného postavenia a bez ďalšej analýzy ich použiť ako základ pre záver o významných prekážkach. Nevyhnutným následkom takéhoto nedostatku v analýze je zrušenie napadnutého rozhodnutia. Žalobca tvrdí, že napadnuté rozhodnutie musí byť samo osebe dostatočné. Nemožno preto zohľadniť dôkazné prostriedky, ktoré Komisia a vedľajší účastníci konania uplatnili až po tomto rozhodnutí.
- 82 Skutočnosť, že Komisia vôbec nezvážila uplatnenie druhého kritéria článku 2 nariadenia č. 4064/89, navyše znamená zjavné porušenie povinnosti odôvodnenia, pretože žalobcovi neumožnila poznať dôvody, pre ktoré sa Komisia domnievala, že koncentrácia *de facto* predstavuje vážnu prekážku účinnej hospodárskej súťaže.
- 83 Komisia pripúšťa, že existuje akademická diskusia o tom, či článok 2 nariadenia č. 4064/89 stanovuje jedno alebo dve kritériá, ale tvrdí, že jej význam je obmedzený. Podľa jej názoru treba zdôrazniť kritérium vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia a zaoberať sa narušením hospodárskej súťaže ako jej následkom. V každom prípade aj za predpokladu, že by kritérium bolo duálne, Komisia a Rockwell sa domnievajú, že pravdepodobné účinky koncentrácie boli v predmetnom prípade do hĺbky a detailne preskúmané.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 84 Z ustálenej judikatúry Súdu prvého stupňa vyplýva, že článok 2 ods. 2 a 3 nariadenia č. 4064/89 stanovujú dve kumulatívne kritériá, z ktorých prvé sa týka vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia a druhé skutočnosti, že hospodárska súťaž na spoločnom trhu ním bude vážne narušená (pozri v tomto zmysle rozsudky

Súdu prvého stupňa Air France/Komisia, už citovaný v bode 77 vyššie, bod 79; z 27. novembra 1997, Kaysersberg/Komisia, T-290/94, Zb. s. II-2137, bod 156, a Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 146). Koncentráciu preto možno zakázať iba v prípade, ak sú obidve kritériá stanovené v článku 2 ods. 3 splnené.

85 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že dominantné postavenie spomínané v článku 2 ods. 2 a 3 nariadenia č. 4064/89 sa týka silného hospodárskeho postavenia, ktoré má jeden alebo viacero podnikov a ktoré im dáva silu brániť zachovaniu účinnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu tým, že im umožňuje správať sa v značnej miere nezávisle od svojich konkurentov, zákazníkov a napokon aj spotrebiteľov (rozsudok Súdu prvého stupňa z 25. marca 1999, Gencor/Komisia, T-102/96, Zb. s. II-753, bod 200).

86 Takisto je potrebné zdôrazniť, že v kontexte zneužitia dominantného postavenia v zmysle článku 82 ES Súdny dvor dospel k záveru, že zneužitím dominantného postavenia môže byť, ak podnik v dominantnom postavení posilní svoje postavenie do takej miery, že dosiahnuté dominantné postavenie by vážne bránilo hospodárskej súťaži, to znamená, že by prežili iba podniky, ktoré sú vo svojom správaní závislé od dominantného podniku (rozsudok Súdneho dvora z 21. februára 1973, Europemballage a Continental Can/Komisia, 6/72, Zb. s. 215, bod 26). Z tejto judikatúry vyplýva, že posilnenie dominantného postavenia ako také môže byť vážnou prekážkou hospodárskej súťaže až do tej miery, že môže byť samo osebe zneužitím dominantného postavenia.

87 A tak, *a fortiori*, posilnenie alebo vytvorenie dominantného postavenia v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia č. 4064/89 môže byť v určitých prípadoch prejavom významných prekážok efektívnej hospodárskej súťaže. Toto konštatovanie vôbec neznamená, že druhé kritérium stanovené v článku 2 nariadenia č. 4064/89 sa

právne prelína s prvým kritériom, ale len to, že z tej istej skutkovej analýzy určitého trhu môže vyplývať, že sú splnené obidve kritériá.

88 Pri zisťovaní stupňa obmedzenia slobody správania konkurentov nejakého podniku s cieľom určiť, či vzniklo alebo bolo posilnené dominantné postavenie tohto podniku, sa Komisia zvyčajne môže odvolať na tie isté okolnosti, aké sú relevantné pri posúdení, či toto vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia má za následok vznik vážnych prekážok efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu. Okolnosť, ktorá značným spôsobom obmedzuje slobodu konkurentov pri autonómnom určovaní ich obchodnej politiky, totiž môže mať rovnako za následok vznik vážnych prekážok efektívnej hospodárskej súťaže.

89 Z toho vyplýva, že ak z odôvodnení rozhodnutia o nezlučiteľnosti oznámenej koncentrácie so spoločným trhom, dokonca aj z tých, ktoré sa formálne venujú analýze vzniku alebo posilnenia dominantného postavenia, vyplýva, že táto koncentrácia bude mať značné protisúťažné účinky, nemožno toto rozhodnutie považovať za protiprávne len preto, že Komisia svoj opis týchto skutočností výslovne a špecificky nespojila s druhým kritériom článku 2 nariadenia č. 4064/89, či už pokiaľ ide o povinnosť odôvodnenia stanovenú v článku 253 ES, alebo o vec samu. Opačný prístup by totiž znamenal, že Komisia by mala čisto formálnu povinnosť odvolať sa dvakrát na tie isté odôvodnenia, prvýkrát vo svojej analýze vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia na danom trhu a druhýkrát vo vzťahu k vážnym prekážkam hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.

90 V predmetnom prípade Komisia výslovne v odôvodnení č. 567 napadnutého rozhodnutia potvrdila, že „vzhľadom na všetky uvedené dôvody“ by plánovaná koncentrácia viedla k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia na

viacerých trhoch, čoho dôsledkom by boli významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže (pozri citáciu *in extenso* v bode 46 vyššie). V rozpore s tým, čo tvrdí žalobca v tejto súvislosti, a v súlade so stanoviskom, ktoré Komisia vyjadrila pred Súdom prvého stupňa, najmä na pojednávaní, z tohto všeobecného záveru vyplýva, že obidve kritériá článku 2 nariadenia č. 4064/89 sú splnené vo vzťahu ku každému výslovne spomínanému trhu, a nie v zmysle kumulovaného účinku zistení týkajúcich sa všetkých týchto trhov.

- 91 V každom prípade Komisia výslovne na viacerých miestach napadnutého rozhodnutia konštatovala, že vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia subjektu — výsledku fúzie na niektorých trhoch by bolo vážnou prekážkou hospodárskej súťaže. Konkrétne špecifické hľadiská zohľadnené v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ ide o okamžité účinky koncentrácie na trhu s prúdovými motormi pre veľké regionálne lietadlá, dostatočne preukazuje, že posilnenie dominantného postavenia žalobcu na tomto trhu by malo za následok vznik závažných prekážok efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu (pozri odôvodnenia č. 428 a nasl. napadnutého rozhodnutia).

B — O existujúcom dominantnom postavení na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá

1. Úvod

- 92 V napadnutom rozhodnutí Komisia dospela k záveru, že žalobca mal už pred koncentráciou dominantné postavenie na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, čo žalobca popiera. Komisia toto tvrdenie v podstate opiera o význam trhových podielov žalobcu, na tieto účely spojených s trhovými podielmi spoločného podniku CFMI, v ktorom má účasť spolu so Snecma (odôvodnenia č. 45 až 83 napadnutého rozhodnutia), na obchodných výhodách vyplývajúcich z vertikálnej integrácie výroby motorov pre veľké obchodné lietadlá s finančnou silou GE Capital a s nákupom a lízingovým prenájaním lietadiel zo strany GECAS

(odôvodnenia č. 107 až 145), na analýze súťažnej situácie na trhu (odôvodnenia č. 163 až 170) a napokon na absencii konkurenčného a obchodného tlaku zo strany konkurentov a klientov žalobcu (odôvodnenia č. 173 až 228). Existencia tohto dominantného postavenia žalobcu je zásadným prvkom analýzy Komisie, keďže mnohé časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a najmä tie, ktoré boli vymenované vyššie, od neho závisia.

- 93 Po prvé vertikálne prekryvanie spôsobené prevzatím výroby štartérov Honeywell žalobcom by podľa Komisie spôsobilo posilnenie už existujúceho dominantného postavenia žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá. Po druhé analýza Komisie týkajúca sa vytvorenia dominantného postavenia na rôznych trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami z dôvodu vplyvu, ktorý môže vykonávať prostredníctvom obchodnej sily svojich dcérskych spoločností, závisí od existencie jeho dominantného postavenia na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá. Po tretie možnosť v budúcnosti realizovať viazaný predaj, ktorá podľa Komisie bude existovať, závisí od existencie uvedeného dominantného postavenia a bude mať za následok jeho posilnenie.
- 94 Je preto namieste, aby sa v tejto časti samostatne preskúmala dôvodnosť napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o existenciu dominantného postavenia žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, a v ďalšej časti rozsudku dôvodnosť týchto troch častí napadnutého rozhodnutia.

2. *Tvrdenia účastníkov konania*

- 95 Podľa žalobcu sa Komisia mylne domnieva, že GE mal už pred koncentráciou dominantné postavenie na trhu s motormi pre veľké obchodné lietadlá [to znamená

lietadlá s viac ako 100 miestami na sedenie, doletom viac ako 2 000 námorných míľ a nákladmi prekračujúcimi 35 miliónov amerických dolárov (USD)]. GE pripomína, že dominantné postavenie vyplýva so sily daného podniku, ktorá mu umožňuje správať sa na trhu nezávisle. Situácia na relevantnom trhu, tak ako bola zistená v nedávnych rozhodnutiach v oblasti letectva, preukazuje, že GE sa nemôže správať nezávisle a že jej hlavným konkurentom, najmä Rolls-Royce a Pratt & Whitney (ďalej len „P & W“), nehrozí, že budú vylúčení z trhu. Celá analýza Komisie sa rúca na neexistenciu predchádzajúceho dominantného postavenia GE.

- 96 Pokiaľ ide o používanie číselných údajov o trhových podieloch Komisiou v napadnutom rozhodnutí, žalobca po prvé zdôrazňuje, že trhové podiely majú len obmedzený význam pre posúdenie dominantného postavenia na trhu, ktorý podlieha verejným obchodným súťažiam. Ako je zjavné z praxe Komisie v sektore letectva, trh s leteckými motormi je trh, na ktorom sa používa verejná obchodná súťaž a dodávatelia predkladajú svoje ponuky na uzavretie málo frekventovaných zmlúv vysokej hodnoty. Pre každú novú platformu lietadla si výrobcovia lietadiel vyberú jeden alebo viacero motorov vyvinutých špeciálne pre túto platformu. A preto bez ohľadu na to, aká bola predchádzajúca úspešnosť, každý konkurent, ktorý má výrobok na predaj, je silne motivovaný predložiť ponuku v ďalšej verejnej obchodnej súťaži. Pôvodné trhové podiely tak presne neodzrkadľujú intenzitu hospodárskej súťaže na trhu, ako to ilustruje nedávna minulosť tohto priemyselného odvetvia. Žalobca odmieta analýzu, podľa ktorej 50 % podiel na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá stačí na to, aby sa konštatovalo dominantné postavenie.

- 97 Po druhé výpočet trhového podielu žalobcu v napadnutom rozhodnutí je umelý, pretože Komisia sa svojvoľne rozhodla použiť určité meračlá trhového podielu, a nie iné. Konkrétne sa Komisia a Rolls-Royce dopustili chyby v tom, že vychádzali z číselných údajov týkajúcich sa v súčasnosti vyrábaných lietadiel, pretože takéto

definovanie vylučuje motory P & W pre lietadlá, ktoré sa už nevyrábajú, a objednávky motorov pre lietadlá, ktoré sa ešte nevyrábajú, pričom práve tento údaj má najväčší význam pre analýzu hospodárskej súťaže na trhu.

- 98 Žalobca tiež tvrdí, že Komisia nesprávne sčítala jeho relatívne slabý trhovú podiel s trhovým podielom spoločného podniku CFMI („50/50 joint venture“, odôvodnenie č. 15 napadnutého rozhodnutia; pozri tiež odôvodnenia č. 45 a 46), ktorý žalobca založil s francúzskou spoločnosťou Snecma. Navyše, ako konštatovalo americké ministerstvo spravodlivosti, údajne silný trhovú podiel GE vyplýva hlavne z toho, že CFMI je výhradným dodávateľom motorov pre jediné lietadlo, a síce Boeing B737, čo je lietadlo s najväčším obchodným úspechom v dejinách letectva. Komisia sa navyše dopustila omylu, keď žalobcovi prisúdila všetky budúce toky príjmov z tohto trhového podielu. Okrem toho Komisia nemôže, ak nemá prekročiť svoje právomoci, kombinovať trhovú podiel CFMI so svojou teóriou zmiešaného viazaného predaja, keďže Snecma nemá žiaden záujem na schválení cenovej politiky, ktorá by zvýhodňovala výrobky Honeywell. Napokon tento prístup je v rozpore s postojom, ktorý Komisia zaujala v rozhodnutí č. 2000/182/ES zo 14. septembra 1999 o uplatnení článku 81 Zmluvy ES (Prípady IV/36.213/F2 — GEAE/P & W) (Ú. v. ES L 58, 2000, s. 16, ďalej len „rozhodnutie Engine Alliance“), v ktorom so žalobcom a CFMI zaobchádzala ako s dvoma odlišnými podnikmi.

- 99 Po tretie a napokon, pokiaľ ide o trhovú podiel, Komisia precenila význam týchto pôvodných trhových podielov, pretože sa mylne domnieva, že žalobcovi umožnia vyvíjať sa v budúcnosti. V tejto súvislosti žalobca odmieta tézu Komisie, podľa ktorej existuje v leteckých spoločnostiach fenomén štandardizácie leteckého parku, v zmysle ktorého majú spoločnosti tendenciu opätovne nakupovať motory od toho istého výrobcu s cieľom znížiť náklady spojené s údržbou motorov, ktorými sú vybavené ich lietadlá. GE tvrdí, že účinky štandardizácie sú dokonca aj v rámci jednej série motorov veľmi obmedzené a okrem toho úspech motora CFM56 používaného v Boeingu B737 neprináša žiadnu výhodu pri kúpe motorov zo série CF6 alebo GE90. Odpovede leteckých spoločností Komisii potvrdzujú, že štandardizácia je pri kúpe motorov druhořadým faktorom.

- 100 Navyše, pokiaľ ide o úsudok, že žalobca sa môže na relevantnom trhu správať nezávisle, žalobca Komisii vytyka, že nespomenula žiadnu významnú zmenu v leteckom priemysle, ktorá by mohla odôvodniť, prečo sú jej závery v napadnutom rozhodnutí v priamom rozpore so závermi v rozhodnutí Engine Alliance z roku 1999. Žalobca pritom už niekoľko desaťročí patrí medzi 500 najsilnejších spoločností a GECAS nakupuje lietadlá špekulatívne a preferenčne od roku 1996 bez toho, aby touto jeho činnosťou bola potlačená hospodárska súťaž.
- 101 Napadnuté rozhodnutie obsahuje viacero príkladov, ktoré preukazujú, že žalobca sa nemohol správať nezávisle. Komisia uznáva, že pri platformách veľkých obchodných lietadiel často existuje možnosť výberu motora, čo klientom umožňuje ťažiť z hospodárskej súťaže. Žalobca tak musel poskytnúť významné zľavy, aby vyhral súťaž na vybavenie B777X Boeing, pretože jeho prúdový motor bol menej konkurencieschopný ako motory P & W a Rolls-Royce v klasickej verzii tejto platformy. To isté musel žalobca urobiť vo vzťahu k istej leteckej spoločnosti, pokiaľ ide o Airbus A330, aby tak kompenzoval horšiu technickú povesť jedného zo svojich motorov oproti motorom konkurentov, a z tohto dôvodu musel vyvinúť nový motor. Tieto zľavy, ktoré všetci praktizujú, sú dôkazom existencie efektívnej hospodárskej súťaže. Žalobca sa v tejto súvislosti odvoláva na rozsudok Súdneho dvora z 13. februára 1979, Hoffmann-La Roche/Komisia (85/76, Zb. s. 461, bod 71).
- 102 Žalobca okrem toho vyvracia tvrdenia Komisie, že ešte pred koncentráciou mal takú finančnú silu, že si mohol dovoliť poskytovať zľavy a týmto spôsobom vylúčiť konkurentov. Komisia nepreukázala, prečo tieto zľavy odzrkadľujú dominantné postavenie alebo spôsobujú oslabenie alebo vylúčenie konkurentov.
- 103 Pokiaľ ide o úlohu, ktorú údajne zohráva GECAS na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, teória Komisie o „presúvaní trhových podielov“, ktorú predstavila v neskorom štádiu konania, nie je dôveryhodná vzhľadom na slabý

(menej ako 10 %) trhový podiel GECAS. V tejto súvislosti žalobca tvrdí, že iná lízingová spoločnosť, ILFC, je väčším nákupcom veľkých obchodných lietadiel ako GECAS. Komisia nezohľadnila skutočnosť, že iné lízingové spoločnosti kompenzujú preferenčnú politiku GECAS vo vzťahu k motorom GE alebo CFMI, aby zohľadnili preferencie užívateľov. Rolls-Royce svojim tvrdením, že nemôže „reprodukovať“ GECAS, nereagoval na argument, že on sám, ako aj iní konkurenti sú naďalej konkurencieschopní napriek jeho existencii.

104 Túto heterodoxnú teóriu nemožno oprieť o fakty. Komisia a Rolls-Royce nesprávne považovali GECAS za klienta, ktorý umožňuje uviesť lietadlo na trh (launch customer), a nesprávne sa domnievali, že údajné objednávky GECAS na uvedenie lietadla na trh mali rozhodujúci význam pri výbere motorov GE výrobcami lietadiel. Tento záver vôbec nezohľadnil svedectvá samotných výrobcov lietadiel (Bombardier, Embraer, BAe, Airbus, Fairchild Dornier a Boeing).

105 Jediné skutkové tvrdenie predložené Komisiou spočíva na konštatovaní, že predaj motorov GE lízingovým spoločnostiam vzrástol po vytvorení GECAS o 60 %, zatiaľ čo predaj týchto motorov leteckým spoločnostiam klesol len o 10 %. Toto konštatovanie však samo osebe nepreukazuje zmenu celkového podielu GE na týchto trhoch a ešte menej to, akú úlohu zohráva v tejto súvislosti GECAS.

106 Komisia údajne tiež protirečí záverom v rozhodnutí Engine Alliance, podľa ktorého sú P & W a Rolls-Royce vierohodní konkurenti schopní vyvinúť nové motory. Žalobca zdôrazňuje, že rozhodnutie Engine Alliance obsahovalo hĺbkový prieskum trhu s motormi pre veľké obchodné lietadlá a že Komisia nikdy neuviedla dôvody, pre ktoré sa odchyľila od svojho hodnotenia v tomto rozhodnutí. Komisia tiež nerešpektovala kritérium uplatnené v rozsudku Europemballage a Continental Can/

Komisia, už citovanom v bode 86 vyššie, že ak chce tvrdiť, že existuje dominantné postavenie, musí z právneho hľadiska dostatočne odôvodniť zistenie, že ostatní konkurenti nemôžu byť dostatočnou protiváhou.

- 107 Analýza Komisie, pokiaľ ide o stav hospodárskej súťaže na trhu, je tiež v rozpore s inými nedávnymi rozhodnutiami, ktoré sa týkajú leteckého priemyslu, konkrétne s rozhodnutím Komisie 2001/417/ES z 1. decembra 1999, ktorým bola koncentrácia vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom a dohodou EHP (Prípád COMP/M.1601 — AlliedSignal/Honeywell) (Ú. v. ES L 152, 2001, s. 1, ďalej len „rozhodnutie AlliedSignal/Honeywell“) a s rozhodnutím z 11. mája 2000, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom (prípád COMP/M.1745 — EADS) (ďalej len „rozhodnutie EADS“), v ktorých Komisia konštatovala, že tak výrobcovia lietadiel, ako aj letecké spoločnosti majú značnú kúpnu silu. Vzájomná závislosť dodávateľov a nákupcov dáva nákupcom skutočnú vyrovnávaciu silu, čo je dôležitý faktor hospodárskej súťaže. Komisia navyše disponovala dôkazmi, najmä vyhláseniami Airbus a IAE, spoločného podniku P & W a Rolls-Royce, ktoré potvrdzovali existenciu takejto nákupnej sily. V tejto súvislosti má význam skutočnosť, že výrobcovia lietadiel sa proti koncentrácii neohradili.
- 108 Komisia navyše nepredložila žiaden údaj ani dôkaz o tom, ako, prečo a kedy Rolls-Royce, P & W a IAE nebudú viac môcť čeliť súčasnej alebo budúcej efektívnej hospodárskej súťaži. Dôveryhodnosť a sila týchto troch podnikov sú hlavným faktorom intenzity hospodárskej súťaže na trhu s leteckými motormi. Žalobca v odpovedi na OV predložil znalecký posudok, ktorý preukazoval, že ani GE, ani P & W, ani Rolls-Royce sa nemohli správať nezávisle jeden od druhého. Rolls-Royce sa obmedzil na tvrdenie, že nedisponuje takou finančnou silou ako žalobca, ale nie na to, že jeho vlastná finančná sila alebo prístup ku kapitálu sú nedostatočné, pretože jeho finančná situácia je dobrá, ako potvrdil aj jeden zo znalcov, profesor Shapiro. Pokiaľ ide o tvrdenie Rolls-Royce týkajúce sa...¹, táto skutočnosť je známkou dobrej hospodárskej situácie.

1 — Vynechané dôverné údaje.

- 109 Jediným ekonomickým dôkazom podporujúcim tézu Komisie o neschopnosti Rolls-Royce a P & W účinne konkurovať GE v budúcnosti bol ekonomický model profesora Choi, ktorý si Rolls-Royce objednal prostredníctvom poradenskej firmy Frontier Economics (ďalej len „model Choi“), ktorý však Komisia opustila. Okrem toho Komisia nevyvrátila analýzy konkurenčných znalcov, ktoré dospeli k odlišným záverom. Navyše ani Rolls-Royce, ani P & W počas správneho konania nenaznačili, že po koncentrácii opustia trh.
- 110 Komisia pripomína definíciu dominantného postavenia v judikatúre a domnieva sa, že právom dospela k záveru, že takéto dominantné postavenie už na trhu existuje. V tomto smere ju podporuje Rolls-Royce.
- 111 Komisia zdôrazňuje, že GE je ďaleko najväčším dodávateľom motorov a má najvyššiu mieru rastu na trhu. Táto výhoda GE sa ešte zvýši, ak sa prihliadne na súpis objednávok.
- 112 Okrem toho skutočnosť, že značná časť trhového podielu GE súvisí s jednou jedinou platformou, konkrétne B737, neznamená, že posúdenie sily GE je irelevantné.
- 113 Podľa Komisie a Rolls-Royce cenové zľavy pri kúpe určitých motorov nie sú známkou priaznivej hospodárskej súťaže, pretože nákupná cena nezodpovedá celkovej cene motorov vrátane údržby. Konkrétne prípad B777X nie je príkladom zdravej hospodárskej súťaže, ale ilustruje skôr obchodné možnosti, ktoré má GE v porovnaní s konkurentmi k dispozícii, najmä vzhľadom na silu GE Capital a GECAS.

3. Posúdenie Súdom prvého stupňa

a) Úvodné poznámky

- 114 Na úvod je vhodné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa dominantné postavenie preukazuje tým, že daný podnik má také silné hospodárske postavenie, že môže brániť zachovaniu efektívnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu tým, že má možnosť správať sa v značnej miere nezávisle od svojich konkurentov, klientov a napokon aj spotrebiteľov (pozri napríklad rozsudok Súdného dvora z 9. novembra 1983, Michelin/Komisia, 322/81, Zb. s. 3461, bod 30; rozsudok Súdu prvého stupňa z 23. októbra 2003, Van den Bergh Foods/Komisia, T-65/98, Zb. s. II-4653, bod 154). Na úvod je potrebné zdôrazniť, že na konštatovanie existencie dominantného postavenia Komisia nemusí preukázať, že konkurenti podniku budú vylúčení z trhu.
- 115 Okrem toho, aj keď sa význam trhových podielov na jednotlivých trhoch môže líšiť, mimoriadne významný trhovú podiel je sám osebe s výnimkou mimoriadnych okolností dôkazom existencie dominantného postavenia (rozsudok Súdného dvora Hoffmann-La Roche/Komisia, už citovaný v bode 101 vyššie, bod 41, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. apríla 1999, Endemol/Komisia, T-221/95, Zb. s. II-1299, bod 134). Súdny dvor v rozsudku z 3. júla 1991, AKZO/Komisia (C-62/86, Zb. s. I-3359, bod 60), rozhodol, že tak je tomu v prípade 50 % trhového podielu.
- 116 Okrem toho, ako zdôraznil žalobca, z rozsudku Hoffmann-La Roche/Komisia, citovaného v bode 101 vyššie (bod 71), vyplýva, že skutočnosť, že podnik je nútený znížiť ceny pod tlakom znižovania cien, na ktoré sa podujali konkurenti, je vo všeobecnosti nezlučiteľná s nezávislosťou správania, ktorá je typická pre dominantné postavenie.

117 V každom prípade ani existencia intenzívnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu nevyučuje, aby na tom istom trhu existovalo dominantné postavenie, keďže to je v zásade charakterizované schopnosťou správať sa vo svojej trhovej stratégii nezávisle od tejto hospodárskej súťaže a neutrpieť pritom z tohto dôvodu ujmu (rozsudok Hoffmann-La Roche/Komisia, už citovaný v bode 101 vyššie, bod 70, a rozsudok Súdneho dvora zo 14. februára 1978, United Brands/Komisia, 27/76, Zb. s. 207). Prípadná existencia hospodárskej súťaže na trhu je samozrejme relevantnou okolnosťou, najmä pokiaľ ide o posúdenie existencie dominantného postavenia, nie je však sama osebe v tomto ohľade rozhodujúca.

118 Keď v tomto ohľade Komisia rozhoduje o zlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom na základe oznámenia a spisu, ktoré sa týkajú tejto koncentrácie, žalobca nemá právo spochybníť jej zistenia z dôvodu, že sa líšia od zistení v inej veci, vychádzajúc z odlišného oznámenia a spisu, a to aj v prípade, keď relevantné trhy sú v daných dvoch veciach podobné, ba dokonca zhodné. Preto pokiaľ sa žalobca v predmetnej veci odvoláva na analýzy Komisie v predchádzajúcich rozhodnutiach, predovšetkým v rozhodnutí Engine Alliance, táto časť jeho argumentácie je irelevantná.

119 Aj za predpokladu, že by tieto výhrady mohli byť rekvifikované, keďže sú založené na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery, hospodárske subjekty nemôžu založiť legitímnu dôveru na zachovaní predchádzajúcej rozhodovacej praxe, ktorá sa môže zmeniť (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa zo 14. mája 1998, Mayr-Melnhof/Komisia, T-347/94, Zb. s. II-1751, bod 368, a z 30. septembra 2003, Michelin/Komisia, T-203/01, Zb. s. II-4071, body 254 až 255 a 292 až 293). Tým väčšmi sa nemôžu dovolávať takejto dôvery, ak chcú spochybníť zistenia alebo posúdenia vykonané v určitom konaní na základe zistení alebo posúdení vykonaných v rámci jediného skoršieho prípadu.

- 120 V každom prípade ani Komisia, ani — *a fortiori* — Súd prvého stupňa nie sú v predmetnom prípade viazaní skutkovými zisteniami a ekonomickým posúdením obsiahnutými v rozhodnutí Engine Alliance. V prípade, že by sa analýza v týchto dvoch rozhodnutiach odlišovala a tento rozdiel by nebol objektívne odôvodnený, Súd prvého stupňa by musel rozhodnutie napadnuté v tomto konaní zrušiť len vtedy, ak by ono, a nie rozhodnutie Engine Alliance, bolo poznačené omylom.
- 121 Navyše v rámci preskúmania zákonnosti analýzy Komisie, pokiaľ ide o predchádzajúcu existenciu dominantného postavenia, je potrebné rozlišovať medzi vecnou správnosťou skutkových zistení a ich právnym kvalifikovaním, na ktoré sa vzťahuje voľná úvaha Komisie, a pripomenúť, že Komisia má istú mieru voľnej úvahy, aby vychádzajúc z riadne preukázaných skutkových okolností dospela k záveru o existencii dominantného postavenia určitého podniku na určitom trhu (pozri body 60 a nasl. vyššie).
- 122 V predmetnom prípade Komisia odôvodnila svoj záver, pokiaľ ide o už existujúce dominantné postavenie GE na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá jednak trhovým podielom (pozri odôvodnenia č. 38 až 83 napadnutého rozhodnutia) a tiež istým počtom iných faktorov (odôvodnenia č. 107 až 229 napadnutého rozhodnutia). Žalobca nespochybňuje definíciu svetového trhu s prúdovými motormi pre tieto lietadlá, ktorú si Komisia zvolila v napadnutom rozhodnutí (pozri odôvodnenia č. 10 napadnutého rozhodnutia a bod 95 vyššie). Tvrdí však, že Komisia sa nesprávne domnieva, že mal pred koncentráciou dominantné postavenie na trhu s motormi pre veľké obchodné lietadlá.
- 123 Je preto potrebné preskúmať skutočnosti, o ktoré Komisia v napadnutom rozhodnutí oprela svoj záver o existencii daného dominantného postavenia, a to s ohľadom na tvrdenia žalobcu smerujúce proti tejto téze. Najprv preskúmame úvahy týkajúce sa trhového podielu žalobcu, potom tie, ktoré sa týkajú jeho

vertikálnej integrácie, a napokon úvahy o stave hospodárskej súťaže na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

b) O trhovom podiele

124 Komisia v odôvodnení č. 41 napadnutého rozhodnutia vysvetľuje dôvody, pre ktoré „zavedený park lietadiel a súpis objednávok lietadiel, ktoré sa ešte vyrábajú, sú najvhodnejším spôsobom, ako definovať a vykladať postavenie konkurentov v tomto sektore“. Navyše tvrdí, že žalobcu a CFMI treba považovať za jeden subjekt tak z obchodného hľadiska, ako aj z hľadiska hospodárskej súťaže, a že za týchto okolností treba GE pri posudzovaní jeho dominantného postavenia pripísať celý trhovú podiel CFMI (odôvodnenia č. 65 a 66 napadnutého rozhodnutia).

125 V odôvodnení č. 70 napadnutého rozhodnutia Komisia zdôrazňuje, že trhovú podiel GE/CFMI na zavedenom parku motorov pre veľké obchodné lietadlá, ktoré sa ešte vyrábajú, je 51 % pre lietadlá s úzkym trupom, 54 % pre lietadlá so širokým trupom a 52,5 % pre všetky lietadlá, pričom P & W/IAE má 26,5 % a Rolls-Royce/IAE 21 %. Navyše v odôvodneniach č. 74 až 76 napadnutého rozhodnutia vysvetľuje, že vývoj zavedeného parku bol pre GE v posledných piatich rokoch priaznivý. Pokiaľ ide o súpis objednávok lietadiel, ktoré sa ešte vyrábajú, Komisia v odôvodnení č. 77 napadnutého rozhodnutia predložila tabuľku, z ktorej vyplýva, že podľa tohto meradla má žalobca 65 % podiel na trhu.

126 Ďalej je potrebné po prvé preskúmať, či Komisia mohla za okolností predmetnej veci platne pripísať trhovú podiel CFMI žalobcovi, a po druhé, či iné jej zistenia týkajúce sa trhového podielu, ako aj z nich vyvodené závery, boli dôvodné.

O pripísaní trhového podielu CFMI žalobcovi

— Úvod

- 127 Žalobca vytýka Komisii, že spojila jeho vlastný trhový podiel s celým trhovým podielom CFMI (pozri odôvodnenia č. 46 až 66 napadnutého rozhodnutia).
- 128 Žalobca zdôrazňuje, že jeho trhový podiel bol... % a trhový podiel CFMI bol... % (číselné údaje vychádzajúce zo súpisu objednávok z roku 2000) a že keby mu Komisia bola pripísala polovicu trhového podielu spoločného podniku, a nie celý, tak ako to urobila pri spoločnom podniku jeho konkurentov Rolls-Royce a P & W, jeho trhový podiel by bol... %, to znamená ďaleko pod úrovňou 40 %.
- 129 Keďže Komisia v odôvodneniach č. 65 a 66 napadnutého rozhodnutia dospela k záveru, že GE a CFMI „by sa mali považovať za jeden subjekt tak z hľadiska obchodného, ako aj z hľadiska hospodárskej súťaže“, a že je preto pri posudzovaní dominantného postavenia GE na relevantných trhoch potrebné pripísať mu trhový podiel CFMI, je namieste jednak preskúmať, či zistenia Komisie, pokiaľ ide o vnútornú organizáciu spoločného podniku, odôvodňujú záver, že tieto podniky sú jedným subjektom „z obchodného hľadiska“, a jednak, či jej zistenia o správaní GE, CFMI a Snecma na trhu odôvodňujú záver, že GE a CFMI sú jediným subjektom „z hľadiska hospodárskej súťaže“.

130 V tomto kontexte je potrebné zdôrazniť, že vecná presnosť tvrdení v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ ide o fungovanie spoločného podniku CFMI, vzťahy medzi jeho akcionármi a jeho správanie na trhu, sú skutkovou otázkou, zatiaľ čo v otázke pripísania trhového podielu CFMI žalobcovi Komisia disponovala voľnou úvahou.

— Analýza vnútornej organizácie CFMI

131 Komisia tvrdí, že spôsob organizácie spoločného podniku, pokiaľ ide o oddelenie technologickej a finančnej stránky (odôvodnenia č. 53 až 55 napadnutého rozhodnutia), ako aj o predaj a distribúciu motorov CFMI (odôvodnenia č. 57 a 58), poukazujú na rozhodujúcu úlohu GE v spoločnom podniku.

132 Žalobca však túto analýzu spochybňuje a tvrdí najmä, že téza Komisie rozvinutá v odôvodnení č. 82 napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o pravdepodobnosť, že príjmy CFMI budú ďalej investované do vývoja nových motorov, nie je skutkovo podložená, predovšetkým preto, že CFMI neuchováva prostriedky, aby ich ďalej investoval do vývoja nových motorov, ale naopak pravidelne rozdeľuje svoje príjmy medzi GE a Snecma.

133 Komisia toto skutkové tvrdenie žalobcu pre Súdom prvého stupňa nespochybňuje a je potrebné domnievať sa, že v tejto súvislosti sa v napadnutom rozhodnutí dopustila skutkového omylu. Tento omyl má v danom kontexte význam, keďže zvyrazňuje vzájomnú závislosť GE a Snecma, pokiaľ ide o ich spoločný podnik CFMI, zatiaľ čo Komisia zdôrazňuje prevažujúcu úlohu žalobcu. Keďže príjmy CFMI

sa rozdeľujú medzi jeho akcionárov, jeho schopnosť rozvíjať sa nevyhnutne závisí od ich vôle.

- 134 Tiež je potrebné upozorniť na skutočnosť, ktorú pripúšťa aj samotná Komisia v odôvodnení č. 56 napadnutého rozhodnutia, že generálny riaditeľ CFMI v praxi vždy pochádzal zo Snecma. Z opisu týchto aspektov fungovania CFMI v napadnutom rozhodnutí vyplýva, že hoci funkčná účasť každého z partnerov v každej oblasti presne nezodpovedá rozdeleniu akcií 50/50, tento podnik je skutočne spoločným podnikom, a nielen kvázi dcérskou spoločnosťou žalobcu.
- 135 V tejto súvislosti Komisia v napadnutom rozhodnutí správne konštatovala, že medzi žalobcom a Snecma existuje v rámci CFMI veľmi úzka spolupráca a že to isté platí o obchodnej spolupráci medzi žalobcom a CFMI, najmä v oblasti predaja motorov CFMI (odôvodnenia č. 57 a 58 napadnutého rozhodnutia). Pre Snecma by bolo veľmi ťažké udržať svoju účasť na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá inak než účasťou v spoločnom podniku CFMI. Okrem toho z analýzy fungovania CFMI obsiahnutej v napadnutom rozhodnutí vyplýva, že akékoľvek zvýšenie trhového podielu CFMI ešte stále zodpovedá obchodným záujmom GE a Snecma; toto tvrdenie žalobca pred Súdom prvého stupňa nespochybnil. Faktický omyl spomínaný v bode 133 vyššie a zistenie týkajúce sa identity generálneho riaditeľa CFMI sú silno relativizované vysokým stupňom obchodnej integrácie, ktorý okrem iného existuje medzi CFMI a jeho akcionármi.
- 136 V každom prípade však vzhľadom na to, že druhý akcionár CFMI, Snecma, ktorý je podnikom nezávislým od žalobcu, zohráva významnú úlohu pri riadení CFMI a získava časť jeho príjmov, zostáva mimo skupinu GE a nemožno ho považovať za plnoprávneho člena podniku žalobcu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je namieste sa domnievať, že Komisia do istej miery precenila úlohu žalobcu v rámci spoločného

podniku CFMI, keď dospela k záveru, že CFMI a žalobca predstavujú z obchodného hľadiska jeden subjekt.

— Analýza súťažného postavenia GE, CFMI a Snecma

- 137 Komisia v napadnutom rozhodnutí tvrdila — pričom žalobca jej v tomto smere neodporoval —, že Snecma nepredáva prúdové motory pre veľké obchodné lietadlá nezávisle od CFMI, a to skutočne ani potenciálne, a že motory CFMI a GE si navzájom nekonkurujú (odôvodnenia č. 50 až 52 a 59 až 61 napadnutého rozhodnutia).
- 138 Navyše Komisia v odôvodnení č. 64 zdôraznila — a žalobca to v predmetnej veci nespochybňuje —, že v rámci uplatňovania svojej politiky preferenčného nákupu „GE-only“, detailne preskúmanej v bodoch 191 a nasl. nižšie, GECAS, dcérska spoločnosť GE, nakupuje v rámci možností výlučne motory GE a CFMI (odôvodnenia č. 121 a nasl. napadnutého rozhodnutia, najmä odôvodnenie č. 132). Skutočnosť, že GECAS zaobchádza s motormi CFMI rovnako ako s motormi GE, slúži na podporu tézy Komisie.
- 139 Napokon Komisia upozorňuje na skutočnosť — a žalobca mu v tomto smere neodporuje —, že samotný žalobca vo svojich výročných správach od roku 1995 spája svoj trhový podiel s trhovým podielom CFMI a že tak robia aj hlavní finanční analytici (odôvodnenie č. 65 napadnutého rozhodnutia, ako aj poznámky pod čiarou na strane 22 a 23 napadnutého rozhodnutia).
- 140 Na základe skutkových zistení, ktoré neboli v tomto konaní spochybnené, Komisia mohla bez toho, aby sa dopustila zjavného omylu, dospieť k záveru, že žalobca a CFMI sa vo vzťahu k svojim konkurentom a klientom na trhu správajú ako jeden subjekt.

— Zhrnutie a záver o pripísaní trhového podielu CFMI žalobcovi

- 141 Na úvod je potrebné pripomenúť, že pripísanie trhového podielu CFMI žalobcovi slúžilo jednak a hlavne na posúdenie prípadnej existencie dominantného postavenia na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, a podporne tiež na posúdenie iných aspektov koncentrácie, akými sú napríklad konglomerátne účinky.
- 142 Pokiaľ sa toto pripísanie vzťahuje na posúdenie dominantného postavenia, spadá do analýzy, ktorá sa snaží identifikovať konkurenčné vzťahy na trhu, a nie obchodné vzťahy daných podnikov z iných hľadísk.
- 143 Je nutné sa domnievať, že v rámci tohto špecifického uplatnenia má záver Komisie, že CFMI a žalobca sú z hľadiska hospodárskej súťaže jedným subjektom (pozri bod 129 vyššie), zásadný význam. Naproti tomu presný charakter interných vzťahov medzi akcionármi CFMI a stupeň ich obchodnej integrácie majú z hľadiska všeobecnej štruktúry tejto časti napadnutého rozhodnutia sekundárny význam, a to tým väčšími, že zistenie Komisie o existencii vysokého stupňa integrácie medzi žalobcom a CFMI je v zásade správne.
- 144 Okrem toho metodika výpočtu trhového podielu navrhnutá žalobcom a spočívajúca v domnienke, že polovica podielu CFMI, t. j. ... % trhu, nepatrí GE, by poskytla nesprávny obraz o postavení GE na trhu. Naproti tomu skutočnosť, že Komisia GE pripísala trhový podiel CFMI z dôvodu, že na rozdiel od svojho partnera — Snecma — sa nezávisle venuje činnosti spočívajúcej vo výrobe prúdových motorov pre veľké

obchodné lietadlá, odzrkadľuje skutočný stav hospodárskej súťaže na trhu, ktorý bol v napadnutom rozhodnutí presne zistený.

¹⁴⁵ Navyše, keďže Komisia analogicky zaobchádzala s trhovým podielom spoločného podniku IAE, v ktorom majú účasť konkurenti žalobcu — Rolls-Royce a P & W, tým, že každému z nich pripísala polovicu jeho trhového podielu, pretože spomedzi akcionárov IAE len oni vykonávajú na trhu vlastnú činnosť (odôvodnenie č. 67 napadnutého rozhodnutia), jej prístup, pokiaľ ide o pripisovanie trhového podielu spoločných podnikov, je koherentný a nezdá sa byť zjavne nesprávny.

¹⁴⁶ Za týchto okolností ani spomínaný skutkový omyl týkajúci sa posúdenia príjmov CFMI (bod 133 vyššie), ani relatívne precenenie úlohy, ktorú zohráva žalobca pri vedení spoločného podniku CFMI (bod 134 vyššie), zohľadnené či už spolu alebo oddelene, nemôžu spochybníť tvrdenie Komisie, podľa ktorého je potrebné považovať žalobcu a CFMI za jeden subjekt. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti preto nie je preukázané, že by Komisia zjavne nesprávne posúdila okolnosti v predmetnej veci tým, že sa rozhodla pripísať trhový podiel CFMI žalobcovi na účely širšieho posúdenia existencie jeho dominantného postavenia na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, a to tak pokiaľ ide o zavedenú bázu, ako aj o súpis objednávok.

¹⁴⁷ Pokiaľ sa však toto pripísanie trhového podielu uplatnilo v iných aspektoch veci, žalobca správne zdôraznil, že Snecma nemá záujem prinášať finančné obete, aby subjektu — výsledku fúzie umožnila podporovať letecké a neletecké výrobky Honeywell. Tento argument treba mať na pamäti pri ďalšom preskúmaní častí napadnutého rozhodnutia, ktoré sa venujú týmto iným aspektom prejednávanej veci, najmä častí venovaných konglomerátnym účinkom. Ak totiž mohla mať okolnosť, na

ktorú upozornil žalobca, vplyv na analýzu týchto iných aspektov predmetnej veci z ekonomického hľadiska a hľadiska hospodárskej súťaže, mala ju Komisia zohľadniť (pozri najmä analýzu efektu Cournot v odôvodneniach č. 374 a nasl. napadnutého rozhodnutia).

O trhových podieloch, ktoré Komisia zohľadnila pri posúdení sily výrobcov pôsobiacich na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá

— Úvahy týkajúce sa povahy trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá

¹⁴⁸ Žalobca tvrdí, že odvolávať sa v napadnutom rozhodnutí na trhový podiel žalobcu s cieľom preukázať, že má dominantné postavenie na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, bolo nevhodné z dôvodu samotnej povahy trhu, ktorý podlieha verejným obchodným súťažiam.

¹⁴⁹ Je totiž potrebné konštatovať, že trhový podiel existujúci v určitom čase má pre analýzu takého trhu, ako je trh s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, menší význam než pre analýzu napríklad trhu s výrobkami bežnej spotreby. Komisia bez toho, aby formálne uznala, že trh s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá je „trh podliehajúci verejným obchodným súťažiam“, pred Súdom prvého stupňa pripustila, že tento trh je charakterizovaný zadávaním obmedzeného počtu zákaziek vysokej hodnoty. Ak na takom trhu istá spoločnosť vyhrala ostatnú verejnú súťaž, nevyhnutne to neznamená, že niektorý z jej konkurentov nemôže vyhrať

ďalšiu. Za podmienky, že ponúka konkurencieschopný výrobok a že iné faktory nehrajú rozhodujúcou mierou v prospech prvej spoločnosti, môže konkurent vždy vyhrať dôležitú zákazku a na jeden ťah tak značne zvýšiť svoj trhový podiel.

150 Toto konštatovanie však neodôvodňuje záver, že trhový podiel nemá takmer žiaden význam pre posúdenie sily jednotlivých výrobcov na takomto trhu, najmä ak sú trhovú podiely relatívne stabilné alebo existuje tendencia posilňovania postavenia jedného podniku. V predmetnej veci Komisia z číselných údajov uvedených v napadnutom rozhodnutí a pripomenutých v bode 125 vyššie správne vydedukovala, že v priebehu päťročného obdobia predchádzajúceho prijatiu napadnutého rozhodnutia „sa GE nielen že podarilo uchovať si postavenie dodávateľa č. 1, ale zaznamenal aj najvyššiu mieru rastu trhového podielu“ (odôvodnenie č. 74 napadnutého rozhodnutia).

151 Skutočnosť, že si výrobca zachováva, ba dokonca posilňuje svoj trhovú podiel, je aj na trhu podliehajúcim verejným obchodným súťažiam ukazovateľom trhovej sily. Nevyhnutne totiž prichádza moment, keď rozdiel medzi trhovým podielom výrobcu a trhovým podielom konkurentov nemožno viac pripísať obmedzenému počtu verejných obchodných súťaží, ktoré predstavujú dopyt na trhu. Dynamický aspekt spočívajúci v nedávnom zvýšení trhového podielu GE je preto v rámci analýzy Komisie osobitne presvedčivou skutočnosťou a Komisii preto nemožno vytkáť zjavne nesprávne posúdenie veci.

— Úvahy týkajúce sa popredajných trhov (aftermarkets)

152 Komisia upozorňuje, že výrobcovia motorov majú čím ďalej tým viac snahu o návratnosť investícií prostredníctvom popredajného servisu a predaja náhradných

dielov skôr než prostredníctvom pôvodného zisku z predaja prúdového motora (odôvodnenia č. 79 až 82 a 90 až 106 napadnutého rozhodnutia). Toto skutkové zistenie, ktoré žalobca nespochybňuje a ktoré je dokonca založené na tvrdeniach samotných účastníkov konania (odôvodnenia č. 39 a 95), stačí na preukázanie toho, že objem súčasných príjmov výrobcu prúdových motorov do veľkej miery závisí od jeho bývalých predajov.

153 Samozrejme žalobca má pravdu v tom, že pokiaľ sa značná časť trhového podielu, ktorý sa mu pripisuje, vzťahuje na predaj prúdových motorov CFMI, príjmy, ktoré mu z neho vyplývajú, sú nižšie, ako keby išlo o priamy predaj z jeho strany (pozri bod 147 vyššie). Z tohto dôvodu je ekonomická sila vyplývajúca pre žalobcu z jeho trhového podielu meraného podľa zavedenej bázy menšia než uvádzajú hrubé číselné údaje o trhovom podiele, ktoré použila Komisia v napadnutom rozhodnutí. V každom prípade, keďže aj Snecma, aj žalobca majú záujem na budúcom úspechu CFMI, nie je vhodné úplne si odmyslieť časť príjmov CFMI, ktorá je smeruje do Snecma. Toto tvrdenie skrátka nemá žiaden vplyv na vysoký trhového podielu žalobcu, pokiaľ ide o súpis objednávok, najmä vzhľadom na okolnosť spomínanú vyššie v bode 140, že CFMI a žalobca predstavujú z hľadiska hospodárskej súťaže jeden subjekt vo vzťahu k tretím osobám, konkurentom a klientom.

154 Komisia okrem toho v odôvodnení č. 104 napadnutého rozhodnutia zdôrazňuje a žalobca jej v tomto smere neprotirečí, že GE poskytuje popredajný servis prúdových motorov pre výrobky svojich konkurentov vo významnejšej miere než títo konkurenti. Vzhľadom na výšku príjmov plynúcich z popredajného servisu uvedenú vyššie má táto okolnosť význam, pretože z nej vyplýva, že trhový podiel GE pri zavedenej báze motorov do istej miery nevystihuje jeho silu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá na úrovni popredajného servisu.

— Úvahy týkajúce sa pojmu „štandardizácia“ na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá

155 Komisia sa tiež odvoláva na pojem „štandardizácia“ (commonality), podľa ktorého ak správca leteckého parku vybaví svoje lietadlá rovnakými prúdovými motormi alebo aspoň prúdovými motormi tej istej série, v zásade mu to prináša úspory (odôvodnenia č. 41 a 146 až 162 napadnutého rozhodnutia). V tejto súvislosti zdôrazňuje, že „výhody, ktoré pre leteckú spoločnosť predstavuje [štandardizácia] na úrovni motorov, sa objavujú na rôznych úrovniach jej činnosti a sú samy osebe nepopierateľným faktorom, ktorý podnikatelia zohľadňujú pri zadávaní svojich objednávok lietadiel“ (odôvodnenie č. 161 napadnutého rozhodnutia).

156 Je nutné zdôrazniť, že tento fenomén zdôrazňuje výhodu, ktorá pre výrobcu motorov vyplýva z toho, že pôsobí na veľkom počte platforiem alebo na platformách s vysokým objemom predaja, ak chce v budúcnosti predat' väčší počet tých istých motorov. Význam tejto výhody pre výrobcu motorov nevyhnutne závisí od zavedenej bázy týchto motorov, najmä v lietadlách, ktoré sa ešte vyrábajú. Štandardizácia je preto osobitne relevantným prvkom analýzy Komisie, ktorý odôvodňuje použitie číselných údajov týkajúcich sa trhového podielu žalobcu na zistenie jeho obchodnej sily. Žalobca však spochybňuje výhody vyplývajúce zo štandardizácie (bod 99 vyššie).

157 V rámci svojej analýzy úlohy GECAS v odôvodnení č. 135 napadnutého rozhodnutia Komisia citovala jednu pasáž z výročnej správy GE z roku 1999, v ktorej sa uvádza: „Zaznamenali sme [GECAS] značný pokrok, pokiaľ ide o naše rozhodnutie pomôcť našim klientom dosiahnuť ich ciele z hľadiska leteckého parku a súvahy. GECAS pomohol napríklad China Eastern, jednej z najväčších čínskych leteckých spoločností, znížiť jej krátkodobé kapacity, [štandardizovať] jej letecký park na Airbus s úzkym trupom vybavený prúdovými motormi CFM[I] a získať tvrdé devízy.“ Tento príklad je relevantným a významným ukazovateľom reálnosti

pozitívnych účinkov štandardizácie prúdových motorov. Zdá sa, že žalobca vo svojej správe považuje za samozrejmosť, že štandardizácia leteckého parku prináša z hľadiska leteckej spoločnosti určité ekonomické výhody.

158 V protiklade s tým, čo tvrdí žalobca, väčšina odpovedí leteckých spoločností na túto otázku nie je v rozpore s tézou Komisie (bod 99 vyššie, *in fine*).

159 V tejto súvislosti Lufthansa uvádza, že vplyv štandardizácie je v jej prípade zanedbateľný, pretože údržbu jej motorov zabezpečujú tretie strany, ale uvádza, že štandardizácia leteckého parku je dôležitá z hľadiska operačného plánu. United Airlines priamo potvrdzuje, že štandardizácia je dôležitý prvok okrem iného pri výbere motora a Alitalia uznáva, že nákup rovnakých prúdových motorov môže znížiť celkové priemerné náklady z dôvodu zníženia nákladov na údržbu, aj keď z heterogénneho leteckého parku môžu vyplývať zase iné výhody. US Airways potvrdzuje, že sa snaží zabezpečiť štandardizáciu leteckého parku, ale že v minulosti si vyberal motory na základe iných faktorov, a preto úroveň štandardizácie jeho leteckého parku v súčasnosti nie je vysoká a nemá veľký význam pri výbere motorov. Podľa Iberia nie je možné vo všeobecnosti potvrdiť, že štandardizácia má rozhodujúci význam, keďže aj keď je výber motora jasný z ekonomického, technického a finančného hľadiska, ako aj z hľadiska posúdenia rizika, štandardizácia nie je dôležitým faktorom. Naproti tomu uvádza, že oceňuje výhody, ktoré vyplývajú zo štandardizácie zariadení, ak sú ostatné faktory v rovnováhe. Napokon odpoveď British Airways pripojená k žalobe sa výlučne týka leteckých výrobkov, ale vo všeobecnosti potvrdzuje myšlienku, že štandardizácia zariadení prináša úspory. Po prečítaní všetkých odpovedí, na ktoré sa odvoláva žalobca, sa nezdá, že by štandardizácia prúdových motorov v rámci leteckého parku nemala žiaden vplyv na výber motorov leteckej spoločnosti.

- 160 Navyše je potrebné zdôrazniť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí a najmä v odôvodneniach č. 154 a 155 spomenula viacero špecifických príkladov, keď letecké spoločnosti zámerne uprednostnili jeden prúdový motor pred druhým z dôvodu, že prvý sa už v ich leteckom parku používa. Netvrdilo sa, a už vôbec nebolo preukázané, že by takéto príklady neexistovali, a je preto potrebné sa domnievať, že podopierajú tézu Komisie.
- 161 Je potrebné zdôrazniť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí netvrdila, že štandardizácia je pri výbere motora vždy rozhodujúca, keďže v odôvodnení č. 148 uviedla, že „hoci je [štandardizácia] na úrovni motorov len jedným z faktorov, ktoré prevádzkovatelia lietadiel zohľadňujú pri kúpe prístroja, prieskum Komisie preukázal, že organizácia údržbových činností leteckej spoločnosti zohráva významnú úlohu v rozhodovaní v oblasti kúpy prúdových motorov“. Z tohto hľadiska sa Komisia nedopustila skutkového omylu, keď sa domnievala, že výhody vyplývajúce zo štandardizácie leteckého parku existujú prinajmenšom v rámci tej istej série strojov a môžu v zásade vyznievať v prospech kúpy motorov, ktoré už majú letecké spoločnosti vo svojom leteckom parku, v porovnaní s motormi, ktoré tieto spoločnosti nikdy nekúpili. Komisia tiež vec neposúdila zjavne nesprávne, keď sa domnievala, že tento fenomén prispieva k posilneniu dominantného postavenia GE.

— O veľkosti trhových podielov, ktoré Komisia použila na posúdenie sily žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá

- 162 Komisia zo svojej analýzy trhového podielu žalobcu vylúčila, pokiaľ ide o zavedenú bázu, lietadlá, ktoré sa už nevyrábajú, čo odôvodnila tým, že „pre dodávateľov prúdových motorov sú zdrojom nižších príjmov ako lietadlá, ktoré sa ešte vyrábajú“ (odôvodnenie č. 42 napadnutého rozhodnutia). Konkrétne zdôrazňuje, a žalobca jej v tomto ohľade neodporuje, že staršie prúdové motory sú jednoduchšie ako moderné, a prinášajú preto nižšie príjmy z popredajného servisu a rýchlejšie miznú

z leteckého parku leteckých spoločností. Vo svetle týchto vysvetlení treba konštatovať, že Komisia vec neposúdila zjavne nesprávne ani vtedy, keď sa rozhodla nezohľadniť túto časť zavedeného parku na účely posúdenia súčasnej sily rôznych výrobcov na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

- 163 Pokiaľ ide o číselné údaje týkajúce sa súpisu objednávok, žalobca poukazuje na to, že Komisia nezohľadnila, pokiaľ ide o veľké obchodné lietadlá, súpis objednávok pre lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke, hoci tak urobila pri veľkých regionálnych lietadlách (odôvodnenie č. 85 napadnutého rozhodnutia). Žalobca v tomto ohľade odkazuje na tabuľku uvedenú v prílohe 8 k žalobe („GE’s and Honeywell’s slides presentation at oral hearing“, zoraďovač 8/14, záložka 3, tabuľka na 9. strane s nadpisom „Backlog of Engine Sales for Aircraft not Yet in Service“), podľa ktorej súpis objednávok pre lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke, indikuje 38 % trhovú podiel GE, 21 % trhovú podiel P & W a 40 % trhovú podiel Rolls-Royce.

- 164 Najprv je potrebné upozorniť, pokiaľ ide o skutočnosť zdôraznenú žalobcom, že Komisia použila číselné údaje o súpise objednávok pre lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke, na posúdenie situácie na trhu s motormi pre veľké regionálne lietadlá, že žalobca ich použitie v danom kontexte nespochybnil, takže nie je potrebné preskúmať vhodnosť ich použitia vo vzťahu k tomuto trhu (bod 540 nižšie). V každom prípade zohľadnenie týchto číselných údajov môže byť odôvodnené, pokiaľ ide o trh s prúdovými motormi pre veľké regionálne lietadlá, rýchlym rastom tohto trhu, na ktorý sa poukazuje v bode 552 nižšie, čo nie je prípad trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá z dôvodov vysvetlených v bodoch 165 a nasl. nižšie. Rozdielne zohľadnenie súpisu objednávok pre lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke, pri týchto dvoch trhoch preto neodhaľuje rozpor v prístupe Komisie a už vôbec nie zjavne nesprávne posúdenie z jej strany.

165 Z údajov, ktoré poskytli obaja hlavní účastníci konania na pojednávaní, vyplýva, že číselné údaje uvedené v tabuľke spomínanej v bode 163, ako aj číselné údaje z tabuľky nachádzajúcej sa v odôvodnení č. 77 napadnutého rozhodnutia, týkajúce sa súpisu objednávok motorov pre veľké obchodné lietadlá, ktoré sa ešte vyrábajú, sa vzťahujú na počet prúdových motorov. Treba si preto všimnúť, že počet prúdových motorov objednaných pre lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke, podľa tabuľky predloženej žalobcom (936 objednaných prúdových motorov), je veľmi nízky v porovnaní s počtom objednaných prúdových motorov pre ešte vyrábané lietadlá (5 466 objednaných prúdových motorov). Skutočnosť, že Rolls-Royce má v porovnaní so žalobcom o čosi viac objednávok pre lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke, má len okrajový vplyv na konkurenčný vzťah medzi nimi, ak sa vezme do úvahy celkový objem objednávok.

166 Ak sa spojí tabuľka uvedená v bode 163 a tabuľka z odôvodnenia č. 77 napadnutého rozhodnutia, žalobca má, pokiaľ ide o súpis pohľadávok, trhovú podiel 60,9 % ($3\,542 + 360 = 3\,902$ objednaných prúdových motorov), P & W 17,0 % ($887 + 200 = 1\,087$ objednaných prúdových motorov) a Rolls-Royce 22,1 % ($1\,037 + 376 = 1\,413$ objednaných prúdových motorov).

167 Je nutné konštatovať, že hodnoty vyplývajúce z kombinácie údajov z týchto dvoch tabuliek sú veľmi blízke hodnotám, na ktoré sa odvoláva Komisia v odôvodnení č. 77 napadnutého rozhodnutia, z čoho treba vyvodit', že okrajový rozdiel medzi číselnými údajmi nemal vplyv na záver, ku ktorému dospela Komisia, že trhovú podiel žalobcu z hľadiska objednaných prúdových motorov poukazuje na dominantné postavenie.

168 Okrem toho na pojednávaní Komisia v odpovedi na jednu písomnú otázku Súdu prvého stupňa potvrdila, že číselné údaje týkajúce sa lietadiel, ktoré ešte nie sú v prevádzke, nie sú reprezentatívnym a dôveryhodným obrazom stavu hospodárskej súťaže na trhu. V tejto súvislosti je nutné konštatovať, pokiaľ ide o viacdrojovú platformu — tzn. veľké obchodné lietadlo, na ktorom výrobca certifikoval dva alebo viacero rôznych motorov a konečný výber motora je na leteckej spoločnosti —, ktorá

ešte nie je v prevádzke, že predbežné trhové podiely rôznych výrobcov motorov, ktoré môžu byť použité na danej platforme, sa môžu následne značne zmeniť, ak je platforma v ranom štádiu predaja. Na rozdiel od podnikových lietadiel a veľkých regionálnych lietadiel, ktoré sú vždy jednodrojové, veľké obchodné lietadlá môžu byť jednodrojové alebo viacdrojové.

- 169 Komisia v tejto súvislosti upozorňuje, že trhový podiel P & W uvedený v tabuľke a spomínaný v bode 163 vyššie, na ktorý sa žalobca odvolával, pokiaľ ide o motory používané v A318-100, t. j. 69 % (200 objednávok z 290), je dnes už len... %, zatiaľ čo trhový podiel žalobcu sa odvtedy zvýšil na... %. Okrem toho Komisia tvrdí, že trhový podiel Rolls-Royce, t. j. ... % z objednávok pre A380, uvedený v tabuľke, nezodpovedá poslednému vývoju trhu, pretože žalobca mal v marci 2004... % trhový podiel na objednávkach pre toto lietadlo. Je potrebné sa domnievať, že hoci tieto číselné údaje nemali žiaden priamy vplyv na analýzu vykonanú v napadnutom rozhodnutí, keďže sa vzťahujú na obdobie po prijatí rozhodnutia, slúžia na podporu argumentácie Komisie, že nebolo vhodné, aby zohľadnila zadané objednávky na veľké obchodné lietadlá, ktoré ešte neboli v prevádzke.

- 170 V odpovedi na túto otázku žalobca nepochybnil vecnú správnosť týchto príkladov. Zdôraznil iba, že... pre A318-100..., čo vysvetľuje zníženie trhového podielu tejto spoločnosti na danej platforme, a že Komisia v tejto súvislosti predložila selektívne číselné údaje najmä vzhľadom na to, že „trhový podiel Rolls-Royce vzrástol z... % na... % v marci 2004“. Žalobca nevysvetlil, na ktoré motory sa vzťahuje číselný údaj... %, ktorý uvádza. Za predpokladu, že by sa vzťahoval — ako je pravdepodobné z kontextu — na objednávky motorov pre lietadlá, ktoré sa ešte v čase pojednávania nevyrábali, nevyvracia tézu Komisie, pretože z príkladov, ktoré uviedla na pojednávaní, vyplýva, že číselné údaje týkajúce sa predbežného trhového podielu výrobcu motorov na vybavení viacdrojovej platformy sú v zásade málo dôveryhodné v tom zmysle, že sa môžu následne prudko zmeniť.

- 171 Pokiaľ ide o... pre A318-100, táto argumentácia predložená žalobcom ako príklad posilňuje tézu Komisie, že číselné údaje vychádzajúce zo zadaných objednávok viacdrojových lietadiel, ktoré ešte nie sú na trhu, môžu vyvolať klamlivý obraz o silových vzťahoch výrobcov motorov na tomto trhu. A tak vzhľadom na cieľ, v ktorého kontexte Komisia uviedla dané príklady, t. j. na vysvetlenie, prečo nezohľadnila zadané objednávky pre budúce platformy, je nutné konštatovať, že žalobca nevyvrátil odôvodnenie vysvetlené v predchádzajúcom bode.
- 172 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti nebola analýza Komisie skreslená tým, že v napadnutom rozhodnutí nezohľadnila zadané objednávky pre lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke; Komisia preto z tohto hľadiska neposúdila vec zjavne nesprávne, keď tieto číselné údaje vylúčila zo svojho výpočtu.

— Posúdenie Boeingu 737

- 173 Žalobca tiež uvádza argument, ktorý sa špecificky týka Boeingu B737. Ako konštatovalo americké ministerstvo spravodlivosti, za silný trhový podiel GE zodpovedá najmä skutočnosť, že CFMI je výlučným dodávateľom motorov pre jedno lietadlo, a síce druhú a tretiu verziu B737, ktoré zaznamenalo v histórii civilného letectva najväčší obchodný úspech.
- 174 Argumentácia žalobcu v tejto súvislosti je v podstate zopakovaním všeobecnejšieho tvrdenia preskúmaného vyššie, že trhové podiely nie sú pri posúdení stavu hospodárskej súťaže na trhu podliehajúcim verejným obchodným súťažiam relevantné. Vzhľadom na všetky vyššie vysvetlené dôvody a majúť na pamäti najmä

skutočnosť, že zavedený park prúdových motorov vyrábaných jedným výrobcom má vplyv na jeho súčasné a budúce príjmy, priame a nepriame účinky obchodného úspechu na takomto trhu existujú naďalej aj po uplynutí značného času.

175 Dodávky motorov GE pre B737 teda možno v predmetnom prípade považovať za relevantné, pretože zvyšujú trhovú podiel žalobcu a umožňujú mu ešte aj dnes profitovať z toku dodatočných príjmov, ako aj z pozitívnych obchodných účinkov, ktoré výrobcovi ustálenému na istej platforme vyplývajú z výhod získaných leteckými spoločnosťami štandardizáciou ich leteckého parku.

176 Žalobca na pojednávaní zdôraznil, že profesor Vives, ekonóm spolupracujúci s Komisiou a radiaci jej úradníkom v správnom konaní, v elektronickej pošte, ktorú Komisia zaslala 26. apríla 2004 v odpovedi na jednu písomnú otázku Súdu prvého stupňa, opísal skutočnosť, že žalobca bol úspešným uchádzačom o zmluvy týkajúce sa vybavenia B737, že je to „skôr otázka šťastnej náhody (s enormným vplyvom), než príklad nehybnosti trhových podielov“ [„more a case of luck (with tremendous impact) than a case of market share inertia“]. Profesor Vives nemal v správnom konaní žiadne osobitné postavenie a skutočnosť, že vyjadril názor, ktorý by sa mohol považovať za nezlučiteľný s konečným stanoviskom Komisie v napadnutom rozhodnutí, nemôže vyvrátiť dôvodnosť tohto rozhodnutia. Naopak, táto okolnosť svedčí o tom, že Komisia sa úmyselne obklopila rôznymi názormi.

177 V každom prípade Komisia v napadnutom rozhodnutí netvrdí, že žalobca mal v čase zadania predmetných zákaziek, t. j. v 80. a 90. rokoch, dominantné postavenie na trhu. V tomto kontexte je totiž relevantné, že tento minulý obchodný úspech má sám osebe naďalej vplyv na konkurenčné postavenie žalobcu v súčasnosti, ako bolo popísané vyššie.

- 178 Aj keď úspech žalobcu vo verejnej obchodnej súťaži na vybavenie B737 „deformuje“ číselné údaje týkajúce sa trhových podielov jednotlivých výrobcov motorov, keďže vo významnej miere zvyšuje trhový podiel žalobcu, Komisia mohla právom usúdiť, že tento úspech môže zmeniť stav hospodárskej súťaže na samotnom trhu v prospech žalobcu. Naopak, ak by Komisia nezohľadnila verejnú obchodnú súťaž, ktorú vyhral žalobca a ktorá znamenala najväčší obchodný úspech na relevantnom trhu, určite by to skreslilo jej analýzu tejto záležitosti.
- 179 Skutočnosť, na ktorú sa odvoláva žalobca, že americké ministerstvo spravodlivosti sa zjavne domnievalo, že pri posúdení sily žalobcu v tomto sektore by bolo vhodné nevziať do úvahy predaj motorov vyplývajúci z predaja tohto lietadla, nie je na účely tohto konania relevantná. Ak v tejto súvislosti príslušné orgány jedného alebo viacerých tretích štátov v rámci svojich konaní posúdia určitú otázku istým spôsobom, samo osebe to nestačí na to, aby bolo vyvrátené prípadne iné posúdenie príslušných orgánov Spoločenstva. Dôkazy a tvrdenia predkladané v rámci správneho konania na úrovni Spoločenstva, ako aj aplikovateľné právne normy sa nevyhnutne nezhodujú s tými, ktoré zohľadňujú orgány tretích štátov, a preto sa posúdenia jedných a druhých môžu rozchádzať. Ak sa niektorý účastník konania domnieva, že odôvodnenie určitého záveru orgánu tretieho štátu má mimoriadny význam a možno ho použiť v konaní podľa práva Spoločenstva, vždy sa naň môže odvolať, pokiaľ ide o vec samu, ako to v predmetnej veci urobil žalobca, ale dôkazná sila takéhoto odôvodnenia nie je rozhodujúca.
- 180 Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia vec neposúdila zjavne nesprávne, keď zohľadnila predaj motorov určených pre B737.

Záver o trhových podieloch

- 181 Vzhľadom na celú predchádzajúcu analýzu je potrebné dospieť k záveru, že skutočnosti, z ktorých Komisia vychádzala pri analýze trhového podielu žalobcu,

boli v zásade preukázané. Komisia vec neposúdila zjavne nesprávne, keď sa domnievala, že trhový podiel žalobcu môže za okolností predmetnej veci poukazovať na existenciu jeho dominantného postavenia na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá ešte pred koncentráciou. Okrem toho treba zdôrazniť, že Komisia svoj záver o existencii dominantného postavenia žalobcu pred koncentráciou oprela v napadnutom rozhodnutí o ďalšie faktory, ktoré budú preskúmané v ďalších bodoch.

c) Vertikálna integrácia — GE Capital a GECAS

Úvod

¹⁸² V rámci svojej analýzy postavenia GE na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá sa Komisia v napadnutom rozhodnutí pri závere o existencii dominantného postavenia oprela aj o ekonomickú a obchodnú silu moc dvoch dcérskych spoločností GE, a síce GE Capital a GECAS. V odôvodneniach č. 107 až 120 Komisia uviedla dôvody, pre ktoré sa domnieva, že finančná sila GE Capital posilňuje dominantné postavenie žalobcu, a v odôvodneniach č. 121 až 139 zase dôvody, prečo k nemu prispieva existencia a obchodná politika GECAS. V odôvodneniach č. 140 až 145 Komisia vysvetľuje, že je nemožné, aby konkurenti žalobcu mali podobnú silu ako on. Napokon v odôvodneniach č. 163 až 172 s nadpisom „Dominantné postavenie GE“ Komisia uvádza niekoľko príkladov a iných dôkazov o vplyve GE Capital a GECAS.

¹⁸³ Žalobca túto analýzu kritizuje konkrétne za to, že je málo ortodoxná, najmä preto, že pokiaľ ide o GECAS, vychádza z údajného silového pôsobenia nákupcu na trhu, hoci

týmto nákupcom je subjekt, ktorého podiel na nákupe je nižší ako 10 % (body 103 a 104 vyššie). Téma Komisie nie je založená na žiadnej ekonomickej analýze, ktorá by ju mohla podporiť. Pokiaľ Komisia uvádza niekoľko príkladov na podporu svojej tézy, žalobca uvádza, že zásahy jeho dcérskych spoločností s cieľom propagovať jeho motory sú znakom intenzívnej hospodárskej súťaže.

184 Je namieste pripomenúť, že existencia určitého stupňa hospodárskej súťaže na trhu nie je nezlučiteľná s existenciou dominantného postavenia na tom istom trhu (pozri rozsudky Hoffmann-La Roche/Komisia, už citovaný v bode 101 vyššie, body 39 a 70, a United Brands/Komisia, už citovaný v bode 117 vyššie, bod 113). V predmetnej veci Komisia konštatovala, že medzi jednotlivými výrobcami motorov pre veľké obchodné lietadlá existuje konkurenčný vzťah. V každom prípade však tiež konštatovala, že na rozdiel od svojich konkurentov žalobca vďaka svojim dcérskym spoločnostiam disponuje prostriedkami, ktoré mu umožnili presadiť sa a vyhrať zákazky, čo by sa mu nevyhnutne nemuselo podariť výlučne na báze technickej a cenovej konkurencie. Existencia verejnej obchodnej súťaže, na ktorú sa odvoláva žalobca, preto nie je nezlučiteľná s tézou Komisie o význame iných prostriedkov vplyvu.

185 Napokon samotná existencia GE Capital a skutočnosť, že skupina GE má maximálny úverový rating „AAA“ (odôvodnenie č. 142 napadnutého rozhodnutia), samy osebe nenásvedčujú dominantnému postaveniu žalobcu na trhoch s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá. Žalobca v tejto súvislosti správne uvádza, že právo hospodárskej súťaže nesankcionuje podniky len preto, že sú veľké alebo že majú finančné prostriedky.

186 Takisto skutočnosť, že GECAS je aktívny v oblasti nákupu, financovania a lízingu veľkých obchodných lietadiel, nie je ako taká škodlivá pre hospodársku súťaž. Len

samotná skutočnosť, že určitý podnik je prostredníctvom niektorej svojej dcérskej spoločnosti, v tomto prípade GECAS, jedným z hlavných zákazníkov svojich vlastných zákazníkov, a síce v predmetnom prípade Boeing a Airbus, mu nemôže dať takú silu na trhu, ktorá by znamenala vznik dominantného postavenia.

187 Je však potrebné poukázať na to, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nepredložila ekonomickú teóriu, podľa ktorej by nákupca prúdových motorov zastupujúci 8 až 10 % celkového objemu nákupov mal len na základe tohto faktu takú ekonomickú silu, ktorá by mu umožnila vylúčiť jedného alebo viacerých výrobcov týchto motorov z trhu. Takisto netvrdí, že skutočnosť, že niektorý z výrobcov prúdových motorov pre veľké obchodné lietadlá je finančne silnejší ako jeho súper, má sama osebe za následok, že môže vytlačiť týchto súperov, ani že kombinácia týchto dvoch okolností vedie k takémuto záveru v situácii, keď nákupca lietadiel a výrobca prúdových motorov patria do tej istej skupiny spoločností.

188 Naopak, Komisia v rámci svojej analýzy dominantného postavenia žalobcu pred koncentráciou uviedla, že žalobca „strategicky“ využíva ekonomickú silu svojich dcérskych spoločností, aby umocnil silu, ktorú už má na trhu s prúdovými motormi vzhľadom na svoj objem predaja. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že toto skutkové zistenie, pokiaľ ide o prúdové motory pre veľké obchodné lietadlá, vychádza nie z ekonomickej analýzy otázky, či takéto konanie bolo účinné a zároveň objektívne v obchodnom záujme žalobcu, ale z faktických dôkazov získaných počas správneho konania a preukazujúcich, že toto správanie existuje a v praxi zvyhodňuje predaj motorov žalobcu v porovnaní s predajom motorov konkurentov.

189 Komisia zo zistenia existencie tohto strategického správania vyvodila, že vertikálna integrácia žalobcu s jeho dcérskymi spoločnosťami GE Capital a GECAS prispieva k existujúcemu dominantnému postaveniu žalobcu na trhu s prúdovými motormi a konkrétne na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá (odôvodnenia č. 107 a nasl. a odôvodnenia č. 121 a nasl. napadnutého rozhodnutia).

190 V tomto kontexte prináleží Súdu prvého stupňa overiť, či sa Komisia dopustila skutkového omylu, keď konštatovala existenciu strategického správania opísaného vyššie, a ďalej, či vec zjavne nesprávne posúdila, keď dospela k záveru, že toto správanie prispelo k existujúcemu dominantnému postaveniu žalobcu na trhu s veľkými obchodnými lietadlami. Úvahy týkajúce sa týchto dvoch otázok sú veľmi úzko prepojené, najmä pokiaľ ide o predložené špecifické príklady, a budú preskúmané spoločne v ďalšom texte v rámci postupného preskúmania, po prvé, obchodného vplyvu GECAS, po druhé, finančnej sily GE Capital, po tretie úvah o ovplyvňovaní zákazníkov GE zo strany GECAS a GE Capital, a po štvrté úvah týkajúcich sa číselných údajov o vývoji trhového podielu žalobcu po vzniku GECAS v rámci jeho skupiny.

Obchodný vplyv GECAS

— O politike GECAS „GE-only“

191 Je nesporné, že GECAS má nákupnú politiku „GE-only“, ktorá spočíva vo výlučnom nákupe lietadiel vybavených motormi GE. Jedinou výnimkou z tejto politiky bol nákup ôsmich lietadiel B757 (z 1 040 lietadiel, pozri odôvodnenia č. 122 a 132 napadnutého rozhodnutia), čo je lietadlo, pre ktoré nie je k dispozícii žiaden motor GE. Letecký park GECAS sa preto z 99 % skladá z lietadiel vybavených motormi žalobcu alebo spoločného podniku CFMI.

192 Žalobca si myslí, že Komisia sa nemôže domnievať, že táto okolnosť prispieva k jeho dominantnému postaveniu. V tejto súvislosti v žalobe odkazuje najmä na priložený posudok Lexecon, podľa ktorého je prirodzené, že lízingová spoločnosť prepojená s výrobcou motorov nakupuje jeho motory, pretože pri inej voľbe by mohol

vzniknúť dojem nedostatku dôvery k jeho prúdovým motorom v rámci skupiny, ďalej preto, že určité náklady spojené s nákupom tak budú nižšie a že pre takúto lízingovú spoločnosť by bolo ťažké nájsť priaznivé podmienky u priamych konkurentov niektorej spoločnosti z jeho vlastnej skupiny.

193 V tejto súvislosti je nutné konštatovať, že na to, aby Komisia preukázala dôvodnosť svojej tézy, pokiaľ ide o vplyv správania GECAS na trhu s veľkými obchodnými lietadlami, nemusí spochybníť prirodzenosť správania GECAS v tejto súvislosti, ani preukázať, že cieľom vstupu žalobcu na lízingový trh bolo podporiť predaj vlastných motorov. Ak sa totiž preukáže, že výlučná nákupná politika GECAS podporuje predaj motorov žalobcu na trhu, stačí to na to, aby sa Komisia mohla právom domnievať, že tento faktor prispieva k dominantnému postaveniu žalobcu. Z toho vyplýva, že argumentácia založená na údajnej prirodzenosti správania GECAS nemá pre predmetnú vec význam.

194 V každom prípade argumenty uvedené v bode 192 vyššie sú málo presvedčivé, keďže skutočnosť, že GECAS sa obmedzuje na operácie súvisiace s motormi žalobcu, preň nevyhnutne znamená obchodnú záťaž. Ak totiž ktorýkoľvek nákupca dobrovoľne obmedzí svoje zdroje dodávok ako princíp, a nie podľa objektívnych obchodných cieľov, vznikajú mu tým *per definitionem* náklady, okrem výnimočného prípadu, ak by výrobky, na ktoré sa obmedzí, boli systematicky lepšie a lacnejšie ako alternatívne výrobky. Naproti tomu údajné negatívne následky prijatia neutrálnej nákupnej politiky zo strany GECAS, ktoré uvádza žalobca, sú vágne a špekulatívne, najmä preto, že v zásadnej miere vyplývajú z obchodných postojov, ktoré by zaujali tretie subjekty v prípade, že by GECAS zvolil takúto politiku.

195 Ak si odmyslíme tieto argumenty, ak by bola téza žalobcu, že preferenčná politika GECAS nezvyšuje celkový predaj prúdových motorov GE, správna, jeho vlastná obchodná politika, pokiaľ ide o GECAS, by nemala žiaden zmysel. Takmer výhradné uprednostňovanie motorov GE zo strany GECAS je totiž samo osebe silným príznakom stratégie tejto politiky.

— O obchodnom postavení GECAS

196 Žalobca tvrdí, že ILFC je oveľa významnejší nákupca veľkých obchodných lietadiel ako GECAS. Konkrétne uvádza, že k 1. marcu 2001 mal ILFC objednaný takmer dvojnásobný počet veľkých obchodných lietadiel v porovnaní s GECAS, a síce 529 v porovnaní s 268 pre GECAS. Komisia však v napadnutom rozhodnutí tvrdí, že GECAS je najväčší nákupca lietadiel na svete a je dvakrát väčší ako ILFC, pokiaľ ide o počet lietadiel v leteckom parku, keďže má celkovo 1 040 lietadiel v porovnaní so [400 až 500] lietadlami ILFC. Komisia tiež uvádza celkové číselné údaje týkajúce sa všetkých prúdových lietadiel, podľa ktorých objednávky GECAS dosiahli koncom roku 2000 počet 796 v porovnaní s 535 objednávkami ILFC. Pokiaľ ide o posledné uvedené údaje, je namieste uviesť, že sa týkajú tak veľkých regionálnych, ako aj veľkých obchodných lietadiel, čo vysvetľuje rozdiel oproti číselným údajom, ktoré predložil žalobca.

197 Vzhľadom na veľkosť leteckého parku GECAS skutočnosť, že podľa iných kritérií je ILFC väčší, neznamená, že Komisia sa dopustila skutkového omylu alebo vec zjavne nesprávne posúdila, keď sa domnievala, že GECAS je najväčšou lízingovou spoločnosťou alebo že v priebehu rokov, ktoré predchádzali koncentrácii, bol najväčším nákupcom lietadiel na svete.

- 198 Treba dodať, že správnosť odôvodnenia Komisie nezávisí od toho, či nákup veľkých obchodných lietadiel, a teda aj motorov, ktorými sú vybavené, zo strany GECAS predstavoval z celkového množstva presne 10 % — ako tvrdí Komisia v odôvodnení č. 122 napadnutého rozhodnutia — alebo 7 až 8 % — ako tvrdí žalobca. Rozdiel v týchto číselných údajoch totiž nemá na analýzu Komisie významný vplyv. Čo je v danom kontexte významné, je konkrétne otázka, či GECAS mohol mať vzhľadom na svoj nákup a lízing lietadiel významný vplyv na výber motorov zo strany výrobcov lietadiel a leteckých spoločností.
- 199 Skutočnosť, že žalobca mal v podstate vyhradený 7 až 10 % trhovú podiel vďaka preferenčnej nákupnej politike GECAS, preň v tejto súvislosti sama osebe predstavuje nezanedbateľnú výhodu. Aj keby sme totiž predpokladali, že preferenčné nákupy GECAS boli v praxi aspoň do istej miery kompenzované nákupmi iných lízingových spoločností, žalobca mohol na rozdiel od svojich konkurentov predpovedať istú časť svojho predaja s vysokým stupňom pravdepodobnosti, zatiaľ čo pre ostatných výrobcov motorov predstavovali prípadné kompenzačné nákupy iných lízingových spoločností až do ich realizácie v najlepšom prípade potenciálny predaj.
- 200 Navyše v odôvodneniach č. 140 až 145 napadnutého rozhodnutia Komisia vysvetlila, že konkurenti žalobcu nie sú schopní vytvoriť obdobnú lízingovú spoločnosť, ako je GECAS, a v odôvodneniach č. 209 a 210 uvádza, že Pembroke, lízingová spoločnosť, v ktorej má Rolls-Royce 50 % účasť, nie je porovnateľná s GECAS a nemá výhradnú nákupnú politiku v prospech motorov Rolls-Royce. Žalobca tieto skutkové zistenia nespochybňuje, ale pohotovo dodáva, že konkurenti sú schopní čeliť hospodárskej súťaži zo strany žalobcu aj napriek existencii GECAS. Je namieste dospieť k záveru, že sporné odôvodnenia sú presné a relevantné v tom, že konštatujú vylúčenie jedného z možných spôsobov, ktorým by konkurenti mohli so žalobcom súťažiť.

Finančná sila GE Capital

201 Komisia konštatovala, a žalobca jej v tom neprotirečí, že z finančnej sily GE Capital má prospech celá skupina spoločností, ku ktorej patrí, najmä preto, že majú úverový rating „AAA“, ktorý im umožňuje ľahší prístup k finančným trhom ako ich konkurentom (pozri odôvodnenie č. 142 napadnutého rozhodnutia a poznámku pod čiarou na s. 32).

202 Súd prvého stupňa preto musí vziať túto skutočnosť na vedomie.

Úvahy o vplyve, ktorý má GECAS a GE Capital na zákazníkov žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá

203 V rámci svojho odôvodnenia Komisia analyzuje dve rozdielne situácie, a to po prvé situáciu, keď si výrobca lietadiel zvolí výhradne jeden motor, aby presadil novú platformu, a po druhé situáciu, keď konečnú voľbu motora uskutoční letecká spoločnosť spomedzi rôznych motorov, ktoré sú certifikované pre určitú viac-zdrojovú platformu. Podľa Komisie v prvej z týchto situácií zohráva úlohu vplyv dcérskych spoločností žalobcu na výrobcov lietadiel, zatiaľ čo v druhej má väčší význam ich vplyv na letecké spoločnosti.

204 Žalobca odmieta tieto úvahy ako celok, pričom tvrdí, že z hľadiska ekonomických teórií je neprípustné, aby nákupca predstavujúci menej ako 10 % nákupov na určitom trhu mohol mať na tento trh významný obchodný vplyv. Jednotlivé príklady

a úvahy, ktoré predostiera Komisia v tejto súvislosti, sú preto podľa neho absolútne irelevantné.

— O vplyve GE vyplývajúcom z moci, ktorú majú jeho dcérske spoločnosti nad výrobcami lietadiel

205 Pokiaľ ide o vplyv GE Capital a GECAS na výrobcov lietadiel, Komisia sa konkrétne vo vzťahu k veľkým obchodným lietadlám opiera o príklad Boeing B777X (predĺžená verzia B777). Komisia v odôvodnení č. 166 napadnutého rozhodnutia uvádza, že žalobca získal túto exkluzivitu vďaka súhre prvkov, ktorú konkurenti nemohli dosiahnuť, hoci z technického hľadiska boli schopní motor dodať. V tejto súvislosti odkazuje na interné dokumenty GE, ktoré potvrdzujú, že kombinovaná ponuka, ktorá vyhrala zákazku, obsahovala...

206 Konkrétne dva dokumenty z 12. mája 1999 s referenčnými číslami 120 CID 000168 a 120 CID 000166 obsahujú tieto pasáže: „...“ a „...“.

207 Na pojednávaní žalobca uznal, že GECAS „zohral istú rolu“ pri výbere prúdového motora pre túto platformu lietadla, ale tvrdil, že zmluva, ktorú uzavrel žalobca s Boeingom v októbri 1999, neodzrkadľuje obsah týchto dokumentov, predovšetkým vzhľadom na to, že plánované objednávky GECAS sa nepovažovali za uvádzacie objednávky a mali byť predmetom ďalších rokovaní. V každom prípade táto zmluva nebola Súdu prvého stupňa predložená. Komisia však vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla — a žalobca jej v tomto ohľade neprotirečí —, že v júli 2000 Boeing ohlásil, že GECAS mal..., čo potvrdzuje informáciu obsiahnutú v spomínaných dvoch interných dokumentoch.

- 208 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je z právneho hľadiska dostatočne preukázané, že GECAS sa pred uvedením Boeingu B777X zaviazal, či už právne záväznou formou alebo len na obchodnej úrovni, že..., a že tento záväzok pomohol žalobcovi vyhrať zákazku na prúdové motory, ktorými mali byť výhradne vybavené dané platformy.
- 209 Pokiaľ ide o..., žalobca na pojednávaní uviedol, že GE Capital nezohral žiadnu rolu pri rokovaniach týkajúcich sa tohto projektu... Táto okolnosť nie je nezlučiteľná s tézou Komisie, keďže tá v napadnutom rozhodnutí netvrdila, že GE Capital je tým subjektom, ktorý... Totožnosť právnickej osoby v rámci skupiny GE, ktorá..., je bezvýznamná, keďže faktom je, že ide o...
- 210 Komisia tiež vo vzťahu k tomuto príkladu v odôvodnení č. 160 napadnutého rozhodnutia uviedla, že GE „skutočne zaostával za [Rolls-Royce], ale tesne nasledoval za P & W, čo sa týka objednávok prúdových motorov pre klasickú verziu [B777]“, ale že zmiernil toto možné obmedzenie výhody vyplývajúcej zo štandardizácie tým, že získal výhradné právo dodávať prúdové motory pre B777X. Pre Komisiu sú udalosti, ktoré viedli k výberu motora žalobcu pre B777X zo strany Boeingu, znakom toho, že žalobca bol vďaka obchodnému prínosu svojich dcérskych spoločností schopný vyhrať túto zákazku na výhradné dodávky napriek tomu, že jeho výrobok mal v niektorých aspektoch nedostatky, ktorých existenciu žalobca nepopiera.
- 211 V tejto súvislosti samotný žalobca uvádza, že bol nútený poskytnúť významné zľavy na vybavenie B777X, keďže jeho prúdový motor bol pri klasickej verzii tejto platformy menej konkurencieschopný ako motory P & W a Rolls-Royce. Z tejto okolnosti vyvodzuje, že hospodárska súťaž na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá je intenzívna.

- 212 Pokiaľ žalobca tvrdí, že bol nútený poskytnúť zľavy, aby vyhral verejnú obchodnú súťaž týkajúcu sa B777X, skutočnosť, že dodávateľ prúdových motorov... (pozri bod 205 vyššie), nie je rovnocenná s poskytnutím zliav. Vlastne,...
- 213 Je namieste sa domnievať, že to, že žalobca mohol ponúknuť také obchodné podmienky, aké v predmetnej veci poskytol spoločnosti Boeing, je odrazom jeho nezávislosti od konkurentov v zmysle judikatúry citovanej v bode 117 vyššie. Jeho neschopnosť vyvinúť motor, ktorý by sa vyrovnal motorom konkurentov, mu totiž nezabránila v tom, aby túto zákazku vyhral. GE mal v kontexte verejnej obchodnej súťaže, ktorú by bol pravdepodobne prehral, ak by jedinými kritériami boli kvalita jeho výrobku a dodávacia cena, možnosť rozhodnúť sa, že túto situáciu zvráti využitím prostriedkov mimo relevantného trhu.
- 214 Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o tento zásadný aspekt jeho obchodnej politiky, mohol sa žalobca správať nezávisle. Komisia preto v napadnutom rozhodnutí (pozri najmä odôvodnenia č. 121 a nasl., č. 162 a nasl. a č. 229) legálne dospela k záveru, že to, že žalobca na rozdiel od svojich konkurentov alebo prinajmenšom vo väčšej miere podstúpil tieto obete, je prejav jeho obchodnej nezávislosti. Prostredníctvom rôznych obchodných možností, ktorými disponuje, je totiž do značnej miery chránený pred účinkami bezprostredného obchodného tlaku vyplývajúceho z konkurencie P & W a Rolls-Royce. Môže si preto dovoliť... bez toho, aby takýto postoj preň mal nepriaznivé účinky.
- 215 V tejto súvislosti je tiež potrebné pripomenúť, že rozsudok Hoffmann-La Roche/ Komisia, už citovaný v bode 101 vyššie, sa týka zákaziek na výrobky bežnej spotreby, zatiaľ čo táto vec sa týka výrobkov predávaných v rámci verejných obchodných súťaží, ktoré sa konajú pravidelne, týkajú sa predajov vysokej hodnoty a sú charakterizované opakujúcimi sa rokovаниami. V takomto kontexte nevyhnutne

dochádza k finančným ústupkom zo strany uchádzačov v takej či onakej forme, keďže tento fenomén je neoddeliteľnou súčasťou procesu rokovaní. Len skutočnosť, že žalobca navrhol zľavy, aby vyhral určité verejné obchodné súťaže, v tomto kontexte sama osebe nie je nezlučiteľná s existenciou jeho dominantného postavenia.

216 Vzhľadom na uvedené skutočnosti je preto potrebné sa domnievať, že Komisia mohla bez zjavne nesprávneho posúdenia veci dospieť k záveru, že skutočnosť, že žalobca vyhral verejnú obchodnú súťaž týkajúcu sa výhradnej motorizácie B777X vďaka obchodnému prínosu svojich dcérskych spoločností, je znakom nie zdravej hospodárskej súťaže, ale jeho trhovej sily.

217 Žalobca tiež napáda tvrdenie Komisie, že GECAS vystupoval v úlohe „uvádzacieho zákazníka“ (launch customer) alebo „zákazníka na podporu predaja“ (boost customer) (odôvodnenia č. 133 a 193 napadnutého rozhodnutia), najmä pre..., a tvrdí, že ak GECAS nevystupoval v tejto úlohe, bola téza Komisie o významne obchodného vplyvu GECAS mylná. Žalobca tvrdí, že svedecké výpovede..., ako aj... a... potvrdzujú, že GECAS nezohráva úlohu uvádzacieho zákazníka. Podľa neho je uvádzací zákazník taký zákazník, ktorý vystaví predbežné objednávky, na základe ktorých sa výrobca lietadiel rozhodne, či začne s výrobou určitého zariadenia. Podľa neho nemožno lízingové spoločnosti vo všeobecnosti pokladať za uvádzacích zákazníkov. Komisia kvalifikuje postoj... v tejto súvislosti ako „zvláštny“. Uvádza, že... pôvodne naznačil, že zohráva úlohu uvádzacieho zákazníka pre viacero lietadiel... a..., ale že... zdá sa následne zmenil svoju definíciu tohto pojmu a formálne priznal... takéto postavenie na rozdiel od obyčajného postavenia účastníka uvedenia na trh, len...

218 Na úvod treba konštatovať, že odkazy na pojem „zákazník na podporu predaja“, nepridávajú nič k odôvodneniu. Hoci skutočnosť, že GECAS následne objednáva lietadlá, môže zvýšiť počet lietadiel vybavených motormi GE v rámci leteckého parku

leteckých spoločností, takéto objednávky prichádzajú príliš neskoro na to, aby priamo ovplyvnili voľbu výrobcu motora. Výrobca sa rozhoduje, ktorým motorom vybaví lietadlo, prípadne ktoré motory budú vhodné pre platformu, v momente prvého uvedenia lietadla na trh. Z toho v zásade vyplýva, že GECAS môže ovplyvniť výber motora alebo motorov zo strany výrobcu lietadiel len v čase uvedenia platformy na trh.

- 219 V každom prípade je potrebné zdôrazniť, že vhodnosť označenia za „uvádzacieho zákazníka“, ako aj vhodnosť alebo nevhodnosť pojmu „zákazník na podporu predaja“ vo vzťahu k úlohe, ktorú zohrávajú lízingové spoločnosti vo všeobecnosti a GECAS osobitne voči výrobcam lietadiel, má v širšom kontexte odôvodnenia Komisie minimálny význam. Čo má v tejto súvislosti význam, je otázka, či GECAS môže ovplyvniť voľbu výrobcov lietadiel pri výbere motora pre konkrétne platformy. Ako totiž konkrétne vyplynulo z vyššie skúmanému príkladu B777X, intervencia GECAS značnou mierou prispela k tomu, že Boeing sa rozhodol zachovať výlučne motory žalobcu. Za týchto okolností je namieste sa domnievať, že GECAS skutočne disponuje vplyvom, ktorý konštatovala Komisia, a nie je pritom potrebné zistiť, či ho výrobcovia lietadiel považovali za „uvádzacieho zákazníka“ alebo „zákazníka na podporu predaja“.

— O vplyve GE vyplývajúceho z moci, ktorú majú jeho dcérske spoločnosti nad leteckými spoločnosťami

- 220 Pokiaľ ide o vplyv dcérskych spoločností žalobcu na letecké spoločnosti, Komisia zdôrazňuje, že vplyv GECAS zďaleka presahuje samotný nákup približne 10 % celosvetovo predaných veľkých obchodných lietadiel, keďže nakupuje lietadlá s motormi GE špekulatívne, t. j. ešte predtým, ako je pre tieto lietadlá určený

konečný zákazník (odôvodnenie č. 123 napadnutého rozhodnutia), takže môže „zasievať“ (seed) predaj motorov GE u malých leteckých spoločností, čo vytvára, udržiava a posilňuje postavenie GE, najmä vzhľadom na vyššie preskúmané aspekty štandardizácie (pozri odôvodnenie č. 125 napadnutého rozhodnutia).

221 Komisia sa v tomto ohľade v odôvodnení č. 135 napadnutého rozhodnutia odvoláva na prípad China Eastern, opísaný v bode 157 vyššie v kontexte účinkov štandardizácie. Z pasáže výročnej správy GE z roku 1999, citovanej v uvedenom odôvodnení, vyplýva, že GECAS pomohol tejto spoločnosti vo viacerých smeroch, a to aj pri štandardizácii jej leteckého parku „na Airbus s úzkym trupom vybavený prúdovými motormi CFM[I]“. Takáto štandardizácia leteckého parku vďaka intervencii GECAS zodpovedá fenoménu „zasievania“ opísaného Komisiou v tom, že GECAS podporuje vznik situácie, keď štandardizácia vyznieva v prospech nákupu motorov žalobcu zo strany leteckej spoločnosti v budúcnosti. Predmetná pasáž teda podporuje tézu Komisie, pokiaľ ide o existenciu tohto fenoménu.

222 V odôvodnení č. 136 napadnutého rozhodnutia a konkrétnejšie v poznámke pod čiarou 45 Komisia uviedla príklad týkajúci sa..., ktorý potom detailne opísala v odôvodnení č. 192, v sekcii napadnutého rozhodnutia týkajúcej sa analýzy P & W. Z internej elektronickej pošty žalobcu citovanej v odôvodnení č. 192 predovšetkým vyplýva, že „...“ Autor tejto elektronickej pošty tiež vyjadril potešenie nad tým, že tento úspech mal... Okrem toho zdôraznil, že „...“.

223 Z týchto špecifických príkladov vyplýva, že aj samotný žalobca sa domnieva, že v určitých prípadoch zohrali lízingové služby, ktoré môže GECAS ponúknuť leteckým spoločnostiam, významnú úlohu v tom, že žalobcovi umožnili získať zmluvu na vybavenie lietadiel leteckej spoločnosti jeho motormi.

224 Ďalší dôkaz, a síce interný dokument GECAS s referenčným číslom 702 CID 000080, na ktorý sa Komisia odvolala pre Súdom prvého stupňa, aby vyvrátila tvrdenie žalobcu, že strategickým cieľom GECAS nebolo propagovať motory žalobcu, má tento názov: „...“. Tento dokument v skutočnosti potvrdzuje existenciu takéhoto strategického cieľa.

225 Pokiaľ ide o strategický prínos GE Capital vo vzťahu k leteckým spoločnostiam, Komisia v odôvodnení č. 117 napadnutého rozhodnutia tiež cituje článok, ktorý, ako uvádza, napísal Jack Welch, prezident a generálny riaditeľ žalobcu v čase skutkových okolností veci:

„A čo prináša [GE] Capital GE? Na jednej strane vzácných zákazníkov: [GE] Capital poskytuje financovanie zákazníkom operačného vedenia GE, ako sú Aircraft, Power Systems a Automotive, čo im umožňuje uzatvárať dôležité zmluvy. Hrozba úpadku, ktorá visela nad Continental Airlines v roku 1993, je jedným z najvýraznejších príkladov existencie možného vzťahu. Pôžičky poskytnuté spoločnosťou GE Capital pomohli Continental znovu začať lietať. Následne Continental zadal veľkú objednávku nových lietadiel z väčšej časti vybavených prúdovými motormi GE. Podľa poradcu Tichy: ‚[GE] Capital je súčasťou arzenálu, ktorý majú k dispozícii priemyselné zložky GE na to, aby porazili konkurenciu.‘“

226 Žalobca konštatuje, pokiaľ ide o citáciu tohto článku vo vyjadrení k žalobe, že tento článok napísal redaktor časopisu „Fortune“. Komisia však upozornila, a to najmä v poznámkach pod čiarou 37 a 38 v napadnutom rozhodnutí, a žalobca toto konštatovanie nevyvracia, že žalobca sám uverejnil tento článok na svojej internetovej stránke. Z tohto elektronického uverejnenia vyplýva, že žalobca nespochybňoval v ňom prezentovanú analýzu, ale dokonca s ňou súhlasil.

227 Komisia ďalej v odôvodneniach č. 118 až 120 napadnutého rozhodnutia vysvetľuje, že od čias finančnej intervencie opísanej v predmetnom citovanom texte si Continental Airlines pri nákupe veľkých obchodných lietadiel vždy vyberal motory žalobcu, ak pri nich takáto voľba bola možná. Komisia z toho vyvodzuje, že finančná podpora Continental Airlines zo strany GE Capital bola podmienená prijatím preferenčnej politiky vo vzťahu k prúdovým motorom žalobcu.

228 Žalobca nespochybňuje skutkové údaje z týchto príkladov ako také. Nevyjadruje sa k príkladu China Eastern, a pokiaľ ide o príklad preskúmaný v bode 222 vyššie, zdôrazňuje, že v danej elektronickej pošte sa tiež uvádzalo, že predmetná komerčná kampaň bola veľmi tvrdá. Pokiaľ ide o príklad Continental Airlines, tvrdí, že ide o izolovaný prípad a že Komisia sa nesnaží zistiť význam alebo vplyv opísanej praxe. Je namieste sa domnievať, že tieto tvrdenia nevyvracajú tézu Komisie, pretože tá v napadnutom rozhodnutí adekvátne vysvetlila význam týchto príkladov, pokiaľ ide o rolu GECAS a GE Capital v propagovaní motorov žalobcu pre veľké obchodné lietadlá u leteckých spoločností.

— Záver o vplyve GE vyplývajúcom z moci jeho dcérskych spoločností

229 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a majúc na pamäti hlavne konkrétne príklady, ktoré Komisia použila, aby preukázala vplyv GE vyplývajúci z obchodnej moci jeho dcérskych spoločností, a ktorých dôveryhodnosť a význam neboli v tomto konaní vyvrátené, treba zamietnuť žalobný dôvod založený na absencii takéhoto vplyvu. Konkrétne jeho tvrdenia o údajnej heterodoxnej povahe tvrdení Komisie z hľadiska ekonomických teórií neprevážia nad presvedčivými dôkazmi, ktoré Komisia predložila.

Úvahy o číselných údajoch týkajúcich sa vývoja trhového podielu žalobcu po začatí nákupov a lízingu lietadiel zo strany GECAS

- 230 V odôvodnení č. 138 napadnutého rozhodnutia Komisia porovnala postavenie žalobcu na trhu predtým, ako GECAS začal so špekulatívnymi nákupmi (od roku 1988 do roku 1995) s jeho postavením po tomto dátume (od roku 1996 do roku 2000). Konštatuje, že hoci sa predaj prúdových motorov GE lízingovým spoločnostiam vrátane GECAS zvýšil o viac ako 20 percentuálnych bodov trhového podielu (tzn. o viac ako 60 %), priamy nákup motorov GE leteckými spoločnosťami sa znížil len o menej ako 5 percentuálnych bodov (tzn. o menej ako 10 %). Komisia z toho vyvodzuje, že iné lízingové spoločnosti a letecké spoločnosti nevyrovnali podiel preferenčných nákupov GECAS a že jeho činnosť preto priniesla presun trhových podielov, vyjadrené v čistých hodnotách, v prospech GE.
- 231 Žalobca správne uvádza, že tieto úvahy neumožňujú porovnať veľkosť trhového podielu tvoreného nákupmi lízingových spoločností a trhového podielu tvoreného priamymi nákupmi leteckých spoločností. Z toho potom vyplýva, že Komisia odkazom na tieto štatistiky nepreukázala, že GECAS spôsobil celkové zvýšenie trhového podielu žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.
- 232 Žalobca okrem iného uvádza, že číselné údaje, ktoré predložil, najmä tie, ktoré sú obsiahnuté v prílohe k žalobe, t. j. analýza profesora Nalebuff (príloha 7.4), a ktoré sa týkajú nákupov všetkých lízingových spoločností vrátane GECAS, preukazujú absenciu pozitívnych účinkov činnosti GECAS na predaj žalobcu a existenciu fenoménu kompenzácie, ktorý uprednostňuje nákup motorov iných výrobcov ako GE zo strany ostatných lízingových spoločností v reakcii na preferenčnú politiku GECAS. V tejto súvislosti sa žalobca odvoláva na tvrdenie Komisie uvedené

v duplike, podľa ktorého predaj žalobcu klesol na... % namiesto na... % vďaka nákupom zo strany GECAS, aby preukázal, že téza Komisie je mylná, pokiaľ ide o zvýšenie trhového podielu žalobcu pripísateľné GECAS.

233 Je namieste zdôrazniť, že číselné údaje uvedené v správe profesora Nalebuff sa týkajú len viacdrojových platforiem, pre ktoré existuje možnosť voľby medzi motorom CFMI/GE a iným motorom. Z týchto údajov sú teda vylúčené všetky lietadlá, pre ktoré bol certifikovaný iba jeden motor, a najmä B737 vybavený výlučne motormi žalobcu. A tak pokiaľ žalobca tvrdí, že jeho trhový podiel sa znížil aj podľa názoru samotnej Komisie, ide o tvrdenie vytrhnuté z kontextu, ktoré sa týka len jednej časti trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

234 Okrem toho Komisia kritizuje voľbu profesora Nalebuff, pokiaľ ide o narábanie so štatistikami, najmä v tom, že predpokladal, že už vykonaný výber zo strany konečných užívateľov pre obmedzený počet lietadiel sa odrazí na budúcich voľbách pre iné lietadlá objednané lízingovými spoločnosťami, pre ktoré ešte nebol vybratý motor. Je totiž namieste konštatovať, že v posledných rokoch bol počet objednávok, pri ktorých ešte nebol zvolený motor, podľa číselných údajov uvádzaných profesorom Nalebuff osobitne vysoký, čo je nevyhnutné, ale výrazne znižuje vierohodnosť týchto číselných údajov. Keďže profesor Nalebuff dospel k záveru, že iné lízingové spoločnosti reagovali na preferenčnú politiku GECAS, porovnaním posledných troch rokov 1998, 1999 a 2000 so skorším obdobím od roku 1991 do roku 1997, je nedôveryhodný aj tento jeho záver.

235 Je nutné konštatovať, že isté zvýšenie podielu prúdových motorov vyrobených konkurentmi žalobcu a kúpených lízingovými spoločnosťami je nevyhnutný, ibaže by platilo, že účinok presunu trhových podielov vyplývajúceho z nákupov zo strany GECAS je absolútny v tom zmysle, že každý motor vyrobený žalobcom a kúpený GECAS predstavuje dodatočný predaj k predaju, ktorý by sa realizoval za jeho neexistencie. Je nevyhnutné, aby existoval dopyt po prúdových motoroch

konkurentov žalobcu, najmä vzhľadom na opísané výhody štandardizácie, keďže niektoré letecké spoločnosti si tieto prúdové motory zvolili v minulosti. Keďže GECAS prevzal značnú časť lízingového trhu a v zásade nenakupuje motory vyrobené konkurentmi žalobcu, tento dopyt po iných motoroch nevyhnutne absorbujú ostatné lízingové spoločnosti.

236 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že iné lízingové spoločnosti budú vedome reagovať na preferenčnú politiku GECAS podporovaním iných prúdových motorov, toto tvrdenie môže mať význam len vtedy, ak si tieto spoločnosti samy vyberú motor, ktorým má byť vybavené lietadlo. Komisia totiž v napadnutom rozhodnutí konštatuje, že pokiaľ ide o nedávne objednávky ILFC, motor sa na rozdiel od politiky GECAS „GE-only“ vo veľkej väčšine prípadov ešte len „mal vybrať“, čo umožňovalo budúcim zákazníkom ILFC, to znamená leteckým spoločnostiam, podieľať sa na výbere prúdového motora (odôvodnenie č. 137 napadnutého rozhodnutia). Túto skutkovú okolnosť potvrdzujú aj číselné údaje predložené samotným žalobcom a obsiahnuté v správe profesora Nalebuff.

237 Ako bolo konštatované vyššie, Komisia v napadnutom rozhodnutí zdôraznila, že trhovú podiel žalobcu meraný podľa zavedenej bázy prúdových motorov sa zvyšoval od konca roku 1995 (odôvodnenia č. 74 až 76 napadnutého rozhodnutia a jeho príloha I). Žalobca však konštatuje, že zvýšenie zavedenej bázy žalobcu od roku 1995 nemožno pripísať GECAS, pretože z tohto zvýšenia o... motorov len... motorov možno pripísať na vrub objednávok zadaných spoločnosťou GECAS. Komisia tieto číselné údaje nespochybňuje, ale odvoláva sa na oneskorený účinok objednávok zadaných po začatí činnosti GECAS, pokiaľ ide o zavedenú bázu prúdových motorov, keďže toto je meradlo trhového podielu, ktoré závisí od skutočného dodania lietadla spolu s prúdovými motormi, ktorými je vybavené. Tiež zdôrazňuje, že zavedená báza motorov žalobcu sa výrazne zvýšila od roku 1999, odkedy bolo možné pocítiť vplyv GECAS.

- 238 Je teda potrebné zdôrazniť, že hoci motory kúpené GECAS predstavujú určitý prínos k rastu zavedenej bázy žalobcu, na ktorý sa odvoláva napadnuté rozhodnutie, a tento prínos má, zdá sa, sám osebe tendenciu zvyšovať sa, aj tak je aj naďalej len minimálny. Táto okolnosť však nepreukazuje, že GECAS nemá významný vplyv na silové vzťahy na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá. V skutočnosti je najmä s ohľadom na zistenia uvedené v predchádzajúcom bode príliš zavčas hodnotiť rozsah vplyvu GECAS na číselné údaje o vývoji zavedenej bázy prúdových motorov. Za týchto okolností, hoci z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že začiatok nákupov zo strany GECAS sa zhoduje so zvýšením trhového podielu žalobcu, pokiaľ ide o zavedenú bázu, Komisia v napadnutom rozhodnutí nedokázala, že medzi týmito dvoma okolnosťami existuje príčinná súvislosť.
- 239 Vo svetle všetkých uvedených skutočností treba konštatovať, že Komisia po vecnej stránke nepreukázala, že nákupná činnosť GECAS mala za účinnok zvýšenie celkového trhového podielu žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá. Ani žalobcovi sa však nepodarilo preukázať, že GECAS nemal žiaden pozitívny vplyv na celkový trhový podiel žalobcu a že ostatné lízingové spoločnosti reagovali na preferenčnú politiku GECAS tým, že uplatňovali opačnú preferenčnú politiku v prospech motorov jeho konkurentov.
- 240 Vzhľadom na tieto zistenia je potrebné dospieť k záveru, že vyššie preskúmaná štatistická diskusia medzi účastníkmi konania nemá víťaza. Nedostatočnú štatistickú oporu odôvodnenia Komisie treba zohľadniť pri posudzovaní platnosti odôvodnenia ako celku. Tiež je však potrebné mať na pamäti, že protichodná téza žalobcu, že činnosť GECAS nemala žiaden vplyv na trh, takisto nebola predmetnými číselnými údajmi preukázaná.

Záver o vertikálnej integrácii

- 241 Na základe dôkazných prostriedkov uvedených vyššie sa Komisia mohla platne domnievať, že žalobca mal vďaka činnosti svojich dcérskych spoločností k dispozícii

obchodné možnosti, ktoré využil prinajmenšom v niektorých prípadoch na to, aby vyhral zákazky, ktoré by pravdepodobne bez ich intervencie nezískal. V niektorých prípadoch totiž GECAS a/alebo GE Capital zohrali kľúčovú rolu pri výbere motora zo strany výrobcu lietadiel alebo leteckej spoločnosti. Navyše dokumenty citované Komisiou preukazujú, že žalobca má obchodnú politiku, ktorá spočíva vo využívaní tejto moci na zvýšenie vlastnej sily na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

242 Skutočnosť, že Komisii sa v napadnutom rozhodnutí nepodarilo s použitím štatistických údajov preukázať, že využívanie tejto sily žalobcom malo pozitívny vplyv na jeho celkový trhovú podiel na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, nevyracia jej tézu o obchodnom vplyve GECAS. Keďže Komisia preukázala, pokiaľ ide o špecifické prípady, že žalobca úmyselne využíval obchodné možnosti vyplývajúce z činnosti GECAS a z finančnej sily GE Capital na propagáciu svojich prúdových motorov a že táto politika priniesla svoje plody, z právneho hľadiska dostatočne preukázala svoju analýzu, pokiaľ ide o skutočnosť, že využívanie týchto obchodných pák prispieva k jeho dominantnému postaveniu.

d) Stav hospodárskej súťaže na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá

243 Žalobca spochybňuje tvrdenie Komisie, podľa ktorého bol schopný vylúčiť akúkoľvek účinnú hospodársku súťaž zo strany P & W a Rolls-Royce na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá (odôvodnenie č. 163 napadnutého rozhodnutia a bod 109 vyššie). V tejto súvislosti stačí zdôrazniť, že Komisia nemusela preukázať, že takéto vylúčenie hospodárskej súťaže by bolo dôsledkom postavenia žalobcu na trhu, ak chcela dokázať, že toto postavenie je dominantným postavením (pozri bod 114 vyššie). Hoci je totiž takýto dôsledok najextrémnejším prejavom existencie

takéhoto postavenia, nevyhnutne z neho nevyplýva. Táto argumentácia žalobcu založená na údajnej absencii dôkazov o takomto vylúčení nemá v tomto kontexte význam.

244 Tiež je potrebné konštatovať, že Komisia v odôvodnení č. 164 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že žalobcovi sa podarilo umiestniť svoje výrobky na desiatich z dvanástich platforiem, pre ktoré výrobcovia lietadiel navrhovali výhradné pozície. Vo vyjadrení k žalobe v tejto súvislosti Komisia zdôraznila, že žalobca vyhral všetky verejné obchodné súťaže pre platformy, na ktorých sa zúčastnil. Žalobca túto analýzu spochybňuje a naopak tvrdí, že hospodárska súťaž na relevantnom trhu je intenzívna.

245 Žalobca správne uvádza, že viaceré z týchto platforiem neboli platformami veľkých obchodných lietadiel, ale platformami veľkých alebo malých regionálnych lietadiel. Keďže Komisia na účely posúdenia existencie dominantného postavenia definovala tri rôzne trhy zodpovedajúce týmto trom kategóriám lietadiel, je číselný údaj uvádzaný v tejto súvislosti sám osebe irelevantný pre každý z týchto troch trhov, najmä pre trh s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

246 Rovnako príklad, ktorý uvádza žalobca, aby preukázal, že nevyhral všetky verejné obchodné súťaže na výhradné dodávky, ktorých sa zúčastnil, sa vzťahuje na malé regionálne lietadlo ERJ-145. Tento príklad je preto v predmetnej veci irelevantný, lebo Komisia tento trh v napadnutom rozhodnutí neanalyzovala.

247 Na pojednávaní žalobca analyzoval štyri posledné verejné obchodné súťaže na motorizáciu veľkých obchodných lietadiel. Tvrdí, že pre Airbus A318 bol najprv certifikovaný len jeden motor, a síce motor P & W, a následne aj motor CFMI. Po rokovaní medzi GE a Airbus, ktoré nevedli k dohode o motorizácii A340

500-600, sa Airbus rozhodol výhradne pre motor Rolls-Royce. Pre A380 sú certifikované dva motory, a síce motor Rolls-Royce a motor Engine Alliance, a napokon žalobca vyhral verejnú obchodnú súťaž týkajúcu sa B777X, a to napriek silnej konkurencii Rolls-Royce. Z týchto príkladov ako celku žalobca vyvodzuje, že nemá dominantné postavenie na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

- 248 Pokiaľ ide špecificky o príklad motorového vybavenia A340 500-600, Komisia preskúmala predmetnú verejnú súťaž v odôvodnení č. 170 napadnutého rozhodnutia, v ktorom uviedla, že... Žalobca túto skutočnosť nepopiera, ale uvádza, že... V každom prípade..., toto tvrdenie nevyvracia záver Komisie, že tento príklad je zlučiteľný s prejavmi dominantného postavenia GE.
- 249 Všeobecne vzaté, tieto štyri verejné obchodné súťaže, ktoré žalobca rozoberal na pojednávaní, nepreukazujú, že by Komisia vec zjavne nesprávne posúdila, pokiaľ ide o existenciu dominantného postavenia žalobcu. Z týchto príkladov skutočne vyplýva, že na trhu s motormi pre veľké obchodné lietadlá existuje hospodárska súťaž. Ako však bolo vysvetlené vyššie, iba samotná existencia hospodárskej súťaže na trhu nie je nezlučiteľná s myšlienkou, že niektorý zo súťažiteľov disponuje takými prostriedkami, že je v značnej miere nezávislý od svojich konkurentov. Existencia dominantného postavenia totiž nie je synonymom monopolu; preto skutočnosť, že konkurenti dominantného podniku získajú zákazky, sama osebe nestačí na vyvrátenie záveru o dominantnom postavení tohto podniku.
- 250 Takisto konštatovania uvedené v bodoch 244 a 245 vyššie, pokiaľ ide o irelevantnosť niektorých tvrdení v napadnutom rozhodnutí, nie sú kľúčové z hľadiska celkovej štruktúry analýzy dominantného postavenia žalobcu na relevantnom trhu už pred

koncentráciou. Nevyvracajú preto záver Komisie o existencii tohto dominantného postavenia pred koncentráciou.

e) Neexistencia alebo slabý konkurenčný a obchodný tlak

Tlak zo strany konkurentov

251 Pokiaľ ide o konkurentov žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, Komisia v napadnutom rozhodnutí uvádza, že trhový podiel P & W na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá neúprosne klesá (odôvodnenia č. 174 až 195 napadnutého rozhodnutia) a že Rolls-Royce je síce z technického hľadiska obávaný konkurent, ale..., najmä vzhľadom na to, že je so žalobcom malým podnikom (odôvodnenia č. 196 až 223).

252 Žalobca zdôrazňuje, že v rozhodnutí Engine Alliance Komisia usúdila, že P & W a Rolls-Royce sú vážni a silní konkurenti žalobcu. Je namieste pripomenúť, že ani Komisia, ani *a fortiori* Súd prvého stupňa nie sú v predmetnej veci viazaní zisteniami z rozhodnutia Engine Alliance (pozri body 118 a 120 vyššie a tam citovanú judikatúru).

253 Je potrebné uviesť, že posúdenie pomeru síl medzi jednotlivými podnikmi, ktoré si konkurujú na určitom trhu, je v zásade zložitým ekonomickým posúdením, pri ktorom Komisia disponuje istou mierou voľnej úvahy (pozri najmä body 60 a nasl. vyššie a tam citovanú judikatúru).

254 V predmetnej veci Komisia nepopiera existenciu určitej hospodárskej súťaže zo strany P & W a Rolls-Royce na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

— O postavení P & W

255 Pokiaľ ide špecificky o P & W, Komisia predkladá listinné dôkazy a číselné údaje, z ktorých vyplýva, že motormi, ktoré vyrába tento výrobca, sú vybavené hlavne lietadlá, ktoré sa už nevyrábajú, a že jeho trhovú podiel klesá.

256 Tento pokles sa konkrétne odráža na skutočnosti, že jeho trhovú podiel na zavedenej báze pre lietadlá, ktoré sa už nevyrábajú, je vyšší ako trhovú podiel na zavedenej báze motorov pre lietadlá, ktoré sa ešte vyrábajú (odôvodnenie č. 81 napadnutého rozhodnutia). Navyše jeho trhovú podiel na zavedenej báze motorov pre lietadlá, ktoré sa ešte vyrábajú (26,5 %), je vyšší ako trhovú podiel na objednaných motoroch, ktorý je len 16 %.

257 Komisia sa konkrétne odvoláva na tvrdenia prezidenta UTC, materskej spoločnosti P & W, z 22. septembra 1999, ktoré jeden zamestnanec žalobcu uviedol v internej nóte a podľa ktorých je v súčasnosti z prevádzky sťahovaných viac motorov P & W ako motorov iných výrobcov a polovica zo 450 lietadiel „na zemi“ (parked, tzn. zaparkovaných) v roku 1999 bola vybavená jeho motormi (odôvodnenie č. 177 napadnutého rozhodnutia). Podľa výročnej správy UTC z roku 2000 sa príjmy P & W znížili o 202 miliónov USD, čiže o 3 % v rokoch od 1998 do 1999, čo odráža zníženie dodávok motorov na civilné a vojenské účely a zníženie objemu náhradných dielov pre komerčné zariadenia, čo bolo sčasti kompenzované najmä nárastom revíznej a opravárskej obchodnej činnosti (odôvodnenie č. 181). Komisia tiež v odôvodnení č. 183 napadnutého rozhodnutia uvádza, že...

- 258 Komisia pokračuje tým, že v odôvodneniach č. 185 až 187 napadnutého rozhodnutia uvádza, že sa zdá, že... Komisia z toho vyvodzuje, že nezávislé aktivity P & W sa v budúcnosti zamerajú na iné trhy s motormi než na trh s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.
- 259 Žalobca priamo nespochybňuje skutkové tvrdenia, ktoré v tejto súvislosti uvádza Komisia, ale tvrdí, že P & W aj naďalej investuje, aby zdokonalil svoje motory, a že sa spolu so žalobcom podieľal na Engine Alliance, aby vyvinuli úplne nový motor, ktorým by mohli byť vybavené A380 a B747-400. Zdôrazňuje tiež, že predaj motora P & W pre A318 predstihuje predaj alternatívneho motora CFMI pre tú istú platformu. Je namieste sa domnievať, že tieto skutočnosti, aj keď skutočne poukazujú na to, že P & W je aj naďalej aktívny na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, nevyvracajú tézu Komisie.
- 260 Iste, ako uvádza žalobca odkazom na citáciu v odôvodnení č. 192 napadnutého rozhodnutia..., na niektorých trhoch existuje medzi ním a P & W hospodárska súťaž, ktorá môže byť niekedy dosť intenzívna. Vývoj a úroveň trhového podielu P & W však výrazne poukazujú na to, že táto hospodárska súťaž je len obmedzená, a skutočnosť uvedená vyššie, že žalobca tak či tak získal danú zákazku, najmä vďaka intervencii GECAS a aj napriek úvahám súvisiacim so šandardizáciou, má väčší význam ako to, že zákazka bola spochybnená. Ako uviedol autor elektronickej pošty citovanej v odôvodnení č. 192 napadnutého rozhodnutia, „...“ a tento príklad konkrétne ilustruje možnosť koexistencie určitej hospodárskej súťaže a prevahy niektorého zo súťažiteľov.
- 261 Vo svetle všetkých uvedených skutočností mohla Komisia najmä na základe číselných údajov a listinných dôkazov, ktoré výslovne uvádza v napadnutom rozhodnutí, v odôvodnení č. 194 legitímne dospieť k záveru, že P & W už nie je relevantným priamym a nezávislým konkurentom GE na veľkej časti trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

— O postavení Rolls-Royce

- 262 Pokiaľ ide o Rolls-Royce, Komisia v napadnutom rozhodnutí vysvetľuje, že jeho konkurenčné postavenie voči žalobcovi je ovplyvnené... (odôvodnenia č. 196 a nasl.).
- 263 Komisia sa najmä odvoláva na elektronickú poštu zaslanú prezidentom GECAS, v ktorej uvádza... (odôvodnenia č. 200 a 204 napadnutého rozhodnutia).
- 264 Komisia tiež odkazuje na istý interný dokument... (odôvodnenie č. 205).
- 265 Podľa Komisie... bol Rolls-Royce nútený využiť externé financovanie pre vývoj nových motorov, a to prostredníctvom programov rozdelenia rizika a zisku („RRSP“). V tejto súvislosti sa odvoláva na komentáre finančných analytikov zo Schroder Salomon Smith Barney, z ktorých vyplýva, že tieto programy nadobudli pre Rolls-Royce veľký význam. Podľa analýzy Deutsche Bank je znepokojujúce, že rast čistého zisku bez úrokov pred zdanením u Rolls-Royce pochádza do výšky približne 60 % z programov RRSP, ktorých predvídateľnosť je obmedzená, a zdôrazňuje, že očakávaná zmena prísunu kapitálu z týchto programov vyvolá rastúci tlak na činnosť Rolls-Royce z dlhodobého hľadiska, pretože vstupy by sa mali po roku 2001 znížiť (odôvodnenia č. 201 až 203 napadnutého rozhodnutia).
- 266 Komisia vysvetľuje, že... (odôvodnenia č. 211 až 214).

267 Napokon Komisia v tomto kontexte uvádza, že žalobca je „stálym dodávateľom“ veľkého počtu leteckých spoločností v tom zmysle, že jeho motory predstavujú 60 % zavedenej bázy motorov pre lietadlá, ktoré sa ešte vyrábajú (odôvodnenia č. 215 až 217 napadnutého rozhodnutia). V odôvodnení č. 218 tohto rozhodnutia cituje tvrdenie samotného Rolls-Royce, z ktorého vyplýva, že...

268 Žalobca tvrdí, že Rolls-Royce je z technického hľadiska veľmi silný konkurent, a upozorňuje, že v rozhodnutí Engine Alliance Komisia dospela k názoru, že „jeho trhoví podiel sa bude zväčšovať a že má primerané kapacity na to, aby vyvíjal nové motory a odvodené verzie existujúcich motorov“. Žalobca sa konkrétne domnieva, že je absurdné odvolávať sa na skutočnosť, že..., keďže táto okolnosť je v skutočnosti odrazom značného obchodného úspechu tohto podniku.

269 Vo svetle zistení napadnutého rozhodnutia, ktoré sa týkajú Rolls-Royce, ako aj hľadísk, na ktoré v tejto súvislosti upozornil žalobca, je potrebné sa domnievať, že výroba motorov pre veľké obchodné lietadlá je v podniku Rolls-Royce z obchodného hľadiska v dobrom stave a nenaráža na bezprostredné ťažkosti v obchodnom alebo finančnom smere. Okrem toho je pravda, že skutočnosť... je v zásade znakom obchodného úspechu a zárukou finančnej stability.

270 Komisia však v napadnutom rozhodnutí nepoprela obchodný úspech Rolls-Royce. Najmä sa nedomnievala, že skutočnosť... je faktorom obchodnej slabosti, ako tvrdí žalobca. Zdôraznila však, že napriek svojim kvalitám táto spoločnosť..., a nemožno ju preto vo všeobecnosti považovať za adekvátnu protiváhu na trhu s veľkými obchodnými lietadlami, ktorá by žalobcovi bránila správať sa do značnej miery nezávisle.

- 271 Komisia totiž v napadnutom rozhodnutí konštatovala, že... (odôvodnenia č. 211 až 213 napadnutého rozhodnutia). Žalobca vo svojich písomnostiach nespochybnil vecnú presnosť dôkazov, na ktorých spočíva táto analýza, a obmedzil sa na to, že zdôraznil... Je však namieste sa domnievať, že toto odôvodnenie podporuje špecifický záver Komisie obsiahnutý v odôvodnení č. 214 napadnutého rozhodnutia, že...
- 272 Pokiaľ ide o finančnú situáciu Rolls-Royce, z odôvodnenia Komisie spomenutého v bodoch 263 až 265 vyššie vyplýva, že... a že spôsob, akým financoval svoje posledné projekty, t. j. prostredníctvom využitia RRSP, bude mať negatívny vplyv na jeho príjmy v nasledujúcich rokoch. Na podporu tejto časti svojho odôvodnenia sa Komisia odvolala na tvrdenia nezávislých finančných analytikov, ktoré sa špecificky týkali dôsledkov, ktoré pre Rolls-Royce vyplývajú zo skutočností, že svoje projekty financoval takýmto spôsobom. Naproti tomu žalobca sa obmedzuje na tvrdenie, že obchodná situácia Rolls-Royce je vo všeobecnosti zdravá, a nevysvetľuje, v čom je analýza Komisie týkajúca sa... Rolls-Royce mylná.
- 273 Z uvedených skutočností vyplýva, že Komisia neposúdila vec zjavne nesprávne, keď v odôvodnení č. 196 napadnutého rozhodnutia uviedla, že „hoci je spoločnosť [Rolls-Royce] po technickej stránke veľmi silným dodávateľom, nemožno ju pokladať za dôveryhodného uchádzača o všetky zákazky na všetky motory a najmä na výhradné dodávky prúdových motorov“.

Tlak zo strany nákupcov

- 274 Komisia napokon v napadnutom rozhodnutí uviedla dôvody, prečo neexistuje vyrovnávací kúpna sila zo strany Boeingu a Airbusu, čo sú jediní dvaja výrobcovia veľkých obchodných lietadiel, ani zo strany leteckých spoločností (odôvodnenia č. 224 až 228).

- 275 Komisia v podstate uvádza, že početné letecké spoločnosti sú závislé od žalobcu, pretože ten má v rámci ich leteckého parku postavenie stáleho dodávateľa. Okrem toho uvádza, že dopyt vychádzajúci od leteckých spoločností, ktoré sú konečnými užívateľmi motorov, je fragmentovaný, pretože žiadna spoločnosť sama nezastupuje viac ako 5 % nákupov (odôvodnenie č. 226); toto tvrdenie žalobca nevyvracia.
- 276 Pokiaľ ide o výrobcov lietadiel, Komisia zdôrazňuje, že žalobca má na nich veľký vplyv prostredníctvom ich zákazníkov, keďže má podiel na zavedenej báze ich leteckých parkov. V tomto kontexte pripomína, že GECAS môže v leteckých spoločnostiach „zasievat“ dopyt po lietadlách vybavených motormi žalobcu a že GE Capital a GECAS dokonca mohli priamo ovplyvniť ich voľbu motora (odôvodnenie č. 228).
- 277 Žalobca v tejto súvislosti uvádza dve kritiky. Po prvé uvádza, že v rozhodnutí Allied Signal/Honeywell Komisia konštatovala, že Boeing a Airbus sú silní nákupcovia, a v tomto rozhodnutí, ako aj v rozhodnutí EADS zase tvrdila, že letecké spoločnosti majú ako nákupcovia veľkú silu. V tomto ohľade stačí uviesť, ako to urobila Komisia, že sila nákupcov zistená v daných rozhodnutiach existovala vo vzťahu k iným spoločnostiam ako k žalobcovi a týkala sa iných výrobkov. Vzhľadom na to, že Komisia sa v tejto súvislosti opiera o výhody, ktoré sú vlastné žalobcovi, a o jeho špecifické postavenie na trhu s prúdovými motormi, táto argumentácia nemá v predmetnej veci význam.
- 278 Po druhé žalobca uvádza, že ani Boeing, ani Airbus nenamietali proti koncentrácii. Lenže absencia takého namietania nie je relevantná, pokiaľ ide o otázku, či mal žalobca dominantné postavenie pred koncentráciou. Túto absenciu namietania by bolo možné vysvetliť viacerými dôvodmi, a najmä hypotézou, ktorú uviedla Komisia na pojednávaní, že Boeing a Airbus nemajú výslovný záujem na znížení cien motorov, pokiaľ sú obaja rovnako ovplyvnení relatívne vysokou úrovňou cien.

Navyše priznanie príliš veľkého významu absencii takéhoto namietania by sa mohlo rovnať názoru, že zákazníci podniku môžu istou formou súkromnej kontroly koncentrácií rozhodovať o tom, či má ich dodávateľ dominantné postavenie na relevantnom trhu.

279 Preto je potrebné zamietnuť tvrdenia, ktoré žalobca predkladá v tejto súvislosti. Za týchto okolností a vo svetle jednotlivých vyššie uvedených úvah o silovom postavení žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá sa Komisia nedopustila skutkového omylu ani vec neposúdila zjavne nesprávne, keď dospela k záveru, že Boeing, Airbus a letecké spoločnosti nevykonávajú na žalobcu taký obchodný tlak, aby by to mohlo vyvrátiť jej záver o existencii dominantného postavenia žalobcu.

f) Záver o dominantnom postavení

280 Vo svetle všetkých uvedených skutočností mohla Komisia bez toho, aby vec zjavne nesprávne posúdila, v odôvodnení č. 229 napadnutého rozhodnutia dospieť k záveru, že GE mal už pred koncentráciou dominantné postavenie na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

C — O vertikálnom prekrývaní

1. Tvrdenia účastníkov konania

281 Žalobca sa domnieva, že v súvislosti s časťou napadnutého rozhodnutia týkajúcou sa horizontálneho prekrývania vzniknutého združením, ktoré by vyplynulo so spojenia

štartérov prúdových motorov Honeywell a prúdových motorov GE, Komisia opomenula skutočnosť, že Honeywell dodáva svoje štartéry výrobcom motorov, ktorí sú konkurentmi GE. Komisia neposkytla žiaden dôkaz o tom, že by koncentrácia spôsobila vylúčenie konkurentov subjektu výsledku koncentrácie, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že štartér predstavuje len 0,2 % ceny motora.

282 Žalobca ďalej uvádza vo svojom vyjadrení k pripomienkam Rolls-Royce a Rockwell, ako aj na pojednávaní, že Komisia mala v súlade s rozsudkom Tetra Laval/Komisia, už citovaným v bode 58 vyššie, zohľadniť povinnosti, ktorými je subjekt — výsledok koncentrácie viazaný v zmysle článku 82 ES.

283 V súvislosti so záväzkami týkajúcimi sa štartérov, GE navrhla, že prevedie činnosti Honeywell týkajúce sa výroby štartérov leteckých motorov. Námietky podané v napadnutom rozhodnutí proti tomuto záväzku sú úplne nedôvodné.

284 Komisia podporovaná Rolls-Royce pripomína, že Honeywell je vzhľadom na situáciu na trhu jediným nezávislým a dôveryhodným dodávateľom štartérov pre veľké obchodné lietadlá a jeho včlenenie do dominantného podniku dodávateľa prúdových motorov by umožnilo subjektu — výsledku koncentrácie, aby sa správval nezávisle, čo predtým nebolo možné. Komisia upozorňuje tiež na to, že námietky žalobcu týkajúce sa odmietnutia záväzkov vzťahujúcich sa na tento trh sa obmedzujú len na obyčajné tvrdenia.

285 Rolls-Royce najmä zdôrazňuje, že štartéry predstavujú nevyhnutnú súčiastku každého prúdového motora a že subjekt — výsledok koncentrácie by mohol v nadväznosti na túto koncentráciu získať túto súčiastku za výhodnejších podmienok. Pre Rolls-Royce by bolo finančne a technicky náročné zvoliť si iného dodávateľa ako Honeywell.

2. Posúdenie Súdom prvého stupňa

286 V odôvodneniach č. 331 až 340 napadnutého rozhodnutia Komisia opísala postavenie Honeywell na rôznych trhoch určitého množstva príslušenstva a riadiacich systémov prúdových motorov. Osobitne zdôraznila, že podiel Honeywell na trhu s jedným z týchto výrobkov, na trhu so štartérmi motorov, predstavoval v zmysle objemu výroby [50 až 60] %, pričom Hamilton Sundstrand, sesterská spoločnosť P & W, je druhým najväčším výrobcom s trhovým podielom [40 až 50] % (odôvodnenia č. 337 a 338 napadnutého rozhodnutia).

287 Je potrebné tiež pripomenúť, že Komisia sa v napadnutom rozhodnutí nedomnievala, že dôsledkom tejto koncentrácie by bolo vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia Honeywell na tomto trhu.

288 Komisia sa práve naopak v odôvodnení č. 419 napadnutého rozhodnutia domnievala, že „nezávisle od dôsledkov spojených ponúk výrobkov plánovaná koncentrácia posilní dominantné postavenie GE na trhu s prúdovými motormi [pre veľké obchodné lietadlá] z dôvodu vertikálneho vylúčenia konkurenčných výrobcov motorov vyplývajúceho z vertikálneho vzťahu medzi GE v postavení výrobcu motorov a Honeywell v postavení [dodávateľa] štartérov pre GE a jeho konkurentov“. Podľa Komisie: „Podnik, ktorý by bol výsledkom zamýšľanej koncentrácie, by bol po jej uskutočnení motivovaný omeškať alebo narušiť dodávanie štartérov Honeywell konkurenčným výrobcom motorov, čo by poškodilo zásobovanie, distribúciu, návratnosť a konkurencieschopnosť výrobcov motorov, ktorí sú konkurentmi GE. Subjekt — výsledok koncentrácie by mohol zvýšiť ceny štartérov alebo ich náhradných dielov, čím by zvýšil náklady konkurenčných výrobcov motorov a ešte viac znížil ich spôsobilosť súťažiť s uvedeným subjektom.“ (Odôvodnenie č. 420 napadnutého rozhodnutia)

289 Komisia následne zamietla rôzne tvrdenia predložené žalobcom v snahe vyvrátiť jej analýzu. Zdôrazňuje najmä to, že Hamilton Sundstrand vyrába štartéry výlučne pre motory P & W, a tvrdí, že nemá obchodný záujem predávať svoje štartéry ostatným výrobcom motorov, a to ani za predpokladu, že by došlo k zvýšeniu cien (odôvodnenia č. 338 a 421). V dôsledku toho sa Komisia domnieva, že Hamilton Sundstrand nemožno považovať za konkurenta Honeywell (odôvodnenie č. 338). Komisia dospela k zisteniu, že neexistuje žiaden ďalší konkurent, ktorý by bol schopný vytvárať na trhu účinný konkurenčný tlak na podnik Honeywell a že prekážky na vstupe sú natoľko významné, že možnosť vstupu nového subjektu na trh tiež nie je skutočným obmedzením (odôvodnenia č. 422 a 423).

290 Komisia navyše skúma tvrdenie predložené v štádiu správneho konania, podľa ktorého zmluvy uzavreté Honeywell predchádzajú riziku, že by Honeywell odmietol dodávať štartéry určitým zákazníkom, teda že by ako dodávateľ tretích osôb odišiel z trhu. Komisia odmieta účinnosť tohto obmedzenia, pričom zdôrazňuje, že bez ohľadu na tieto zmluvné ustanovenia by odmietnutie predaja zo strany Honeywell spôsobilo výrobcu motorov, ktorí sú konkurentmi GE, významné narušenie a náklady o to viac, že „tieto prísne zmluvné kontroly obmedzujúce možnosť jednej alebo druhej zmluvnej strany vylúčiť konkurentov bez naozajstných dôvodov sú charakteristické pre najnovšie motory, kým tie najstaršie neobsahujú takéto ustanovenia“ (odôvodnenie č. 424).

291 Komisia odmieta taktiež tvrdenie, podľa ktorého doteraz nedošlo k vylúčeniu konkurentov z trhu napriek veľkosti trhového podielu Honeywell v súvislosti so štartérmi vzduchových turbín, pričom v tomto ohľade zistila, že tieto malé motory sú predmetom zmlúv o exkluzivite, takže motivácia vylúčiť konkurentov z tohto trhu je trochu slabšia, ako by bola motivácia, ktorú by mal subjekt — výsledok koncentrácie v súvislosti s platformami veľkých obchodných lietadiel, pre ktoré môže byť certifikovaných viacero prúdových motorov (odôvodnenie č. 425 napadnutého rozhodnutia). Nakoniec v súvislosti s tvrdením, podľa ktorého štartéry môžu byť priamo dodávané výrobcu lietadiel, pričom akékoľvek odmietnutie dodávok

výrobcom motorov by bolo možno obísť prostredníctvom objednania štartérov priamo výrobcami lietadiel, Komisia zdôrazňuje, že väčšina štartérov prúdových motorov sa predáva dodávateľom motorov, aby už boli súčasťou dokončených motorov dodávaných výrobcovi lietadiel (odôvodnenie č. 426 napadnutého rozhodnutia).

292 Je potrebné konštatovať, že žalobca pred Súdom prvého stupňa nenamietal, že Komisia z dôvodov vyjadrených v napadnutom rozhodnutí a prevzatých do predchádzajúcich bodov zamietla tvrdenia predložené v štádiu správneho konania. Na účely tohto konania je preto potrebné tieto dôvody považovať za v zásade odôvodňujúce toto zamietnutie. Na druhej strane však Súdu prvého stupňa prináleží, aby skúmal tvrdenia žalobcu zhrnuté v bodoch 281 až 283 vyššie.

293 Tvrdenie Komisie o posilnení už existujúceho dominantného postavenia žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá sa zakladá najmä na skutočnosti, že v nadväznosti na koncentráciu by bol subjekt — výsledok koncentrácie motivovaný „omeškať alebo narušiť dodávanie štartérov Honeywell konkurenčným výrobcom motorov“ a bol by spôsobilý zvýšiť ich cenu. Komisia taktiež v rámci zamietnutia tvrdení týkajúcich sa zmluvných obmedzení, ktoré bránia odmietnutiu predaja zo strany Honeywell, zdôraznila, že takéto odmietnutie by v praxi spôsobilo výrobcom motorov, ktorí sú konkurentmi GE, významné poruchy a náklady.

294 Je nesporné, že príslušenstvo a riadiace systémy prúdových motorov Honeywell, ktoré zahŕňujú ich štartéry, sa používajú v značnom počte motorov ich konkurentov, najmä v motoroch Rolls-Royce. Vzhľadom na obchodnú politiku hlavného konkurenta Honeywell (Hamilton Sundstrand), ktorú žalobca nespochybnil a ktorá spočíva v tom, že na trhu nebude obchodovať so štartérmi, Rolls-Royce teda závisí od Honeywell a trhový podiel Honeywell s veľkosťou [50 až 60] %

primeraným spôsobom neodráža rozsah obchodného vplyvu, ktorý má Honeywell na Rolls-Royce. Komisia tiež v odôvodnení č. 425 zdôraznila, že skutočnosť, že medzi motormi pre veľké obchodné lietadlá často existuje možnosť výberu na rozdiel od lietadiel poháňaných vzduchovými turbínami, sú výrobcovia motorov osobitne motivovaní, aby okamžite vylučovali svojich konkurentov, čo v inom kontexte neexistuje.

295 Účinky koncentrácie, ktoré sú predmetom tejto časti rozsudku, nie sú konglomerátnymi účinkami, pretože vyplývajú z priameho vertikálneho vzťahu medzi dodávateľom a zákazníkom. V každom prípade z vyššie uvedeného opisu a najmä z bodu 293 vyššie vyplýva, že tvrdenie Komisie týkajúce sa protisúťažných účinkov koncentrácie z dôvodu existencie tohto vzťahu závisí od budúceho správania subjektu — výsledku koncentrácie, bez ktorého by tento aspekt koncentrácie nemal žiaden negatívny účinok. Komisii preto prináleží, aby predložila presvedčivé dôkazy o pravdepodobnosti takéhoto správania (pozri analogicky rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, a body 65 a nasl. vyššie).

296 V určitých prípadoch by takýmito dôkazmi mohli byť ekonomické štúdie stanovujúce pravdepodobný vývoj situácie na trhu, poukazujúce na existenciu motivácie subjektu — výsledku koncentrácie správať sa určitým spôsobom. Ako však zdôrazňuje žalobca, Komisia v prejednávanej veci takého dôkazy nepredložila.

297 V každom prípade je však potrebné pripomenúť, že keďže v práve Spoločenstva prevažuje zásada voľného hodnotenia dôkazov (pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol sudca B. Vesterdorf vykonávajúci funkciu generálneho advokáta k rozsudku Súdu prvého stupňa z 24. októbra 1991, Rhône-Poulenc/Komisia, T-1/89, Zb. s. II-867, 869 a 954 a tam citovanú judikatúru), neexistencia dôkazov tohto druhu nie je sama osebe rozhodujúca. Najmä v situácii, keď je zjavné, že obchodný záujem podniku podstatným spôsobom vedie k preváženiu určitého správania, akým je využitie možnosti narušiť činnosť konkurenta, Komisia sa

nedopúšťa zjavne nesprávneho právneho posúdenia, ak sa domnieva, že je pravdepodobné, že by sa subjekt — výsledok koncentrácie správal predpokladaným spôsobom. V takom prípade môžu samotné hospodárske a obchodné okolnosti prejednávanej veci predstavovať presvedčivé dôkazy požadované judikatúrou.

298 Komisia v prejednávanej veci zistila po prvé existenciu veľmi sústredenej ponuky na trhu so štartérmi, na základe ktorej sa žalobca a jeho konkurenti, najmä Rolls-Royce, stávajú v značnom rozsahu závislými od Honeywell, a po druhé, že došlo k vytvoreniu vertikálne integrovanej obchodnej štruktúry vyplývajúcej z koncentrácie, ktorá spája činnosť výroby nevyhnutnej súčiastky (štartéra) s činnosťou výroby konečného výrobku patriaceho na odberateľský trh, pričom v súvislosti s výrobou konečného výrobku už došlo k vytvoreniu dominantného postavenia na tomto odberateľskom trhu. Vzhľadom na uvedené trhové podmienky sa Komisia domnievala, že obchodný záujem subjektu — výsledku koncentrácie by ho viedol, odhliadnuc v tomto štádiu od prípadných právnych obmedzení, ktoré by mohli mať v tomto ohľade určitý vplyv, aby ako neopomenuteľný dodávateľ veľmi málo nákladnej, ale nevyhnutnej súčiastky pre fungovanie prúdového motora, v určitých prípadoch použil svoju moc s cieľom narušiť výrobu prúdových motorov u svojich konkurentov.

299 Analýza Komisie je v tomto ohľade presvedčivá, a to aj napriek neexistencii ekonomických štúdií, pretože sa jasne zdá, že predpokladané správanie subjektu — výsledku koncentrácie, ktoré by mu umožňovalo podstatným spôsobom škodiť záujmom svojich konkurentov, by boli v jeho obchodnom záujme. Pre účastníkov konania je totiž nesporné, že cena štartéra predstavuje len minimálny podiel z ceny motora, a to 0,2 % v zmysle pripomienok žalobcu k vyjadreniam vedľajších účastníkov. V dôsledku toho zisky, ktoré by subjekt — výsledok koncentrácie mohol dosiahnuť predajom tohto výrobku Rolls-Royce a P & W, sú minimálne v porovnaní so ziskami, ktoré by mohol dosiahnuť zvýšením svojho trhového podielu na trhu s motormi pre veľké obchodné lietadlá na úkor Rolls-Royce a P & W.

300 Komisia v tomto ohľade osobitne zdôraznila v napadnutom rozhodnutí v rámci svojej analýzy možnosti, že Hamilton Sundstrand by začal predávať svoje štartéry na voľnom trhu, že „zisky očakávané na dodávateľskom trhu pochádzajúce z predaja štartérov [Rolls-Royce] by nemohli vyrovnáť stratu ziskov, ktorú by P & W prípadne utrpel na odberateľskom trhu motorov“ (odôvodnenie č. 338 napadnutého rozhodnutia; pozri tiež odôvodnenie č. 421). Táto obchodná logika posilňuje taktiež jej tvrdenie o existencii motivácie subjektu — výsledku koncentrácie obmedzovať alebo narúšať dodávky štartérov prúdových motorov veľkých obchodných lietadiel jeho konkurentom.

301 V súvislosti s možnosťou, že by právne obmedzenia zmluvnej povahy mohli zamedziť správaniu predpokladanému Komisiou, je potrebné najskôr zdôrazniť, že z dôvodov vyjadrených v bodoch 290 až 292 vyššie, najmä z dôvodu ich nenamietania pred Súdom prvého stupňa, ktoré bolo zdôraznené v poslednom z týchto bodov, sa v tomto konaní nepreukázalo, že by zmluvné ustanovenia týkajúce sa zákazu prípadného odmietnutia predaja mohli zamedziť Komisiou predpokladanému škodlivému správaniu subjektu — výsledku koncentrácie voči jeho konkurentom.

302 V každom prípade sa žalobca odvoláva taktiež na tvrdenie založené na zisteniach Súdu prvého stupňa v jeho rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovanom v bode 58 vyššie, vyhláseného po podaní žaloby v predmetnej veci, podľa ktorého mala Komisia zohľadniť povinnosti uložené subjektu — výsledku koncentrácie, na základe článku 82 ES (body 156 až 160 uvedeného rozsudku). Podľa neho za predpokladu, že by analýza obchodnej a súťažnej situácie na týchto trhoch bola správna, Komisiou predpokladané správanie subjektu — výsledku koncentrácie spočívajúce v úmyselnom narušovaní výroby prúdových motorov jeho konkurentov, by zjavne predstavovalo zneužitie Komisiou zisteného už existujúceho dominantného postavenia na trhu prúdových motorov pre veľké obchodné lietadlá. Keďže Komisia neskúmala odradzujúci účinok, ktorý by mohol vyplývať z prípadného uplatnenia článku 82 ES, jej analýza existencie motivácie subjektu — výsledku koncentrácie správať sa predpokladaným spôsobom je nesprávna.

303 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor vo svojom rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovanom v bode 60 vyššie (body 74 až 78), v konaní o odvolaní rozhodol, že Súd prvého stupňa po právnej stránke správne usúdil vo svojom rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovanom v bode 58 vyššie, že pravdepodobnosť prijatia určitého budúceho správania sa musí preskúmať úplne, teda po zohľadnení jednak motivácie pre takéto správanie, jednak faktorov, ktoré by mohli zmenšiť, respektíve vylúčiť takúto motiváciu, vrátane prípadnej nezákonnej povahy týchto správání. V každom prípade Súdny dvor najmä rozhodol, že by bolo v rozpore s preventívnym cieľom nariadenia č. 4064/89, ak by sa od Komisie vyžadovalo, aby v súvislosti s každým projektom koncentrácie skúmala, v akom rozsahu by sa znížila, respektíve vylúčila motivácia pre protisúťažné správanie z dôvodu nezákonnosti predmetného správania, pravdepodobnosti jeho zistenia a stíhania príslušnými orgánmi (pozri body 72 a nasl. vyššie).

304 Komisia totiž musí v zásade zohľadniť prípadnú nezákonnú a z tohto dôvodu aj sankcionovateľnú povahu správania ako faktor, ktorý by mohol znížiť, respektíve vylúčiť motiváciu, aby sa určitý podnik správal určitým spôsobom (bod 74 vyššie). Na druhej strane však nie je povinná preukázať, že v budúcnosti predpokladané správanie v skutočnosti bude alebo nebude porušením článku 82 ES, ani to, že v danom prípade bude možné toto porušenie zistiť a sankcionovať, a môže sa teda v tomto ohľade obmedziť na súhrnnú analýzu založenú na skutočnostiach, ktoré sú jej známe.

305 Komisia v prejednávanej veci predvídala budúce správanie na trhu so štartérmi, ktorého cieľom, a ak by bolo toto správanie účinné, tak aj dôsledkom, by bolo posilnenie dominantného postavenia na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, najmä oslabením postavenia konkurentov subjektu — výsledku koncentrácie na tomto trhu. Dotknuté správanie, teda prerušenie dodávok štartérov konkurentom, odmietnutie predaja tejto súčiastky a zvýšenie cien by malo účinok na trh s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá len vtedy, ak by podstatným spôsobom škodilo výrobe prúdových motorov konkurentmi subjektu — výsledku koncentrácie.

306 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že ak aj dominantné postavenie nemôže podnik zbavovať práva chrániť svoje vlastné obchodné záujmy, z ustálenej judikatúry vyplýva, že takéto správanie má povahu zneužitia vtedy, ak má za cieľ najmä posilniť toto dominantné postavenie a následne ho zneužívať (rozsudok *United Brands/Komisia*, už citovaný v bode 117 vyššie, bod 189; rozsudok Súde prvého stupňa z 1. apríla 1993, *BPB Industries a British Gypsum/Komisia*, T-65/89, Zb. s. II-389, body 117 a nasl.; pozri tiež rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. októbra 1996, *Compagnie maritime belge transports a i./Komisia*, T-24/93 až T-26/93 a T-28/93, Zb. s. II-1201, bod 149). Odmietnutie predať dôležitú súčiastku svojim konkurentom zo strany podniku v dominantnom postavení je samo osebe zneužitím tohto postavenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora zo 6. marca 1974, *Istituto Chemioterapico Italiano a Commercial Solvents/Komisia*, 6/73 a 7/73, Zb. s. 223, bod 25).

307 V súvislosti s možnosťou zvýšenia ceny štartérov subjektom — výsledkom koncentrácie je potrebné zdôrazniť, že na to, aby malo vecný vplyv na konkurencieschopnosť *Rolls-Royce* na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, muselo by ísť o natoľko významné zvýšenie, že by zjavne bolo zneužívajúcim správaním. Prípadné zvýšenie ceny štartérov o 50 %, ktoré by nemalo zjavné obchodné odôvodnenie, by predstavovalo zvýšenie ceny prúdového motora len o 0,1 %, a preto by prakticky nemalo žiaden vplyv na trh s prúdovými motormi. Okrem toho za predpokladu, že by uplatnenie takého zvýšenia ceny štartérov nebolo diskriminačnej povahy, mohlo by rozhnevať určitých zákazníkov subjektu — výsledku koncentrácie a následne mať na tento subjekt nepriaznivé obchodné účinky. Takéto zvýšenie by mohlo ovplyvniť vzťahy s leteckými spoločnosťami, ktoré sú zákazníkmi výrobcov štartérov, a to jednak nepriamo ako nákupcovia lietadiel, jednak priamo na trhoch popredajného servisu, pričom by zároveň mohli byť zákazníkmi subjektu — výsledku koncentrácie, a to v súvislosti s leteckými a neleteckými výrobkami. Naopak v prípade, že by uplatnenie takéhoto zvýšenia ceny štartérov bolo diskriminačnej povahy vo vzťahu ku konkurentom subjektu — výsledku koncentrácie, cieľ tohto zvýšenia spočívajúci vo vylúčení z trhu, a teda jeho zneužívajúca povaha, by boli zjavné.

- 308 Rovnako tiež prípadné narušenia dodávok zo strany subjektu — výsledku koncentrácie by nahnevali jeho zákazníkov, za predpokladu, že by k nim vo všeobecnosti dochádzalo a boli by zjavne zneužívajúcej povahy, ak by boli uskutočňované diskriminačným spôsobom, a to najmä vo vzťahu k Rolls-Royce.
- 309 Z prechádzajúcich úvah vyplýva, že Komisiou predpokladané správanie by v tomto prípade mohlo predstavovať zneužitie dominantného postavenia. Čím presvedčivejšie je v tejto veci tvrdenie Komisie o účinnosti dotknutého správania, tým zjavnejšia je existencia obchodnej motivácie správať sa týmto spôsobom a tým väčšia je možnosť, že toto správanie bude označené za protisúťažné. Práve najextrémnejšie formy správania predpokladaného Komisiou by totiž boli jednak najúčinnnejšie pri dosahovaní cieľa škodiť činnostiam konkurentov a najskôr by mohli predstavovať viditeľné a zjavné zneužitie dominantného postavenia subjektom — výsledkom koncentrácie, v dôsledku čoho by ich bolo možné zakázať.
- 310 Okolnosť, že by došlo k zneužitiu na danom trhu (v prejednávanej veci na trhu so štartérmi), v tomto ohľade neznesiteľne domnievať sa, že relevantným trhom na účely posúdenia existencie dominantného postavenia by bol súvisiaci odberateľský trh (v prejednávanej veci trh s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá), keďže Komisiou predpokladané správanie na prvom trhu by osobitne smerovalo k zachovaniu alebo posilneniu dominantného postavenia podniku na druhom trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok AKZO/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie, body 40 až 45, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. decembra 2003, British Airways/Komisia, T-219/99, Zb. s. II-5917, body 270 až 300).
- 311 Vzhľadom na zistenie, že dominantné postavenie žalobcu na trhu s motormi pre veľké obchodné lietadlá existovalo už pred koncentráciou (pozri bod 280 vyššie), mala Komisia nutne k dispozícii všetky súčasti analýzy nevyhnutnej na to, aby v prejednávanej veci posúdila, a to bez toho, aby v tomto ohľade viedla podrobné vyšetrovanie, v akom rozsahu by správanie, ktoré sama predpokladala na trhu so

štartérmi, mohlo predstavovať porušenie článku 82 ES a mohlo byť ako také zakázané. Preto sa tým, že nezohľadnila odstrašujúci účinok, ktorý by táto okolnosť mohla mať na subjekt — výsledok koncentrácie dopustila nesprávneho právneho posúdenia.

³¹² Okrem toho sa zdá, že zohľadnenie takéhoto odstrašujúceho účinku by skutočne mohlo mať vplyv na posúdenie pravdepodobnosti predmetného správania. Za týchto okolností Súdu prvého stupňa neprináleží, aby posúdenie Komisie nahrádzal svojim vlastným posúdením, snažiac sa stanoviť, čo by Komisia robila, ak by zohľadnila uvedený odstrašujúci účinok článku 82 ES. V analýze tejto časti prejednávanej veci vzhľadom na to, že neobsahovala zohľadnenie relevantnej skutočnosti, akou bol odstrašujúci účinok článku 82 ES, teda nutne došlo k zjavne nesprávnemu právnomu posúdeniu.

3. Záver

³¹³ Je potrebné dôjsť k záveru, že časť napadnutého rozhodnutia týkajúca sa posilnenia už existujúceho dominantného postavenia žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, vyplývajúceho z vertikálneho prekrývania medzi činnosťou spočívajúcou vo výrobe motorov a činnosťou Honeywell spočívajúcou vo výrobe štartérov pre tieto motory, sa po právnej stránke dostatočne nepotvrdila.

³¹⁴ Z tohto dôvodu nie je potrebné v rámci tohto konania skúmať, či zamietnutie záväzku týkajúceho sa štartérov, ktorý bol navrhnutý účastníkmi konania oznamujúcimi koncentráciu, prostredníctvom Komisie bolo platné.

D — O konglomerátnych účinkoch

1. O finančnej sile a vertikálnej integrácii

a) Tvrdenia účastníkov konania

³¹⁵ V súvislosti s časťou napadnutého rozhodnutia týkajúcou sa finančnej sily a vertikálnej integrácie vyplývajúcej z vplyvu GE Capital, finančnej spoločnosti GE, GECAS a GE Capital Corporate Aviation Group (GECCAG), leteckých lízingových spoločností GE, žalobca tvrdí, že Komisia nedokazuje vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia z dôvodu pôsobenia týchto spoločností či už na akomkoľvek trhu s prúdovými motormi, alebo na akomkoľvek trhu s leteckými či neleteckými výrobkami.

O finančnej moci

³¹⁶ Tvrdenia Komisie v súvislosti s GE Capital, ktoré sa týkajú protisúťažných účinkov združenia údajnej finančnej sily tejto spoločnosti a Honeywell, nie sú nijak právne, hospodársky alebo skutkovo podložené. Vzhľadom na neobvyklú povahu tohto tvrdenia z hľadiska hospodárskej analýzy prislúcha Komisii, aby predložila dôkladnú právnu a hospodársku analýzu.

³¹⁷ Komisia pripomína objektívne faktory uvedené v odôvodnení č. 107 napadnutého rozhodnutia svedčiace o dominantnom postavení GE. V každom prípade tvrdí, že GE nepotrešovala z dôvodu významného nárastu jeho podielu na trhu, ale že

zohľadnila túto finančnú silu v osobitnom rámci leteckého priemyslu. Výška a trvanie investícií do tohto priemyslu robia túto finančnú schopnosť kľúčovým prvkom konkurencieschopnosti. Finančná schopnosť GE je neporovnateľná s finančnými schopnosťami jeho konkurentov.

318 Tieto objektívne faktory, ktoré prispievajú k tomu, že GE sa priznáva dominantné postavenie už pred koncentráciou vzhľadom na to, že túto silu môže použiť na podporu svojej obchodnej a hospodárskej politiky na trhoch s leteckými motormi, by subjektu — výsledku koncentrácie pomohli dosiahnuť dominantné postavenie taktiež na trhoch s rôznymi leteckými a neleteckými výrobkami.

319 Rockwell v tomto ohľade zdôrazňuje, že GE Capital je pre zákazníkov žalobcu jednak vnútornou bankou a jednak poskytovateľom kapitálu. Rolls-Royce pripomína, že Komisii poskytol viacero príkladov, keď GE použil svoju finančnú silu na získanie postavenia výhradného dodávateľa motorov.

O vertikálnej integrácii

320 V súvislosti s GECAS a GECCAG žalobca namieta dôvodnosť teórie Komisie o „presúvaní trhových podielov“ (share-shifting), podľa ktorej tieto dve spoločnosti uprednostňovali nákup výrobkov Honeywell na úkor výrobkov ich konkurentov. Aj za predpokladu, že by činnosť GECAS už pred koncentráciou mala na trhu s prúdovými motormi takýto účinok, nič nedokazuje, že k takýmto účinkom v prospech Honeywell dôjde aj po nej, a to najmä na odlišných trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami. Žalobca v tomto ohľade na pojednávaní zdôraznil, že Komisia neanalyzovala situáciu trhových podielov, ale sa práve naopak obmedzila na všeobecné tvrdenia, bez zohľadnenia odlišností medzi týmito trhmi.

- 321 Komisia upresňuje, že GECAS je najväčším nákupcom veľkých obchodných lietadiel s 10 % trhovým podielom, čím prispieva k dominantnému postaveniu žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.
- 322 V súvislosti s účinkami viazucimi sa na vertikálnu integráciu týkajúcu sa Honeywell odkazuje Komisia v tomto bode na napadnuté rozhodnutie a tvrdí, tak ako Rockwell, že možno predpokladať, že GE rozšíri svoje metódy na výrobky Honeywell. Osobitne pripomína, že výrobky SFE (supplier-furnished equipment, zariadenia dodávané predajcami) sú vyberané výlučne výrobcom lietadiel a zaručujú dlhodobý zdroj príjmov. Podľa Komisie a Rockwell by mal Honeywell ihneď po koncentrácii prospech zo schopnosti a motivácie GE Capital zaručiť exkluzivitu jeho výrobkov prostredníctvom GECAS.
- 323 Komisia nepredpokladá, že by GECAS kupoval len lietadlá „celé Honeywell“, ale že by GECAS bol použitý ako páka s cieľom podnietiť výrobcov lietadiel a letecké spoločnosti, aby si vybrali Honeywell alebo aby mu udelili exkluzivitu. V tomto ohľade Komisia zdôrazňuje nevyváženosť vzťahu medzi subjektom — výsledkom koncentrácie, a jeho zákazníkmi z dôvodu dôležitosti podielu lietadiel, ktoré dodá. Komisia a Rockwell tvrdia, že konkurenti Honeywell budú postupne vytlačení a nútení ustúpiť do okrajových obchodných oblastí, v ktorých Honeywell nepôsobí.
- 324 V súvislosti s GECCAG Komisia uznáva, že tento podnik nemal v minulosti záujem na uskutočňovaní špekulatívnej obchodnej politiky. Táto situácia by sa však po koncentrácii podstatne zmenila príchodom Honeywell, ktorý je dôležitým dodávateľom zariadení a služieb pre obchodné lietadlá.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

Úvod

- 325 Najskôr je potrebné zdôrazniť, že z dôvodov uvedených v bodoch 182 a nasl. vyššie sa Komisia mohla správne domnievať, že činnosti GECAS, ako aj obchodná páka, ktorou je moc žalobcu vyplývajúca z finančného postavenia GE Capital, prispievajú k už existujúcemu dominantnému postaveniu žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.
- 326 Naopak, tak ako to správne zdôrazňuje žalobca, z týchto zistení nevyhnutne nevyplýva, že v nadväznosti na koncentráciu by subjekt — výsledok koncentrácie použil postupy podobné tým, ktoré boli v minulosti zistené na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá s cieľom podpory svojich leteckých a neleteckých výrobkov takým spôsobom, že by došlo k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia na jednotlivých trhoch s týmito výrobkami.
- 327 Podľa judikatúry vychádzajúcej z rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovaného v bode 58 vyššie, potvrdeného v tomto ohľade Súdnym dvorom v jeho rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovanom v bode 60 vyššie, prináleží Komisii, aby nielen preukázala, že by subjekt — výsledok koncentrácie mal schopnosť uplatniť tieto postupy na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami, ale aj aby na základe presvedčivých dôkazov preukázala, že takéto správanie subjektu — výsledku koncentrácie je pravdepodobné. Navyše Komisia mala preukázať, že tieto postupy by vytvorili v relatívne blízkej budúcnosti dominantné postavenie prinajmenšom na určitých trhoch s dotknutými leteckými a neleteckými výrobkami (pozri v tomto zmysle rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, body 146 až 162, potvrdený v tomto zmysle Súdnym dvorom v jeho rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovaný v bode 60 vyššie, body 37 až 45, ako aj body 60 a nasl. vyššie). Tieto dva aspekty analýzy, ktorú mala Komisia uskutočniť, budú postupne skúmané nižšie.

O pravdepodobnosti budúceho Komisiou predpokladaného správania

328 Tvrdenie Komisie týkajúce sa pôsobenia „vertikálnych“ konglomerátnych účinkov vyplývajúcich z procesu „presúvania trhových podielov“ sa líši podľa toho, či ide na jednej strane o letecké alebo neletecké výrobky SFE-standard (supplier-furnished equipment, zariadenia dodávané predajcami alebo ponúkané výhradným spôsobom) (odôvodnenia č. 342 až 348), a na druhej strane výrobky BFE (buyer-furnished equipment, zariadenia dodávané kupujúcim) alebo SFE-option (dve alebo viac SFE ponúkané alternatívne) (odôvodnenia č. 405 až 411 napadnutého rozhodnutia). Výrobky SFE-standard sú v konečnom dôsledku vyberané výrobcom lietadiel v okamihu navrhnutia lietadla, kým konečný výber súčiastky BFE a výber súčiastky SFE-option spomedzi najmenej dvoch predtým vybratých výrobkov robí letecká spoločnosť v okamihu zadania svojej objednávky.

— O výrobkoch SFE-standard

329 Komisia v súvislosti s leteckými a neleteckými výrobkami SFE-standard pripomenula svoj záver týkajúci sa schopnosti žalobcu zaručiť výhradnosť použitia svojich motorov na platformách (odôvodnenie č. 343 napadnutého rozhodnutia) zdôrazňuje, že v nadväznosti na koncentráciu bude mať Honeywell okamžité prospech z tejto schopnosti. Komisia v tomto ohľade tvrdí, že výber leteckých a neleteckých súčiastok je z pohľadu leteckých spoločností relatívne bezvýznamný, keďže „výhody, ktoré by výrobcom lietadiel plynuli z inej ponuky ako od GE, by boli menej dôležité ako výhody, ktoré by mohli získať z kúpy ďalších lietadiel prostredníctvom GECAS“ (odôvodnenie č. 344 napadnutého rozhodnutia).

330 Podľa napadnutého rozhodnutia „bude subjekt — výsledok koncentrácie schopný podporovať výber výrobkov SFE od Honeywell používajúc pritom svoju finančnú silu a svoju vertikálnu integráciu pri zavádzaní nových platforiem (prostredníctvom

napríklad financovania a/alebo objednávok zadaných prostredníctvom GECAS), čo pripraví jeho konkurentov o možnosť umiestniť ich výrobky na tieto nové platformy“ (odôvodnenie č. 344) a navyše „Honeywell bude po koncentrácii schopný získať prospech z finančného zázemia GE a z jeho schopnosti uskutočňovať krížové dotácie medzi rozličnými oblasťami činnosti“ (odôvodnenie č. 345). Komisia preto predpokladá, že konkurenti Honeywell budú značne oslabení touto fúziou (odôvodnenia č. 347 a 348) a že „strategické použitie prístupu GECAS na trhu prostredníctvom GE a finančná sila GE Capital v cieľom podpory výrobkov Honeywell poskytnú Honeywell postavenie dominantného dodávateľa na trhu leteckých a neleteckých výrobkov SFE, na ktorom už má silné postavenie“ (odôvodnenie č. 346).

331 Komisia preto vo vyššie uvedených odôvodneniach vyjadrila, že subjekt — výsledok koncentrácie by mal schopnosť ovplyvniť výber súčiastok SFE výrobcami lietadiel a podnikmi ich, aby vybrali súčiastky od Honeywell. Naopak, jej opis postupu, na základe ktorého by podľa nej obchodná sila dcérskych spoločností žalobcu spôsobila vznik dominantného postavenia subjektu — výsledku koncentrácie, neumožňuje zistiť, z akých dôvodov by „strategické“ správanie subjektu — výsledku koncentrácie, ktoré by viedlo k týmto dôsledkom, bolo predvídateľné s dostatočným stupňom pravdepodobnosti.

332 Komisii však prináleží, aby na základe presvedčivých dôkazov preukázala existenciu takejto pravdepodobnosti. Keďže išlo o to, aby sa ešte pred uskutočnením koncentrácie preukázalo, aké bude správanie subjektu — výsledku koncentrácie v nadväznosti na jej uskutočnenie na trhoch, kde žiadna možnosť správania spôsobom predpokladaným Komisiou pred koncentraciou neexistovala, takéto dôkazy v zásade nemôžu pozostávať výlučne zo skutočností týkajúcich sa minulého správania. Z toho vyplýva, že analýza Komisie potvrdená vyššie v súvislosti s úlohou GECAS a GE Capital na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá nepostačuje na splnenie tejto požiadavky, aj keď k tomu môže prispieť.

333 Z tohto dôvodu mohli presvedčivé dôkazy v zásade pozostávať buď z dokumentov potvrdzujúcich pevný úmysel vedenia žalobcu a/alebo vedenia Honeywell v nadväznosti na koncentráciu na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami využívať silu GECAS a GE Capital na obchodné účely spôsobom opísaným vyššie vo vzťahu k trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, alebo z hospodárskej analýzy preukazujúcej, že takéto správanie by bolo objektívne v obchodnom záujme subjektu — výsledku koncentrácie. Keďže Komisia nepredložila dôkazy, ktoré by mohli preukázať existenciu takéhoto úmyslu presadiť v nadväznosti na koncentráciu postupy GE na uvedenom trhu s leteckými a neleteckými výrobkami, je potrebné skúmať, či sa v napadnutom rozhodnutí preukázalo, že presadenie takéhoto úmyslu by bolo v obchodnom záujme subjektu — výsledku koncentrácie.

334 Žalobca v tomto ohľade tvrdí, že by nebolo v obchodnom záujme subjektu výsledku koncentrácie, aby u výrobcov lietadiel nástojil na tom, aby vybrali letecké a neletecké výrobky SFE bývalého Honeywell. Zdôrazňuje, že existuje obrovský cenový rozdiel medzi jednak prúdovými motormi vyrábanými žalobcom pre veľké regionálne lietadlá a pre veľké obchodné lietadlá a jednak akýmkoľvek leteckým a neleteckým výrobkom. Preto tiež tvrdí, že by nebolo v obchodnom záujme subjektu — výsledku koncentrácie podporovať letecké a neletecké výrobky takýmto spôsobom.

335 Ekonomická analýza prijatá Komisiou v napadnutom rozhodnutí pripúšťa existenciu určitej hospodárskej súťaže na trhu s motormi pre veľké obchodné lietadlá. Osobitne sa Komisia v rámci opisu verejnej obchodnej súťaže na dodávku motorov pre B777X od Boeingu odvolávala na skutočnosť, že žalobca mohol prostredníctvom..., ovplyvniť výber motorov prostredníctvom Boeingu (body 205 a nasl. vyššie).

336 V tomto kontexte je to práve skutočnosť, že žalobca mohol priniesť určitú krátkodobú obeť obchodnej povahy s cieľom dodávať svoj motor, ktorá je dôležitá na účely posúdenia existencie už existujúceho dominantného postavenia žalobcu. Je

dôležité zdôrazniť, že uvedené postupy by žalobcovi spôsobili alebo mohli spôsobiť určité, prinajmenšom krátkodobé náklady, ktoré by v prípade B777X predstavovali... Takéto náklady možno odôvodniť budúcimi príjmami vyplývajúcimi z popredajného servisu motorov.

337 V tomto kontexte sa možno domnievať, že koncentrácia by potenciálne mala vplyv na situáciu na trhu s leteckými a neleteckými výrobkami len v prípade, že by subjekt — výsledok koncentrácie presvedčil výrobcov motorov, aby vybrali výrobky bývalého Honeywell v takých situáciách, keď by ich v prípade absencie takéhoto obchodného tlaku neboli vybrali. Vzhľadom na uvedenú okolnosť, že získanie výhradného práva na dodávky motorov pre B777X spôsobilo určité obchodné „náklady“, nemožno vylúčiť, že výrobca lietadiel mohol požadovať... za predpokladu, že subjekt — výsledok koncentrácie by taktiež nástojil na výbere leteckých a neleteckých výrobkov SFE, čo je predpoklad, ktorým sa Komisia nezaoberala. Nič však nezaručuje, že by takéto náklady boli pokryté dodatočnými budúcimi príjmami. V každom prípade však Komisia nemohla predpokladať, že by v tejto hypotetickej situácii subjekt — výsledok koncentrácie nemal dodatočné náklady.

338 Uplatnenie dotknutých postupov na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami SFE-standard by bolo v nadväznosti na koncentráciu racionálnym obchodným správaním len do tej miery, že by príjmy, ktoré by z neho subjektu — výsledku koncentrácie mohli vyplývať, vyrovnávali takéto možné náklady. Komisia teda nebola oprávnená považovať svoju prognózu, podľa ktorej by subjekt — výsledok koncentrácie uplatnil tieto postupy na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami, za logický a nezvratný vývoj.

339 V prípade neexistencie hospodárskych štúdií umožňujúcich porovnať prinajmenšom na základe rozumných odhadov tieto náklady a príjmy Komisia totiž v prejednávanom prípade nepreukázala, aké by boli pravdepodobné obchodné dôsledky takéhoto uplatnenia postupov žalobcu. Napadnuté rozhodnutie neodpovedá ani na otázku, či by skutočnosť, že by subjekt — výsledok koncentrácie nástojil

na výbere svojich výrobkov SFE, spôsobila tomuto subjektu dodatočné obchodné náklady, a preto ani na otázku, či by príjmy vyplývajúce z výberu týchto výrobkov výrobcami lietadiel vyrovnali tieto náklady. Z dôvodu neexistencie týchto údajov je nemožné za okolností prejednávanej veci určiť, či by sa subjekt výsledok koncentrácie za predpokladu, že by došlo k uskutočneniu koncentrácie, rozhodol uplatniť dotknuté postupy na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami SFE-standard.

- 340 Z toho vyplýva, že Komisia na základe presvedčivých dôkazov a s dostatočným stupňom pravdepodobnosti nepreukázala, že by subjekt — výsledok koncentrácie v budúcnosti použil obchodnú silu GECAS, ako aj finančnú silu skupiny vyplývajúcu z postavenia GE Capital s cieľom podpory leteckých a neleteckých výrobkov SFE pôvodného Honeywell.

— O výrobkoch BFE a SFE-option

- 341 V súvislosti s leteckými a neleteckými výrobkami BFE a SFE-option sa Komisia domnieva, že „spojenie Honeywell s finančnou silou a vertikálnou integráciou GE v oblasti finančných služieb, kúpy a lízingu lietadiel, ako aj popredajný servis prispievajú k vylučujúcemu účinku, ktorý už bol opísaný v súvislosti s leteckými a neleteckými výrobkami SFE“ (odôvodnenie č. 405 napadnutého rozhodnutia). Zdôrazňuje, že „GE by bol tiež motivovaný urýchľovať súčasnú snahu výrobcov lietadiel premeniť výrobky BFE na výrobky SFE, keďže by sa neskôr mohol zamerať na tieto výrobky a získať výhradné postavenie na základe použitia súboru obchodných postupov, ktoré sú vymedzené v predchádzajúcich odôvodneniach“ (odôvodnenie č. 408 napadnutého rozhodnutia).

- 342 Komisia taktiež tvrdí, že „súbor výrobkov BFE od Honeywell bude mať prospech zo schopnosti GE Capital získať výhradné postavenie pre jej výrobky u leteckých spoločností (pozri príklad Continental Airlines) a zo schopnosti GECAS použiť svoje

postavenie s cieľom uprednostnenia dodávok tovarov GE rozšírením politiky exkluzivity v prospech výrobkov Honeywell“ (odôvodnenie č. 406 napadnutého rozhodnutia). Navyše „súbor výrobkov a služieb GE predstavuje tiež výhodu pre výrobky BFE od Honeywell, keďže pôjde o vylúčenie súčastok konkurentov pri príležitosti výmen, aktualizácií a modernizácií, vďaka schopnosti GECAS podporovať výrobky GE u leteckých spoločností“ (odôvodnenie č. 407 napadnutého rozhodnutia).

343 Komisia na základe tejto úvahy dospela k záveru, že „strategické použitie GECAS a finančnej sily GE Capital prostredníctvom GE poskytne Honeywell postavenie dominantného dodávateľa na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami BFE, na ktorých Honeywell už má silné postavenie“, a predpokladá, že jeho konkurenti budú postupne prehodnocovať svoju účasť na týchto trhoch (odôvodnenie č. 409 napadnutého rozhodnutia).

344 V súvislosti s úvahami prevzatými v bode 341 vyššie, poukazujúcimi na relevantnosť logiky vyjadrenej v kontexte analýzy situácie na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami SFE vo vzťahu k trhom s leteckými výrobkami BFE, je potrebné pripomenúť, že táto analýza bola vyššie považovaná za nedostatočnú. V každom prípade, keďže zákazníkmi pre výrobky BFE a SFE-option sú letecké spoločnosti, kým zákazníkmi pre výrobky SFE-standard sú výrobcovia lietadiel, nemožno tú istú obchodnú logiku uplatňovať v oboch prípadoch. V súvislosti s možnosťou, že by subjekt — výsledok koncentrácie podporoval rozšírenie kategórie výrobkov SFE, stráca tento predpoklad na základe odmietnutia tvrdenia Komisie týkajúceho sa týchto výrobkov akúkoľvek relevantnosť, a to aj keby bol správny.

345 V súvislosti s odôvodnením citovaným v bode 342 vyššie týkajúcim sa osobitne trhov s výrobkami BFE a SFE-option bola Komisia oprávnená predpokladať, že GECAS by v nadväznosti na koncentráciu silne uprednostnil výrobky pôvodného Honeywell, keďže obe tieto spoločnosti by už patrili do jednej skupiny. Žalobca správne zdôrazňuje, že takéto uprednostnenie by nemohlo byť absolútne, pretože Honeywell

nevyrába všetky letecké a neletecké výrobky BFE a SFE-option nevyhnutné pre lietadlo, a žiadne lietadlo by teda nemohlo byť „celé Honeywell“. Táto argumentácia však nevyvracia tvrdenie Komisie, pretože preferenčná politika GECAS na to, aby bolo účinná, nemusí nevyhnutne mať absolútnu povahu v zmysle uvádzanom žalobcom, pokiaľ by GECAS systematicky vyberal výrobky pôvodného Honeywell, ak by mal túto možnosť.

346 Na druhej strane Komisia v odôvodnení č. 396 napadnutého rozhodnutia zdôrazňuje, že účastníci koncentrácie v štádiu správneho konania tvrdili, že zamýšľaná koncentrácia citelne nezmení správanie GECAS v oblasti nákupu, pretože... z dôvodu existencie dohody... Komisia v odôvodnení č. 397 napadnutého rozhodnutia odmieta túto argumentáciu žalobcu, pretože koncentrácia „internalizuje“ predmetnú dohodu a v rozpore s touto dohodou spôsobí štrukturálnu zmenu na trhu. Okrem toho uvádza, že dohoda... Taktiež zdôrazňuje, že... (odôvodnenie č. 396).

347 Je potrebné zdôrazniť, že ak skutočnosti zdôraznené Komisiou predstavujú čiastočnú odpoveď na tvrdenia uvádzané v tomto ohľade účastníkmi koncentrácie, existencia predmetnej dohody podstatným spôsobom oslabuje tvrdenie Komisie týkajúce sa výrobkov BFE. Ak sa javí, že v nadväznosti na fúziu by bolo možné pripísať preferenčnej politike GECAS len malú časť dodatočného predaja výrobkov BFE a SFE-option, je nutné dospieť k záveru, že koncentrácia by mala len zanedbateľný vplyv na dotknuté trhy, a to bez ohľadu na právny alebo obchodný dôvod, ktorý by vysvetľoval tento fenomén.

348 Z dôvodu neexistencie... by sa mohlo v prejednávanej veci predpokladať, tak ako to zdôrazňuje Rockwell vo svojom vyjadrení vedľajšieho účastníka, že vzhľadom na prirodzené uplatnenie preferenčnej politiky GECAS vo vzťahu k výrobkom

vyrobeným v rámci skupiny žalobcu by nadobudnutie Honeywell žalobcom automaticky viedlo k zvýšeniu trhového podielu približne o 5 % vo vzťahu k výrobkom BFE tam, kde jeho trhový podiel vo vzťahu k týmto výrobkom už predstavuje 50 %, kým podiel GECAS na kúpe lietadiel je približne 10 %.

349 Existencia zmluvy však...

350 Komisia teda v spornom rozhodnutí neposúdila, v akom rozsahu... Táto medzera negatívne ovplyvňuje dôveryhodnosť jej odôvodnenia v súvislosti s týmito výrobkami vrátane možnosti GECAS „zasievať“ výrobky BFE a SFE-option pôvodného Honeywell u leteckých spoločností.

351 Okrem toho Komisia v odôvodnení č. 410 napadnutého rozhodnutia pripúšťa existenciu určitých preferencií zo strany zákazníkov a účinkov štandardizácie v súvislosti s výrobkami BFE. Domnieva sa, že táto okolnosť nie je pre prejednávanú vec určujúca, pretože „obmedzená zisková marža leteckých spoločností im neumožňuje odmietnuť obchodné ponuky, ktoré predstavujú krátkodobé úspory“, a pretože u týchto spoločností „má krátkodobé zníženie nákladov prednosť pred možnosťou dlhodobého zníženia hospodárskej súťaže“. Komisia nepredložila žiaden dôkaz na podporu svojho tvrdenia týkajúceho sa finančnej zraniteľnosti leteckých spoločností. Okrem toho ani nenavrhol konkrétne dôkazy na podloženie svojho posúdenia, podľa ktorého preferencie a zníženia nákladov vyplývajúce zo štandardizácie súčiastok BFE v rámci lietadlového parku určitej leteckej spoločnosti budú menej dôležitými faktormi pre určenie jej výberu výrobkov BFE, ako „krátkodobé úspory“ v podobe podmienok predaja alebo lízingu, ktoré budú podľa jej tvrdenia ponúknuté prostredníctvom GECAS. V prípade neexistencie hospodárskeho posúdenia alebo prinajmenšom odhadu zvýhodnenia, ktoré tieto podmienky predstavujú, je v tomto ohľade nutné posúdiť prípustnosť tohto tvrdenia.

352 Tvrdenie Komisie teda rovnako ako v súvislosti s výrobkami SFE-standard spočíva na predstave, na základe ktorej GECAS ponúkne leteckým spoločnostiam výhodné podmienky, aby ich podnietil zvoliť si lietadlá vybavené výrobkami BFE od subjektu — výsledku koncentrácie, ktoré by si nevybrali, ak by mohli svoj výber urobiť samostatne. Je nutné konštatovať, že vytvorenie takéhoto podnetu by mohlo pre subjekt — výsledok koncentrácie predstavovať určité „náklady“ v prípade, že by si letecká spoločnosť v zásade zvolila zariadenie alebo prípadne lietadlo už kúpené prostredníctvom GECAS, ktoré je nimi vybavené len vtedy, ak by celková ponuka predložená subjektom — výsledkom koncentrácie, bola dostatočne zaujímavá na to, aby bol takýto výber v jej obchodnom záujme.

353 Akonáhle totiž Komisia zistila, že letecké spoločnosti uprednostňujú určité výrobky, subjekt — výsledok koncentrácie by za tohto predpokladu musel prekonávať prekážku v podobe preferencie určitej leteckej spoločnosti pre výrobky iného výrobcu leteckých a neleteckých výrobkov. Je možné, že by predmetné náklady boli zanedbateľné oproti príjmom subjektu — výsledku koncentrácie pochádzajúcim z predaja predmetných BFE, pričom v takomto prípade by išlo o racionálne obchodné správanie subjektu — výsledku koncentrácie, avšak Komisii by prislúchalo, aby vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci skúmala túto otázku.

O vytvorení dominantných postavení na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami v budúcnosti

354 Za predpokladu, že by Komisia na rozdiel od toho, čo vyplýva z vyššie uvedenej analýzy, po právnej stránke dostatočne preukázala, že subjekt výsledok koncentrácie používal silu svojich dcérskych spoločností na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami, musela by najskôr preukázať, že táto skutočnosť na predmetných trhoch vytvárala dominantné postavenie. Tvrdenie uvádzané Komisiou v napadnutom rozhodnutí spočíva v tom, že pred fúziou mal Honeywell na tomto trhu vedúce postavenie, aj keď nie dominantné, avšak koncentrácia by posilnila jeho silu takým spôsobom, že by v nadväznosti na ňu nadobudol dominantné postavenie

(odôvodnenia č. 241 až 243 a 341 napadnutého rozhodnutia). V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že Komisia sa v napadnutom rozhodnutí domnievala, že existoval samostatný trh pre každý z leteckých a neleteckých výrobkov (odôvodnenie č. 242 a poznámka pod čiarou 89) a že vo vzťahu ku každému z leteckých výrobkov rozlišovala medzi trhom výrobkov určených na jednej strane pre veľké obchodné lietadlá a na druhej strane trhom výrobkov určených pre regionálne a podnikové lietadlá (odôvodnenie č. 231).

355 Treba uviesť, že analýza Komisie týkajúca sa sily dcérskych spoločností subjektu — výsledku koncentrácie nijak nezohľadňuje rozdiely medzi činnosťami žalobcu a jeho dcérskych spoločností vo vzťahu k akejkoľvek kategórii lietadiel. V napadnutom rozhodnutí Komisia zistila, že pred koncentráciou mal GE dominantné postavenie na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá a pre veľké regionálne lietadlá, majúc pritom určité zastúpenie na trhu s prúdovými motormi pre podnikové lietadlá a že GECAS kupoval obchodné lietadlá a veľké regionálne lietadlá špekulatívnym spôsobom, avšak toto rozhodnutie neobsahuje žiadnu informáciu týkajúcu sa ich prípadných činností na trhu s regionálnymi lietadlami malého rozmeru. Iná dcérska spoločnosť žalobcu GECCAG, ktorá nenakupovala lietadlá špekulatívnym spôsobom, pôsobila ako nákupca na trhu s podnikovými lietadlami.

356 Preto napríklad vplyv, ktorý mohol vyvíjať GECAS na trhoch s leteckými výrobkami určenými pre regionálne a podnikové lietadlá, bol značne obmedzený skutočnosťou, že v zásade kupoval lietadlá len v jednom z troch dotknutých odvetví, a to v odvetví veľkých regionálnych lietadiel. Keďže Komisia nezohľadnila tieto odlišné parametre týkajúce sa rozdielov medzi uvedenými trhami a dôvody, ktoré by prípadne menili tieto parametre v nadväznosti na koncentráciu, po právnej stránke dostatočne nepreukázala, že na uvedených trhoch by došlo k vytvoreniu dominantného postavenia.

357 Okrem toho je potrebné zdôrazniť, že aj keď Komisia v odôvodnení č. 239 napadnutého rozhodnutia rozlíšila medzi výrobkami SFE-standard, ktoré sú

v konečnom dôsledku vyberané výrobcom lietadiel a výrobkami SFE-option, ktoré sú potvrdzované výrobcom lietadiel, pričom konečný výber medzi dvoma, respektíve troma možnými výrobkami robí letecká spoločnosť, v napadnutom rozhodnutí neuviedla, ktoré z leteckých výrobkov SFE skúmaných v napadnutom rozhodnutí patria do každej z týchto dvoch kategórií. Ako však bolo uvedené vyššie, analýza Komisie týkajúca sa postupu, na základe ktorého môže vplyv dcérskych spoločností žalobcu spôsobovať určité účinky, sa veľmi líši v závislosti od toho, či konečný výber leteckého výrobku uskutočňuje výrobca lietadiel alebo letecká spoločnosť (pozri bod 328 vyššie). V dôsledku toho z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, pod ktorú časť analýzy Komisie spadajú jednotlivé trhy so špecifickými výrobkami SFE.

358 Rovnako Komisia tiež v napadnutom rozhodnutí neuviedla, ktoré zo skúmaných leteckých a neleteckých výrobkov sa predávajú ako SFE, SFE-option alebo BFE. Preto znova nie je možné zo znenia napadnutého rozhodnutia určiť, ktorá časť analýzy Komisie sa týka trhu s určitým výrobkom.

359 V odpovedi na písomnú otázku Súdu prvého stupňa Komisia a Rockwell Collins uviedli pre každý z dotknutých leteckých a neleteckých výrobkov, či patrí do kategórie výrobkov SFE-standard alebo kategórie výrobkov SFE-option alebo v prípade neleteckých výrobkov do kategórie výrobkov BFE. V každom prípade, ak by Súd prvého stupňa zohľadnil tieto odpovede na účely rozdelenia týchto výrobkov do troch vyššie uvedených kategórií na účely určenia totožnosti zákazníka, ktorý by dotknutý výrobok vyberal, a následne aj to, ktorá časť analýzy Komisie sa naň uplatňuje, prekročil by medze obvyčajného výkladu napadnutého rozhodnutia, čo by znamenalo nahradenie odôvodnenia prostredníctvom sudcu.

360 V každom prípade z odpovedí Komisie a Rockwell Collins uvedených v bode 359 vyššie vyplýva, že stále nie je zjavné, do ktorej kategórie výrobkov (SFE-standard, SFE-option, BFE) je potrebné zaradiť každý z výrobkov, keďže vo vzťahu k určitým výrobkom existujú medzi dvoma možnými odpoveďami určité rozdiely. Z týchto odpovedí taktiež vyplýva, že niektoré letecké a najmä neletecké výrobky sú zmiešanými výrobkami, s ktorými sa niekedy obchoduje ako s výrobkami SFE-standard a niekedy ako s výrobkami SFE-option v závislosti od dotknutej platformy.

V dôsledku toho informácie, ktoré v súvislosti s kategorizáciou jednotlivých výrobkov chýbajú v rozhodnutí, nie sú nevyhnutne všeobecne známymi informáciami ani pre odborníkov z leteckého priemyslu.

361 Okrem toho je potrebné zdôrazniť, že Komisia v odôvodneniach č. 245 až 275 napadnutého rozhodnutia analyzovala každý z relevantných leteckých a neleteckých trhov len veľmi stručne. V podstate v prípade leteckých výrobkov pre každý výrobok uviedla jeho povahu, totožnosť rozličných výrobcov takéhoto výrobku a ich trhový podiel na dvoch trhoch určených rozmerom lietadla vybaveného takýmto výrobkom.

362 Je potrebné uviesť, že ani tieto osobitné opisy všetkých trhov pred uskutočnením koncentrácie, ktoré sú uvedené v napadnutom rozhodnutí, ani všeobecné opisy analyzované vyššie venované použitiu obchodnej sily dcérskymi spoločnosťami žalobcu na jednej strane na trhoch SFE-standard a na druhej strane na trhoch SFE-option a BFE, neumožňujú určiť, aký by bol možný vplyv tohto aspektu koncentrácie na každý z relevantných trhov. Z napadnutého rozhodnutia totiž vyplýva, že konkurenčná situácia je na každom z trhov iná, pričom relatívne postavenie, ako aj samotná totožnosť zúčastnených konkurentov, sa líšili v závislosti od relevantného trhu.

363 Preto Komisia po právnej stránke dostatočne nepreukázala, že by postupy predpokladané v napadnutom rozhodnutí viedli k vytvoreniu dominantného postavenia na niektorom z týchto trhov a o to menej na všetkých týchto trhoch, a to i za predpokladu, že by došlo k ich uskutočneniu.

Záver

364 Z predchádzajúcich ustanovení vyplýva, že Komisia s dostatočným stupňom pravdepodobnosti nepreukázala, že by subjekt — výsledok koncentrácie

v nadväznosti na koncentráciu uplatňoval na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami postupy zistené Komisiou na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá spočívajúce vo využití finančnej sily skupiny GE, ktorú možno pripísať GE Capital a obchodnej páky v podobe nákupov lietadiel GECAS, s cieľom podporiť predaj výrobkov tohto subjektu. V každom prípade Komisia dostatočne nepreukázala, že by tieto postupy, za predpokladu, že by došlo k ich uskutočneniu, pravdepodobne spôsobili vytvorenie dominantných postavení na relevantných leteckých a neleteckých trhoch. V dôsledku toho sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnievala, že by finančná sila a vertikálna integrácia subjektu — výsledku koncentrácie viedla k vytvoreniu alebo posilneniu dominantných postavení na trhoch s leteckými alebo neleteckými výrobkami.

³⁶⁵ Vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je nutné skúmať posúdenie záväzkov týkajúcich sa tohto aspektu veci, najmä záväzku týkajúceho sa budúceho správania GECAS prostredníctvom Komisie.

2. O viazanom predaji

a) Tvrdenia účastníkov konania

Úvodné pripomienky

³⁶⁶ Žalobca v súvislosti s časťou odôvodnenia Komisie týkajúcou sa schopnosti a motivácie subjektu — výsledku koncentrácie uskutočňovať viazaný predaj tvrdí, že táto časť nie je podložená ani faktickými dôkazmi, ani žiadnym hospodárskym modelom.

- 367 Podľa neho je potrebné rozlišovať, najmä z pohľadu ich účinkov, medzi rôznymi typmi viazaného predaja, konkrétne medzi „zmiešaným viazaným predajom“ (mixed bundling), „čistým viazaným predajom“ (pure bundling) a „technickým viazaným predajom“ (technical bundling).
- 368 Čistý viazaný predaj a technický viazaný predaj uskutočňovaný podnikom v dominantnom postavení sa podľa žalobcu vo všeobecnosti považujú za protisúťažné v prípade, ak tento podnik viaže kúpu výrobkov alebo služieb na trhu, na ktorom je silný (viažuci trh), na kúpu výrobkov alebo služieb na druhom trhu (viazaný trh), a to z výlučne obchodných dôvodov, avšak bez finančného protiplnenia, alebo z technických dôvodov.
- 369 Alebo naopak, zmiešaný viazaný predaj, pri ktorom viazaná kúpa výrobkov spôsobuje zníženie celkovej ceny, by bol vo všeobecnosti považovaný za prospešný pre hospodársku súťaž. Žalobca uvádza, že zmiešaný viazaný predaj môže byť výnimočne protisúťažný len vtedy, ak spôsobuje vylúčenie alebo trvalé vytlačenie konkurentov na okraj trhu. Na preukázanie takýchto účinkov je potrebné uskutočniť podrobnú ekonomickú analýzu.
- 370 Komisia podľa žalobcu vo svojom vyjadrení k žalobe predložila novú teóriu o konglomerátnych účinkoch, pričom ako zámienku uviedla „pákový efekt“ (leveraging) umožňujúci strategické použitie sily na jednom trhu s cieľom vylúčiť konkurentov na inom trhu. Za predpokladu, že by túto teóriu aj bolo možné pripojiť k zisteniam uvedeným v napadnutom rozhodnutí, nemožno sa na ňu odvolávať pred Súdom prvého stupňa, pretože nie je uvedená v OV.
- 371 Na druhej strane teória týkajúca sa viazaného predaja uvedená v OV založená na modeli Choi nepatrí pod výkon pákového efektu. Rovnako sa tiež napadnuté

rozhodnutie nezaoberá, alebo prinajmenšom nie vhodným spôsobom, možnosťou výkonu pákového efektu, pričom práve naopak zachováva analýzu predpokladaných protisúťažných účinkov, ktorú možno vysvetliť len odkazom na model Choi, a to napriek údajnému upusteniu od tohto modelu.

- 372 Navyše politika predátorských cien nie je v napadnutom rozhodnutí spomenutá a Komisia nepreukázala, že by GE bol motivovaný uplatňovať túto politiku. Komisia navyše ani nevysvetlila relevantnosť odkazov uvedených v napadnutom rozhodnutí vo vzťahu k údajným protisúťažným účinkom vyplývajúcim z krížových dotácií.
- 373 Komisia, Rolls-Royce a Rockwell tvrdia, že napadnuté rozhodnutie obsahuje presvedčivé dôkazy o existencii viazaného predaja a nových možnostiach subjektu — výsledku koncentrácie v tomto ohľade.
- 374 Komisia uvádza hlavné vlastnosti relevantného trhu, ktoré ju viedli k záveru, že subjekt — výsledok koncentrácie bude motivovaný a bude mať schopnosť vylučovať konkurenciu. Medzi tieto vlastnosti patria najmä trhové podiely každého z účastníkov koncentrácie, komplementárny charakter leteckých motorov a leteckých a neleteckých výrobkov, významné prekážky na vstupe na posudzované trhy, významné náklady na výskum a vývoj, dlhé doby návratnosti a neexistencia vyrovnávacej sily zo strany zákazníkov alebo neexistencia významného obchodného tlaku konkurentov.
- 375 Spojenie veľkej rady komplementárnych výrobkov by subjektu — výsledku koncentrácie umožnilo poskytnúť diskriminačné zľavy prostredníctvom krížových dotácií vo vzťahu k zákazníkovi, ktorí by uprednostnili kúpu celého radu výrobkov. Ak by aj mal takýto postup z krátkodobého hľadiska pozitívne účinky na ceny, zo strednodobého a dlhodobého hľadiska by viedol k vylúčeniu konkurentov.

- 376 Komisia uvádza, že sa počas celého konania domnievala, že subjekt — výsledok koncentrácie bude na rozdiel od svojich konkurentov schopný a motivovaný uskutočňovať viazaný predaj, poskytujúc pritom zľavy na výrobky GE a Honeywell, ktoré by boli predmetom celkovej ponuky. Táto analýza by nebola novou skutočnosťou, keďže táto problematika už bola v srdci diskusií predchádzajúcich oznámení koncentrácie. Komisia a Rolls-Royce zdôrazňujú, že teória pákového efektu už bola v spornom rozhodnutí uvedená (odôvodnenie č. 415).
- 377 Komisia trvá taktiež na tom, že viazaný predaj spôsobuje len dočasné zníženie cien v prípade určitej kombinácie výrobkov najmä preto, že z koncentrácie by nevyplýval žiaden významný nárast výkonnosti. V konečnom dôsledku by tento postup vylúčil spravodlivú hospodársku súťaž na viacerých trhoch.
- 378 Napadnuté rozhodnutie jasne stanovuje rôzne formy viazaného predaja. Subjekt — výsledok koncentrácie by mal možnosť využiť svoju silu na trhu, finančnú silu a svoju radu komplementárnych výrobkov najmä uplatňovaním krízových dotácií.

O existencii čistého alebo technického viazaného predaja

- 379 Podľa žalobcu, ak aj Komisia na začiatku svojej analýzy uvedenej v napadnutom rozhodnutí hovorila o čistom viazanom predaji a technickom viazanom predaji, v ďalšej časti tejto analýzy už na čistý viazaný predaj neodkazovala a obmedzila sa na to, že dvakrát spomenula technický viazaný predaj bez predloženia faktických alebo hospodárskych dôkazov o jeho existencii.

- 380 Pokiaľ ide o koncepciu motora MEE (More Electrical Engine), tento príklad nebol uvedený v OV, pričom táto koncepcia ostáva veľmi hypotetická. Príklad uvedený Rockwell, ktorý sa týka leteckého systému Primus Epi, sa nevzťahoval na koncentráciu a nemal byť zohľadnený v napadnutom rozhodnutí.
- 381 Komisia opätovne tvrdí, že subjekt — výsledok koncentrácie bude mať schopnosť podmieniť predaj leteckých a neleteckých výrobkov Honeywell predajom motorov GE a naopak a uplatniť tak čistý viazaný predaj. Komisia v tomto ohľade zdôrazňuje, že by tým došlo k bezprecedentnej koncentrácii na strane ponuky, a uvádza v tomto ohľade ako príklad EGPWS (Enhanced Ground Proximity Warning System, Zdokonalený výstražný systém priblíženia k zemi) od Honeywell. Rockwell v snahe preukázať integračné schopnosti Honeywell a jeho schopnosť použiť uzavreté rozhrania uvádza dva príklady výrobkov. Rockwell ako príklad viazaného predaja uskutočňovaného Honeywell uvádza tiež jeho systém Primus Epic.
- 382 Komisia pripomína, že v zmysle napadnutého rozhodnutia zatiaľ ešte nedošlo k výslovnej integrácii leteckých motorov a iných systémov. Koncepcia MEE znázorňuje schopnosť integrácie Honeywell a jeho dôležitosť ako nezávislého dodávateľa pre vývoj tejto koncepcie.

O existencii zmiešaného viazaného predaja

- 383 Skutočnosť, že zmiešaný viazaný predaj je vo všeobecnosti považovaný za prospešný pre hospodársku súťaž, podľa žalobcu núti Komisiu, aby preukázala na jednej strane, že subjekt — výsledok koncentrácie by skutočne uplatnil tento postup, a na druhej strane, že tento postup by skutočne spôsobil vylúčenie konkurentov alebo ich vytlačenie na okraj trhu. Napadnuté rozhodnutie však nepreukazuje ani jedno, ani druhé.

- 384 Žalobca zdôrazňuje, že Komisia výslovne tvrdí, že nebolo nutné vychádzať z jedného alebo druhého z uvedených modelov, aby bolo možné dospieť k záveru, že by viazané ponuky, ktorý by subjekt — výsledok koncentrácie mohol navrhnuť, vylučovali konkurentov z trhov s motormi a s leteckými a neleteckými výrobkami (odôvodnenie č. 352 napadnutého rozhodnutia). Osobitne Komisia odmietla vychádzať z modelu Choi. Komisia tým, že sa domnievala, že žiaden hospodársky model nebol nutný na podporu jej návrhov, v skutočnosti podľa GE odmietla ním predložené dôkazy založené na prácach profesorov Nalebuff, Rey a Shapiro, a to napriek ich dôvodnosti.
- 385 Žalobca zdôrazňuje, že pripomienky vedľajších účastníkov konania týkajúce sa nestrategického viazaného predaja sú nezlučiteľné so stanoviskom Komisie o zamietnutí statického modelu Choi. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia *ex post* prostredníctvom teórie strategického správania sa musí zamietnuť ako neprípustné, pretože nie je uvedené v OV, ktoré vychádza výlučne z modelu Choi (rozsudok Schneider Electric/Komisia, už citovaný v bode 40 vyššie). Navyše Komisia nemôže bez prekročenia svojej právomoci spájať trhové podiely CFMI s teóriou zmiešaného viazaného predaja, keďže Snecma nemal žiaden záujem na schválení cenovej politiky zvyhodňujúcej výroby Honeywell.
- 386 V každom prípade sa však podmienky výkonu pákového efektu nepreukázali, či už v súvislosti so zmiešaným viazaným predajom, alebo s ďalšími teóriami týkajúcimi sa krízových dotácií alebo predátorských cien. Komisia totiž neanalyzovala dotknuté trhy ani nezohľadnila skutočnosť, že hodnota motorov podstatne presahuje hodnotu leteckých a neleteckých výrobkov a že uplatňovanie zmiešaného viazaného predaja je nemožné, pretože už existuje dohoda medzi dodávateľom a výrobcom lietadiel, ktorá núti výrobcu lietadiel, aby kupoval určitý osobitný výrobok za pevne stanovenú cenu.
- 387 Rovnako tiež nedošlo k uvedeniu žiadneho presného údaja o objavení sa konglomerátnych účinkov v relatívne blízkej budúcnosti. Komisia navyše nijak nezohľadnila ani odstrašujúci účinok, ktorý má v tomto ohľade článok 82 ES.

- 388 Žalobca v tomto ohľade vo svojej odpovedi na vyjadrenia vedľajších účastníkov konania zdôrazňuje, že aj za predpokladu, že by teória Komisie týkajúca sa strategického správania (pákových efektov) bola prípustná, Komisia nerešpektovala žiadnu z podmienok uvedených v rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovanom v bode 58 vyššie.
- 389 Jediný príklad zmiešaného viazaného predaja motorov s inými výrobkami, ktorý je uvedený v napadnutom rozhodnutí (odôvodnenie č. 368), tvorí ponuka Honeywell pre platformu jedného výrobcu. Komisia však v tomto prípade zľavy nespomínala. Navyše tento výrobca zamietol ponuku Honeywell týkajúcu sa doplnujúcich systémov, čo dokazuje možnosť výrobcov lietadiel kombinovať rôznych dodávateľov.
- 390 Komisia pripomína, že hospodárske modely, ktoré jej boli predložené, boli rozporuplné. Okrem svojej vlastnej analýzy Komisia hodnotila model Choi a opísala ho v OV s cieľom umožniť konfrontáciu. Nemohla však vychádzať z tohto modelu, pretože obsahoval dôverné zakódované informácie, s ktorými nemohla účastníkov koncentrácie oboznámiť. Komisia ani neprijala, ani neodmietla model Choi, ktorý bol základom len na stanovenie podnetov na krátkodobú optimalizáciu ziskov. Naďalej sa však od tohto modelu dištancuje, pretože nezohľadňuje strategickú vôľu subjektu — výsledku koncentrácie ani situáciu už existujúceho dominantného postavenia. Tento nedostatok spočívajúci v nezohľadnení strategického správania je navyše spoločným nedostatkom modelov Choi a Nalebuff, ktoré ponúkajú len statický pohľad. Tieto dva modely skúmali, či viazaný predaj zvýši krátkodobé zisky podniku a zníži zisky jeho konkurentov takým spôsobom, aby bol takýto podnik motivovaný takto postupovať.
- 391 Komisia sa domnieva, že z dynamického hľadiska by bol viazaný predaj pre subjekt — výsledok koncentrácie lákavý aj v prípade, že by musel obetovať krátkodobé zisky. Komisia a Rockwell tvrdia, že vzhľadom na hodnotu motorov by subjekt — výsledok koncentrácie mal neporovnateľnú schopnosť uskutočňovať krízové dotácie, ktoré by

boli vyjadrením strategického správania. Komisia navyše tvrdí, že subjekt — výsledok koncentrácie by skutočne bol schopný a motivovaný uplatňovať predátorské ceny. Domnieva sa, že práve o takomto postupe sa hovorilo v odôvodnení č. 369 napadnutého rozhodnutia.

- 392 Komisia zdôrazňuje, že v napadnutom rozhodnutí skúmala, či vlastnosti odvetvia umožňovali také vylučovacie postupy, akým je viazaný predaj, a robili ich ziskovými. Tieto vlastnosti preukazujú, že GE by mal možnosť rozšíriť svoje dominantné postavenie v oblasti motorov o silné postavenie Honeywell v oblasti podnikových lietadiel a leteckých a neleteckých výrobkov. Komisia sa nikdy neodklonila od tejto ustálenej hospodárskej teórie.
- 393 Komisia sa domnieva, že v napadnutom rozhodnutí, najmä v jeho odôvodneniach č. 359 až 386, odpovedala na námietky obsiahnuté v správe Shapiro, a to najmä opierajúc sa o príklady z minulosti. Tým Komisia v plnom rozsahu analyzovala stanoviská účastníkov konania.
- 394 Rolls-Royce sa domnieva, že teória viazaného predaja nie je nová a Komisia ju už v minulosti použila. Napriek nejasnosti námietok GE v súvislosti s použitým hospodárskym modelom Rolls-Royce uvádza, že správa Frontier Economics preukazuje, že buď Komisia súhlasí s modelmi Choi a Nalebuff, alebo že tieto modely sú vo vzájomnom súlade, alebo že Komisia vychádzala z dostatočných faktických dôkazov.
- 395 Komisia okrem iného tvrdí, že v plnom rozsahu zohľadnila rozhodnutie AlliedSignal/Honeywell, avšak závery tohto rozhodnutia nemožno v prejednávanej veci jednoducho prebrať. Túto vec charakterizuje moc GE a rad dotknutých výrobkov.

396 Rolls-Royce sa domnieva, že tendencia uskutočňovať viazaný predaj v tejto oblasti sa v širšej miere preukázala a že koncentrácia by viedla k vytvoreniu nových príležitostí a podnetov v tomto ohľade.

397 V súvislosti s neexistenciou príčinnej súvislosti medzi vytýkanými postupmi a koncentráciou Komisia zdôrazňuje, že účinok týchto postupov sa koncentráciou posilňuje, a to z dôvodu celého radu získaných výrobkov a sily GE. Subjekt — výsledok koncentrácie by bol vďaka svojim dominantným postaveniam na trhu s prúdovými motormi schopný rozšíriť túto moc na trhy s komplementárnymi výrobkami od Honeywell, na ktorých ešte Honeywell nemá dominantné postavenie, a tiež vytlačiť jeho konkurentov. Vlastnosti trhu by takéto prinajmenšom čiastočné vylúčenie umožnili.

398 Komisia okrem toho uvádza súbor príkladov, ktoré v súvislosti s viazaným predajom cituje v napadnutom rozhodnutí.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

Úvodné pripomienky

399 Komisia v napadnutom rozhodnutí v podstate zdôraznila, že v nadväznosti na koncentráciu by mal subjekt — výsledok koncentrácie na rozdiel od svojich konkurentov možnosť ponúknuť zákazníkovi balíky výrobkov (packages) pre veľké obchodné lietadlá, veľké regionálne lietadlá a podnikové lietadlá, ktoré by obsahovali jednak prúdové motory, ako aj letecké a neletecké výrobky. Taktiež sa domnievala, že takéto správanie by bolo zjavne v obchodnom záujme subjektu — výsledku koncentrácie, a preto by k nemu po uskutočnení koncentrácie pravdepodobne došlo (odôvodnenia č. 350 až 404, 412 až 416, 432 až 434, 443 a 444, ako aj 445 až 458).

V dôsledku toho by došlo k vytvoreniu dominantného postavenia pôvodného Honeywell na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami a dominantné postavenie GE by sa posilnilo, a to najmä na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá (odôvodnenie č. 458 napadnutého rozhodnutia).

400 Tvrdenie Komisie je založené na skutočnosti, že prúdové motory na jednej strane a letecké a neletecké výrobky na druhej strane sú komplementárne, pretože všetky tieto výrobky sú nevyhnutné na výrobu lietadla. Konečný zákazník, prevádzkovateľ lietadla, ich teda musí priamo alebo nepriamo kúpiť u ich výrobcu. Komisia sa napadnutom rozhodnutí domnievala, že zákazníkmi pre všetky tieto výrobky sú tie isté osoby a že predaj týchto výrobkov teda môže byť viazaný. Komisia taktiež konštatuje, že skupina žalobcu je po finančnej stránke veľmi silná, a to tak vo vzťahu k svojim hlavným konkurentom na trhoch s prúdovými motormi, ako aj vo vzťahu k svojim konkurentom na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami (pozri v súvislosti s leteckými a neleteckými výrobkami odôvodnenia č. 302 až 304, 323 a 324 napadnutého rozhodnutia; pozri tiež odôvodnenia č. 398 a nasl.). Subjekt — výsledok koncentrácie by bol teda schopný znížiť ziskovú maržu uplatňovanú na letecké a neletecké výrobky s cieľom zvýšiť svoj trhový podiel a dosiahnuť významnejšie zisky v budúcnosti.

401 Úvodom je potrebné konštatovať, že predpokladané budúce správanie subjektu — výsledku koncentrácie je nevyhnutnou súčasťou analýzy viazaného predaja uskutočnenej v prejednávanej veci Komisiou. Z okolnosti, že žalobca nemal pred koncentráciou žiadnu účasť na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami, v spojení so skutočnosťou, že Honeywell nemal pred koncentráciou žiadnu účasť na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, totiž vyplýva, že koncentrácia by nespôsobilala žiadne protisúťažné účinky horizontálneho typu na vyššie uvedených trhoch. Preto by táto koncentrácia v zásade nemala mať na týchto trhoch žiadne účinky.

402 Navyše, ak aj Komisia v odôvodneniach č. 443 a 444 napadnutého rozhodnutia predpokladá, že fenomén viazaného predaja by mal vplyv na trh s prúdovými motormi pre podnikové lietadlá, je potrebné zdôrazniť, že trhový podiel žalobcu na tomto trhu bol pred koncentráciou len [10 až 20] %, pokiaľ ide o zavedenú bázu, kým podiel Honeywell bol [40 až 50] %, a [0 až 10] %, pokiaľ ide o zavedenú bázu výlučne na lietadlách, ktoré sa ešte vyrábajú, v porovnaní s [40 à 50] % v prípade Honeywell (odôvodnenie č. 88 napadnutého rozhodnutia). Za týchto podmienok, a to aj za predpokladu, že by sa preukázalo, že subjekt — výsledok koncentrácie by v nadväznosti na ňu uskutočňoval viazaný predaj motorov a leteckých a neleteckých výrobkov, je nutné sa domnievať, že by neexistovala žiadna príčinná súvislosť medzi koncentráciou a takýmito ponukami, s výnimkou malej menšíny prípadov, keď by takýto motor bol výrobkom pôvodného GE. Navyše z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by jeden alebo druhý účastník koncentrácie vyrábala motory, ktorými by boli vybavené regionálne lietadlá malého rozmeru. Z toho vyplýva, že prípadný viazaný predaj, ktorý by mohol uskutočniť subjekt — výsledok koncentrácie na trhu regionálnych lietadiel, by sa týkal len veľkých regionálnych lietadiel.

403 Komisia sa v napadnutom rozhodnutí domnievala, že pre každý letecký výrobok, ktorým sú vybavené regionálne a podnikové lietadlá, existuje jeden trh, rovnako ako existuje jeden trh pre každý neletecký výrobok, ktorým sú vybavené všetky lietadlá vrátane veľkých obchodných lietadiel. Preto jej odôvodnenie týkajúce sa vytvorenia dominantného postavenia na trhoch s rôznymi leteckými výrobkami prostredníctvom viazaného predaja nemožno prijať, pokiaľ ide o trh s každým z rôznych leteckých výrobkov, ktorými sú vybavené podnikové a regionálne lietadlá. Viazaný predaj ako dôsledok koncentrácie za predpokladu, že by k nemu v nadväznosti na ňu skutočne došlo, by mal vplyv len na časť týchto trhov, konkrétne na tú časť, ktorá sa týka veľkých regionálnych lietadiel. Rovnako je odôvodnenie Komisie oslabené, aj keď v menšom rozsahu, pokiaľ ide o neletecké výrobky, v súvislosti s ktorými Komisia vymedzila jednotný trh pre každý osobitný výrobok bez ohľadu na veľkosť alebo iné vlastnosti lietadla, ktoré je takýmto výrobkom vybavené.

404 Preto by sa tvrdenie Komisie týkajúce sa viazaného predaja prípadne mohlo potvrdiť v zásade len v odvetví veľkých obchodných lietadiel, pre ktoré Komisia vymedzila

osobitné trhy jednak v súvislosti s prúdovými motormi, ako aj v súvislosti s každým leteckým výrobkom.

405 Čo sa týka prípadného vplyvu koncentrácie na trhy s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá a pre veľké regionálne lietadlá, ako aj na trhy s leteckými výrobkami pre veľké obchodné lietadlá a na trhy s neleteckými výrobkami, je potrebné skúmať, či Komisia preukázala, že subjekt — výsledok koncentrácie by bol nielen schopný po vecnej stránke uplatňovať postupy viazaného predaja opísané v napadnutom rozhodnutí, ale aj to, že na základe presvedčivých dôkazov by v nadväznosti na koncentráciu pravdepodobne použil tieto postupy takým spôsobom, že by v blízkej budúcnosti došlo k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia na jednom alebo viacerých relevantných trhoch (rozsudok Tetra Laval/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, body 146 až 162).

406 Takisto je nutné rozlišovať, tak ako to správne zdôrazňuje žalobca, medzi tromi fenoménmi, a to čistým viazaným predajom (pure bundling), teda predajom viazaným na výlučné uloženie povinnosti obchodnej povahy kúpiť dva alebo viacero výrobkov spolu, technickým viazaným predajom (technical bundling), teda viazaným predajom z dôvodu nevyhnutnosti technickej integrácie výrobkov, a zmiešaným viazaným predajom (mixed bundling), teda predajom viacerých výrobkov spolu za lepších podmienok, ako sú podmienky ponúknuté v prípade, že sa výrobky kupujú osobitne. Analýza Komisie vo vzťahu ku každému z týchto troch typov viazaného predaja bude rozobratá nižšie pod tromi samostatnými nadpismi. V každom prípade je potrebné najskôr preskúmať určité praktické obmedzenia ovplyvňujúce odôvodnenie Komisie týkajúce sa viazaného predaja ako celok, ktoré vyplývajú z napadnutého rozhodnutia.

O viazanom predaji vo všeobecnosti

407 V súvislosti s analýzou viazaného predaja, ktorú uskutočnila Komisia, existuje praktický problém v tom, že konečný zákazník pre rôzne prúdové motory, letecké výrobky a neletecké výrobky nie je vždy ten istý.

- 408 Ak si totiž výrobca lietadiel vyberie výlučne jeden motor, v dôsledku čoho je platforma jednozdrojová (sole source platform), zákazníkom výrobcu motorov je najmä tento výrobca lietadiel a to isté platí aj pre letecké a neletecké výrobky SFE standard. Za tohto predpokladu jediným výberom leteckej spoločnosti v tomto ohľade je, či *a priori* kúpi, alebo nekúpi lietadlo.
- 409 Naopak, v prípade, že výrobca lietadiel schváli pre svoju platformu viacero prúdových motorov, v dôsledku čoho sa platforma stane viaczdrojovou (multi-source platform), je to práve letecká spoločnosť, kto vyberá motor medzi tými, ktoré sú k dispozícii, pričom rovnako postupuje aj v prípade leteckých a neleteckých výrobkov BFE a SFE-option. Z predchádzajúceho vyplýva, že viazaný predaj je vo vzťahu k výrobcam lietadiel *a priori* možný len v súvislosti s prúdovými motormi od GE a výrobkami SFE-standard od Honeywell určenými pre platformy vhodné „pre jeden zdroj“ a vo vzťahu k leteckým spoločnostiam len v súvislosti s prúdovými motormi GE a výrobkami BFE/SFE-option od Honeywell pre „viaczdrojové“ platformy.
- 410 Tieto zistenia v zásade vylučujú možnosť čistého viazaného predaja v iných prípadoch, ako sú tie uvedené vyššie, teda ho vylučujú v prípadoch, keď neexistuje totožnosť medzi zákazníkom, ktorý vyberá motor, a zákazníkom, ktorý vyberá dotknutý letecký alebo neletecký výrobok.
- 411 Ďalej v súvislosti s podporou leteckých a neleteckých výrobkov SFE-standard pre viaczdrojové platformy prostredníctvom zmiešaného viazaného predaja napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne preskúmanie problému uvedeného v bode 408 vyššie. Komisia sa v odôvodnení č. 349 napadnutého rozhodnutia obmedzuje na tvrdenie, že „komplementárny charakter ponúk výrobkov GE a Honeywell v spojení s ich jednotlivými postaveniami na trhu dáva subjektu — výsledku koncentrácie na základe správnej hospodárskej logiky schopnosť a motiváciu uplatňovať podmienené

ponuky alebo krížové dotácie pre celý predaj výrobkov dvom skupinám zákazníkov“, pričom vo zvyšnej časti odkazuje na svoju analýzu výrobkov SFE-option a BFE v odôvodneniach č. 350 a nasledujúcich.

- 412 Čo sa týka možnosti subjektu — výsledku koncentrácie podporovať svoje výrobky BFE alebo SFE-option prostredníctvom zmiešaného viazaného predaja pre jedno-zdrojové platformy, taktiež dochádza k ťažkostiam, akonáhle je tento subjekt povinný, v zásade voči výrobcovi lietadiel, dodať svoj motor za pevnú cenu bez ohľadu na to, aké letecké a neletecké výrobky BFE si letecké spoločnosti vyberú.
- 413 Z odôvodnenia č. 391 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že skutočnosť, že cena motora je stanovená vopred, nutne nevylučuje možnosť zmiešaného viazaného predaja, pravdou však ostáva, že táto skutočnosť podstatne znižuje možnosti zmiešaného viazaného predaja zahrnujúceho tento motor a sťažuje subjektu — výsledku koncentrácie jeho uskutočnenie.
- 414 Okrem toho účastníci koncentrácie počas správneho konania tvrdili, že existujú aj praktické problémy z dôvodu, že motory pre určitú platformu sú v zásade v rámci procesu navrhovania nového lietadla vybrané skôr ako letecké a neletecké výrobky vrátane SFE (pozri odôvodnenie č. 371 napadnutého rozhodnutia). V odpovedi na tieto námietky Komisia v napadnutom rozhodnutí uvádza príklady prípadov, keď boli motory a letecké a neletecké výrobky vybrané vo viac alebo menej rovnakom čase (odôvodnenie č. 372), a dospieva k záveru, že „nemožno teda tvrdiť, že proces výberu systémov nemožno prispôsobiť časovému rozvrhu, ktorý umožní [viazaný predaj]“ (odôvodnenie č. 373).

- 415 Z týchto úvah vyplýva, že Komisia v napadnutom rozhodnutí zistila, pričom žalobca proti tomuto zisteniu osobitne pred Súdom prvého stupňa nenamietal, že možnosť viazaného predaja nemožno z dôvodu časového rozvrhu výberu rôznych výrobkov vylúčiť. V každom prípade však pravdou ostáva, že predmetné obchodné postupy nie sú prirodzenou súčasťou bežného fungovania predmetných trhov, z čoho vyplýva potreba dodatočnej obchodnej snahy podniku, ktorý by ich chcel uplatniť voči svojim zákazníkom.
- 416 Aj keď tieto problémy určite neznemožňujú viazaný predaj, pravdou ostáva, že zväčšujú ťažkosti spojené s ich uskutočnením, čím toto uskutočnenie robia menej pravdepodobným.

O čistom viazanom predaji

- 417 Komisia v súvislosti s čistým viazaným predajom predpokladá, že motor alebo niektorý letecký alebo neletecký výrobok by mohli byť viazucim výrobkom, teda nevyhnutnou súčasťou alebo prinajmenšom natoľko dôležitou súčasťou, že by ju subjekt — výsledok koncentrácie odmietol predávať nezávisle od iných výrobkov (odôvodnenia č. 351 a 415 napadnutého rozhodnutia).
- 418 Vzhľadom na to, že z dôvodov vyjadrených vyššie, najmä v bodoch 408 až 410, prichádza čistý viazaný predaj do úvahy len v prípade, že zákazníci pre každý výrobok sú totožní, je nutné okrem iného konštatovať, že v prípadoch, keď je platforma, pokiaľ ide o motory, „viaczdrojová“ a keď sú dotknutými leteckými výrobkami výrobky BFE alebo SFE-option, je možnosť čistého viazaného predaja veľmi obmedzená. Preto len za predpokladu, že letecká spoločnosť z technických alebo iných dôvodov uprednostní motor od subjektu — výsledku koncentrácie, by takáto stratégia prípadne mohla nútiť túto leteckú spoločnosť ku kúpe leteckého

alebo neleteckého výrobku BFE od subjektu — výsledku koncentrácie. Je potrebné však zdôrazniť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí konkrétne neskúmala, pre ktoré platformy a/alebo ktoré osobitné výrobky by sa takáto obchodná politika mohla javiť ako účinná.

419 V tomto ohľade je potrebné tiež pripomenúť vyššie zdôraznenú, osobitne v bode 362, neexistenciu analýzy účinkov koncentrácie na jednotlivých trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami vymedzených Komisiou. Navyše, keďže preferencie určitého výrobku sú často relatívne, teda nie absolútne, bolo by nevyhnutné v rámci takéhoto preskúmania zohľadniť prípadné negatívne obchodné dôsledky takéhoto čistého viazaného predaja v tom zmysle, že takýto postoj by mohol prípadne odradiť nákupcu od kúpy motora od subjektu — výsledku koncentrácie napriek tomu, že uprednostňuje, v danom prípade síce len mierne, tento motor. Keďže Komisia neuskutočnila v napadnutom rozhodnutí žiadne detailné preskúmanie takejto povahy, nepreukázala, že by bolo možné pri subjekte — výsledku koncentrácie predpokladať postup čistého viazaného predaja v prípadoch, keď by jeden z jeho motorov, ktorým je vybavená viaczdružová platforma, bol viazucim výrobkom.

420 Čo sa týka prípadného viazaného predaja motora, ktorým je lietadlo výlučne vybavené, a leteckých a neleteckých výrobkov SFE, Komisia nepredložila žiaden konkrétny príklad fungovania správania, ktoré do budúcnosti predpokladá. Neexistencia osobitnej analýzy trhov opätovne zbavuje jej odôvodnenie nevyhnutnej presnosti potrebnej na odôvodnenie záveru, ktorý z neho vyvodzuje. Ak aj Komisia dospela k záveru, že existuje dominantné postavenie na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, v každom prípade sa domnievala, že určitá zostatková hospodárska súťaž na tomto trhu existovala, takže skutočnosť, že by subjekt — výsledok koncentrácie „nútil“ výrobcu lietadiel k výberu leteckých a neleteckých výrobkov SFE, by naň mohla mať negatívne obchodné dôsledky, pretože výrobca lietadiel by si v určitých prípadoch mohol vybrať výrobok iného výrobcu. Keďže Komisia v napadnutom rozhodnutí neskúmala túto možnosť, nepreukázala, že by čistý viazaný predaj umožnil použitie výrobkov SFE na platformách veľkých obchodných lietadiel.

421 Čo sa týka možnosti, že by niektorý z leteckých a neleteckých výrobkov pôvodného Honeywell mohol slúžiť ako viažuci výrobok a nútiť zákazníkov ku kúpe motora od subjektu — výsledku koncentrácie, Komisia v odôvodnení č. 415 napadnutého rozhodnutia uvádza jediný možný konkrétny príklad čistého viazaného predaja. Zdôrazňuje totiž: „Subjekt — výsledok koncentrácie bude schopný podmieniť predaj výrobkov, v ktorých prípade má Honeywell 100 % trhovú podiel (napríklad EGPWS) kúpou jeho prúdového motora. Pre získanie týchto výrobkov neostane leteckým spoločnostiam iná možnosť ako kúpiť motor ponúkaný subjektom — výsledkom koncentrácie.“ Čo sa týka možnosti vyvíjať podobný tlak na výrobcov lietadiel, Komisia je menej presvedčivá a v odôvodnení č. 416 sa obmedzuje len na to, aby uviedla, že „GE bude mať možnosť posilniť svoje dominantné postavenie voči výrobcom lietadiel prostredníctvom viazanej ponuky alebo viazaného predaja“.

422 Je potrebné zdôrazniť, že tvrdenie Komisie v tomto ohľade predpokladá, že subjekt — výsledok koncentrácie bude schopný uplatňovať určitú formu obchodného vydierania voči svojim zákazníkom tým, že odmietne predáť určitý dôležitý letecký výrobok, ktorého hodnota je však nízka, ibaže by títo zákazníci súhlasili s kúpou jeho prúdových motorov. Ak by aj schopnosť zákazníkov žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, a to jednak čo sa týka výrobcov lietadiel, ako aj leteckých spoločností, odolať tlaku žalobcu bola obmedzená (pozri vyššie body 274 a nasl. a odôvodnenia č. 224 až 228 napadnutého rozhodnutia), čo by sa ešte umocnilo voči subjektu — výsledku koncentrácie v nadväznosti na ňu, Komisia v prejednávanej veci nepreukázala, že títo zákazníci by stratili všetku zostávajúcu schopnosť odolať použitiu takéhoto postupu.

423 Čo sa týka osobitného výrobku spomenutého v tomto ohľade Komisiou, konkrétne EGPWS, z odôvodneniach č. 253 až 256 vyplýva, že existujú iné výrobky, ktoré by mohli nahradiť tento výrobok od pôvodného Honeywell. Komisia uvádza, že žiaden z týchto výrobkov nebol na trhu predávaný vo významnom množstve, a zdôrazňuje, že podľa Thales sa nedostatok dobrej povesti jeho výrobku ukázal ako mimoriadna prekážka jeho vstupu na tento trh. V každom prípade za predpokladu, že by subjekt — výsledok koncentrácie prijal extrémny obchodný postoj, akým je čistý viazaný predaj, teda v skutočnosti hrozba odmietnutia predaja, zákazníci by mohli namiesto EGPWS od pôvodného Honeywell skôr uprednostniť použitie iného výrobku, hoci aj s nižšou kvalitou, ako súhlasiť s kúpou prúdového motora, ktorý nezodpovedá ich

výberu. V každom prípade však prináleží Komisii, aby posúdila túto možnosť. Komisia osobitne neodmietla možnosť, že by si zákazníci vybrali systém TAWS (Terrain Avoidance Warning System) od Universal avionics, ako to urobila spoločnosť Airborne v januári 2001, pričom sa obmedzila na to, aby uviedla, že podľa Rockwell Collins, Universal Avionics sa s ňou nespojil, aby získal túto zákazku (odôvodnenie č. 256). Táto okolnosť však nie je relevantná vo vzťahu k otázke, či výrobok Universal Avionics predstavuje funkčnú alternatívu uvedeného výrobku od Honeywell.

424 Nakoniec podľa rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovaného v bode 58 vyššie, potvrdeného v tomto ohľade Súdny dvorom rozhodujúcim o odvolaní v jeho rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovanom v bode 60 vyššie, mala Komisia taktiež zohľadniť prípadný vplyv možného odstrašujúceho účinku zákazu zneužitia dominantného postavenia uvedeného v článku 82 ES na relevantných trhoch.

425 Vzhľadom na z obchodného hľadiska extrémnu povahu správania opísaného vyššie, ktoré by bolo v prejednávanej veci nevyhnutné na uskutočnenie stratégie založenej na čistom viazanom predaji, prináleží Komisii, aby zohľadnila možný vplyv zákazu zneužitia dominantného postavenia upraveného v práve Spoločenstva na motiváciu subjektu — výsledku koncentrácie konať takýmto spôsobom. Keďže tak neurobila, dopustila sa nesprávneho právneho posúdenia, ktorého dôsledkom je to, že jej analýza je skreslená, a preto v nej došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu.

426 Vzhľadom na predchádzajúce Komisia po právnej stránke dostatočne nepreukázala, že subjekt výsledku koncentrácie by v nadväznosti na koncentráciu uplatnil čistý viazaný predaj, pričom v rámci jej analýzy došlo v tomto ohľade viac krát k nesprávnemu právnomu posúdeniu.

O technickom viazanom predaji

- 427 Čo sa týka technického viazaného predaja, Komisia sa opiera o integráciu medzi rôznymi leteckými výrobkami a o budúci vývoj projektu „viac elektrického leteckého motora“ (More Electrical Aircraft Engine, pozri odôvodnenie č. 291 napadnutého rozhodnutia), pričom sama pripúšťa, že „k výslovnej integrácii motora a systémov ešte nedošlo“. Tvrdí, že je na mieste domnievať sa, že k takejto integrácii dôjde „v blízkej budúcnosti“ v rámci uvedeného projektu, avšak neposkytuje podrobnosti týkajúce sa tohto programu, ani neuvádza, kedy by podľa nej bolo možné takúto integráciu predpokladať. V každom prípade sa v snahe preukázať, že vylúčenie Honeywell ako možného partnera pre uskutočnenie zlepšení ešte posilní dominantné postavenie žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá, opiera výlučne o budúci vývoj tohto projektu (odôvodnenia č. 417 a 418 napadnutého rozhodnutia).
- 428 Tento jednoduchý opis možného vývoja trhu, bez hoci aj stručného uvedenia podrobností o projekte, na základe ktorého možno tento vývoj považovať za pravdepodobný, nestačí na preukázanie dôvodnosti tvrdenia Komisie v tomto ohľade.
- 429 Podľa rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovaného v bode 58 vyššie (body 155 a nasl.), potvrdeného Súdnym dvorom rozhodujúcim o odvolaní podanom v tomto ohľade v jeho rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovanom v bode 60 vyššie (body 39 a nasl.), prináleží Komisii, aby v súvislosti s budúcim vývojom trhu na základe presvedčivých dôkazov a s dostatočným stupňom pravdepodobnosti budúceho vývoja trhu preukázala, že nielenže k možnému správaniu, ktoré predvída, v blízkej budúcnosti dôjde, ale že toto správanie bude okrem toho viesť k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia v relatívne blízkej budúcnosti, čo sa jej však v prejednávanej veci nepodarilo. Neexistencia podrobnej analýzy technických väzieb, ku ktorých vytvoreniu by mohlo dôjsť medzi prúdovými motormi na jednej strane a leteckými a neleteckými výrobkami na strane druhej, ako aj pravdepodobný vplyv týchto väzieb, pokiaľ ide o vývoj rôznych dotknutých trhov, taktiež poškodzuje dôveryhodnosť tvrdenia Komisie. Nestačí, keď Komisia uvedie súbor logických,

avšak hypotetických krokov, pre ktoré sa obáva, že by ich praktické uskutočnenie malo negatívne dôsledky na hospodársku súťaž na rôznych trhoch. Prináleží jej taktiež, aby práve naopak osobitne analyzovala pravdepodobný vývoj každého trhu, vo vzťahu ku ktorému sa snaží preukázať, že by v dôsledku koncentrácie došlo k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia, a to na základe presvedčivých dôkazov.

- 430 Vzhľadom na predchádzajúce Komisia primeraným spôsobom nepreukázala, že by subjekt — výsledok koncentrácie bol po vecnej stránke schopný v deň nasledujúci po koncentracii, teda v relatívne blízkej budúcnosti, viazať predaj svojich leteckých a/alebo neleteckých výrobkov a predaj svojich prúdových motorov na základe uloženia technických obmedzení.

O zmiešanom viazanom predaji

- 431 V súvislosti so zmiešaným viazaným predajom je potrebné uviesť, že s výnimkou zistení uvedených v bodoch 408 až 411 vyššie týkajúcich sa totožnosti zákazníka a zistení uvedených v bodoch 414 a 415 týkajúcich sa časového rozvrhu, na základe ktorého sa rôzne letecké súčiastky objednávajú, by subjekt — výsledok koncentrácie mohol v určitých prípadoch a v súvislosti s určitými výrobkami ponúknuť nižšie ceny pre celý rad výrobkov za podmienky, že by všetky boli nákupcom vybrané. Hospodárky subjekt totiž v zásade môže vždy uskutočniť celkovú ponuku pokrývajúcu viacero výrobkov, ktoré sa obyčajne predávajú samostatne.
- 432 V každom prípade však takáto ponuka bude mať účinky na trhu len vtedy, ak ju zákazníci príjmu a najmä nepožadujú jej rozdelenie na jednotlivé výrobky. Preto Komisii prináleží, aby preukázala, že subjekt — výsledok koncentrácie bol schopný trvať na rešpektovaní viazanosti týchto ponúk svojimi zákazníkmi. Navyše, tak ako bolo zdôraznené vyššie, Komisii tiež prináleží, aby preukázala existenciu pravdepodobnosti, že by subjekt — výsledok koncentrácie túto možnosť viazaného predaja zrealizoval.

- 433 Je potrebné pripomenúť, že Súd prvého stupňa sa v rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovanom v bode 58 vyššie, relatívne striktne vyjadril k otázke, aké dôkazy musí Komisia predložiť, ak sa vo svojej analýze opiera o skutočnosť, že určitý podnik sa bude v budúcnosti správať takým spôsobom, že dôjde k vytvoreniu dominantného postavenia, pričom sa domnieval, že Komisia musí v takomto prípade predložiť „presvedčivé dôkazy“ (pozri najmä body 154 a nasl. rozsudku). Tak ako to zdôraznil Súdny dvor, keď potvrdil túto časť rozsudku vo svojom rozsudku, v ktorom rozhodol o odvolaní, Súd prvého stupňa nijak nedoplnil podmienku týkajúcu sa úrovne dôkazu požadovaného z dôvodu použitia takejto argumentácie, ale len pripomenul hlavnú funkciu dôkazu, ktorou je presvedčiť o dôvodnosti tvrdenia, alebo tak, ako je tomu v prejednávanej veci, o dôvodnosti rozhodnutia v oblasti koncentrácií (rozsudok Komisia/Tetra Laval, už citovaný v bode 60 vyššie, bod 41).
- 434 V prejednávanej veci Komisia v napadnutom rozhodnutí použila predovšetkým tri osobitné typy odôvodnenia s cieľom preukázať pravdepodobnosť, že subjekt — výsledok koncentrácie by skutočne uskutočnil zmiešaný viazaný predaj.
- 435 Po prvé sa Komisia domnieva, že postupy obdobné postupom, ktoré predpokladá, boli už v minulosti na relevantných trhoch použité, a to najmä prostredníctvom Honeywell (pozri najmä odôvodnenia č. 361 až 370 napadnutého rozhodnutia). V tomto kontexte je taktiež potrebné zdôrazniť, že Komisia považuje v tomto ohľade za relevantnú „silu Honeywell v oblasti integrácie [výrobných]“ (odôvodnenia č. 289 až 292 napadnutého rozhodnutia), ako aj „silu Honeywell v oblasti viazaného predaja (odôvodnenia č. 293 až 297 napadnutého rozhodnutia).
- 436 Po druhé Komisia uvádza, že z ustálených hospodárskych teórií, najmä z „účinkov Cournot“ (pozri najmä odôvodnenia 374 až 376 napadnutého rozhodnutia) vyplýva, že subjekt — výsledok koncentrácie by bol hospodársky motivovaný uskutočňovať postupy predpokladané Komisiou bez toho, aby bolo potrebné opierať sa v tomto ohľade o osobitný hospodársky model.

- 437 Po tretie sa Komisia domnieva, že strategickým cieľom subjektu — výsledku koncentrácie bude zvýšiť svoju moc na rôznych trhoch, na ktorých pôsobí, a vzhľadom na túto vôľu bude postup viazaného predaja preň hospodársky racionálnym správaním, a preto aj pravdepodobným správaním (pozri najmä odôvodnenia č. 353, 379, 391 a 398 napadnutého rozhodnutia). V odpovedi na jednu písomnú otázku Súdu prvého stupňa Komisia na pojednávaní uviedla, že sa opierala o spojený účinok motivácie vyplývajúcej podľa nej z obchodnej situácie žalobcu a zo strategického výberu subjektu — výsledku koncentrácie.
- 438 Tieto tri typy odôvodnenia použitého Komisiou v uvedenej časti napadnutého rozhodnutia sa budú postupne skúmať v nasledujúcej časti.

— O predchádzajúcich postupoch

- 439 V súvislosti s predchádzajúcimi postupmi je potrebné najskôr zdôrazniť, že príklady predložené Komisiou sa vzťahujú predovšetkým na viazaný predaj leteckých a neleteckých výrobkov údajne uskutočňovaný Honeywell (pozri najmä odôvodnenia č. 362 až 365 a 367 napadnutého rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tieto príklady boli po právnej stránke dostatočne preukázané, sú málo relevantné na preukázanie pravdepodobnej existencie schopnosti subjektu — výsledku koncentrácie viazať, v nadväznosti na koncentráciu, predaj motorov s predajom leteckých a neleteckých výrobkov, ako aj na preukázanie obchodnej motivácie takto postupovať. Je totiž nesporné, že cena motora je mierne vyššia ako cena akejkoľvek leteckej a neleteckej súčiastky, a preto sa obchodná dynamika zmiešaného viazaného predaja veľmi líši v závislosti od toho, či ide na jednej strane výlučne o letecké a neletecké výrobky, alebo na strane druhej o tieto výrobky, ako aj o motor. Preto nemožno na základe príkladov týkajúcich sa výlučne leteckých a neleteckých výrobkov preukázať, že zmiešaný viazaný predaj zahrnujúci aj prúdové motory by bol v nadväznosti na koncentráciu pre subjekt — výsledok koncentrácie uskutočniteľný a po obchodnej stránke výhodný.

- 440 Jediný konkrétny príklad viazaného predaja predložený Komisiou, ktorý sa týkal jednak motora, ako aj leteckých/neleteckých výrobkov, sa vzťahuje na..., podnikové lietadlo (pozri odôvodnenie č. 368 napadnutého rozhodnutia). V každom prípade Komisia v poslednej vete odôvodnenia č. 368 sama pripúšťa, že dotknutý výrobca lietadiel... Preto tento príklad, tak ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí, nepreukazuje, že Honeywell by mohol účinne uskutočniť viazaný predaj zahrnujúci motory pre obchodné lietadlá a letecké/neletecké výrobky. Práve naopak, skutočnosť, že... sama vyvracia tvrdenie Komisie v tomto ohľade.
- 441 Komisia taktiež v odôvodneniach č. 366 a 367 napadnutého rozhodnutia zdôrazňuje, že možnosť Honeywell uskutočňovať v širšom rozsahu viazaný predaj zahrnujúci jednak motory, ako aj letecké/neletecké výrobky sa objavila len nedávno, najmä po fúzii Honeywell a AlliedSignal v roku 1999. Ak by aj táto okolnosť mohla vysvetľovať, prečo Komisia našla len jeden príklad takéhoto viazaného predaja, nemôže ospravedlniť neexistenciu presvedčivých príkladov, na základe ktorých by Súd prvého stupňa prípadne mohol dospieť k záveru, že predchádzajúce postupy preukazujú pravdepodobnosť podobných postupov v budúcnosti.
- 442 Okrem toho existujú významné rozdiely medzi odvetvím veľkých obchodných lietadiel, kde by koncentrácia subjektu — výsledku koncentrácie umožnila uskutočniť viazaný predaj po prvýkrát v budúcnosti a odvetvím podnikových lietadiel, a to najmä z dôvodu, že veľké obchodné lietadlá sú, čo sa týka motorov, niekedy „viacdrojovými“ platformami, pričom ide o prípad, keď je zákazníkom výrobcu motorov letecká spoločnosť, kým podnikové lietadlá sú vždy „jedno-drojové“ platformy, pričom zákazníkom je výrobca lietadiel.
- 443 Vzhľadom na predchádzajúce skutočnosti príklady predložené Komisiou týkajúce sa predchádzajúcich postupov Honeywell nepreukazujú pravdepodobnosť toho, že by subjekt — výsledok koncentrácie v nadväznosti na ňu uskutočňoval zmiešaný

viazaný predaj zahrnujúci na jednej strane prúdové motory pôvodného GE a na strane druhej letecké a neletecké výrobky pôvodného Honeywell.

— O hospodárskych analýzach

444 Čo sa týka druhej časti odôvodnenia Komisie týkajúceho sa hospodárskych modelov, žalobca zdôrazňuje, že Komisia sa v OV opierala o model Choi, podľa ktorého by podnik, akým by bol subjekt — výsledok koncentrácie majúci portfólio dôležitých výrobkov, bol schopný a mal záujem na uskutočňovaní zmiešaného viazaného predaja. Ďalej tvrdí, že Komisia následne v napadnutom rozhodnutí upustila od tohto modelu. Komisia naopak pred Súdom prvého stupňa tvrdí, že ani neprijala, ani neodmietla tento model, pričom sa domnievala, že motivácia subjektu — výsledku koncentrácie uskutočňovať v nadväznosti na ňu viazaný predaj v každom prípade vyplýva zo znenia napadnutého rozhodnutia (pozri najmä odôvodnenia č. 374 až 376 napadnutého rozhodnutia týkajúce sa „účinkov Cournot“).

445 V tomto ohľade je potrebné zdôrazniť, že Komisia v odôvodnení č. 352 napadnutého rozhodnutia potvrdila, že nebolo nutné vychádzať z niektorého z modelov predložených v rámci správneho konania. Okrem toho poradca audítora vo svojej správe uviedol, že Komisia sa v návrhu svojho rozhodnutia už neopierala o model Choi.

446 Navyše Komisia odkázala v napadnutom rozhodnutí na model Choi len nepriamo, keď v odôvodnení č. 352 zdôraznila, že „rôzne hospodárske analýzy viedli k teoretickej diskusii, najmä čo sa týka hospodárskeho modelu [zmiešaného viazaného predaja] vyhotoveného tretími stranami“. Naopak, ako to zdôrazňuje žalobca, Komisia v OV podrobne vyjadrila obsah modelu Choi a výslovne uviedla tento model ako dôkaz podporujúci jej tvrdenie o budúcom správaní subjektu —

výsledku koncentrácie a o jeho hospodárskych dôsledkoch. Ak aj Komisia za týchto podmienok neuznala, že model Choi nemal dôkaznú hodnotu, v napadnutom rozhodnutí sa o tento model pozitívne neopierala. Preto je potrebné na účely tohto konania predpokladať, že napadnuté rozhodnutie sa neopiera o žiaden hospodársky model, ktorý by na základe údajov osobitných pre prejednávanú vec analyzoval pravdepodobné dôsledky oznámenej koncentrácie.

447 Preto je potrebné skúmať, či pri neexistencii takéhoto hospodárskeho modelu Komisia preukázala, že by subjekt — výsledok koncentrácie v nadväznosti na ňu bol motivovaný uskutočňovať zmiešaný viazaný predaj.

448 V odôvodneniach č. 349 až 355 napadnutého rozhodnutia, kde Komisia opisuje mechanizmus, prostredníctvom ktorého by viazaný predaj viedol k vytvoreniu dominantného postavenia na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami, sa Komisia obmedzuje výlučne na to, aby vysvetlila dôvody, pre ktoré bude podľa nej subjekt — výsledok koncentrácie v nadväznosti na koncentráciu schopný uskutočňovať viazaný predaj. Týmto spôsobom odkazuje v súvislosti s výrobkami SFE-standard na „schopnosť nového subjektu ponúknuť výrobcovi lietadiel viazané ponuky“ (odôvodnenie č. 349). V súvislosti s výrobkami BFE a SFE-option uvádza, že subjekt — výsledok koncentrácie „bude schopný ponúknuť súbor výrobkov, ktoré nikdy pred koncentráciou neboli na trhu ponúkané spoločne, súbor, s ktorým žiaden iný konkurent nemôže súťažiť“ (odôvodnenie č. 350), že bude môcť „podporovať výber výrobkov BFE a SFE-option od Honeywell prostredníctvom ich integrácie do väčšieho celku zahrnujúceho motory a vedľajšie služby GE“ (odôvodnenie 350) a že „bude schopný stanovovať ceny svojich viazaných ponúk tak, že bude skôr motivovať zákazníkov ku kúpe motorov od GE a výrobkov BFE a SFE-option od Honeywell, ako ku kúpe výrobkov od jej konkurentov“ (odôvodnenie č. 353).

449 Tam, kde Komisia v uvedených odôvodneniach č. 349 až 355 odkazuje na motiváciu subjektu — výsledku koncentrácie uskutočniť tieto postupy na rozdiel od jeho

samotnej schopnosti tak urobiť, neuvádza žiaden dôkaz ani žiadnu analýzu, ktorá by mohla preukázať skutočnú pravdepodobnosť, že takáto motivácia by v nadväznosti na koncentráciu existovala. Preto sa Komisia v odôvodnení č. 349 obmedzuje na tvrdenie, že „doplňujúci charakter ponúk výrobkov od GE a od Honeywell spoločne s ich jednotlivými postaveniami na trhu poskytne subjektu — výsledku koncentrácie na základe správnej obchodnej logiky schopnosť a motiváciu uskutočniť [viazané] ponuky alebo krížové dotácie celkového predaja výrobkov dvom kategóriám zákazníkov“ bez toho, aby vysvetlila, prečo sa domnieva, že tieto okolnosti postačujú na vznik takejto motivácie. V odôvodnení č. 354 zdôrazňuje, že „motivácia subjektu — výsledku koncentrácie podmieňovať predaj sa môže z krátkodobého alebo strednodobého hľadiska vyvíjať, napríklad počas vývoja nových generácií platforiem a leteckých zariadení“, pričom však neuvádza, aké sú príčiny tejto motivácie ani aké by boli rozdiely medzi motiváciou pred predpokladaným vývojom a motiváciou po tomto vývoji.

450 Vysvetlenie v odôvodneniach č. 349 až 355 totiž nepreukazuje, že by subjekt — výsledok koncentrácie bol v nadväznosti na ňu motivovaný uskutočňovať zmiešaný viazaný predaj. V každom prípade však Komisia uvádza ďalšie domnienky pod nadpisom „(2) Tvrdenia účastníkov konania týkajúce sa [viazaných] ponúk“. V časti označenej týmto nadpisom sa nachádza najmä oddiel nazvaný „Účinok Cournot [viazaného predaja]“. Pojem „účinky Cournot“ vymedzuje hospodársku teóriu opisujúcu v podstate výhody podniku predávajúceho široký rad výrobkov oproti jeho konkurentom, ktorých rad výrobkov je užší, a to z dôvodu, že ak takýto podnik navrhne zľavy na všetkých výrobkoch daného radu, čím sa znižuje zisková miera uplatňovaná na každý z nich, je na základe tohto postupu z globálneho hľadiska zvýhodnený, pretože predáva väčšie množstvo všetkých výrobkov svojho radu.

451 V odôvodneniach č. 374 až 376, ktoré sú uvedené pod týmto nadpisom, Komisia v podstate odpovedá na tvrdenia oznamovateľov koncentrácie, podľa ktorých „sú len málo motivovaní znížiť ceny svojich jednotlivých výrobkov z dôvodu relatívnej pružnosti dopytu po lietadlách oproti cenám motorov a súčiastok, ako aj na základe skutočnosti, že celková cena lietadla predstavuje len jeden z mnohých faktorov, ktoré sa zohľadňujú v rámci rozhodnutia leteckej spoločnosti kúpiť či nekúpiť ďalšie lietadlo“.

- 452 Po tom, ako Komisia v odôvodnení č. 375 zdôraznila, že sa nedomnieva, že by dopyt po zariadeniach a súčiastkach lietadiel bol úplne „nepružný“, pokračuje v odôvodnení č. 376 tvrdením, že dopyt po výrobkoch subjektov posudzovaných samostatne je v skutočnosti v každom prípade pružný. Z toho vyvodzuje, že „ak by aj [postup viazaného predaja] nemal mať vplyv na objem celkového dopytu po lietadlách alebo prúdových motoroch a súčiastkach, na základe tohto postupu dôjde k novému rozdeleniu trhových podielov a v dôsledku toho k ich presunu v prospech subjektu — výsledku koncentrácie“.
- 453 Z tohto odôvodnenia vyplýva, že subjekt — výsledok koncentrácie by bol podľa Komisie v nadväznosti na koncentráciu motivovaný uskutočňovať zmiešaný viazaný predaj na základe účinku Cournot bez ohľadu na to, či by dopyt na úrovni trhu s každým výrobkom, ktorým sú lietadlá vybavené, bol alebo nebol pružný. V každom prípade, ako to tvrdí poradenská spoločnosť Frontier Economics, ktorú prejednávanej vecou poveril Rolls-Royce, vo svojom bulletinu o hospodárskej súťaži z augusta 2001, ktorý tvorí prílohu podania, dokazovanie založené na účinkoch Cournot predpokladá podrobnú empirickú analýzu jednak rozsahu zníženia cien a pohybov predajov, ako aj marginálnych nákladov a ziskov rôznych trhových subjektov.
- 454 Takisto je potrebné zdôrazniť, že sa zdá, že samotná Komisia sa v štádiu správneho konania domnievala, že na takéto dokazovanie je potrebná hospodárska analýza. Body 526 až 528 OV sú totiž totožné s odôvodneniami č. 374 až 376 napadnutého rozhodnutia s tou výnimkou, že v OV na nachádza poznámka pod čiarou 175, na ktorú sa odkazuje na konci bodu 528 OV, kde Komisia zdôrazňuje, že profesor Choi vyhotovil model analyzujúci situáciu, v ktorej je dopyt po výrobkoch nepružný, z ktorého vyplynulo, že viazaný predaj by mohol mať protisúťažné účinky.
- 455 Žalobca navyše uvádza správy iných ekonómov, osobitne správy profesorov Nalebuff, Rey a Shapiro, pripojené k odpovedi na OV a k žalobe, ktoré v podstate v rozpore so záverom profesora Choi uvádzajú, že subjekt — výsledok koncentrácie by pravdepodobne nebol v nadväznosti na oznámenú koncentráciu motivovaný

uskutočňovať zmiešaný viazaný predaj, prinajmenšom nie vo významnej miere. Najmä profesori Nalebuff a Rey kritizujú predpoklady, z ktorých vychádzal profesor Choi v súvislosti s povahou trhu, pričom profesor Rey najmä zdôrazňuje, že model Choi mohol podľa svojich vlastných parametrových obmedzení platne dospieť k rôznym v výsledkom v závislosti od stanoveného východiskového súboru parametrov.

456 Bez toho, aby bolo potrebné v rámci tohto konania podrobne posudzovať dôvodnosť záverov, ku ktorým dospeli rôzni ekonómovia, alebo váhu analýzy profesorov Nalebuff, Rey a Shapiro oproti analýze profesora Choi, je možné z toho vyvodiť, že otázka, či by účinky Cournot viedli u subjektu — výsledku koncentrácie k motivácii uskutočňovať v prejednávanej veci zmiešaný viazaný predaj, je predmetom sporu. Záver, ku ktorému Komisia došla v súvislosti s pravdepodobnosťou existencie takejto motivácie, určite priamo a nevyhnutne nevyplýva z hospodárskej teórie účinkov Cournot.

457 Navyše iná úvaha týkajúca sa spôsobov uskutočnenia viazaného predaja odporuje tomu, aby sa tvrdenie Komisie mohlo v prejednávanej veci preukázať odkazom na účinky Cournot.

458 Žalobca v tomto ohľade v štádiu správneho konania, ako aj pred Súdom prvého stupňa správne zdôraznil, že Snecma by nemal žiaden záujem na obetovaní jednej časti svojich ziskov tým, že by znížil ceny s cieľom podporiť predaj výrobkov pôvodného Honeywell, čím by sa znemožnil zmiešaný viazaný predaj zahrnujúci motory CFMI. Komisia v napadnutom rozhodnutí primeraným spôsobom nezohľadnila obchodný vplyv, ktorý by táto okolnosť v nadväznosti na koncentráciu nevyhnutne mala na motiváciu subjektu — výsledku koncentrácie uskutočňovať viazaný predaj, a to v odôvodnení č. 393 napadnutého rozhodnutia, kde zdôraznila, že neexistuje žiaden dôvod, aby Snecma, ktorý ako nezávislý výrobca motorov nie je v súťaži s GE, tento postup nepodporil.

459 Za predpokladu, že Snecma by akceptoval zníženie predajnej ceny motoru CFMI s cieľom zvýšiť predaj súboru zahrnujúceho tento motor a letecké a neletecké výrobky vyrobené subjektom — výsledkom koncentrácie, prospech z tohto postupu by mal len vtedy, ak by došlo k zvýšeniu predaja jeho motorov. Nedošlo by teda k účinkom Cournot slúžiacim k zvýšeniu zisku Snecma z celkového radu výrobkov. Ak aj fenomén účinkov Cournot na základe tvrdenia Komisie predstavuje dôkaz existencie motivácie uskutočňovať viazaný predaj, je nutné konštatovať, že toto odôvodnenie nemôže odôvodniť jej záver uvedený v odôvodnení č. 393 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého by Snecma v tomto ohľade mal rovnaký obchodný záujem ako subjekt — výsledok koncentrácie.

460 Zníženie ceny motora navrhnuté zákazníkom v rámci zmiešaných viazaných ponúk zahrnujúcich motor CFMI by totiž v zásade malo byť financované výlučne GE. Inými slovami, suma zodpovedajúca absolútnej hodnote takéhoto zníženia by musela byť odpočítaná od približne polovice z ceny motora CFMI dlžnej GE na základe jeho účasti v spoločnom podniku, keďže Snecma by nemal obchodný záujem, ktorý by bol porovnateľný s obchodným záujmom GE, významne sa podieľať na financovaní takéhoto zníženia. „Páka“, ktorú by subjekt — výsledok koncentrácie mal k dispozícii na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá na podporu viazaného predaja by totiž bola v zásade menšia v prípade motorov CFMI ako v prípade motorov vyrobených GE samým.

461 V dôsledku toho by zmiešané viazané ponuky zahrnujúce motory CFMI boli zreteľne menej ziskové z pohľadu subjektu — výsledku koncentrácie, ako keby bol žalobca ich jediným výrobcom. Aj za predpokladu, že by existencia jedného účinku Cournot mohla byť v prejednávanej veci preukázaná vo vzťahu k zmiešaným viazaným ponukám zahrnujúcim motory pôvodnej GE, bolo by nutné, aby Komisia uskutočnila odlišnú analýzu, ktorá by zohľadnila fenomén uvedený v predchádzajúcom bode s cieľom overiť, či by takýto účinok existoval v prípade zmiešaného viazaného predaja zahrnujúceho motor CFMI.

462 Vzhľadom na všetko, čo bolo doteraz uvedené, stručné spomenutie pojmu účinkov Cournot Komisiou v napadnutom rozhodnutí neumožňuje v prípade neexistencie podrobnej hospodárskej analýzy, ktorá uplatňuje túto teóriu na okolnosti prejednávanej veci, dospieť k záveru, že uskutočnenie zmiešaného viazaného predaja subjektom — výsledkom koncentrácie by bolo v nadväznosti na koncentráciu pravdepodobné. Komisia totiž nemohla predložiť presvedčivé dôkazy v zmysle rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovaného v bode 58 vyššie, opierajúc sa o účinky Cournot, ibaže by preukázala ich konkrétnu uplatniteľnosť. Preto sa Komisii s dostatočným stupňom pravdepodobnosti nepodarilo preukázať, a to prostredníctvom jednoduchého opisu hospodárskych podmienok, ktoré podľa nej budú v nadväznosti na koncentráciu existovať na trhu, že subjekt — výsledok koncentrácie by v nadväznosti na koncentráciu uplatňoval zmiešaný viazaný predaj.

— O strategickej povahe predpokladaného správania

463 Po tretie Komisia pred Súdom prvého stupňa tvrdí, že opis viazaného predaja a pravdepodobnosti, že sa skutočne uskutoční, treba vnímať vo vzťahu k skutočnosti, že subjekt — výsledok koncentrácie použije svoju schopnosť navrhnuť viazané ponuky strategickým spôsobom ako „páku“ osobitne s cieľom odsunúť svojich konkurentov na okraj trhu. Žalobca sa domnieva, že tento výklad napadnutého rozhodnutia je „nepripustný“ z dôvodu, že ide o vysvetlenie uvedené po prvýkrát pred Súdom prvého stupňa. To, čo v podstate vytýka Komisii, je snaha o nahradenie odôvodnenia v štádiu súdneho konania. V tomto ohľade stačí uviesť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí potvrdila, že subjekt — výsledok koncentrácie by použil svoju schopnosť viazať v budúcnosti strategickým spôsobom predaje s cieľom vylúčiť svojich konkurentov, najmä prostredníctvom krížových dotácií (pozri najmä odôvodnenia č. 353, 379, 391 a 398). Preto je potrebné skúmať ďalšie tvrdenia predložené žalobcom.

464 V tomto ohľade je potrebné najskôr pripomenúť, že Súdny dvor vo svojom rozsudku Komisia/Tetra Laval, už citovanom v bode 60 vyššie, rovnako ako Súd prvého

stupňa rozhodol, že keď sa Komisia opiera o správanie subjektu — výsledku koncentrácie v budúcnosti v nadväznosti na koncentráciu, prináleží jej, aby na základe presvedčivých dôkazov a s dostatočným stupňom pravdepodobnosti preukázala, že k tomuto správaniu skutočne dôjde (pozri tiež bod 64 vyššie).

465 V prejednávanej veci už bolo v bode 462 vyššie (pozri tiež bod 432) uvedené, že Komisia odkazom na objektívne obchodné a hospodárske okolnosti veci nepreukázala, že by nevyhnutne bolo v záujme subjektu — výsledku koncentrácie uskutočňovať v nadväznosti na ňu zmiešaný viazaný predaj. Rovnako tiež v obchodnej rovine by subjekt — výsledok koncentrácie mal otvorené možnosti rôznych stratégií. Ak by strategický výber predpokladaný Komisiou bol pre subjekt — výsledok koncentrácie jednou z možností, ktorými by disponoval, maximalizácia krátkodobého zisku prostredníctvom získania najväčšej ziskovej marže z každého jednotlivého výrobku by bola tiež jednou z nich.

466 Preto v prípade neexistencie hospodárskej motivácie subjektu — výsledku koncentrácie, ktorá by bola po právnej stránke dostatočne preukázaná, Komisii prináležalo, aby v napadnutom rozhodnutí predložila ďalšie dôkazy, ktoré by umožňovali dospieť k záveru, že subjekt — výsledok koncentrácie by strategicky obetoval krátkodobé zisky s cieľom zvýšiť svoj trhovú podiel na náklady svojich konkurentov v snahe dosiahnuť významnejšie zisky v budúcnosti. Takýmto dôkazom by mohli byť napríklad vnútorné dokumenty preukazujúce, že toto bolo cieľom riaditeľstva žalobcu v okamihu spustenia projektu akvizície. V súlade s tvrdeniami žalobcu je však nutné v tomto zmysle konštatovať, že Komisia v tomto ohľade nedisponovala žiadnym dôkazom, ktorý by mohol preukázať, že subjekt — výsledok koncentrácie by skutočne urobil tento strategický výber. Obmedzuje sa totiž na to, aby v napadnutom rozhodnutí tvrdila, že subjekt — výsledok koncentrácie by bol schopný navrhnuť ponuku viazaných výrobkov za strategickú cenu alebo uskutočňovať krížové dotácie, alebo že by skutočne tieto postupy uplatnil, a to bez toho, aby uviedla dôvody, ktoré by toto tvrdenie odôvodňovali (pozri najmä odôvodnenia č. 353, 379, 391 a 398). Skutočnosť, že subjekt — výsledok koncentrácie by mohol urobiť takýto strategický výber, nestačí na to, aby sa preukázalo, že by tak skutočne urobil a že by v dôsledku toho došlo k vytvoreniu dominantného postavenia na rôznych leteckých a neleteckých trhoch.

- 467 Nakoniec Komisia pred Súdom prvého stupňa zdôraznila, že na posúdenie pravdepodobného budúceho správania žalobcu, ktoré predpokladala, bolo nutné zohľadniť strategický cieľ tohto správania. Ak by takáto argumentácia mohla prípadne vysvetliť skutočnosť, že Komisia sa neopierala osobitne o hospodársky model, nedá sa ňou nahradiť neexistencia dôkazov súvisiacich s pravdepodobným prijatím obchodnej politiky s takýmto strategickým cieľom.
- 468 Je potrebné pripomenúť, že podľa rozsudku Tetra Laval/Komisia, už citovaného v bode 58 vyššie, mala Komisia účinne zohľadniť odstrašujúci účinok, ktorý by na subjekt — výsledok koncentrácie mohla mať možnosť uloženia sankcie za zneužitia dominantného postavenia podľa článku 82 ES (pozri body 70 a nasl. vyššie). Neexistencia takéhoto zohľadnenia v napadnutom rozhodnutí má o to väčší vplyv na jej posúdenie zmiešaného viazaného predaja.
- 469 Vzhľadom na predchádzajúce je potrebné dospieť k záveru, že odôvodnenie Komisie založené na prijatí „strategickej“ obchodnej politiky v budúcnosti nemožno prijať z dôvodu neexistencie presvedčivých dôkazov o pravdepodobnosti tohto predpokladu.

Záver

- 470 Zo všetkého predchádzajúceho vyplýva, že Komisia po právnej stránke dostatočne nepreukázala, že by subjekt — výsledok koncentrácie v nadväznosti na koncentráciu uskutočňoval viazaný predaj zahrnujúci jednak motory pôvodného GE, ako aj letecké a neletecké výrobky pôvodného Honeywell. V prípade, že by k takémuto predaju nedošlo, samotná skutočnosť, že by tento subjekt mal širší rad výrobkov, ako jeho konkurenti, nestačí na odôvodnenie záveru, podľa ktorého by došlo k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia na rôznych relevantných trhoch.

- 471 Vzhľadom na záver uvedený v predchádzajúcom bode nie je nutné skúmať argumentáciu žalobcu týkajúcu sa údajného vylúčenia z trhu, ktoré Komisia zistila, keďže jej závery týkajúce sa viazaného predaja boli v každom prípade nedostatočne preukázané.
- 472 Okrem toho, nie je nutné skúmať posúdenie Komisie, pokiaľ ide o záväzky týkajúce sa tohto aspektu veci, najmä, odmietnutie záväzku týkajúceho sa správania v oblasti viazaného predaja. Navyše, keďže nie je potrebné skúmať ani štrukturálne záväzky vzťahujúce sa na činnosti Honeywell na rôznych trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami, ani záväzok týkajúci sa budúceho správania GECAS (bod 365 vyššie), stáva sa tiež irelevantným to, ktorú z týchto dvoch skupín záväzkov mala Komisia zohľadniť. Tak ako to totiž bolo zdôraznené v bode 50, jediné rozdiely medzi týmito dvoma skupinami záväzkov sa týkali týchto dvoch aspektov záväzkov navrhnutých účastníkmi konania, ktorí koncentráciu oznámili.
- 473 Je preto nutné dôjsť k záveru, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že budúce uskutočňovanie viazaného predaja subjektom — výsledkom koncentrácie bude viesť k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia na trhoch s leteckými alebo neleteckými výrobkami, alebo k posilneniu už existujúceho dominantného postavenia GE na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá.

E — *O horizontálnom prekrývaní*

- 474 Žalobca sa domnieva, že pokiaľ ide o dôvody napadnutého rozhodnutia týkajúce sa horizontálneho prekrývania výrobkov účastníkov koncentrácie v súvislosti s motormi veľkých regionálnych lietadiel, motormi podnikových lietadiel a malých

plynových námorných turbín, Komisia dospela k neprávnenému záveru o vytvorení alebo posilnení dominantných postavení s protisúťažnými účinkami.

1. *O motoroch veľkých regionálnych lietadiel*

⁴⁷⁵ Podľa žalobcu je analýza Komisie o horizontálnom prekrývaní týkajúca sa prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá postihnutá dvoma podstatnými chybami, a to záverom Komisie, že žalobcove prúdové motory pre veľké regionálne lietadlá a prúdové motory Honeywell patria na rovnaký trh, a v každom prípade tým, že Komisia správne neposúdila dosah koncentrácie na trh prúdových motorov.

a) Tvrdenia účastníkov konania

O definícii trhu a už existujúcom dominantnom postavení na relevantnom trhu

⁴⁷⁶ Žalobca tvrdí, že pred koncentráciou nebol v dominantnom postavení na trhu prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá.

⁴⁷⁷ Žalobca pripomína, že vhodná definícia relevantného trhu predstavuje nevyhnutnú počiatočnú podmienku akéhokoľvek posúdenia účinku koncentrácie na hospodársku súťaž (rozsudok Súdneho dvora z 31. marca 1998, Francúzsko a i./Komisia,

C-68/94 a C-30/95, Zb. s. I-1375). Podľa oznámenia Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže Spoločenstva (Ú. v. ES C 372, 1997, s. 5, bod 13, ďalej len, „oznámenie o definícii trhu“) základnými faktormi, ktoré majú byť zohľadnené pri definovaní trhu, sú zastupiteľnosť na strane dopytu a zastupiteľnosť na strane ponuky, ktoré musia byť preukázané na základe empirických dôkazov. V prejednávanej veci Komisia neuplatnila ustanovenia tohto oznámenia.

478 Pokiaľ ide motory lietadiel, tak ako Komisia konštatovala v rozhodnutí Engine Alliance, každá „rodina“ motorov vo všeobecnosti predstavuje unikátnu sériu tlaku, hmotnosti a iných vlastností výkonu, ktoré ju kvalifikujú pre konkrétnu platformu. Motory lietadiel GE však sú oveľa silnejšie, ťažšie a komplexnejšie ako motory Honeywell.

479 Jedinou skutočnosťou, na základe ktorej by sa dala predpokladať zastupiteľnosť medzi motormi GE a Honeywell, je to, že určití nákupcovia Avro, ktoré sú vybavené motormi spoločnosti Honeywell by mohli nakupovať iné lietadlá vybavené motormi GE. Tento typ nepriamej zastupiteľnosti „druhej úrovne“ by predpokladal, že Komisia túto novú metodológiu vysvetlí, pričom uvedie, v čom je táto zastupiteľnosť druhého stupňa významná a ako z nej vyplýva vylúčenie konkurentov. Okrem toho v súlade s oznámením o definícii trhu Komisii prináleží, aby predložila empirické dôkazy o takomto zastúpení, čo v prejednávanej veci neurobila.

480 Žalobca tvrdí, že trhové podiely majú v každom prípade len obmedzený význam pri posúdení dominantného postavenia na trhu, ktorý podlieha verejným obchodným súťažiam, ako je to v prípade trhu prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá. Uvádza, že pred koncentráciou nebol v dominantnom postavení na trhu, keďže sa nemohol správať nezávisle od svojich konkurentov.

481 Komisia pripomína závery rozhodnutia, podľa ktorých, pokiaľ ide o inštalované motory a súpis objednávok veľkých regionálnych lietadiel, zostáva GE dominantné postavenie. GE a Honeywell majú spoločne trhovú podiel, ktorý predstavuje všetky lietadlové motory, ktoré ešte nie sú v prevádzke, a [90 až 100] % trhovú podiel v súvislosti s inštalovanými motormi. Takýto monopol alebo kvázi monopol nemožno v dohľadnej budúcnosti narušiť najmä z dôvodu čistého alebo technického viazaného predaja.

O účinkoch koncentrácie na relevantný trh

482 Podľa žalobcu aj za predpokladu, že existuje jediný trh motorov veľkých regionálnych lietadiel, Komisia uznala, že pokiaľ ide o existujúce platformy, „zvýšenie trhového podielu vyplývajúce z koncentrácie je dosť malé“ (napadnuté rozhodnutie, odôvodnenie č. 429). V rozpore s týmto tvrdením však Komisia uviedla, že koncentrácia bráni hospodárskej súťaži na základe cien. Nepredložila však žiaden príklad hospodárskej súťaže medzi motormi GE a Honeywell ani dôkaz o dosahu hospodárskej súťaže na trh, zatiaľ čo výroba Avro neprekračuje 20 jednotiek ročne, ktoré sú vybavené motormi Honeywell.

483 Skutočnosti, z ktorých Komisia vychádza, nie sú relevantné. Zisky vyplývajúce z postavenia na trhu sú zanedbateľné vzhľadom na nízku výrobu Avro. Vychádzajúc z existencie GE Capital a GECAS, Komisia sa opiera o skutočnosti uvedené na účel preukázania dominantného postavenia, aby dokázala jeho posilnenie.

484 Pokiaľ ide o budúce platformy, Komisia nepredložila žiaden dôkaz o oslabení hospodárskej súťaže. Po prvé GE a Honeywell si už nekonkurujú. Po druhé Rolls-Royce a P&W sú dôveryhodní konkurenti, ako na to poukazujú príklady lietadiel AI

(R), Embraer, a Fairchild Dornier. Komisia sa v tejto súvislosti uspokojila so zopakovaním tvrdení týkajúcich sa zmiešaného viazaného predaja, krížových dotácií a vertikálnej integrácie.

485 Komisia sa domnieva, že pravidlo výlučnosti dodávky motorov na dotknutom trhu nebráni hospodárskej súťaži medzi výrobcami motorov vo vzťahu ku konečným kupujúcim. Výrobcovia motorov sú nútení podporovať platformy, ktoré sú vybavené ich motormi, a to najmä predstavovaním výkonných motorov a atraktívnych ponúk týkajúcich sa náhradných motorov alebo popredajného servisu a s ním súvisiacich výrobkov. Koncentrácia by spôsobila zánik takéhoto typu hospodárskej súťaže. Nízky stav súpisu objednávok Avro neznamená, že by akákoľvek hospodárska súťaž druhej úrovne na trhu nevyhnutne vymizla.

486 Napokon, tak ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia, finančná sila a vertikálna integrácia subjektu — výsledku koncentrácie vylúčili Rolls-Royce a P&W z relevantného trhu tým, že obmedzili ich vôľu preniknúť na trh, kde neboli prítomní.

O odmietnutí štrukturálneho záväzku týkajúceho sa prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá

487 Žalobca tvrdí, že účastníci koncentrácie napriek svojmu nesúhlasu s Komisiou, navrhli ukončenie činnosti Honeywell súvisiace s výrobou súčasných a budúcich motorov lietadiel série Avro. Námiety zo strany Komisie v tejto súvislosti, uvedené v napadnutom rozhodnutí však boli úplne nedôvodné.

488 Komisia poznamenala, že najmä v tomto kontexte sa kritika GE týkajúca sa odmietnutia záväzkov obmedzuje na jednoduché tvrdenia a nevyplýva z nej žiaden záver, pokiaľ ide o platnosť napadnutého rozhodnutia.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

O definícii trhu

489 Predovšetkým je potrebné uviesť, že otázka, či sa podnik na základe riadne preukázaných a nespochybnených skutočností nachádza v dominantnom postavení na danom trhu, je otázkou hospodárskeho posúdenia v zmysle judikatúry citovanej v bodoch 62 a nasl. vyššie, pri ktorej má Komisia širokú mieru voľnej úvahy. V tejto súvislosti sa úloha Súdu prvého stupňa obmedzuje na kontrolu nad tým, aby toto hospodárske posúdenie nebolo zjavne nesprávne.

490 Pokiaľ ide o skutkové otázky, Komisia naopak nemá žiadnu mieru voľnej úvahy. V tejto súvislosti je tiež vhodné konštatovať, že pokiaľ žalobca spochybňuje tvrdenie skutkovej povahy nachádzajúce sa v napadnutom rozhodnutí, v zásade nemožno Komisii vytýkať, že na toto skutkové spochybnenie odpovedala pred Súdom prvého stupňa predložením dôkazu o dôvodnosti tohto tvrdenia pod podmienkou, že skutkový rámec napadnutého rozhodnutia nie je zmenený.

491 V prejednávanej veci je preto potrebné preskúmať tvrdenia žalobcu, ktorými spochybňuje definíciu trhu motorov pre veľké regionálne lietadlá, ktorú Komisia uvádza v napadnutom rozhodnutí, aby bolo možné určiť, či postačujú na preukázanie existencie skutkového omylu alebo zjavne nesprávneho posúdenia.

492 V odôvodnení napadnutého rozhodnutia č. 9 Komisia tvrdí, že v rámci opisu štruktúry trhov prúdových motorov vo všeobecnosti sa hospodárska súťaž na týchto trhoch uskutočňuje na dvoch úrovniach: po prvé, keď si výrobcovia motorov konkurujú s cieľom získať certifikáciu na platforme dotknutého lietadla v priebehu projektovania (ďalej len „hospodárska súťaž prvej úrovne“), a po druhé, keď si letecké spoločnosti, ktoré kupujú platformy lietadiel vyberú jeden z disponibilných certifikovaných motorov alebo keď zvolia kúpu lietadiel vybavených inými motormi (ďalej len „hospodárska súťaž druhej úrovne“). V prvom prípade si motory konkurujú z technického a obchodného hľadiska s cieľom vybaviť danú platformu a je potrebné uviesť, že existencia takejto hospodárskej súťaže v podstate závisí na existencii zastupiteľnosti na strane ponuky. V druhom prípade si motory po technickej a obchodnej stránke tiež konkurujú, pokiaľ ide ich o výber leteckou spoločnosťou, a táto hospodárska súťaž teda naopak závisí od zastupiteľnosti na strane dopytu.

493 V prejednávanej veci je nepochybné, že každý typ lietadla, ktorý je Komisiou považovaný za typ patriaci na trh veľkých regionálnych lietadiel, je disponibilný s jediným typom motora, takže konečný kupujúci nemá možnosť priamej a nezávislej voľby medzi prúdovými motormi, keďže voľba prúdového motoru je neoddeliteľná od voľby lietadla. Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že hospodárska súťaž druhej úrovne, ktorá je opísaná v predchádzajúcom bode môže na uvedenom trhu existovať len nepriamo ako hospodárska súťaž medzi lietadlami poháňanými rôznymi prúdovými motormi.

494 V tejto súvislosti Komisia tiež v odôvodnení č. 9 konštatuje, že lietadlo a prúdový motor sú vzájomne sa dopĺňajúce výrobky a kúpa jedného je bez kúpy druhého evidentne zbytočná. Komisia uvádza, že je preto potrebné definovať trhy prúdových motorov, berúc do úvahy existujúcu hospodársku súťaž na trhu lietadiel. Komisia takto definovala rôzne trhy prúdových motorov lietadiel podľa rôznych trhov lietadiel, ktoré sú týmito prúdovými motormi vybavené, a tieto trhy lietadiel definuje podľa „profilov využitia“, na ktoré sú prispôbené. (odôvodnenie č. 10 napadnutého rozhodnutia).

495 Na tento účel Komisia zohľadnila tri základné vlastnosti lietadla, a to počet sedadiel, dolet a cenu. Predovšetkým definovala regionálne lietadlá ako lietadlá, ktoré majú od 30 do 90 sedadiel („a viac“) s doletom nižším ako 2 000 námorných míľ a maximálnou cenou 30 miliónov USD (odôvodnenie č. 10 napadnutého rozhodnutia). Následne v rámci tejto kategórie stanovila dva samostatné trhy, a to trh malých regionálnych lietadiel s 30 až 50 sedadlami a trh veľkých regionálnych lietadiel, ktoré môžu prepraviť 70 až 90 cestujúcich a viac, z dôvodu, že „pokiaľ ide o počet sedadiel, veľkosť, prekonateľnú vzdialenosť a vyplývajúce prevádzkové náklady (to znamená cenu sedadlo — kilometer), tieto dve kategórie [regionálnych lietadiel] majú odlišné využitie a nie sú medzi sebou zastupiteľné“ (odôvodnenie č. 20 napadnutého rozhodnutia).

496 Žalobca tvrdí, pričom Komisia mu v tejto súvislosti neprotirečí, že tlak jeho prúdových motorov ja natoľko rozdielny od tlaku prúdových motorov spoločnosti Honeywell, že akákoľvek priama hospodárska súťaž prvej úrovne s cieľom motorizovať rovnakú plánovanú platformu je vylúčená, keďže jeho prúdovými motormi je možné vybaviť dvojmotorové lietadlá, kým prúdovými motormi Honeywell je možné vybaviť len štvormotorové lietadlá.

497 Je však potrebné uviesť, že hoci je pravdou, že výrobca lietadiel nemá po výbere dvojmotorovej alebo štvormotorovej platformy možnosť voľby motora, z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že tieto dve riešenia existovali konkrétne na trhu veľkých regionálnych lietadiel, ako bol definovaný Komisiou. Berúc do úvahy existenciu tejto voľby, nevyhnutne existoval určitý stupeň zastupiteľnosti na strane ponuky medzi motormi žalobcu a motormi Honeywell, za predpokladu, že výrobca lietadiel, ktorý chce vytvoriť novú platformu, musel túto voľbu uskutočniť v ranom štádiu vývoja platformy. Komisia v každom prípade nikdy netvrdila, a to ani v napadnutom rozhodnutí, ani pre Súdom prvého stupňa, že medzi žalobcom a Honeywell existuje priama hospodárska súťaž prvej úrovne s cieľom motorizácie rovnakej plánovanej platformy. Preto aj za predpokladu prijatia tvrdenia žalobcu o absencii priamej konkurencie prvej úrovne, toto tvrdenie nemá na zákonnosť napadnutého rozhodnutia žiaden vplyv.

498 Je preto potrebné preskúmať, či žalobca preukázal existenciu skutkového omylu alebo zjavne nesprávneho posúdenia na strane Komisie z dôvodu, že tá sa pri závere o hospodárskej súťaži medzi reaktormi GE a Honeywell opierala o pojem nepriamej hospodárskej súťaže druhej úrovne uvedený vyššie, teda o hospodársku súťaž medzi lietadlami vybavenými prúdovými motormi GE a prúdovými motormi Honeywell.

499 Žalobca uvádza dve odlišné časti argumentácie proti predpokladu Komisie v súvislosti s existenciou údajnej nepriamej hospodárskej súťaže druhej úrovne medzi prúdovými motormi na trhu. Po prvé žalobca tvrdí, že tento predpoklad nespadá do rámca ustálenej analýzy zastupiteľnosti. Komisia preto mala pri uvedení tejto novej metodológie predovšetkým vysvetliť, v čom je význam tejto zastupiteľnosti druhého stupňa a ako z nej vyplýva vylúčenie konkurentov. Po druhé aj za predpokladu, že táto hospodárska súťaž druhej úrovne existuje, Komisia v napadnutom rozhodnutí nepreukázala, že lietadlá motorizované GE v čase okolností rozhodujúcich pre vec samu konkurovali lietadlám vybaveným motormi Honeywell.

500 Je potrebné sa domnievať, že opis uvedený v odôvodnení č. 9 napadnutého rozhodnutia (pozri body 492 a 494 vyššie) predstavuje dostatočný opis tvrdenia Komisie za okolností prejednávanej veci. Komisia uviedla, že motory súťažia na druhej úrovni hospodárskej súťaže „po technickej a obchodnej stránke o to, aby boli zvolené leteckou spoločnosťou“. Je zjavné, že ak technický výkon podstatného komponentu lietadla, ako je motor, ktorý ho poháňa, jednoznačne prevyšuje technický výkon ekvivalentného komponentu, ktorým sú vybavené iné typy lietadiel rovnakej kategórie, bude mať prvé z uvedených lietadiel voči ostatným konkurenčnú výhodu.

501 Prvkom, ktorý môže ovplyvniť cenu lietadla ako celku, je tiež cena motora a Komisia v rámci opisu účinkov koncentrácie na hospodársku súťaž výslovne uviedla, pokiaľ ide o trh prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá v odôvodnení č. 429

napadnutého rozhodnutia, že fúzia GE a Honeywell „zákazníkom zoberie výhody hospodárskej súťaže medzi poskytovateľmi v oblasti ceny (napríklad vo forme zliav)“.

502 Žalobca spochybňuje možnosť hospodárskej súťaže v oblasti ceny medzi výrobcami motorov na trhu prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá, pričom pripomína skutočnosť, že práve výrobca lietadiel stanovuje konečnú cenu celej platformy/motora. V prvej vete odôvodnenia č. 391 napadnutého rozhodnutia, ktoré sa nachádza v jeho časti venovanej viazanému predaju týkajúcej sa tak veľkých regionálnych lietadiel, ako aj veľkých obchodných lietadiel, však Komisia konštatovala, že aj v prípade, že pre danú platformu nie je možnosť voľby motora, čo platí vždy pri veľkých regionálnych lietadlách, pre výrobcu motorov existuje možnosť zníženia ceny jeho motora alebo ceny s ním súvisiaceho popredajného servisu, s cieľom podpory predaja platformy/motora ako celku.

503 V rámci odpovede na jednu z písomných otázok Súdu prvého stupňa, ktorej zámerom bolo overiť existenciu tejto možnosti zľavy zmienenej v uvedenom odôvodnení č. 391, Komisia na pojednávaní predložila tri interné dokumenty žalobcu s referenčnými číslami 120-CID-000167, 334-DOC-000827 a 321-DOC-000816. Je potrebné uviesť, že tieto tri dokumenty podporujú tvrdenie Komisie pokiaľ ide o existenciu hospodárskej súťaže druhej úrovne medzi prúdovými motormi.

504 Najmä dokument 321-DOC-000816 poukazuje osobitne vo vzťahu k jednému z veľkých regionálnych lietadiel vybavenému motorom GE na to, že bol... Je preto potrebné konštatovať, že hospodárska súťaž druhej úrovne, najmä hospodárska súťaž v oblasti cien, opísaná Komisiou v odôvodnení č. 9 napadnutého rozhodnutia bola na trhu prúdových motorov ako celku skutočne prítomná a osobitne na trhu prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá, a to napriek fenoménu výlučnosti jediného motora na každej platforme.

505 V tejto súvislosti je potrebné zamietnuť tvrdenia žalobcu uvedené v jeho návrhu na znovuotvorenie ústnej časti konania z 8. júna 2004 a zopakované v jeho pripomienkach z 21. júla 2004, podľa ktorých tri dokumenty uvedené v bode 503 vyššie sú neprípustnými dôkazmi. Najprv je potrebné uviesť, že žalobca nenamietal proti predloženiu dôkazov na pojednávaní, a ich uloženie do spisu teda nebolo ako také napadnuté. Navyše, ako už Súdny dvor rozhodol, zohľadnenie odpovedí účastníka konania Súdom prvého stupňa na otázky položené ako opatrenia na zabezpečenie priebehu konania na základe článku 64 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, pričom druhý účastník konania už mal podľa okolností možnosť zaujať stanovisko k týmto skutočnostiam na pojednávaní, neporušuje článok 48 tohto rokovacieho poriadku (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora zo 14. mája 1998, Rada/De Nil a Impens, C-259/96 P, Zb. s. I-2915, bod 31). V prejednávanej veci bola zásada kontradiktórnosti rešpektovaná, keďže žalobca sa mohol vyjadriť k týmto skutočnostiam nie len na pojednávaní, ale tiež písomne po znovuotvorení ústnej časti konania, ktorú sám navrhoval.

506 Žalobca však tvrdí, že tieto dokumenty neboli zahrnuté v spise Komisie, ku ktorému mal prístup a odvolávajúc sa na rozsudok Súdneho dvora z 25. októbra 1983, AEG/Komisía (107/82, Zb. s. 3151, body 22 až 25), z neho vyvodzuje, že tieto dôkazy musia byť z tohto dôvodu zamietnuté. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vo svojich pripomienkach zo 17. septembra 2004 Komisia uviedla číslo strany spisu, na ktorej je každý z týchto dokumentov uvedený, a v prílohe predložila výňatok zo zoznamov dokumentov, ku ktorým bol poskytnutý prístup. Okrem toho poukázala na to, že dva z týchto dokumentov s referenčnými číslami 120-CID-000167 a 321-DOC-000816 boli tiež výslovne uvedené v OV. Za týchto okolností sa musí tvrdenie žalobcu, podľa ktorého tieto tri dokumenty neboli zahrnuté v správnom spise, zamietnuť.

507 Navyše tvrdenie žalobcu v jeho posledných pripomienkach z 15. októbra 2004 o tom, že Komisia poukázala ich označením písmenom „P“ na to, že tieto dokumenty jej boli predložené samotnými účastníkmi koncentrácie, hoci v skutočnosti jej museli byť doručené ministerstvom spravodlivosti Spojených štátov, túto analýzu nevyvracia. Komisia tvrdí, že účastníci operácie ju nepožiadali, aby im zaslala kópie

týchto dokumentov. Je potrebné uviesť, že žalobca mohol požiadať o ich predloženie, ak by si to želal, keďže tieto dokumenty sú zapísané na zozname dokumentov, ktoré sú súčasťou správneho spisu, ku ktorému účastníci konania mohli získať prístup.

508 V každom prípade sú tieto tri dokumenty internými dokumentmi samotného žalobcu, ktorý ich nemôže nepoznať. Bolo by nelogické konštatovať porušenie práva na obranu alebo zakázať Komisii predložiť určité interné dokumenty jedného z účastníkov konania pred Súdom prvého stupňa z dôvodu, že Komisia tomuto účastníkovi nepredložila kópie jeho vlastných dokumentov.

509 Pokiaľ sa Komisia dovoľáva týchto troch dokumentov v súvislosti s výhradne skutkovou otázkou či výrobca lietadiel stanovuje cenu lietadla nezávisle na cene motora alebo či, ako to Komisia tvrdí v napadnutom rozhodnutí, má výrobca motorov ešte možnosť ponúknuť zľavu s cieľom podpory predaja lietadla a teda jeho motora, ktorý lietadlo poháňa, je potrebné dospieť k záveru, že Komisia oprávnené predložila tieto dôkazy pred Súdom prvého stupňa aby reagovala na spochybnenie predmetných skutočností žalobcom (pozri v tejto súvislosti bod 490 vyššie).

510 Vo svetle uvedených skutočností sa Komisia nedopustila ani skutkového omylu, ani zjavne nesprávneho posúdenia v rozsahu, v akom sa v rámci svojej definície trhu veľkých regionálnych lietadiel opierala o existenciu hospodárskej súťaže druhej úrovne medzi prúdovými motormi z dôvodu hospodárskej súťaže medzi lietadlami, ktoré tieto prúdové motory poháňajú.

511 V rámci druhej časti argumentácie uvedenej v bode 499 vyššie žalobca tvrdí, že miera voľnej úvahy, ktorú má k dispozícii Komisia na účely definovania trhov, je obmedzená, a to po prvé jej vlastnou predchádzajúcou rozhodovacou praxou, najmä

v rozhodnutí Engine Alliance, a po druhé oznámením o definícii trhu, ktorú v tejto súvislosti uverejnila. Odôvodnenie, na základe ktorého Komisia dospela k záveru, že lietadlá vybavené motormi GE a lietadlá vybavené motormi Honeywell si konkurujú na rovnakom trhu, je podľa žalobcu nezlučiteľné s týmito dvoma aktmi.

- 512 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry hospodárske subjekty nemôžu vložiť svoju legitímnu dôveru do udržiavania predchádzajúcej rozhodovacej praxe, ktorá môže byť v rámci miery voľnej úvahy inštitúcií Spoločenstva zmenená (pozri body 118 a 119 vyššie a tam citovanú judikatúru).
- 513 Pokiaľ sa žalobca v tejto súvislosti dovoláva bodu 15 rozsudku Súdneho dvora zo 14. februára 1990, *Delacre a i./Komisia (C-350/88, Zb. s. I-395)*, na podporu svojho tvrdenia, že Komisia má v prípade, ak sa odchyli od svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxe, osobitnú povinnosť odôvodnenia, postačí pripomenúť, že tento bod, ako aj rozsudok Súdneho dvora z 26. novembra 1975, *Fabricants de papiers peints/Komisija (73/74, Zb. s. 1491, bod 31)*, sa vzťahujú na výnimku zo zvyčajného pravidla, podľa ktorého Komisia môže rozhodnutie, ktoré je v súlade s líniou ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodniť sumárne; táto výnimka sa uplatňuje v prípadoch, keď Komisia rozširuje rozsah nejakej praxe. Hoci Komisia naozaj musí takéto rozhodnutie zdôvodniť explicitným spôsobom, z uvedenej judikatúry nemožno vyvodiť, že je povinná okrem odôvodnenia svojho rozhodnutia odkazom na spis týkajúci sa veci osobitne vysvetliť dôvody, pre ktoré dospela k inému záveru ako v predchádzajúcej veci, ktorá sa týkala podobných alebo rovnakých situácií alebo v ktorej vystupovali rovnaké hospodárske subjekty.
- 514 V prejednávanej veci sa teda žalobca nemôže dovolávať legitímnej dôvery z dôvodu, že Komisia v predchádzajúcej veci definovala trhy určitým spôsobom, najmä pokiaľ zohľadnila tlak prúdových motorov v rozhodnutí Engine Alliance. Ani Komisia a

fortiori ani Súd prvého stupňa nie sú viazaný tým, čo bolo konštatované v rozhodnutí Engine Alliance.

515 Komisia v každom prípade správne uvádza, že v rozhodnutí Engine Alliance preskúmala dohodu, ktorej cieľom bolo, aby GE a P & W spoločne vyvinuli prúdový motor určený na poháňanie platforiem, ktoré boli samy vo fáze vývoja, a to Airbus A380 a predĺženej verzii Boeingu 747-400. Za týchto okolností bola v uvedenej veci relevantná len prvá úroveň hospodárskej súťaže uvedená v odôvodnení č. 9 napadnutého rozhodnutia, teda hospodárska súťaž medzi výrobcami motorov s cieľom získať certifikáciu pre platformu. Toto vysvetlenie predstavuje logickú a dostatočnú odpoveď na argumentáciu žalobcu v tejto súvislosti.

516 Pokiaľ ide o údajné neuplatnenie oznámenia o definícii trhu, je potrebné predovšetkým pripomenúť, že Komisia sa nemôže odchyliť od pravidiel, ktoré si sama stanovila (rozsudky Súdneho dvora z 30. januára 1974, Louwage/Komisia, 148/73, Zb. s. 81, bod 12, a analogicky z 5. júna 1973, Komisia/Rada, 81/72, Zb. s. 575, bod 9; rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. decembra 1991, Hercules Chemicals/Komisia, T-7/89, Zb. s. II-1711, bod 53, potvrdený na základe odvolania rozsudkom Súdneho dvora z 8. júla 1999, Hercules Chemicals/Komisia, C-51/92 P, Zb. s. I-4235, a tam citovaná judikatúra). Komisia je preto v rozsahu, v akom oznámenie o definícii trhu poukazuje na základe imperatívnych formulácií na metódu, ktorou Komisia zamýšľa definovať trhy v budúcnosti a neponecháva žiadnu mieru voľnej úvahy, povinná účinne dodržiavať znenie tohto oznámenia.

517 Žalobca tvrdí, že v zmysle oznámenia o definícii trhu zastupiteľnosť na strane dopytu je jedným zo základných faktorov, ktoré sa musia zohľadniť, a že takáto zastupiteľnosť v prejednávanej veci nie je. V tejto súvislosti postačí pripomenúť, že po identifikovaní zastupiteľnosti na strane dopytu, zastupiteľnosti ponuky a možnej hospodárskej súťaže ako troch veľkých zdrojov konkurenčných tlakov na podniky

oznámenie o definícii trhu v bode 13 stanovuje: „z ekonomického pohľadu je pre definíciu relevantného trhu najbezprostrednejším a najefektívnejším faktorom disciplíny vo vzťahu k dodávateľom dotknutého výrobku, najmä pokiaľ ide o ich rozhodnutia v cenovej oblasti, zastupiteľnosť na strane dopytu“. Za týchto okolností zo znenia oznámenia o definícii trhu nevyplýva, že v prejednávanej veci neprítomnosť priamej zastupiteľnosti medzi motormi žalobcu a motormi Honeywell na strane ponuky vyvracia definíciu trhu stanovenú Komisiou v napadnutom rozhodnutí v rozsahu, v akom tá riadne dospela k záveru o existencii zastupiteľnosti na strane dopytu.

- 518 Pokiaľ ide o zastupiteľnosť na strane dopytu, žalobca Komisii vyčíta, že ju neprekázala empirickými dôkazmi alebo hospodárskymi štúdiami, tak ako to vyžaduje oznámenie o definícii trhu. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v bode 25 s názvom „Skutočnosti, o ktoré sa opiera definícia relevantného trhu“, Komisia uviedla:

„Existuje celý rad dôkazov, ktoré umožňujú posúdiť, do akej miery by mohla fungovať zastupiteľnosť. V niektorých prípadoch sú isté typy dôkazov určujúce najmä podľa vlastností a špecifik dotknutých sektorov a výrobkov alebo služieb. V iných prípadoch môžu byť rovnaké typy dôkazov nezaujímavé. Najčastejšie sa musí rozhodnutie prijať na základe istého množstva kritérií a rôznych skutočností. Komisia sa rozhodla pre flexibilný prístup, pričom sa opiera o empirické dôkazy a skúma všetky informácie, ktoré má k dispozícii a ktoré pre ňu môžu mať význam pri posudzovaní konkrétnych prípadov. Komisia nepostupuje na základe prísneho hierarchického poriadku rôznych zdrojov informácií alebo rôznych typov dôkazov.“

- 519 Je potrebné sa domnievať, že ak sa Komisia v oznámení vyjadrí spôsobom, ktorý jej ponechá možnosť zvoliť si medzi typmi dôkazov alebo prístupov, ktoré môžu byť teoreticky relevantné, tie, ktoré sú najvhodnejšie za okolností dotknutej veci,

zachováva si široký manévrovací priestor (pozri analogicky rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, Corus UK/Komisia, T-48/00, Zb. s. II-2325, body 179 až 182 a tam citovanú judikatúru). Preto je v prejednávanej veci potrebné konštatovať, že Komisia sa v oznámení o definícii trhu nezaviazala používať presnú a konkrétnu metódu s cieľom posúdiť zastupiteľnosť na strane dopytu. Naopak, konštatovala, že prístup, ktorý zvolí, sa bude musieť líšiť podľa okolností každého osobitného prípadu a že si zachováva významnú časť svojej miery voľnej úvahy, aby mohla každý prípad prejednávanej veci riešiť vhodným spôsobom.

520 Tvrdenia, ktoré žalobca vyvodzuje z iných bodov oznámenia o definícii trhu, je potrebné preskúmať práve zohľadnením širokej miery voľnej úvahy, ktorú si Komisia zachovala.

521 Bod 36 oznámenia o definícii trhu, ktorého sa žalobca dovoľáva, znie takto:

„Analýza vlastností výrobku a používania, na ktoré je určený, Komisii na úvod umožňuje obmedziť rozsah svojho skúmania prípadných zastupiteľných výrobkov. Vlastnosti výrobku a používanie, na ktoré je určený, však nepostačujú na zistenie, že dva výrobky sú alebo nie sú z hľadiska dopytu zastupiteľné. Funkčná zameniteľnosť alebo podobné vlastnosti nemusia byť samy osebe dostatočnými kritériami, pretože citlivosť zákazníkov na zmeny relatívnych cien tiež môže byť určená inými okolnosťami. Môžu napríklad existovať rôzne konkurenčné tlaky na trhu pôvodného vybavenia pre automobilové súčiastky a na trhu náhradných dielov, čo vedie k rozlíšeniu dvoch relevantných trhov. Naopak, existencia rôznych vlastností neumožňuje tvrdiť, že neexistuje žiadna zastupiteľnosť [na strane] dopytu, pretože tá vo veľkej miere závisí od dôležitosti, ktorú zákazníci týmto rozdielom pripisujú.“

- 522 Následne v bodoch 37 až 43 oznámenia o definícii trhu Komisia uvádza rôzne zdroje informácií, ktoré má v úmysle použiť s cieľom dokázať existenciu možnosti zastupiteľnosti.
- 523 Je nutné konštatovať, že ak majú byť body 36 a nasl. oznámenia o definícii trhu vykladané tak, že Komisia je povinná v každej veci, ktorú skúma v oblasti hospodárskej súťaže, zhromaždiť a zohľadniť určité typy špecifických dôkazov medzi touto povinnosťou a mierou voľnej úvahy uvedenej v bodoch 518 a 519 vyššie, ktorú má Komisia k dispozícii pri určovaní existencie možnosti zastupiteľnosti v každom prípade podľa jeho osobitných črt, je zjavný rozpor.
- 524 V každom prípade v rozsahu, v akom bod 36 oznámenia o definícii trhu upresňuje, že „funkčná zameniteľnosť alebo podobné vlastnosti nemusia byť samy osebe dostatočnými kritériami, pretože citlivosť zákazníkov na zmeny relatívnych cien môže byť tiež určená inými okolnosťami“, z tejto citácie *a contrario* vyplýva, že v určitých prípadoch, ba dokonca ako všeobecné pravidlo (s výnimkou osobitných okolností, ktoré poukazujú na opak, akými sú okolnosti v príklade týkajúcom sa náhradných dielov uvedené ďalej v bode 36) sú výrobky, ktoré sú funkčne zameniteľné a ktoré majú podobné vlastnosti, zastupiteľné.
- 525 V napadnutom rozhodnutí Komisia uviedla, že v štádiu správneho konania žalobca predniesol dve konkrétne námietky v súvislosti s jej definíciou trhu (odôvodnenie č. 23 napadnutého rozhodnutia). Po prvé uviedol, že typ lietadiel vyrábaný BAe Systems a vybavený motorom Honeywell s názvom Avro nie je plnohodnotným konkurentom na trhu veľkých regionálnych lietadiel, keďže je to výrobok „pre úzky okruh zákazníkov“. Po druhé tvrdí, že takýto trh by mal tiež zahŕňať lietadlá Airbus a malé lietadlá Boeing s úzkym trupom, teda A318 a B717.

526 Aj keď Komisia necitovala konkrétne príklady konkurenčných nárazov medzi štvormotorovými veľkými regionálnymi lietadlami vybavenými motormi Honeywell dvojmotorovými veľkými regionálnymi lietadlami vybavenými motormi GE, v rámci svojej odpovede na prvú z námietok uvedených v predchádzajúcom bode uviedla osobitné prípady funkčnej zameniteľnosti medzi lietadlami, poukazujúc na použitie Avro najmä leteckou spoločnosťou Sabena. Komisia z toho v bode 25 napadnutého rozhodnutia vyvodila: “z prieskumu vykonaného na trhu vyplýva, že aj keď letecké spoločnosti nepochybne oceňujú osobitné možnosti Avro, v skutočnosti ho využívajú rovnako ako všetky ostatné [veľké regionálne lietadlá] a jeho lety neobmedzujú len na prostredie úzkeho okruhu zákazníkov. V tomto zmysle predstavuje Avro poháňané Honeywell existujúcu konkurenčnú alternatívu iným [veľkým] regionálnym lietadlám poháňaným GE.“ Je preto potrebné konštatovať, že Komisia, ktorá sa ani zďaleka neobmedzila na teoretickú analýzu spočívajúcu v jej definícii trhu podľa abstraktného profilu využitia, skúmala realnosť skutočnej zameniteľnosti medzi Avro a lietadlami vybavenými motormi žalobcu. V tomto rozsahu je jej záver týkajúci sa definície trhu veľkých regionálnych lietadiel naozaj založený na empirických dôkazoch a opiera sa o konkrétne príklady.

527 Pokiaľ ide o druhú námietku uvedenú v bode 525 vyššie, Komisia ju v odôvodneniach č. 27 až 29 napadnutého rozhodnutia zamietla z dôvodu, že cena nadobudnutia dvoch platforiem lietadiel uvedených v tejto súvislosti žalobcom je nepochybne vyššia ako cena iných lietadiel považovaných za veľké regionálne lietadlá.

528 Žalobca pred Súdom prvého stupňa nespochybnil skutkové konštatovania založené na prieskume Komisie na trhu a týkajúce sa zameniteľnosti medzi Avro a inými veľkými regionálnymi lietadlami ani sa nedovoľoval tvrdenia, podľa ktorého sú A318 a B717 veľkými regionálnymi lietadlami. Žalobca sa v tejto súvislosti obmedzil na tvrdenie o neexistencii konkrétnych príkladov zastupiteľnosti a ekonomických štúdií predložených Komisiou z dôvodu, že Komisia sama rozhodla o použití takýchto dôkazov.

- 529 Je potrebné sa domnievať, že žalobcovo tvrdenie o tejto neexistenci bez toho, aby vysvetlil, v čom je podľa neho definícia trhu formulovaná Komisiou chybná, nemôže obrátiť dôkazné bremeno tak, aby Komisia musela predložiť uvedené príklady na účely preukázania dôvodnosti svojej definície trhu. Berúc v prejednávanej veci do úvahy skutočnosť, že Komisia v zásade uviedla dostatočné odôvodnenie, na ktorom založila svoju definíciu relevantného trhu najmä tým, že uviedla kritériá týkajúce sa profilu využitia lietadiel, prináležalo žalobcovi, aby preukázal, že tieto kritériá neboli v prejednávanej veci vhodné pre ciele definície trhu veľkých regionálnych lietadiel.
- 530 Za týchto okolností sa Komisia mohla bez toho, aby sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, pridržiavať svojej analýze profilu využitia rôznych platforiem na účely definovania trhu veľkých regionálnych lietadiel v prejednávanej veci. Je potrebné sa preto domnievať, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne odôvodnila svoj záver o definícii trhu veľkých regionálnych lietadiel.
- 531 Okrem toho je potrebné v rozsahu, v akom je to relevantné, uviesť, že na základe tvrdení a skutkových okolností uvedených pred Súdom prvého stupňa je na mieste konštatovať, že lietadlá skupiny Avro konkurovali nie len teoreticky, ale aj konkrétne veľkým regionálnym lietadlám vybaveným motormi GE.
- 532 Komisia pre Súdom prvého stupňa tvrdí, pričom žalobca jej v tomto smere neprotirečí, že veľké regionálne lietadlá BAe Systems boli uvedené na trh ako prvé, a to približne v roku 1994. Preto lietadlá vybavené motormi Honeywell nevyhnutne konkurovali novým modelom vybaveným motormi GE v čase, keď tie boli uvedené na trh. Následne mali tieto iné modely taký úspech, že trhové podiely BAe Systems sa značne zmenšili, čo túto spoločnosť priviedlo k zavedeniu nového modelu Avro s názvom Avro RJX, ktorý mal byť vybavený novým motorom Honeywell, AS 900. Za

týchto okolností je logické dospieť k záveru, že lietadlá Avro a veľké regionálne lietadlá vybavené motormi GE si nekonkurujú, keďže platformy Avro stratili svoje silné postavenie na trhu z dôvodu vstupu lietadiel motorizovaných GE na trh a z toho vyplývajúcej hospodárskej súťaže.

533 V tejto súvislosti je tiež potrebné uviesť, že v troch dokumentoch, ktoré sú pripojené k duplike, Komisia predložila dôkazy poukazujúce na to, že „Avro“ skutočne konkurovalo ostatným veľkým regionálnym lietadlám. Hoci tieto dôkazy nemôžu byť prvýkrát použité pre Súdom prvého stupňa, aby priamo podporili dôvodnosť posúdenia Komisie v napadnutom rozhodnutí, Komisia na ne právom poukázala s cieľom odpovedať zo skutkového hľadiska na tvrdenia žalobcu, podľa ktorých Komisia nemohla predložiť príklady hospodárskej súťaže medzi „Avro“ a inými veľkými regionálnymi lietadlami, pretože tá neexistovala. Je preto potrebné stručne preskúmať obsah týchto dôkazov.

534 Prvý z týchto troch dokumentov je tlačový oznam BAe Systems zo 16. februára 1999, v ktorom opisuje svoje nové lietadlo Avro RJX vybavené motorom spoločnosti AlliedSignal, ktorá bola následne predmetom fúzie s Honeywell ako „projekt s nízkym rizikom pre dodávateľov a potenciálnych zákazníkov v porovnaní s novými a ambicióznymi projektmi s cenou presahujúcou 1 miliardu USD, ktoré navrhujú iní výrobcovia“ („low risk for suppliers and potential customers compared with the ambitious, all new \$1 billion-plus airframe programmes which other manufacturers are proposing“).

535 Druhý dokument je zložený zo série krátkych článkov o veľkých regionálnych lietadlách BAe Systems z vestníka s názvom „Smiliner“ z roka 2001. Najmä z jedného z týchto článkov uverejneného 29. januára 2001 vyplýva, že podľa časopisu *Flight International* európska letecká spoločnosť začala verejnú obchodnú súťaž na objednávku regionálnych lietadiel, ktorej rozsah môže predstavovať až 100 lietadiel, a v tejto súvislosti zvažovala Avro RJX (vybavený motorom Honeywell), ako aj

Bombardier CRJ 700/900, Embraer 170/190 a Fairchild Dornier 728JET/928JET (všetky vybavené motormi GE). Ďalší článok uverejnený 30. októbra 2001 poukazuje najmä na to, že Embraer 170 „priamo konkuruje Avro RJX-70 (ktorý zatiaľ nebol predmetom objednávok), ako aj so starším BAe 146-100 a Avro RJ70“.

536 Tretí dokument je tiež zložený zo série krátkych článkov z vestníka „Smiliner“ z roka 1999. Jeden z nich uvádza, že „kým BAe Regional Aircraft finalizuje projekt svojho Avro RJX s novými motormi očakávajúc formálne rozhodnutie o uvedení na trh, jeho konkurenti mu odlákali dvoch jeho prominentných zákazníkov“ („while BAe Regional Aircraft completes final design on the re-engined Avro RJX in anticipation of a formal launch decision, competitors have poached two of its high-profile customers“). Článok pokračuje opisom dvoch významných objednávok od leteckých spoločností, jednej na Fairchild Dornier 728 JET a druhej na ERJ-170 a ERJ-190/200 Embraer.

537 Z týchto troch dokumentov posudzovaných spoločne vyplýva, že lietadlá skupiny Avro vybavené motormi Honeywell v skutočnosti konkurovali lietadlám Embraers, Fairchild Dorniers a Bombardiars vybaveným motormi GE. Z toho vyplýva, že je na mieste dospieť k záveru, že tvrdenie žalobcu o údajnej neexistencii hospodárskej súťaže medzi Avro a inými veľkými regionálnymi lietadlami nielenže nemá oporu v dôkazoch, ktoré predložil, ale je aj vyvrátené dôkazmi predloženými pred Súdom prvého stupňa Komisiou.

538 Vo svetle uvedeného nebolo v prejednávanej veci dokázané, že Komisia sa dopustila skutkového omylu tým, že konštatovala, že veľké štvormotorové regionálne lietadlá vybavené motormi Honeywell a veľké dvojmotorové regionálne lietadlá vybavené motormi GE si konkurujú. Nie je dokázané ani to, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že uplatnila svoj systém definície trhov podľa profilu

využitia, ktorému bolo každé lietadlo prispôsobené, a dospela tak k záveru, že prúdové motory vyrobené Honeywell a prúdové motory vyrobené GE patria na rovnaký trh prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá.

O už existujúcom dominantnom postavení žalobcu

539 Po tom, ako Komisia takto definovala trh veľkých regionálnych lietadiel, dospela k názoru, že žalobca bol na tomto trhu v dominantnom postavení a že toto postavenie by bolo z dôvodu koncentrácie posilnené. Na podporu tohto tvrdenia Komisia tvrdí, že pokiaľ ide o zavedený park prúdových motorov pre lietadlá tejto kategórie, koncentrácia by umožnila GE zvýšiť trhovú podiel zo [40 — 50] % na [90 — 100] % v súvislosti so všetkými týmito lietadlami a zo [60 — 70] % na 100 % len v súvislosti s lietadlami, ktoré sa ešte len vyrábajú (odôvodnenie č. 84 napadnutého rozhodnutia). Pokiaľ ide o zadané objednávky na lietadlá, ktoré ešte neboli v prevádzke, žalobca by zvýšil svoj trhovú podiel z [90 — 100] % na 100 % (odôvodnenie č. 85 napadnutého rozhodnutia),

540 Pokiaľ ide o existenciu už existujúceho dominantného postavenia na strane žalobcu v prejednávanej veci, postačí pripomenúť, že aj keď význam trhového podielu sa podľa ustálenej judikatúry môže od trhu k trhu líšiť, mimoriadne rozsiahle trhové podiely predstavujú samy osebe až na výnimočné okolnosti dôkaz o existencii dominantného postavenia (rozsudok Hoffmann-La Roche/Komisia, už citovaný v bode 101 vyššie, bod 41, a rozsudok Endemol/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie, bod 134). To, že žalobca v súvislosti so svojím už existujúcim dominantným postavením poukazuje na to, že trh motorov pre veľké regionálne lietadlá je trhom, ktorý podlieha verejným obchodným súťažiam, na ktorom majú historické trhové podiely menší význam ako na iných trhoch, nemôže vyvrátiť tento záver, berúc do úvahy zdrvivujúcu povahu trhového podielu GE v súvislosti s lietadlami, ktoré ešte neboli v prevádzke v čase prijatia napadnutého rozhodnutia, teda podielu vo výške [90 až 100] %. Žalobca v rámci veľkých regionálnych lietadiel nespochybňuje

použitie číselných údajov týkajúcich sa lietadiel, ktoré ešte nie sú v prevádzke, a osobitne sa na ne odvoláva v rámci svojich tvrdení týkajúcich sa účinkov koncentrácie na tento trh. Je potrebné konštatovať, že zohľadnenie týchto číselných údajov bolo v každom prípade osobitne opodstatnené, pokiaľ ide o trh veľkých regionálnych lietadiel, berúc do úvahy rýchly nárast tohto trhu, ako bol konštatovaný v odôvodnení č. 431 napadnutého rozhodnutia.

- 541 Pokiaľ ide o tvrdenia žalobcu, podľa ktorých sú P & W a Rolls-Royce dôveryhodnými konkurentmi na trhu veľkých regionálnych lietadiel, postačí konštatovať, že títo výrobcovia motorov nepredali v čase prijatia napadnutého rozhodnutia na trhu veľkých regionálnych lietadiel žiaden motor. Zdá sa, že ich účasť na verejnej obchodnej súťaži, ktorej predmetom bolo vybavenie určitých veľkých regionálnych lietadiel motormi, sa neskončila úspechom. Komisia sa preto mohla domnievať bez toho, aby sa v tejto súvislosti dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, a bez ohľadu na skutočnosť, že trh motorov pre veľké regionálne lietadlá je typický zriedkavými verejnými obchodnými súťažami, že akákoľvek možná budúca hospodárska súťaž s výrobcami motorov, ktorí na tomto trhu neuskutočnili v čase okolností rozhodujúcich pre vec samu žiaden predaj, nepredstavuje vážny a aktuálny tlak, ktorý by odôvodnil záver, že žalobca nie je na tomto trhu v dominantnom postavení.
- 542 Berúc do úvahy zdrvivý trhoví podiel žalobcu pred koncentráciou, Komisia mohla právom v odôvodneniach č. 86 a 87 napadnutého rozhodnutia konštatovať existenciu dominantného postavenia žalobcu na trhu bez toho, aby bolo potrebné, aby Súd prvého stupňa preskúmal vplyv rôznych faktorov, ktoré podľa Komisie prispeli k tomuto dominantnému postaveniu pred koncentráciou (odôvodnenia č. 107 až 229 napadnutého rozhodnutia; pozri v tejto súvislosti body 114 a nasl. vyššie).

O posilnění dominantného postavenia

- 543 Žalobca tvrdí, že posilnenie už existujúceho dominantného postavenia, ktoré vyplývalo zo zvýšenia trhového podielu o [10 až 20] % v prípade práve vyrábaných

existujúcich platforiem, vypočítaného podľa objednávok, nemalo veľký význam a v tejto súvislosti sa opiera o skutočnosť, že sama Komisia v bode 429 napadnutého rozhodnutia uznala, že tento rozsah je „dost' malý“. Predovšetkým je potrebné pripomenúť, že zvýšenie trhového podielu predstavujúce [30 až 40] % tohto trhu, pokiaľ ide o zavedenú bázu motorov lietadiel stále vo výrobe, je výrazne vyšší ako vyššie uvedený číselný údaj [10 až 20] %. Ďalej zvýšenie trhových podielov predstavujúce okolo [10 až 20] % trhu, pokiaľ ide o súpis objednávok pre existujúce platformy aktuálne vo výrobe, musí byť považované za výrazné, keďže zvýšil trhový podiel subjektu — výsledku fúzie, na 100 % (pozri odôvodnenia č. 428 a 429). To isté platí o zvýšení predstavujúcom [0 až 10] % trhu konštatovanom, pokiaľ ide o zadané objednávky na lietadlá, ktoré ešte nie sú v prevádzke (bod 539 vyššie). Koncept posilnenia typu *de minimis* je v kontexte článku 2 nariadenia č. 4064/89 v každom prípade pokrytý druhou, širšou podmienkou týkajúcou sa skutočností, že vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia musí mať za následok významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu alebo jeho podstatnej časti. V kontexte veľkých regionálnych lietadiel bude táto podmienka preskúmaná ďalej pod názvom „Účinky na hospodársku súťaž“.

544 Vo svetle uvedeného je potrebné uzavrieť, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia ani zjavne nesprávneho posúdenia, keď v prejednávanej veci dospela k záveru, že koncentrácia by posilnila už existujúce dominantné postavenie žalobcu na trhu veľkých regionálnych lietadiel.

O účinkoch posilnenia dominantného postavenia na hospodársku súťaž

545 V rozsahu, v akom žalobca vyčíta Komisii, že nepreskúmala účinky koncentrácie na trh prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z druhého kritéria uvedeného v článku 2 ods. 3 nariadenia č. 4064/89 (pozri body 84 až 91 vyššie), je predovšetkým potrebné uviesť, že Komisia výslovne

zastáva názor, že pokiaľ ide o horizontálne prekrývanie na trhu prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá, toto prekrývanie má okamžitý protisúťažný účinok v súvislosti s existujúcimi platformami. Predovšetkým v odôvodnení č. 429 napadnutého rozhodnutia tvrdí, že „aj keď zvýšenie trhového podielu vyplývajúce z operácie je dosť malé ([10 až 20 % podľa súpisu objednávok]),“ zákazníci nepocítia výhody vyplývajúce z hospodárskej súťaže v oblasti cien motorov, pokiaľ ide o veľké regionálne lietadlá, ktoré sú aktuálne disponibilné na trhu. Keďže Komisia už konštatovala v odôvodneniach č. 84 až 87 napadnutého rozhodnutia, že subjekt — výsledok fúzie má trhový podiel vo výške 100 % v súvislosti s prúdovými motormi pre práve vyrábané platformy, vymeraný podľa zavedenej bázy, ako aj v súvislosti s prúdovými motormi pre platformy, pre ktoré už bol motor vybratý, ale ktoré ešte neboli v prevádzke, toto tvrdenie znamená, že uvedené nepocítienie výhod vyplývajúcich z hospodárskej súťaže je absolútne.

546 Ako bolo uvedené v bodoch 502 a nasl. v kontexte definície trhu veľkých regionálnych lietadiel, je potrebné zamietnuť tvrdenie žalobcu o tom, že akákoľvek hospodárska súťaž medzi motormi v oblasti cien je v praxi nemožná, keďže každá platforma je vybavená výlučne jedným motorom a cena lietadla je už stanovená. Z písomných dôkazov totiž vyplýva (pozri najmä bod 504 vyššie), že aj v situácii, keď bol vybraný jediný typ motora pre model lietadla a cena motora bola stanovená výrobcom lietadla, výrobca motora môže stále navrhnuť zlavu najmä na popredajný servis a náhradné diely s cieľom podporiť predaj lietadla, a teda jeho motora (pozri tiež odôvodnenie č. 391 napadnutého rozhodnutia). V rozpore s tvrdením žalobcu sa teda Komisia nedopustila skutkového omylu, keď konštatovala existenciu reálnej možnosti nepriamej hospodárskej súťaže v oblasti cien medzi motormi, ktorými sú vybavené veľké regionálne lietadlá už uvedené na trh, ktorá by bola v prípade uskutočnenia koncentrácie vylúčená.

547 Navyše Komisia v odôvodnení č. 9 napadnutého rozhodnutia uviedla, že hospodárska súťaž druhého stupňa na rôznych trhoch prúdových motorov sa prejavuje rivalitou „po technickej a obchodnej stránke, ktorej cieľom je byť zvolený

leteckou spoločnosťou“. Komisia pred Súdom prvého stupňa uviedla, že pred koncentráciou mal Honeywell všetky dôvody na to, aby pritiahol zákazníkov k Avro RJ a RJX tým, že by svoj motor, pokiaľ ide o cenu, ako aj o technologický vývoj, dostal do čo najlepšieho konkurenčného postavenia v porovnaní s veľkými regionálnymi lietadlami vybavenými motormi GE, ale že tento stimul zmizol z dôvodu koncentrácie. Z napadnutého rozhodnutia teda vyplýva, že okrem účinkov týkajúcich sa hospodárskej súťaže v oblasti cien konštatovaných v bode 429 tohto rozhodnutia malo aj horizontálne prekryvanie na trhu prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá negatívne účinky na hospodársku súťaž na tomto trhu, a to všeobecnejším spôsobom.

548 Tvrdenie žalobcu o tom, že dosah koncentrácie na dotknutý trh nebol výrazný, je potrebné zamietnuť. Aj keď je v tejto súvislosti zvýšenie trhového podielu relatívne málo významné v porovnaní s trhovým podielom, ktorý už žalobca mal, je to práve preto, lebo žalobca už mal veľmi vysoký trhovú podiel a z toho dôvodu mal výhodu už existujúceho veľmi silného dominantného postavenia, ktoré bolo opísané vyššie, a Honeywell bol jediným konkurentom predávajúcim na trhu motory v čase prijatia napadnutého rozhodnutia. Okolnosť, ktorú Komisia právom uvádza a ktorá spočíva v tom, že koncentrácia by v blízkej budúcnosti vylúčila akúkoľvek hospodársku súťaž v oblasti cien z dôvodu vytvorenia monopolu v rámci subjektu — výsledku fúzie, pokiaľ ide o lietadlá aktuálne vo výrobe alebo lietadlá, ktoré ešte neboli v prevádzke, ale pre ktoré už výrobca lietadiel vybral motor, so sebou prináša ten dôsledok, že dosah koncentrácie na trh by prekročil dosah, ktorý by normálne vyplynul zo zvýšenia trhových podielov o [10 až 20] % z nižšieho trhového podielu. Definitívne zmiznutie Honeywell z trhu ako nezávislého výrobcu motorov by nezmenilo len pomer síl, ale aj samotnú kvalitu konkurenčnej situácie na trhu tým, že by došlo k zmene štruktúry trhu dlhotrvajúcim či dokonca permanentným spôsobom. Jediná — výhradne potenciálna — hospodárska súťaž, ktorá by pretrvala, by bola súťažou o vybavenie budúcich platforiem veľkých regionálnych lietadiel medzi výrobcami motorov, ktorí v súčasnosti predávajú len na iných susedných trhoch. Berúc do úvahy trvanie procesu vývoja lietadla, takáto hospodárska súťaž by mohla mať pozitívny účinok pre nákupcov veľkých regionálnych lietadiel hypoteticky až po uplynutí niekoľkých rokov po prijatí napadnutého rozhodnutia.

549 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v oblasti uplatnenia článku 82 ES zo samotného konštatovania existencie dominantného postavenia nevyplýva výčitka dotknutému podniku, toto konštatovanie len znamená, že mu nezávisle od dôvodov tohto postavenia prináleží osobitná zodpovednosť nenarušovať svojím správaním efektívnu a neskreslenú hospodársku súťaž na spoločnom trhu (pozri napríklad rozsudok z 9. novembra 1983, Michelin/Komisia, už citovaný v bode 114 vyššie, bod 57, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. septembra 2003, Atlantic Container Line a i./Komisia, T-191/98, T-212/98 a T-214/98, Zb. s. II-3275, bod 1109). Okrem toho pojem zneužívania v zmysle článku 82 ES je objektívnym pojmom vzťahujúcim sa na správanie podniku v dominantnom postavení, ktoré môže ovplyvniť štruktúru trhu, kde je práve z dôvodu prítomnosti dotknutého podniku stupeň hospodárskej súťaže oslabený a ktorého účinkom je z dôvodu voľby iných prostriedkov, ako sú prostriedky prevládajúce v rámci normálnej hospodárskej súťaže výrobkov alebo služieb na základe plnení hospodárskych subjektov vytváranie prekážok udržania stupňa hospodárskej súťaže, ktorá ešte na trhu existuje, alebo jej rozvoja (rozsudok Hoffmann-La Roche/Komisia, už citovaný v bode 101 vyššie, bod 91).

550 V situácii, ako je tá, ktorá existovala v prejednávanej veci, kde je jediná bezprostredná hospodárska súťaž na dotknutom trhu nepriama a relatívne slabá, je skutočnosť, že podnik nadobudne svojho jediného konkurenta, ktorý na tomto trhu stále obchoduje, osobitne škodlivá. Analogicky je potrebné uplatniť vyššie uvedené zásady, ktoré boli vypracované v kontexte zákazu zneužívania dominantného postavenia v právnom rámci príbuznom kontrole koncentrácií, tým, že sa konštatuje, že čím je dominancia podniku väčšia, tým viac mu prináleží osobitná zodpovednosť zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo ešte viac oslabiť alebo *a fortiori* vylúčiť hospodársku súťaž, ktorá na trhu stále existuje.

551 Je preto v zásade potrebné zamietnuť argumentáciu, podľa ktorej skutočnosť, že podnik v dominantnom postavení nadobudol svojho jediného reálneho konkurenta na trhu neposilňuje toto dominantné postavenie, ktorého dôsledkom sú významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu, pretože postavenie konkurenta na trhu už bolo slabé a hospodárska súťaž, ktorú predstavuje, je len nepriama, teda ide o hospodársku súťaž druhej úrovne. Za takýchto okolností

prináleží účastníkom koncentrácie predložiť dôkazy, z ktorých by vyplývala neexistencia akejkoľvek efektívnej hospodárskej súťaže na trhu pred koncentráciou. V prípade neexistencie takýchto dôkazov nemôže súd Spoločenstva dospieť k záveru, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že pri zistení významných prekážok efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu vychádzala zo zániku posledného skutočného konkurenta.

552 V odôvodnení č. 431 napadnutého rozhodnutia Komisia uviedla existenciu prudkého nárastu trhu veľkých regionálnych lietadiel a význam tohto trhu pre budúcnosť letectva. Rovnako v tejto súvislosti v odôvodnení č. 20 konštatovala, že tieto lietadlá predstavovali 14 % európskeho leteckého parku v roku 1992, ale 33 % v roku 1998. Je zjavné, že tento nárast na trhu lietadiel sa priamo odráža na trhu prúdových motorov, ktoré lietadlá poháňajú. Keďže sa domnievala, že fúzia má negatívny účinok na hospodársku súťaž na spoločnom trhu, Komisia právom zaregistrovala a zohľadnila narastajúci význam osobitného trhu, na ktorom bol fúziou vytvorený monopol v širšom kontexte trhov lietadiel a prúdových motorov vo všeobecnosti.

553 Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti, je potrebné konštatovať, že Komisia v napadnutom rozhodnutí dostatočne vysvetlila protisúťažné účinky, ktoré má koncentrácia na trh prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá, najmä v blízkej budúcnosti, z dôvodu horizontálneho prekrývania medzi činnosťami účastníkov koncentrácie na trhu. V tejto súvislosti teda napadnuté rozhodnutie nie je postihnuté ani nesprávnym právnym posúdením týkajúcim sa dvoch kritérií uvedených v článku 2 ods. 3 nariadenia č. 4064/89, ani neexistenciou odôvodnenia. Komisia sa nedopustila ani skutkového omylu alebo zjavne nesprávneho posúdenia tým, že dospela k záveru o významných prekážkach hospodárskej súťaže na tomto trhu v dôsledku uvedeného.

554 Nie je preto potrebné preskúmať odôvodnenia č. 432 až 434 napadnutého rozhodnutia, ktoré sa zaoberajú účinkami — najmä konglomerátnymi účinkami —

koncentrácie na budúce verejné obchodné súťaže týkajúce sa relevantného trhu. Keďže Komisia v napadnutom rozhodnutí jasne preukázala, že obe kritériá článku 2 ods. 3 nariadenia č. 4064/89 sú splnené, pokiaľ ide o trh prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá z dôvodu bezprostredného dosahu horizontálneho prekrývania vyplývajúceho z koncentrácie, je takéto preskúmanie v tomto konaní zbytočné.

O zamietnutí záväzku týkajúceho sa veľkých regionálnych lietadiel Komisiou

555 Je potrebné uviesť, že v rámci nariadenia č. 4064/89 môže Komisia prijať len záväzky, ktoré môžu dať oznámenú operáciu do súladu so spoločným trhom (pozri v tomto zmysle rozsudok Gencor/Komisia, už citovaný v bode 85 vyššie, bod 318). V tejto súvislosti je potrebné usúdiť, že štrukturálne záväzky navrhnuté účastníkmi konania spĺňajú toto kritérium len v rozsahu, v akom Komisia môže s istotou dospieť k záveru, že ich bude možné splniť a že nové obchodné štruktúry, ktoré na ich základe vzniknú, budú dostatočne životaschopné a trvalé, aby sa v relatívne blízkej budúcnosti nemohlo vyskytnúť vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia alebo prekážky efektívnej hospodárskej súťaže, ktorým majú záväzky zabrániť.

556 V prejednávanej veci Komisia v odôvodnení č. 519 napadnutého rozhodnutia tvrdí, že ak by ukončenie činnosti výroby motorov pre veľké regionálne lietadlá v spoločnosti Honeywell, ktoré účastníci konania navrhujú, bolo uskutočniteľné, v zásade by to bolo dostatočné pre vyriešenie konkurenčného problému zisteného na tomto trhu.

557 Komisia však dospela k záveru, že takéto ukončenie by bolo zložité hlavne preto, lebo... proti tomu namieta z praktických a obchodných dôvodov súvisiacimi najmä s neživotaschopnosťou podniku, ktorý by na základe predpokladaného prevodu vznikol...

- 558 Komisia v tejto súvislosti v odôvodnení č. 520 napadnutého rozhodnutia tvrdí... a že preto nie je isté, že navrhované nápravné opatrenie skutočne môže eliminovať konštatovaný konkurenčný problém. Takisto poukazuje na to, že záväzok nepredpokladá náhradné riešenie za ukončenie. V odôvodnení č. 522 Komisia vymenúva, zjavne subsidiárne, istý počet praktických problémov, ktoré v každom prípade nie sú záväzkom dostatočne riešené.
- 559 Berúc do úvahy, že žalobca sa pred Súdom prvého obmedzuje na tvrdenie, že údajné problémy vyplývajúce z tohto záväzku, ktoré uvádza Komisia, sú absolútne nedôvodné, je nutné konštatovať, že nepredniesol ani konkrétne tvrdenia, ani dôkazy, ktoré by mohli spochybníť dôvodnosť posúdenia Komisie v súvislosti s neuskutočniteľnosťou navrhovaného ukončenia.
- 560 Osobitne je potrebné zdôrazniť okolnosť uvedenú Komisiou v odôvodnení č. 520 napadnutého rozhodnutia, ktorá žalobcom nebola spochybnená a podľa ktorej... Z bodu... dokumentu uvádzajúceho záväzky navrhované 14. júna 2001 vyplýva, že... Ďalej za predpokladu, že.... subjekt — výsledok fúzie by bol oslobodený od svojej povinnosti voči Komisii bez toho, aby sa uskutočnilo ukončenie, za podmienky, že...
- 561 Z uvedeného vyplýva, že Komisia sa mohla legitímne domnievať, že záväzok, tak ako bol navrhnutý, nemohol byť prijatý. Preto nie je v rámci tejto žaloby potrebné tento záväzok zohľadniť.

Závery o horizontálnom prekrývaní ovplyvňujúcom trhy motorov pre veľké regionálne lietadlá

- 562 Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie, že prvky jej rozhodnutia sa navzájom umocňujú, takže by bolo neprirodzené posudzovať každý trh izolovane (pozri body 40 a 48 vyššie), je potrebné uviesť, že toto všeobecné tvrdenie nemožno nijak uplatniť na skutočnosti skúmané v tejto časti rozsudku. Najmä v rozsahu, v akom Súd prvého stupňa vyššie konštatoval chyby, ktorými je postihnuté posúdenie Komisie týkajúce sa vertikálneho prekrývania medzi štartérmi a motormi pre veľké obchodné lietadlá, ako aj chyby týkajúce sa rôznych konglomerátnych účinkov, nemá žiadna z týchto chýb žiaden dosah na konštatovanie o posilnení dominantného postavenia žalobcu na trhu motorov pre veľké regionálne lietadlá z dôvodu horizontálneho prekrývania vyplývajúceho z koncentrácie, ktoré má za následok významné prekážky hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.
- 563 V rámci tohto konania je potrebné dospieť k záveru, že časť napadnutého rozhodnutia týkajúca sa posilnenia dominantného postavenia žalobcu vyplývajúceho z horizontálneho prekrývania na trhu motorov pre veľké regionálne lietadlá medzi činnosťami výroby dvoch účastníkov koncentrácie, čo by malo za následok významné prekážky hospodárskej súťaže na tomto trhu v rámci spoločného trhu, bola z právneho hľadiska dostatočne preukázaná.

2. O motoroch podnikových lietadiel

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 564 Žalobca sa domnieva, že analýza Komisie týkajúca sa definície trhu s motormi podnikových lietadiel obsahuje rovnaké nedostatky ako analýza týkajúca sa motorov

veľkých regionálnych lietadiel. Motory GE a Honeywell nie sú z dôvodu rozdielu tlaku a koncepcie zastupiteľné, a to ani v súčasnosti, ani v budúcnosti. Komisia teda vychádza z nepreukázaných účinkov vertikálnej integrácie, pokiaľ ide o GECCAG. Navyše Komisia nesprávne zamietla záväzky týkajúce sa trhu motorov pre podnikové lietadlá.

565 Komisia poukazuje *mutatis mutandis* na svoju analýzu týkajúcu sa motorov veľkých regionálnych lietadiel a opakuje, že koncentrácia vytvárala dominantné postavenie na trhu podnikových lietadiel najmä z dôvodu rozdielu medzi trhovými podielmi subjektu — výsledku koncentrácie a jeho konkurentov. Komisia tiež poukazuje na to, že kritika žalobcu týkajúca sa zamietnutia záväzkov týkajúcich sa trhu sa obmedzuje na jednoduché tvrdenia a nevedie k žiadnemu záveru v súvislosti s platnosťou napadnutého rozhodnutia.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

566 V prejednávanej veci Komisia definovala jediný trh zahŕňajúci všetky podnikové lietadlá a v odôvodnení č. 32 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že „podľa návrhu nie sú tieto tri kategórie lietadiel [ťažké, stredné a ľahké] vzájomne zastupiteľné z dôvodu rozdielu v cene a v prevádzkových nákladoch, ako aj rozdielných profilov využitia, na ktoré môže každá kategória slúžiť“. Hoci Komisia rozdeľuje trh na tri „kategórie“ (sektory), upresňuje, že nie je potrebné s konečnou platnosťou rozhodnúť o otázke, či tieto tri kategórie patria na samostatné trhy, pretože posúdenie z hľadiska hospodárskej súťaže tým nebude ovplyvnené.

567 V odôvodnení č. 436 napadnutého rozhodnutia Komisia zamietla tvrdenia účastníkov koncentrácie týkajúce sa definície trhu, pričom tvrdí, že tieto tvrdenia

spočívajú na hospodárskej súťaži, ktorá funguje na princípe platforma po platforme. Komisia však tvrdí, že „to nie je spôsob, akým boli definované trhy výrobkov v prípade podnikových lietadiel [keďže] to nezodpovedá zásadám, ktorými sa definícia trhu riadi, pretože sa nezohľadňuje zastupiteľnosť [na strane] ponuky a dopytu“.

568 Hlavná argumentácia žalobcu pred Súdom prvého stupňa spočíva v opakovaní rovnakej kritiky, akú formuloval pri definícii trhu veľkých regionálnych lietadiel, podľa ktorej Komisia definovala trhy s prúdovými motormi podľa lietadiel, ktoré poháňajú, a nie podľa ich vlastných vlastností. Ako bolo uvedené vyššie v bode 492 a nasl. v kontexte veľkých regionálnych lietadiel, Komisia v odôvodnení č. 9 napadnutého rozhodnutia uviedla dôvody, pre ktoré je potrebné zohľadniť hospodársku súťaž medzi lietadlami definovaním trhov prúdových motorov, ktoré ich poháňajú.

569 Je potrebné konštatovať, že žalobca pre Súdom prvého stupňa neuviedol žiadne tvrdenie týkajúce sa definície trhu podnikových lietadiel. Keďže však bol vecný rozsah preskúmania súdom Spoločenstva v zásade definovaný dôvodmi a tvrdeniami predloženými žalobcom v jeho návrhu, nie je potrebné v prejednávanej veci túto otázku skúmať. Ak neexistuje ani najmenší konkrétny dôkaz spochybňujúci uplatnenie analýzy Komisie na podnikové lietadlá, pokiaľ ide o hospodársku súťaž druhej úrovne, je potrebné sa na účel tohto konania domnievať, že Komisia sa nedopustila skutkového omylu ani zjavne nesprávneho úsudku pri definícii trhu motorov pre podnikové lietadlá. V rozsahu, v akom žalobca všeobecne odkazuje na tvrdenia, ktoré uviedol proti definícii trhu motorov pre veľké regionálne lietadlá, je na mieste tieto tvrdenia *mutatis mutandis* zamietnuť, a to z rovnakých dôvodov (pozri body 492 a nasl. vyššie).

570 Pokiaľ ide o vytvorenie dominantného postavenia na trhu prúdových motorov pre podnikové lietadlá, Komisia sa opiera v odôvodnení č. 435 napadnutého rozhodnutia

pri závere o vytvorení dominantného postavenia na trhu výlučne o číselné údaje týkajúce sa trhových podielov subjektu — výsledku fúzie. V tomto odôvodnení tvrdí, že „plánovaná koncentrácia bude mať na trhu prúdových motorov podnikových lietadiel okamžitý účinok vytvorenia horizontálneho prekryvania, ktoré prinesie vytvorenie dominantného postavenia“. V tejto súvislosti poukazuje na číselný údaj [50 až 60] % (GE: [10 až 20] %, Honeywell: [40 až 50] %) v súvislosti s celým zavedeným parkom motorov na tomto trhu, ako aj číselný údaj [80 až 90] % (GE: [10 až 20] %, Honeywell: [70 až 80] %) v súvislosti so zavedeným parkom motorov podnikových lietadiel strednej kategórie stále vo výrobe, pričom toto meradlo trhového podielu je podľa Komisie vhodné na posúdenie obchodnej sily výrobcov motorov na trhu.

571 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že číselný údaj [50 až 60] % v súvislosti s celým zavedeným parkom motorov na trhu podnikových lietadiel v zásade poukazuje na dominantné postavenie. Podľa ustálenej judikatúry, aj keď význam trhového podielu sa podľa ustálenej judikatúry môže od trhu k trhu líšiť, mimoriadne rozsiahle trhové podiely predstavujú samy osebe až na výnimočné okolnosti dôkaz o existencii dominantného postavenia (rozsudky Hoffmann-La Roche/Komisia, už citovaný v bode 101 vyššie, bod 41, a Endemol/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie, bod 134). Okrem toho Súdny dvor vo svojom rozsudku AKZO/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie (bod 60), rozhodol, že v prejednávanej veci išlo o takýto prípad pri trhovom podiele 50 %.

572 Žalobca nepreukázal a ani len netvrdil, že existujú „výnimočné okolnosti“ v zmysle rozsudku AKZO/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie, v súvislosti s trhom podnikových lietadiel, ktoré by mohli vyvrátiť záver o vytvorení dominantného postavenia na trhu, ku ktorému Komisia v napadnutom rozhodnutí dospela, pričom vychádzala z trhového podielu, ktorý by mal subjekt — výsledok fúzie v súvislosti s celkovým parkom zavedených motorov.

573 V rozsahu, v akom je to relevantné, je potrebné uviesť, že číselný údaj [80 až 90] % uvedený v odôvodnení č. 88 napadnutého rozhodnutia len v súvislosti so zavedeným parkom motorov podnikových lietadiel strednej kategórie stále vo výrobe, ktorý je

podľa Komisie (odôvodnenie č. 41 napadnutého rozhodnutia) osobitne relevantným prostriedkom na účely posúdenia obchodnej sily výrobcu motorov, poukazuje jasne na to, že subjekt — výsledok fúzie by po operácii tomuto sektoru dominoval. Berúc do úvahy, že Komisia neoznačila túto kategóriu lietadiel ako samostatný trh, toto konštatovanie nepreukazuje existenciu dominantného postavenia ako takého na samostatnom trhu v zmysle článku 2 nariadenia č. 4064/89. Tento trhový podiel však poukazuje na to, že v určitých sektoroch relevantného trhu by bol subjekt — výsledok fúzie ešte silnejší ako na trhu vo všeobecnosti, čo len posilňuje záver Komisie o existencii dominantného postavenia subjektu — výsledku fúzie na celkovo posudzovanom trhu po jej uskutočnení.

574 Vo svetle uvedeného je potrebné konštatovať, že v rámci tohto konania nebolo preukázané, že sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že koncentrácia by vytvorila dominantné postavenie z dôvodu horizontálneho prekryvania medzi žalobcovou výrobou motorov pre podnikové lietadlá a výrobou spoločnosti Honeywell.

575 Navyše žalobca výslovne kritizuje odôvodnenie Komisie v súvislosti s trhom podnikových lietadiel, pokiaľ ide o údajný vplyv GECCAG ako nákupcu z dôvodu politiky preferenčnej kúpy. Je nutné konštatovať, že nevyhnutné empirické dôkazy, ktoré podporujú analýzu Komisie v súvislosti s minulým správaním GECAS (odôvodnenia č. 121 a nasl. napadnutého rozhodnutia, ako aj body 182 a nasl. vyššie), v prípade GECCAG neexistujú. Keďže v napadnutom rozhodnutí chýba dôkladná analýza poukazujúca na to, že by bolo v obchodnom záujme subjektu — výsledku fúzie prijať politiku špekulatívnej kúpy lietadiel spoločnosťou GECCAG so silnou preferenciou či dokonca politikou exkluzívnej kúpy lietadiel vybavených jeho motormi a že teda prijatie takejto politiky bolo pravdepodobné, je potrebné sa domnievať, že táto časť odôvodnenia Komisie nie je v prejednávanej veci dôvodná.

576 Pokiaľ ide o analýzu možnosti viazaného predaja ovplyvňujúceho podnikové lietadlá uvedenú v odôvodneniach č. 443 a 444 napadnutého rozhodnutia, ktorú žalobca tiež kritizuje, je potrebné konštatovať, že takýto predaj bol možný už pred koncentráciou, ako aj po nej, keďže Honeywell už bol v silnom postavení na trhu podnikových lietadiel, ako aj na viacerých trhoch leteckých a neleteckých výrobkov pre tieto lietadlá. Trhový podiel GE v súvislosti s prúdovými motormi pre podnikové lietadlá bol pred koncentráciou naopak malý. Ak by sa aj preukázalo, že prax viazaného predaja je v budúcnosti v sektore podnikových lietadiel pravdepodobná, nie je dokázané, že koncentrácia je základnou príčinou tejto skutočnosti a ani že by v tejto súvislosti vyvolala výrazné účinky.

577 V každom prípade je potrebné uviesť, že z dôvodov uvedených v bodoch 399 a nasl. vyššie Komisia nezhromaždila presvedčivé dôkazy, ktoré by dokázali, že subjekt — výsledok fúzie by pravdepodobne siahol po takejto praxi. Je preto nutné konštatovať, že časť tvrdenia Komisie, ktorá sa týka budúcej praxe viazaného predaja ovplyvňujúceho podnikové lietadlá, nemožno prijať ako následok oznámenej koncentrácie, ktorý by prispel k vytvoreniu dominantného postavenia subjektu — výsledku fúzie na trhu.

578 Z časti napadnutého rozhodnutia venovanej analýze účinkov na hospodársku súťaž na trhu podnikových lietadiel (odôvodnenia č. 435 až 444) a osobitne zo znenia jeho odôvodnenia č. 437 jednoznačne vyplýva, že každá z troch samostatných sekcií venovaných v nasledujúcom poradí horizontálnemu prekryvaniu (odôvodnenia č. 435 až 437), vertikálnej integrácii (odôvodnenia č. 438 až 442) a viazanému predaju (odôvodnenia č. 443 a 444) je autonómna a podľa analýzy Komisie sama osebe postačuje na podporu jej záveru o vytvorení dominantného postavenia na trhu z dôvodu koncentrácie. Konštatovanie v bode 574 vyššie týkajúce sa dôvodnosti analýzy Komisie o horizontálnom prekryvaní na trhu preto nie je vyvrátené konštatovaniami v bodoch 575 až 577 vyššie.

- 579 Pokiaľ ide o otázku, či by takto vytvorené dominantné postavenie malo za následok významné prekážky hospodárskej súťaže na spoločnom trhu, postačí konštatovať, že žalobca, hoci abstraktne trval na samostatnosti druhého kritéria (pozri body 84 a nasl. vyššie), nepredložil žiadne tvrdenie, ktorým by spochybnil významný účinok na trh vyplývajúci z horizontálneho prekrývania opísaného vyššie.
- 580 Zo všeobecného záveru uvedeného v odôvodnení č. 567 napadnutého rozhodnutia, ktoré výslovne uvádza každý z trhov dotknutých oznámenou koncentráciou, vyplýva, že Komisia nie len usúdila, že sa vytvorí alebo posilní dominantné postavenie na každom z trhov, ale tiež, že z toho dôvodu „vzniknú významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu“ (pozri bod 90 vyššie). Berúc do úvahy znenie tohto odôvodnenia, Komisia nevyhnutne dospela k záveru, že vytvorenie dominantného postavenia na trhu podnikových lietadiel, keďže subjekt — výsledok fúzie by mal trhovú podiel vo výške [50 až 60 %], pokiaľ ide o zavedený park motorov (odôvodnenie č. 88 napadnutého rozhodnutia), by malo za následok významnú prekážku efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu. Keďže chýbajú osobitné tvrdenia alebo dôkazy, ktoré by poukazovali na neexistenciu takejto prekážky, je potrebné sa na účely tohto konania domnievať, že tento záver nie je postihnutý zjavne nesprávnym posúdením.
- 581 Pokiaľ ide o záväzky navrhnuté žalobcom 14. júna 2001, je potrebné uviesť, že záväzok predpokladajúci ukončenie výroby motorov ALF502/507 spoločnosti Honeywell je pre posúdenie trhu podnikových lietadiel tiež relevantný, ako to pred pojednávaním potvrdili dvaja hlavní účastníci konania v odpovedi na písomnú otázku Súdu prvého stupňa, a to v rozsahu, v akom vybavujú motormi nie len veľké regionálne lietadlá Bae Systems, ale aj podnikové lietadlá...

582 V tejto súvislosti postačí uviesť, že žalobca sa opäť obmedzil na tvrdenie, že kritika dotknutého záväzku formulovaná Komisiou v napadnutom rozhodnutí nie je dôvodná. Komisia preto z dôvodov uvedených v bodoch 555 a nasl. vyššie oprávnene zamietla tento záväzok.

c) Záver o horizontálnom prekrývaní ovplyvňujúcom trh motorov podnikových lietadiel

583 Je potrebné uviesť, že napriek tvrdeniu Komisie, podľa ktorého sa prvky jej rozhodnutia navzájom umocňujú, takže by bolo neprirodzené posudzovať každý trh izolovaným spôsobom (pozri body 40 a 48 vyššie), nemožno toto všeobecné tvrdenie uplatniť v kontexte dôkazov skúmaných v tejto časti rozsudku. Najmä v rozsahu, v akom Súd prvého stupňa vyššie konštatoval chyby v posúdeniach Komisie týkajúce sa horizontálneho prekrývania medzi štartérmi a motormi pre veľké obchodné lietadlá, ako aj chyby týkajúce sa rôznych konglomerátnych účinkov, žiadna z týchto chýb nemala dosah na konštatovanie o dominantnom postavení žalobcu na trhu motorov pre podnikové lietadlá z dôvodu horizontálneho prekrývania vyplývajúceho z koncentrácie, ktorého následkom sú významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.

584 Preto je v rámci tohto konania potrebné dospieť k záveru, že časť napadnutého rozhodnutia týkajúca sa vytvorenia dominantného postavenia subjektu — výsledku koncentrácie vyplývajúceho z horizontálneho prekrývania na trhu motorov pre podnikové lietadlá medzi výrobou dvoch účastníkov koncentrácie, čo by malo za následok významné prekážky hospodárskej súťaže na tomto trhu v rámci spoločného trhu, bola z právneho hľadiska dostatočne preukázaná.

3. O malých plynových námorných turbínach

a) O definícii trhu

Tvrdenia účastníkov konania

585 Podľa žalobcu tvrdenie Komisie o vytvorení dominantného postavenia v sektore je postihnuté nesprávnou definíciou trhu. Turbíny GE a Honeywell nie sú vzájomne zastupiteľné. Komisia nepredložila žiaden dôkaz o príklade hospodárskej súťaže medzi GE a Honeywell.

586 Komisia pripomína, že napadnuté rozhodnutie už v odôvodneniach č. 472 až 474 obsahuje odpoveď na tvrdenia žalobcu v tejto súvislosti, a tvrdí, že tieto tvrdenia nezodpovedajú skutočnosti. Komisia sa domnieva, že trhy plynových turbín musia byť definované len výkonom, v tomto prípade nižším ako 10/15 megawattov (MW), a ich priemyselným alebo námorným použitím. Identifikovaný trh nemožno viac deliť a z koncentrácie by vyplynul oveľa väčší subjekt ako jeho prvý konkurent.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

587 Predovšetkým je potrebné pripomenúť, že vecný rozsah preskúmania vykonaného súdom Spoločenstva je v zásade určený dôvodmi a tvrdeniami žalobcu uvedenými v návrhu. Jediným odôvodnením Komisie týkajúcim sa malých plynových námorných turbín, ktoré bolo v návrhu spochybnené, bola definícia trhu. Je potrebné preskúmať, či tvrdenia žalobcu v tejto súvislosti dokazujú existenciu skutkového omylu alebo zjavne nesprávneho posúdenia zo strany Komisie, pokiaľ ide o definíciu relevantného trhu.

- 588 Naopak, v rozsahu, v akom mal žalobca v úmysle rozšíriť vo svojom liste z 21. júla 2004 diskusiu tým, že sa vyjadril k iným aspektom tejto časti odôvodnenia Komisie, ako je definícia relevantného trhu, predstavujú jeho pripomienky nový dôvod v zmysle článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku, a sú preto neprípustné, ako to napokon Komisia správne uviedla vo svojich pripomienkach zo 17. septembra 2004.
- 589 V napadnutom rozhodnutí Komisia v odôvodneniach č. 460 až 467 predniesla dôvody, pre ktoré sa domnieva, že relevantný trh je svetový trh malých plynových turbín, teda turbín s výkonom 0,5 MW až 10 MW určených na námorné použitie. Ďalej v odôvodneniach č. 472 až 474 Komisia vysvetľuje, prečo osobitné tvrdenia uvedené účastníkmi koncentrácie v priebehu správneho konania tento záver nevyvracajú.
- 590 Žalobca uvádza, že jeho turbíny a turbíny Honeywell nie sú vzájomne zastupiteľné a že medzi týmito turbínami nie je hospodárska súťaž v zmysle účasti oboch podnikov na rovnakých verejných obchodných súťažiach.
- 591 Na podporu tohto tvrdenia žalobca v poznámke pod čiarou 185 návrhu odkazuje na prílohu 22 svojej odpovede na OV, pričom táto odpoveď sa nachádza so všetkými svojimi prílohami v prílohe návrhu.
- 592 Keďže žalobca poukazuje na uvedenú prílohu vo svojom návrhu, je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je v záujme zabezpečenia právnej istoty a správneho úradného postupu potrebné — ak má byť žaloba prípustná —, aby základné skutkové a právne okolnosti, na ktorých je založená, vychádzali aspoň sumárne, ale v každom prípade ucelene a zrozumiteľne z textu samotného návrhu (rozsudok Súdneho dvora z 9. januára 2003, Taliansko/Komisia, C-178/00, Zb. s. I-303, bod 6; rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. mája 1997, Guérin automobiles/Komisia, T-195/95, Zb. s. II-679, bod 20; z 24. februára 2000, ADT Projekt/Komisia, T-145/98, Zb. s. II-387, bod 66; uznesenie Súdu prvého stupňa

z 25. júla 2000, RJB Mining/Komisia, T-110/98, Zb. s. II-2971, bod 23 a tam citovaná judikatúra; rozsudky Súdu prvého stupňa z 10. apríla 2003, Travelex Global and Financial Services a Interpayment Services/Komisia, T-195/00, Zb. s. II-1677, bod 26, a zo 16. marca 2004, Danske Busvognmænd/Komisia, T-157/01, Zb. s. II-917, bod 45; pozri tiež v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 15. decembra 1961, Fives Lille Cail a i./Vysoký úrad, 19/60, 21/60, 2/61 a 3/61, Zb. s. 559, 588, a z 5. marca 1991, Grifoni/ESAE, C-330/88, Zb. s. I-1045, body 17 a 18). Aj keď v tejto súvislosti možno hlavnú časť návrhu vo vzťahu ku konkrétnym otázkam oprieť a doplniť na základe odkazov na výňatky z dokumentov, ktoré sú k nemu pripojené, všeobecný odkaz na iné písomnosti, aj keby boli pripojené k návrhu, nemôže zmierniť neexistenciu základných prvkov právnej argumentácie, ktoré sa v zmysle ustanovení uvedených vyššie musia nachádzať v návrhu (uznesenie Súdu prvého stupňa z 21. mája 1999, Asia Motor France a i./Komisia, T-154/98, Zb. s. II-1703, bod 49). Preto v rozsahu, v akom možno kritiku zo strany žalobcu v dotknutom dokumente považovať za samostatné výhrady proti iným aspektom analýzy v OV, ako je definícia relevantného trhu, nemožno tieto výhrady vziať do úvahy.

593 Okrem toho žalobca na pojednávaní spochybnil vierohodnosť číselných údajov o jeho trhovom podiele, ktoré použila Komisia v napadnutom rozhodnutí, a tvrdil, že číselný údaj [10 až 20] % v súvislosti s trhom, ktorý je podľa okolností definovaný podľa výkonu 0,5 až 5 MW a ktorý je uvedený v odôvodnení č. 470 napadnutého rozhodnutia, nesedí s číselným údajom 25 až 30 % v súvislosti s väčším trhom pri rozsahu 0,5 až 10 MW (tiež odôvodnenie č. 470 *in fine*), keďže žalobca vyrába len jednu turbínu, LM 500 s výkonom 4,5 MW, ktorá patrí na tieto dva trhy.

594 Stačí konštatovať, že táto argumentácia sa odlišuje od dôvodu predloženého v návrhu, ktorý spochybňuje definíciu trhu malých plynových turbín, a že sa v návrhu ani v náznaču nenachádza. Ide preto o nový dôvod. Tento dôvod, ktorý bol prvýkrát uvedený na pojednávaní, je preto neprípustný podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku, ktorý účastníkom konania zakazuje uvádzať počas konania

nové dôvody. Komisia si v každom prípade v odôvodnení č. 470 napadnutého rozhodnutia neprotirečí, keďže tvrdenie o číselnom údaji 25 až 30 % trhu pri rozsahu 0,5 až 10 MW uvádza výslovne pri konkurentoch Honeywell.

595 Naopak, skutočnosti uvedené v prílohe 22 odpovede na OV, ktoré súvisia s definíciou trhu, môžu byť považované za skutočnosti, ktoré podporujú alebo dopĺňujú dôvod uvedený v návrhu v súvislosti s týmto trhom.

596 S cieľom spochybnenia definície trhu vypracovanej Komisiou v OV zdôraznili účastníci koncentrácie v prílohe 22 ich odpovede na OV rozdiely medzi modelom turbíny GE, teda LM 500, a turbínami Honeywell, a to pokiaľ ide o cenu, veľkosť, hmotnosť a výkon.

597 Z odôvodnenia č. 473 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia pri zamietnutí tvrdení žalobcu o rozdieloch medzi turbínami účastníkov koncentrácie predovšetkým vychádza zo svojho prieskumu trhu. Osobitne v odôvodnení č. 473 uvádza:

„Prieskum trhu jasne ukázal, že GE a [Honeywell] boli na vyššie definovanom trhu rivalmi. Nevyplýva z neho, že by rozdiely medzi malými plynovými námornými turbínami GE a [Honeywell] (s výkonom nižším ako 10 MW) boli dostatočne výrazné, aby odôvodnili rozdiel medzi rôznymi tržmi výrobkov.“

598 Berúc do úvahy, že záver založený na tomto prieskume je v tomto konaní spochybnený, Súdu prvého stupňa prináleží v prejednávanej veci overiť, či sa Komisia nedopustila skutkového omylu ani zjavne nesprávneho posúdenia, keď

z výsledkov svojho prieskumu vyvodila, že tieto rozdiely nevyvracajú jej definíciu trhu. S týmto cieľom Súd prvého stupňa požiadal Komisiu v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania, aby predložila dokumenty zo svojho spisu, ku ktorým mal žalobca prístup a ktoré podporujú dve vety uvedené v predchádzajúcom bode alebo sú pre ne iným spôsobom relevantné.

599 Komisia predložila v odpovedi na túto požiadavku tri dokumenty, a to odpovede Rolls-Royce, UTC a Solar Turbines. Tvrdí, že tieto odpovede „reprezentujú“ výsledky jej prieskumu trhu, pretože odrážajú názory troch hlavných konkurentov účastníkov koncentrácie na relevantnom trhu. Žalobca nepochybnil reprezentatívnosť týchto odpovedí, pričom sa obmedzil na uvedenie rozdielov medzi nimi a na kritiku ich dôkaznej hodnoty. Predovšetkým sa neodvolal na odpovede ostatných konkurentov, ktoré by vyvracali tvrdenie Komisie.

600 Odpoveď Rolls-Royce je aspoň v jej znení, ktoré nemá dôverný charakter a ktoré bolo predložené Súdu prvého stupňa, nejednoznačná v rozsahu, v akom v tomto dokumente uvádza v odpovedi na otázku č. 38, že na relevantnom trhu sú prítomní len žalobca a Rolls-Royce. Je však nepochybné, že Honeywell bol prítomný, ba dokonca mal výrazný trhový podiel na trhu malých plynových námorných turbín. Ide preto o zjavné opomenutie zo strany Rolls-Royce. Pokiaľ ide o jeho odpoveď na otázku č. 40 v rovnakom dokumente, poukazuje na existenciu hospodárskej súťaže medzi žalobcom a Honeywell výlučne na trhu malých plynových priemyselných turbín. Je potrebné sa domnievať, že odpovede Rolls-Royce na tieto dve otázky neumožňujú odpovedať na otázku, či si žalobca a Honeywell na trhu malých plynových námorných turbín konkurovali.

601 Z odpovedí Rolls-Royce na otázky Komisie 32, 34 a 36 tiež vyplýva, že definícia trhu malých plynových námorných turbín s výkonom 0,5 až 10 MW formulovaná Komisiou bola rozumná a že podľa tejto spoločnosti nebol na účely definície

relevantného trhu podstatný žiaden „iný faktor“ ani „iná skutočnosť“. Tieto okolnosti vyplývajúce z odpovede Rolls-Royce preto podporujú tvrdenie Komisie.

- 602 Odpoveď UTC, materskej spoločnosti P & W, posilňuje tvrdenie Komisie v rozsahu, v akom potvrdzuje existenciu hospodárskej súťaže medzi účastníkmi koncentrácie. V odpovedi na otázku č. 50 táto spoločnosť výslovne uviedla, že žalobca a Honeywell si navzájom priamo a nepriamo konkurujú, pokiaľ ide o námorné a priemyselné plynové turbíny s výkonom 0,5 až 15 MW.
- 603 Pokiaľ ide o vhodnú definíciu trhu, UTC v odpovedi na otázku č. 43 uvádza, že priemyselné turbíny nemožno použiť v námorných zariadeniach, a v odpovedi na otázku č. 44 tvrdí, že aj keď akákoľvek hranica na odlíšenie malých a veľkých plynových námorných turbín je relatívne subjektívna a do istej miery svojvoľná, niekedy sa používa hodnota okolo 13 MW. V odpovedi na otázku č. 46 týkajúcu sa prípadných „iných skutočností“, ktoré môžu mať dosah na definíciu trhu, táto spoločnosť uvádza, že kritériá, na ktoré poukazuje Komisia, týkajúce sa konečného použitia a výkonu turbín sú na účely definície trhu relevantné. Tieto odpovede teda podporujú rozdiel medzi malými plynovými námornými turbínami a plynovými priemyselnými turbínami a potvrdzujú vhodnosť rozdielu medzi malými a veľkými námornými turbínami podľa ich výkonu, pričom vhodná hranica mierne prekračuje 10 MW.
- 604 Napokon odpoveď Solar Turbines nie je v súlade s definíciou trhu formulovanou Komisiou v rozsahu, v akom sa táto spoločnosť domnieva, že nie je potrebné rozlišovať medzi plynovými námornými turbínami a plynovými priemyselnými turbínami (strana 03812) a ani podľa výkonu turbín (strana 03809). Naopak, je nutné konštatovať, že v rozsahu, v akom sa Solar Turbines vyslovuje v prospech veľmi širokej definície trhu, je jeho tvrdenie tiež v rozpore s tvrdením žalobcu, podľa ktorého rozdiely vo veľkosti a hmotnosti medzi malými turbínami žalobcu a malými turbínami Honeywell majú za následok, že tieto výrobky nepatria na rovnaký trh.

- 605 Okrem toho Solar Turbines v odpovedi na otázku Komisie č. 8 uviedol, že žalobca a Honeywell si konkurovali pri predaji plynových turbín určených na priemyselné a námorné použitie. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu na pojednávaní o tom, že pri vymenovávaní rôznych turbín účastníkov koncentrácie opomenul Solar Turbines jediná malú plynovú námornú turbínu žalobcu, a to LM 500, postačí uviesť, že tento zoznam výrobkov je výslovne demonštratívny, keďže sa končí slovami „medzi inými výrobkami“. Preto z tohto opomenutia nemožno vyvodit', že na rozdiel od svojho výslovného tvrdenia sa Solar Turbines odvoláva výlučne na iné turbíny, ako sú tie, ktoré Komisia kvalifikovala ako plynové námorné turbíny.
- 606 Okrem toho z prílohy 22 k OV uvedenej vyššie vyplýva, že žalobca a Honeywell sa v priebehu posledných piatich rokov raz zúčastnili na rovnakej verejnej obchodnej súťaži, pričom ponuka žalobcu bola zamietnutá, keďže nezodpovedala uvedeným technickým podmienkam. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že na relevantnom trhu je veľmi málo verejných obchodných súťaží, keďže podľa rovnakej prílohy sa Honeywell počas tohto obdobia zúčastnil celkovo šiestich verejných obchodných súťaží a bol úspešný na dvoch. Preto skutočnosť, že účastníci konania sa zúčastnili len raz na rovnakej verejnej obchodnej súťaži, sama osebe v tomto kontexte neznamená, že ich výrobky nepatria na rovnaký trh.
- 607 Vo svetle obsahu odpovedí preskúmaných vyššie a posúdených globálne, ako aj dokumentu uvedeného v prílohe 22 k odpovedi na OV nebolo v prejednávanej veci preukázané, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že na základe skutočností uvedených v jej spise zaujala stanovisko, že existuje svetový trh plynových námorných turbín s výkonom 0,5 až 10 MW a že žalobca a Honeywell boli na tomto trhu aktívni.
- 608 Po tom, ako Súd prvého stupňa položil na pojednávaní otázku, a po výmene písomností v rámci znovuo tvorenia ústnej časti konania vyšlo najavo, že jediný

zákazník na svetovom trhu malých plynových turbín nachádzajúci sa v EHP každého účastníka koncentrácie nebol Komisiou vypočítaný napriek tomu, že žalobca na jeho existenciu poukázal vo formulári oznámenia „CO“. Táto okolnosť, uvedená po pojednávaní žalobcom však nevyvracia záver v predchádzajúcom bode, keďže žalobca nepreukázal a ani netvrdil, že neexistencia konzultácie jeho zákazníka alebo zákazníka Honeywell mohla narušiť definíciu trhu formulovanú Komisiou v napadnutom rozhodnutí.

- 609 V prejednávanej veci nie je preukázané, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia z dôvodu spôsobu, akým vykonala svoj prieskum na účely definície trhu malých plynových námorných turbín.

b) O záväzkoch

Tvrdenia účastníkov konania

- 610 Žalobca navrhol previesť podiel Honeywell v spoločnosti Vericor, ktorá uvádza na trh turbíny Honeywell. Pred Súdom prvého stupňa sa v tejto súvislosti vo svojom návrhu obmedzil na tvrdenie, že kritika záväzku zo strany Komisie v napadnutom rozhodnutí je úplne nedôvodná. Žalobca však nevysvetľuje, prečo je táto kritika nedôvodná, a ani v tejto súvislosti nepredkladá žiaden dôkaz.

- 611 Komisia poznamenáva, že kritika GE týkajúca sa zamietnutia záväzkov sa obmedzuje na jednoduché tvrdenia a nevedie k žiadnemu záveru, pokiaľ ide o platnosť napadnutého rozhodnutia.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 612 Ako bolo uvedené v bode 555 vyššie štrukturálne záväzky navrhnuté účastníkmi konania môžu byť prijaté, len ak Komisia môže dospieť k záveru, že je možné ich uskutočniť.
- 613 Pokiaľ ide o malé plynové turbíny, účastníci oznámenej koncentrácie navrhli v prvej sérii záväzkov zo 14. júna 2001 previesť účasť 50 % Honeywell v spoločnosti Vericor, spoločnom podniku s rovnakými podielmi, prostredníctvom ktorého Honeywell uvádza na trh svoje malé plynové námorné turbíny a v ktorom má MTU zvyšný 50 % podiel (pozri odôvodnenie č. 494 rozhodnutia).
- 614 Keďže pripomienky Komisie v súvislosti s týmto záväzkom sú výlučne praktického charakteru, je potrebné konštatovať, že Komisia v odôvodnení č. 518 napadnutého rozhodnutia implicitne súhlasí s tým, že prevedenie výlučnej kontroly spoločnosti, ktorá uvádza na trh turbíny Honeywell, zo strany spoločnosti Honeywell na MTU by umožnilo zabrániť vzniku dominantného postavenia na trhu, ktoré by malo negatívne následky pre hospodársku súťaž. V tejto súvislosti nemôže argumentácia Komisie na pojednávaní, podľa ktorej by tento záväzok neumožnil vylúčenie horizontálneho prekrývania na trhu, zmeniť túto analýzu obsahu samotného rozhodnutia.
- 615 Komisia však v odôvodnení č. 518 napadnutého rozhodnutia tvrdí, že realizácia plánovaného ukončenia predpokladaného záväzkom, je podriadená „všetkým potrebným povoleniam“ v rámci amerického režimu kontroly vývozu. Domnieva sa preto, že nemôže tento záväzok prijať, tak ako bol navrhnutý, pretože v prípade zamietnutia povolenia zo strany príslušných amerických orgánov bude tento záväzok splnený v tom zmysle, že subjekt — výsledok fúzie urobil všetko, čo bol povinný urobiť, bez ohľadu na to, že k prevodu nedošlo. Komisia okrem toho tvrdí,

že záväzok nekonkretizuje povahu ustanovení, ktoré upravujú poskytnutie dotknutého schválenia, a najmä to, či je toto poskytnutie spojené s diskrečnou právomocou. Dodáva, že tiež existuje problém, v súvislosti s „predpokladaným zvýšením výrobných nákladov pre prevedený podnik v prípade, že nadobúdateľ nevyrába motory do helikoptér“ na rozdiel od Honeywell.

- 616 Berúc do úvahy, že žalobca sa pred Súdom prvého stupňa obmedzuje na tvrdenie, že údajné ťažkosti vyplývajúce z týchto záväzkov sú úplne nedôvodné, je nutné konštatovať, že nepredložil konkrétne tvrdenia ani dôkazy, ktoré by mohli spochybniť dôvodnosť posúdenia Komisie v súvislosti s možnosťou realizácie navrhovaného prevodu.
- 617 Predovšetkým je potrebné sa domnievať, že Komisia oprávnene zamietla záväzok navrhovaný účastníkmi koncentrácie, keďže tento záväzok nemá žiadnu praktickú hodnotu z dôvodu svojho hypotetického charakteru, pretože jeho naplnenie závisí úplne na rozhodnutí orgánov tretieho štátu. Ak žalobca nemohol garantovať uskutočnenie podmienky, mal navrhnúť subsidiárny záväzok pre prípad, že sa prevod ukáže byť neuskutočniteľný.
- 618 Vo svetle uvedeného nebolo v prejednávanej veci preukázané, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že usúdila, že záväzok, ako je ten, ktorý navrhli účastníci oznámenej koncentrácie, nemôže byť prijatý za okolností prejednávanej veci. Preto nie je potrebné vziať tento záväzok do úvahy a skutočnosť, že bol navrhnutý, nemôže mať žiaden dosah na analýzu trhu malých plynových námorných turbín, ktorú Komisia vypracovala v napadnutom rozhodnutí.

c) Záver o horizontálnom prekrývaní ovplyvňujúcom trh malých plynových námorných turbín

619 Je potrebné uviesť, že napriek tvrdeniu Komisie, podľa ktorého sa prvky jej rozhodnutia navzájom umocňujú, takže by bolo neprirodzené posudzovať každý trh izolovaným spôsobom (pozri body 40 a 48 vyššie), nemožno toto všeobecné tvrdenie uplatniť v kontexte dôkazov skúmaných v tejto časti rozsudku. Najmä v rozsahu, v akom Súd prvého stupňa vyššie konštatoval chyby v posúdeniach Komisie týkajúce sa horizontálneho prekrývania medzi štartérmi a motormi pre veľké obchodné lietadlá, ako aj chyby týkajúce sa rôznych konglomerátnych účinkov, žiadna z týchto chýb nemala dosah na konštatovanie o dominantnom postavení žalobcu na trhu malých plynových turbín z dôvodu horizontálneho prekrývania vyplývajúceho z koncentrácie, ktorého následkom sú významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.

620 V rámci tohto konania je potrebné dospieť k záveru, že časť napadnutého rozhodnutia týkajúca sa vytvorenia dominantného postavenia na strane žalobcu vyplývajúceho z horizontálneho prekrývania na trhu malých plynových námorných turbín medzi výrobou dvoch účastníkov koncentrácie, čo by malo za následok významné prekážky hospodárskej súťaže na tomto trhu v rámci spoločného trhu, bola z právneho hľadiska dostatočne preukázaná.

F — *O dôvodoch týkajúcich sa nedostatkov konania*

621 Žalobca uvádza v tomto kontexte štyri rozdielne výhrady založené na údajnom porušení jeho práva na prístup k určitým dokumentom, oneskorení prístupu

k určitým dokumentom, krátkosti lehoty, v ktorej mal odpovedať na OV, a údajných nedostatkoch konania týkajúcich sa pôsobnosti vyšetrovateľa.

1. Úvodné úvahy

a) Tvrdenia účastníkov konania

⁶²² Žalobca predovšetkým pripomína, že v súlade s právnou úpravou Spoločenstva, judikatúrou a Chartou základných práv Európskej únie vyhlásenou 7. decembra 2000 v Nice (Ú. v. ES C 364, s. 1, ďalej len „charta“) je dodržiavanie práv na obranu základnou zásadou práva Spoločenstva, ktorá musí byť garantovaná vo všetkých konaniach vrátane konania pred Komisiou v oblasti koncentrácií. Dodržiavanie týchto práv vyžaduje, aby dotknutý podnik mohol v štádiu správneho konania účinne prejaviť svoje stanovisko k realite a relevantnosti skutočností, výhrad a okolností, ktoré uvádza Komisia.

⁶²³ Prístup k spisu je jednou z procesných garancií určených na zabezpečenie účinného výkonu práva byť vypočutý. Navyše zásada rovnosti zbraní predpokladá, že dotknutý podnik má rovnakú znalosť spisu, akou disponuje Komisia, keďže Komisii neprináleží rozhodovať, ktoré dokumenty sú prípadne užitočné pre obranu.

⁶²⁴ Procesné záruky majú v oblasti koncentrácií prvoradý význam. Po prvé konanie v tejto oblasti sponchybnuje základné právo na vlastníctvo. Po druhé rozhodnutie Komisie má *de facto* definitívne dôsledky z dôvodu obmedzenej účinnosti súdnej žaloby vzhľadom na lehoty a z dôvodu, že rozhodnutia Komisie v praxi určujú

úspech koncentrácie. Po tretie to, že konanie o koncentracii ju v praxi preruší, má negatívne dôsledky na záujmy účastníkov konania. Po štvrté účastníci koncentrácie sú citliví vzhľadom na výhrady konkurentov, ktorí bránia svoje individuálne záujmy. Po piate straty vyplývajúce z nezákonného zákazu koncentrácie, nemožno úplne nahradiť. Po šieste žiadne predbežné opatrenie nie je v praxi dostupné, pretože podniky nemôžu byť predmetom fúzie na predbežnej báze.

⁶²⁵ Rozhodnutia prijaté v rozpore so základnými procesnými zárukami by mali byť zrušené, ak účastníci konania utrpeli možnú ujmu (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. apríla 1999, *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Zb. s. II-931), pod hrozbou porušenia článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDLP). Na jednej strane v oblasti koncentrácie Komisia nemôže byť považovaná za nezávislú a nestrannú, pretože je naraz zákonodarcom, výkonnou mocou, sťažovateľom i sudcom vo vlastnej veci. Na druhej strane procesné nezrovnalosti nemôžu byť napravené pred Súdom prvého stupňa, ktorého úloha sa obmedzuje na súdne preskúmanie (rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. júna 1995, *Solvay/Komisia*, T-30/91, Zb. s. II-1775, bod 98).

⁶²⁶ V odpovedi na vyjadrenie k žalobe Komisie GE zdôrazňuje osobitnú povahu konaní o koncentráciách, ktoré vyžadujú odlišnú úroveň ochrany, ale nie nevyhnutne vyššiu alebo nižšiu, ako je úroveň ochrany v oblasti porušenia práva. Komisia predovšetkým správne neposúdila dotknuté záujmy, pokiaľ ide o čas, keď priamo zainteresované subjekty mohli byť vypočuté, a o rovnováhu, ktorú je potrebné dosiahnuť pri ochrane obchodných tajomstiev.

⁶²⁷ Komisia uznáva význam práva na obranu v konaniach v oblasti hospodárskej súťaže. Uvádza však, že sa jej zdá, že žalobcovi viac prekáža samotné konanie o kontrole

koncentrácií a súdne preskúmanie ako spôsob, ktorým Komisia viedla správne konanie v prejednávanej veci.

628 Podľa Komisie sa GE nesprávne dovoláva článku 6 EDLP. Zásady v tomto dohovore sú po prvé garantované všeobecnými zásadami práva Spoločenstva. Po druhé právo uskutočniť koncentráciu nie je základným právom, a ak by bolo potrebné urobiť výnimku, takéto právo nevyžaduje vyššiu úroveň ochrany ako ochrana v konaní, z ktorého vyplývajú sankcie.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

629 Na úvod je potrebné uviesť, že konanie o prístupe k spisu vo veciach hospodárskej súťaže má za cieľ umožniť adresátom oznámenia o výhradách preskúmať dôkazy uvedené v spise Komisie, aby sa mohli účinne vyjadriť k záverom, ku ktorým Komisia dospela na ich základe. Právo na prístup k spisu je odôvodnené potrebou zabezpečiť dotknutým podnikom možnosť účinne sa brániť proti výhradám, ktoré sú voči nim v uvedenom oznámení formulované (rozsudok Súdneho dvora Endemol/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie, bod 65).

630 Prístup k určitým dokumentom však môže byť zamietnutý, a to najmä k tým dokumentom alebo ich častiam, ktoré obsahujú obchodné tajomstvá iných podnikov, k interným dokumentom Komisie, k informáciám umožňujúcim identifikovať sťažovateľov, ktorí si neželajú odhaliť svoju identitu, ako aj k informáciám, ktoré boli Komisii poskytnuté pod podmienkou zachovania ich dôverného charakteru (rozsudok BPB Industries a British Gypsum/Komisia, už

citovaný v bode 306 vyššie, bod 29, potvrdený na základe odvolania rozsudkom Súdneho dvora zo 6. apríla 1995, BPB Industries a British Gypsum/Komisía, C-310/93 P, Zb. s. I-865, body 26 a 27).

- 631 Súd prvého stupňa už však konštatoval, že hoci podniky majú právo na ochranu svojich obchodných tajomstiev, toto právo musí byť v rovnováhe s právom na obranu (rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. júna 1995, ICI/Komisía, T-36/91, Zb. s. II-1847, bod 98). Komisia preto môže byť povinná zosúladiť protichodné záujmy prípravou znení dokumentov, ktoré obsahujú obchodné tajomstvá alebo iné citlivé informácie vo verzii, ktorá nemá dôverný charakter (rozsudok ICI/Komisía, už citovaný, bod 103). Súd prvého stupňa sa domnieva, že rovnaké zásady možno použiť pri prístupe k spisom vo veciach koncentrácií skúmaných v rámci nariadenia č. 4064/89, aj keď uplatnenie týchto zásad môže byť rozumne podmienené požiadavkou rýchlosti, ktorá charakterizuje všeobecný systém tohto nariadenia (rozsudky Kaysersberg/Komisía, už citovaný v bode 84 vyššie, bod 113, a Endemol/Komisía, už citovaný v bode 115 vyššie, body 67 a 68). V rozpore s tvrdením žalobcu nie je potrebné uplatňovať inú alebo širšiu úroveň ochrany v súvislosti s právom na obranu v oblasti kontroly koncentrácií ako v oblasti porušení práva.
- 632 Okrem toho z judikatúry vyplýva, že právo na obranu je porušené z dôvodu procesného nedostatku, len pokiaľ tento nedostatok má konkrétny dosah na možnosť dotknutých podnikov brániť sa (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. marca 2000, Cimenteries CBR a i./Komisía, nazvaný „Ciment“, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Zb. s. II-491, body 852 až 860). Preto nedodržanie platných pravidiel, ktorých cieľom je ochrana práva na obranu, môže narušiť správne konanie, len ak sa preukáže, že toto konanie mohlo v prípade neexistencie tohto nedodržania viesť k inému výsledku (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. decembra 1991, Hercules Chemicals/Komisía, už citovaný v bode 516 vyššie, bod 56, a Atlantic Container Line a i./Komisía, už citovaný v bode 549 vyššie, body 340 a 430).

633 Pokiaľ porušenia práva na obranu, ktoré sa v tejto veci uvádzajú, súvisia s časťami odôvodnenia Komisie, o ktorých Súd prvého stupňa vyššie rozhodol, že neboli z právneho hľadiska dostatočne preukázané, nemôžu mať vplyv na výsledok tohto konania. Aj za predpokladu, že by sa takéto porušenia práva na obranu preukázali, môžu spochybniť len časti rozhodnutia Komisie, ktorých sa týkajú a ktoré už Súd prvého stupňa zamietol z iných dôvodov. Je preto potrebné určiť, ktorého aspektu odôvodnenia Komisie sa každé tvrdenie žalobcu týka.

2. *O prístupe k určitým dokumentom*

a) Tvrdenia účastníkov konania

634 Podľa žalobcu Komisia neposkytla k zásadným dokumentom alebo k istým ich častiam prístup z dôvodu, že ide o dôverné dokumenty. Napadnuté rozhodnutie založila na nesprístupnených dokumentoch alebo neumožnila prístup k dokumentom potenciálne užitočným na obranu GE (rozsudky AEG/Komisia, už citovaný v bode 506 vyššie, body 24 až 30, a Ciment, už citovaný v bode 632 vyššie). Komisia je povinná vypracovať úplný zoznam všetkých získaných dokumentov. Napriek žiadostiam žalobcu však nikdy nepotvrdila, že spis je úplný. Je neprípustné, aby Komisia umožnila prístup len k dokumentom, o ktoré sa sama opiera, a zamietla prístup k tým, ktoré by potencionálne mohli mať význam pre obranu.

635 Po prvé Komisia uviedla existenciu sťažností až po OV a prístup k ich obsahu umožnila len na základe abstraktu pozostávajúceho z jedenástich riadkov a uvádzajúceho sťažnosti určitých leteckých spoločností, ale nie ostatných priemyselných subjektov. Abstrakt týchto anonymných svedectiev, údajne v neprospech žalobcu, GE neumožnili spochybniť ich obsah alebo použitie. Zásadná

úloha týchto sťažností v konečnom rozhodnutí však zjavne vyplynula z vyhlásení Komisie v odôvodnení č. 391 napadnutého rozhodnutia. Okrem toho tieto sťažnosti mohli obsahovať skutočnosti, ktoré mohli byť potenciálne použité na obranu GE. GE upresňuje, že pre ňu, ale aj pre Súd prvého stupňa, je nemožné určiť presnú úlohu, ktorú tieto dôkazy hrali v napadnutom rozhodnutí. Z tohto vyplýva, že napadnuté rozhodnutie by malo byť zamietnuté z tohto jedného dôvodu (rozsudok Solvay/Komisia, už citovaný v bode 625 vyššie, body 93 a nasl.).

636 Po druhé GE nemal prístup k pripomienkam zo strany tretích osôb predloženým Komisii, najmä k pripomienkam Rolls-Royce z 2. apríla 2001 a UTC z 30. januára, 21. februára a 22. marca 2001. Zdá sa, že iné tretie osoby predložili takéto pripomienky bez toho, aby o tom bol GE informovaný.

637 Po tretie Komisia priznala príliš širokú mieru dôverného zaobchádzania v súvislosti s niekoľkými pripomienkami tretích osôb, ktoré boli oznámené žalobcovi a ktoré boli v tom čase zatajované do tej miery, že bolo prakticky nemožné, aby ich žalobca účinne preskúmal alebo posúdil. Týkalo sa to najmä odpovede Rolls-Royce na list Komisie z 21. marca 2001, pripomienok UTC z 24. apríla 2001 a pripomienok ILFC. Je nanajvýš pochybné, že všetky tieto utajené informácie môžu byť skutočne označené za obchodné tajomstvá.

638 Po štvrté GE nemal úplný prístup k správe profesora Choi, ktorá bola základom teórie Komisie o zmiešanom viazanom predaji. Skutočnosť, že Komisia napokon tento model opustila, takéto správanie neospravedlňuje. Na prvom mieste Komisia ponechala v platnosti závery vyplývajúce z tohto modelu v napadnutom rozhodnutí (odôvodnenia č. 349 až 355), hoci o nich nepredložila žiaden iný alternatívny dôkaz. Na druhom mieste, aj keď žalobca vedel presvedčiť Komisiu aby tento model opustila, z dôvodu obmedzeného prístupu ju nemohol presvedčiť o nepoužitelnosti teórie zmiešaného viazaného predaja, čo je základná teória napadnutého rozhodnutia. Na treťom mieste model Choi slúžil ako základ otázok poslaných tretím osobám.

- 639 Napriek opakovaným žiadosťam a návrhom, aby sa jeho ekonómia podrobili povinnosti mlčanlivosti, sa žalobcovi nepodarilo získať oznámenie o informáciách použitých v tomto modeli z dôvodu odmietnutia Rolls-Royce, ktorý bol objednávateľom tohto modelu. Komisia však bola v súlade so svojím oznámením o interných procesných pravidlách na zaobchádzanie so žiadosťami o prístup k spisu v prípadoch uplatnenia článkov [81] a [82] Zmluvy ES, článkov 65 a 66 Zmluvy ESÚO a nariadenia č. 4064/89 (Ú. v. ES C 23, 1997, s. 3, ďalej len „oznámenie o prístupe k spisu“), najmä jeho bodov I A 2, II A 1.3 a I B, povinná nezohľadniť žiadosť o dôverné zaobchádzanie zo strany Rolls-Royce s cieľom zabezpečiť právo na obranu.
- 640 Okrem toho žalobca nemohol získať oznámenie o identite externých ekonómov, ktorí boli Komisiou poverení preskúmať model Choi, ani oznámenie o ich správach, ktorých existencia vyplývala z poznámky pod čiarou 175 a z bodov 567 a 568 OV. V odpovedi na otázku Súdu prvého stupňa Komisia predložila v rámci svojich odpovedí z 26. apríla 2004 správu ekonóma, profesora Vivesa, ktorého Komisia poverila ako poradcu v rámci správneho konania v tejto veci, ako aj e-mailové správy medzi profesorom Vivesom a úradníkmi Komisie a zmluvu, na základe ktorej profesor Vives s Komisiou spolupracoval. Žalobca na pojednávaní uviedol, že tieto dokumenty mohol využiť pri svojej obrane najmä v rozsahu, v akom profesor Vives kritizoval isté aspekty odôvodnenia Komisie.
- 641 Komisia tiež opakovane zamietla prístup GE k údajom (alebo k štúdiám trhu) vyplývajúcim z otázok položených konkurentom na základe modelu Choi, teda údajom, ktoré zjavne tvoria základ bodov 567 a 568 OV alebo dokonca umožniť určitý prístup k údajom obsahujúcim citlivé informácie prostredníctvom číselného rozsahu.
- 642 Po piate, GE nemal možnosť realizovať právo riadneho prístupu v súvislosti s dokumentmi, ktoré boli označené ako interné. Vyšlo najavo, že medzi 96 dokumentmi, ktoré Komisia z tohto dôvodu označila ako neprístupné, je desať dokumentov opísaných ako faxy od tretích osôb, a teda ich dôverný charakter je

nezákonný. Komisia však predložila 18. mája 2004 v odpovedi na otázku Súdu prvého stupňa 11 dokumentov, ktoré nemali dôverný charakter, a abstrakty troch dôverných dokumentov vo verzii, ktorá nemala dôverný charakter, chybné zaradených medzi interné dokumenty. Žalobca odkázal na niektoré z týchto dokumentov na pojednávaní a tvrdil, že skutočnosť, že k nim nemal v štádiu správneho konania prístup, predstavuje neprípustné porušenia práva na obranu, z ktorého musí vyplývať zrušenie napadnutého rozhodnutia.

643 Po šieste žalobca nemohol uviesť svoje pripomienky k pripomienkam predneseným tretími osobami v priebehu posúdenia trhu, na základe ktorých Komisia zamietla štrukturálne záväzky, najmä pokiaľ ide o motory veľkých regionálnych lietadiel, malé plynové námorné turbíny a štartéry. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že všetky prevody boli zamietnuté na základe tvrdení konkurentov.

644 Komisia tvrdí, že GE mohol poznať všetky výhrady, ktoré proti nemu formulovali jej služby, najmä vďaka OV, čo postačovalo na jeho účinnú obranu v prejednávanej veci.

645 Pokiaľ ide o sťažnosti, ktoré Komisia dostala, žalobca bol informovaný o podstate prednesených výhrad. Komisia pripomína, že sa v každom prípade môže opierať len o dôkazy, ktoré uvedie. Oznámenie o identite ich autorov a o obsahu sťažností by teda nijak významne neprispelo k poznaniu veci účastníkmi konania a k ich možnosti sa brániť. To platí predovšetkým o zmienke o leteckej spoločnosti v odôvodnení č. 391 napadnutého rozhodnutia, pretože význam mal len obsah jej tvrdenia.

646 Pokiaľ ide o model Choi, Komisia sa odmietla oprieť o tento model, ktorého číselné údaje obsahovali obchodné tajomstvo, práve z dôvodu procesných problémov uvedených GE.

647 Pokiaľ ide o pripomienky tretích osôb, vyjadrenia Rolls-Royce a UTC, ktoré uvádza žalobca, boli len súhrnom obáv, ktoré tieto spoločnosti už vyjadrili a neobsahovali žiadnu skutočnosť, ktorá mohla byť daná k dispozícii GE. Pokiaľ ide o vypustenie istých dôverných častí, Komisia pripomína, že konkurenčný vzťah medzi účastníkmi koncentrácie na jednej strane a ILFC, Rolls-Royce a UTC na strane druhej vysvetľuje skutočnosť, že tieto informácie sú predmetom obchodného tajomstva.

648 Pokiaľ ide o posúdenie trhu, Komisia s ohľadom na nedostatok záväzkov uvádza, že uskutočnila jednoduché technické overenie, najmä u tretích osôb, a jeho výsledky oznámila GE. Navyše žalobca nemal odpovedať na obavy tretích osôb, ale na obavy Komisie.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

649 Komisia oprávnene tvrdí, že je potrebné rozlišovať medzi dôkazmi výlučne v neprospech žalobcu a dokumentmi v jeho prospech alebo dokumentmi obsahujúcimi dôkazy v jeho prospech v súvislosti s prístupom k spis. Dôkazy v neprospech žalobcu sú relevantné, len pokiaľ sa o ne Komisia opiera, a v tomto prípade je ich oznámenie nevyhnutné, ale v prípade, že sa na ne neodvoláva, nemá ich neoznámenie žiaden vplyv na zákonnosť konania. Naopak, ak sa ukáže, že žalobca nemal v štádiu správneho konania prístup k dokumentu vo svoj prospech, teda k dôkazu, ktorý mohol byť užitočný pre jeho obranu a ktorý preto mohol spôsobiť iný výsledok správneho konania za predpokladu, že sa ho žalobca mohol dovolať, musí byť odôvodnenie v napadnutom rozhodnutí, ktoré je ovplyvnené týmto dokumentom, v zásade považované za odôvodnenie postihnuté vadou.

650 Je tiež potrebné pripomenúť, že podľa judikatúry môže žiadosť o dôverné zaobchádzanie v konaní týkajúcom sa hospodárskej súťaže odôvodniť zamietnutie prístupu k dokumentom pochádzajúcim od tretích osôb, ako sú sťažnosti. Súdny dvor v rozsudku zo 6. apríla 1995, BPB Industries a British Gypsum/Komisía, už citovanom v bode 630 vyššie, uviedol, že podnik v dominantnom postavení na trhu môže prijať protiopatrenia voči svojim konkurentom, dodávateľom alebo zákazníkmi, ktorí spolupracovali pri vyšetrení Komisie, a že za takýchto okolností tretie podniky, ktoré odovzdajú Komisii v priebehu jej vyšetrenia dokumenty, v súvislosti s ktorými sa domnievajú, že ich odovzdanie môže spôsobiť odvetné opatrenia proti nim, tak môžu urobiť len s vedomím, že ich žiadosť o dôverné zaobchádzanie bude zohľadnená. Súdny dvor preto dospel k záveru, že Súd prvého stupňa právom usúdil, že Komisia mohla zamietnuť prístup k týmto dokumentom vzhľadom na ich dôverný charakter (pozri tiež v tejto súvislosti rozsudok Endemol/Komisía, už citovaný v bode 115 vyššie, body 66 a nasl.).

651 Ďalej je potrebné preskúmať konkrétne znemožnenia prístupu, ktoré uvádza žalobca.

652 Po prvé, pokiaľ ide o sťažnosti leteckých spoločností, je potrebné predovšetkým uviesť, že museli už svojou povahou obsahovať dôkazy v neprospech žalobcu. Preto v súlade s rozdielom uvedeným vyššie sú relevantné len v rozsahu, v akom sa na ne Komisia odvoláva v OV. Okrem toho Komisia pred Súdom prvého stupňa tvrdí, najmä vo svojich písomných odpovediach na otázky tohto súdu z 26. apríla 2004, že všetky letecké spoločnosti bez výnimky požiadali o anonymitu. Preto bol umožnený prístup len k abstraktu týchto informácií (pozri bod 3 správy vyšetrovateľa).

653 V rozsahu, v akom letecké spoločnosti osobitne požiadali o anonymitu a dôverné zaobchádzanie s ich sťažnosťami, je potrebné usúdiť, že Komisia oprávnene umožnila prístup k nim vo forme abstraktu. Tento obmedzený prístup predstavuje vyrovnaný prístup potvrdený i judikatúrou, ktorý umožňuje zosúladiť v najväčšej

možnej miere protichodné záujmy oznamovateľov koncentrácie na jednej strane a Komisie a sťažovateľov na strane druhej (pozri analogicky rozsudok „Ciment“, už citovaný v bode 632 vyššie, body 142 až 144 a 147 a tam citovanú judikaturu). V rozsahu v akom žalobca tvrdí, že tieto sťažnosti mohli obsahovať presné dôkazy, na ktoré sa mohol odvolať vo svoj prospech a ktoré boli uvedené medzi dôkazmi v jeho neprospech, je nutné konštatovať, že dôvodnosť tohto tvrdenia nemožno overiť bez toho, aby nebolo narušené dôverné zaobchádzanie s dotknutými sťažnosťami, a teda vyššie uvedená rovnováha, keďže ich predloženie pred Súdom prvého stupňa by si v zásade tiež vyžadovalo ich zaslanie žalobcovi v súlade s článkom 67 ods. 3 prvým pododsekom rokovacieho poriadku.

654 Jednoduchá skutočnosť, že žalobca tvrdí, že dotknuté sťažnosti mohli obsahovať dôkazy, ktoré mohol použiť vo svoj prospech, nemôže spochybniť vyrovnaný prístup Komisie v prejednávanej veci spočívajúci v umožnení prístupu k abstraktu problémov uvedených sťažovateľmi. Rovnako v rozsahu, v akom žalobca spochybňuje dostatočnosť abstraktu pozostávajúceho z 11 riadkov, ku ktorému mal 24. mája 2001 v prejednávanej veci prístup, je potrebné pripomenúť, že za predpokladu, že Komisia v konečnom dôsledku vynechala ostatné výhrady uvedené v týchto sťažnostiach, nemohla sa o ne oprieť, keďže ich nezaradila do abstraktu. Preto v prejednávanej veci Komisii nič nebránilo, aby z dôvodu dôverného zaobchádzania zamietla prístup k sťažnostiam leteckých spoločností obsahujúcim v zásade dôkazy v neprospech žalobcu a súd Spoločenstva nemusí sám overiť ich obsah.

655 Vo svetle uvedeného zodpovedá krátky abstrakt o obavách leteckých spoločností vyjadrených v ich sťažnostiach, ktorý predložila Komisia, požiadavkám v oblasti práva na obranu účastníkov oznámenej koncentrácie, berúc do úvahy najmä potrebu zosúladiť v takejto situácii protichodné záujmy týchto účastníkov a tretích osôb.

656 Žalobca však uvádza konkrétnu kritiku týkajúcu sa sťažnosti istej leteckej spoločnosti, ktorú je potrebné preskúmať osobitne. Žalobca totiž tvrdí, že Komisia sa v odôvodnení č. 391 napadnutého rozhodnutia výslovne opiera o tvrdenia veľkej

európskej leteckej spoločnosti (a major European airline) uvedené v dokumente, do ktorého nemohol nahliadnúť, podľa ktorých „vždy, keď Boeing stanoví cenu B737, GE zasiahne tým, že predloží zaujímavé ponuky v súvislosti s výrobkami, doplnkovými službami v oblasti motorov, náhradnými dielmi, finančnou pomocou a inými produktmi GE s cieľom presvedčiť leteckú spoločnosť, aby si vybrala lietadlo poháňané GE“. Berúc do úvahy, že Komisia sa rozhodla použiť toto tvrdenie v napadnutom rozhodnutí, mala v štádiu správneho konania riadne predložiť oznamovateľom koncentrácie znenie, ktoré nemá dôverný charakter, alebo špecifický abstrakt dokumentu, z ktorého túto informáciu získala.

657 V každom prípade je potrebné uviesť, že v odpovedi na písomnú otázku Súdu prvého stupňa Komisia v rámci svojich odpovedí z 26. apríla 2004 predložila verziu zápisnice, ktorá nemala dôverný charakter, vypracovanej úradníkom Komisie na zasadnutí, počas ktorého bolo prednesené uvedené tvrdenie zástupcami dotknutej leteckej spoločnosti. Žalobca však na otázku, ako skutočnosť, že nemal prístup k tomuto abstraktu, ovplyvnila jeho možnosti brániť sa v prejednávanej veci, na pojednávaní odpovedal, že tento dokument je oveľa menej kategorický ako tvrdenie, ktoré má podporiť.

658 Je potrebné konštatovať, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nadhodnotila dôležitosť tohto dôkazu v rozsahu, v akom z neho vyvodila, že žalobca intervenoval u leteckých spoločností „vždy“, keď Boeing oznámil jednej z nich cenu, a to tak, že predkladal zaujímavé ponuky v súvislosti s celým radom výrobkov a služieb. V skutočnosti z uvedenej zápisnice vyplýva len to, že CFMI predložil zaujímavý návrh dotknutej leteckej spoločnosti týkajúci sa neurčených doplnkových výrobkov a služieb pri objednávke týkajúcej sa B737 a že existencia výlučnosti v súvislosti s motorom nebola nevyhnutne prekážkou toho, aby výrobcovia motorov pri objednávaní poskytovali výhody alebo predkladali ponuky týkajúce sa doplnkových prvkov.

659 Vo svetle tohto nadhodnotenia je potrebné konštatovať, že prístup k tomuto dokumentu v priebehu správneho konania by umožnil žalobcovi tvrdiť, že Komisia nemohla oprávnenne predniesť osobitné tvrdenie týkajúce sa B737.

660 Je však nutné konštatovať, že toto tvrdenie je celkom marginálne v širšom kontexte napadnutého rozhodnutia ako celku a určite nepredstavuje potrebnú oporu jeho výroku o to viac, že v tomto rozhodnutí je výslovne uvedené ako tvrdenie spočívajúce na jedinom dôkaze, a teda predstavuje skôr príklad ako všeobecne platné konštatovanie. Preto je bez toho, aby Súd prvého stupňa musel rozhodnúť o otázke, či neexistencia širšieho prístupu k tomuto dôkazu mohla byť porušením práva na obranu za okolností prejednávanej veci, potrebné konštatovať, že takéto porušenie by nezmenilo ani priebeh správneho konania, ani jeho výsledok.

661 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, podľa ktorého tiež existujú pripomienky „iných priemyselných subjektov“ (other industry players), ku ktorým nemal prístup, Komisia vo svojich písomných odpovediach z 26. apríla 2004 na otázky Súdu prvého stupňa uviedla, že všetky pripomienky boli oznamovateľom koncentrácie sprístupnené aspoň v znení, ktoré nemalo dôverný charakter, s výnimkou jediného dokumentu, a to ilustrácií v rámci prezentácie jedného takého subjektu, ktorý odmietol predložiť jej znenie vo verzii, ktorá nemá dôverný charakter. Komisia pred Súdom prvého stupňa uviedla, že sa osobitne neopierala o obavy vyjadrené týmto podnikom, ktoré sa v každom prípade prekrývali s obavami leteckých spoločností, a že v uvedených odpovediach z 26. apríla 2004 poskytla abstrakt týkajúci sa týchto obáv. Žalobca vo svetle tohto abstraktu nevysvetlil, ako mohla skutočnosť, že nemal k nemu v štádiu správneho konania prístup, zmeniť jeho priebeh a *a fortiori* jeho výsledok.

662 Po druhé, pokiaľ ide o prístup k pripomienkam tretích osôb adresovaným Komisii, najmä k pripomienkam Rolls-Royce z 2. apríla 2001 a UTC z 30. januára, 21. februára a 22. marca 2001, Komisia pred Súdom prvého stupňa tvrdí, že tieto ústne prednesy neobsahovali v porovnaní s inými pripomienkami tých istých podnikov, ku ktorým žalobca mal prístup, žiadne dodatočné skutočnosti, keďže tieto prednesy boli len zhrnutím obáv vyjadrených okrem toho aj v písomných pripomienkach. Komisia opakuje, že žalobca bol v každom prípade povinný odpovedať len na výhrady uvedené v OV. Je potrebné poukázať na to, že tieto

prednesy neboli uvedené ani v OV, ani v napadnutom rozhodnutí. Navyše z listu UTC z 3. mája 2001, na ktorý sa žalobca odvoláva, jednoznačne vyplýva, že UTC výslovne požiadal o dôverné zaobchádzanie s dotknutými prednesmi.

663 S ohľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci uvedené v predchádzajúcom bode a berúc do úvahy, že dva dotknuté podniky sú konkurentmi žalobcu, ktorí vo svojich písomných pripomienkach vyjadrili silné námietky voči koncentrácii, nie je dôvod spochybniť tvrdenie Komisie, podľa ktorého sú tieto prednesy predmetom abstraktu a nijak nerozširujú dôkazy, ku ktorým mal žalobca prístup. Okrem toho nie je dôvod domnievať sa, že tieto dokumenty mohli obsahovať skôr dôkazy v prospech žalobcu ako výhradne dôkazy v jeho neprospech. Žalobca nič podobné ani netvrdí a naopak vo svojej replike uvádza, že tieto prednesy mu mohli poškodiť. Preto za okolností prejednávanej veci a predovšetkým s ohľadom na to, že predloženie určitých dotknutých dokumentov by porušilo dôverné zaobchádzanie, o ktoré bola Komisia požiadaná ich autormi, Súd prvého stupňa môže v tomto konaní prijať ako presné tvrdenie Komisie v súvislosti s obsahom týchto dôkazov. V súlade s rozdielom medzi dokumentmi v neprospech a v prospech žalobcu stanovenom v bode 649 vyššie nebolo potrebné, aby žalobca mal prístup k týmto dôkazom, aby sa mohol účinne brániť pred Komisiou, keďže tá ich neuvádza ani v OV, ani následne v napadnutom rozhodnutí.

664 Tvrdenie, že sa zdá, že iné tretie osoby mali takéto pripomienky bez toho, aby o tom bol GE informovaný, má oporu len v nekonkrétnom odkaze na prílohu návrhu obsahujúcu viac ako 30 rôznych dokumentov, a Súd prvého stupňa preto nemôže identifikovať, na čom sa toto tvrdenie zakladá ani o ktorý podnik ide. Toto tvrdenie, ktoré nemá oporu v konkrétnych dôkazoch nemožno prijať.

665 Po tretie, pokiaľ ide o pripomienky tretích osôb, ku ktorým Komisia umožnila prístup vo forme, ktorá nemala dôverný charakter, a to najmä odpoveď Rolls-Royce na list Komisie z 21. marca 2001, pripomienky UTC z 24. apríla 2001 a pripomienky

ILFC, je potrebné predovšetkým konštatovať, že Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe výslovne uviedla, že ústne prednesy Rolls-Royce a UTC (materskej spoločnosti P & W) sa týkali obáv týchto podnikov, a preto sú dôkazmi v neprospech žalobcu. Okrem toho tiež Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že tieto tri spoločnosti, ktoré sú konkurentmi žalobcu, požiadali o dôverné zaobchádzanie s tajnými údajmi.

⁶⁶⁶ Je potrebné sa domnievať, že judikatúra vychádzajúca z rozsudku BPB Industries a British Gypsum/Komisia, už citovaného v bode 630 vyššie, ako aj odôvodnenie uvedené vyššie v bodoch 650 a 652 a nasl. smerujú k záveru, že Komisia oprávnene obmedzila prístup k dotknutým skutočnostiam. Komisia neporušila právo na obranu oznamovateľov koncentrácie ani spôsobom, akým upravila prístup k týmto prednesom a iným dokumentom pochádzajúcim od tretích osôb.

⁶⁶⁷ Po štvrté v rozsahu, v akom žalobca tvrdí, že nemal úplný prístup k správe profesora Choi, na ktorej sa zakladala teória Komisie o zmiešanom viazanom predaji, postačí konštatovať, tak ako to urobil vyšetrovateľ vo svojej správe z 28. júna 2001, že Komisia sa rozhodla nevychádzať z modelu Choi práve preto, že nemohla odhaliť používané údaje pred žalobcom z dôvodu ich dôverného charakteru v súvislosti s jeho konkurentom Rolls-Royce [pozri bod 2 správy vyšetrovateľa z 28. júna 2001 (Ú. v. EÚ C 42, 2004, s. 11)] Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že odmietnutie Komisie umožniť prístup k údajom, na ktorých tento model spočíval, z dôvodu žiadosti o dôverné zaobchádzanie zo strany Rolls-Royce nemalo žiaden vplyv na výsledok správneho konania. V každom prípade berúc do úvahy, že Súd prvého stupňa vyššie rozhodol, že časť odôvodnenia Komisie, ktorej sa týkal model Choi, nie je preukázaná, toto tvrdenie aj za predpokladu, že by bolo z právneho hľadiska dostatočne preukázané, nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia (pozri bod 633 vyššie).

⁶⁶⁸ Žalobca pred Súdom prvého stupňa tvrdil, že nemohol získať oznámenie o identite externých ekonómov poverených Komisiou v tejto veci ani oznámenia o ich

správach, ktorých existencia vyplývala z poznámky pod čiarou 175 a z bodov 567 a 568 OV. V odpovedi na otázku Súdu prvého stupňa Komisia predložila v rámci svojich odpovedí z 26. apríla 2004 správu ekonóma, profesora Vivesa, ktorého poverila ako svojho poradcu v rámci správneho konania v tejto veci, ako aj e-mailové správy medzi profesorom Vivesom a úradníkmi Komisie a zmluvu, na základe ktorej profesor Vives s Komisiou spolupracoval.

669 Žalobca na pojednávaní tvrdil, že tieto dokumenty mohol použiť pri svojej obrane, najmä v rozsahu, v akom profesor Vives kritizoval určité aspekty odôvodnenia Komisie. V tomto rozsahu predstavovali tieto dokumenty dôkazy v prospech žalobcu.

670 Zo znenia a tónu uvedených e-mailových správ, ako aj zo zmluvy, ktorou Komisia poverila profesora Vivesa a najmä z jej prílohy III, však vyplýva, že jeho úloha nespočívala v predložení dôkazov, o ktoré by sa Komisia alebo dokonca podľa okolností účastník správneho konania mohli autonómny spôsobom oprieť, ale skôr v komentovaní iných ekonomických dôkazov, ako aj konštatovaniach ekonomickej povahy uvedených v OV. Ako Komisia uviedla na pojednávaní, túto úlohu v súčasnosti vykonáva jej hlavný ekonóm, teda interný ekonóm pracujúci v rámci Komisie, ale vzhľadom na neexistenciu podobnej pracovnej pozície v čase okolností relevantných pre vec samu poverila Komisia výkonom tejto funkciu externého ekonóma. Komisia správne tvrdí, že by bolo formalistické podmieňovať význam rád znalca v prejednávanej veci výlučne otázkou, či ekonóm, ktorý je ich autorom, bol vo vzťahu ku Komisii v internom alebo externom postavení alebo naopak.

671 V tejto súvislosti je potrebné sa domnievať, že Komisia oprávnené získavala rôzne stanoviská vrátane stanovísk externých znalcov, aby mohla overiť správnosť svojej analýzy. Pokiaľ sa Komisia o stanovisko takéhoto znalca neopiera v OV a vo svojom

konečnom rozhodnutí ako o dôkaz podporujúci tvrdenie proti podniku, toto stanovisko zostáva jednoduchým názorom vyjadreným jednou osobou a v kontexte správneho konania mu neprináleží žiaden mimoriadny význam. Takéto stanovisko, aj ak je vyslovené znalcom, preto nemôže byť považované za dôkaz v prospech alebo neprospech žalobcu.

672 V každom prípade, ak by dotknuté dokumenty boli považované za súčasť spisu Komisie v pravom slova zmysle, boli by klasifikované ako interné dokumenty s ohľadom na ich štatút a ich obsah, takže by k nim žalobca nemal prístup. Navyše jediné žalobcove tvrdenia pred Súdom prvého stupňa vychádzajúce z dokumentov týkajúcich sa profesora Vivesa v podstate spočívajú v tom, že tento znalec predložil určité tvrdenia, ktoré sám žalobca predložil v štádiu správneho konania a pred Súdom prvého stupňa. Prístup žalobcu k týmto dokumentom by mu preto neumožnil predložiť iné tvrdenia o veci samej ako tie, ktoré predložil. V každom prípade väčšina týchto tvrdení sa týkala modelu Choi, od ktorého Komisia upustila, a okrem toho sa týkala časti napadnutého rozhodnutia o viazanom predaji, o ktorej už Súd prvého stupňa rozhodol, že nie je dokázaná (pozri v tejto súvislosti bod 633 vyššie).

673 Berúc do úvahy všetky tieto okolnosti, je potrebné domnievať sa, že žalobcovo právo na obranu nebolo porušené tým, že dokumenty týkajúce sa stanovísk profesora Vivesa v rámci komunikácie s úradníkmi Komisie vrátane jeho správy neboli žalobcovi oznámené v štádiu správneho konania.

674 Po piate, pokiaľ ide o interné dokumenty, ktoré údajne predstavovali oznámenia od tretích osôb, Komisia predložila 18. mája 2004 v odpovedi na otázku Súdu prvého stupňa 11 dokumentov, ktoré nemali dôverný charakter, a abstrakty troch dôverných dokumentov vo verzii, ktorá nemala dôverný charakter, chybné zaradených medzi interné dokumenty. Tieto tri dôverné dokumenty boli dôkazmi v neprospech

žalobcu, keďže pochádzali od tretích osôb, ktoré namietali proti koncentrácii. Pokiaľ ide o 11 dokumentov, ktoré nemali dôverný charakter, Komisia uznala, že niektoré z nich mohli byť označené za dôkazy v prospech žalobcu v rozsahu, v akom išlo o listy odoslané výrobcami lietadiel a leteckými spoločnosťami a vyjadrujú stanovisko, podľa ktorého by koncentrácia nemala negatívne účinky na hospodársku súťaž. Komisia však uvádza, že tieto dokumenty nemajú oporu v špecifických dôkazoch, ktoré by mohli konkrétne poukázať na neexistenciu takýchto účinkov, keďže väčšinu z nich tvoria veľmi krátke listy napísané takmer identickým spôsobom.

675 Súd prvého stupňa sa na pojednávaní žalobcu spýtal, aké tvrdenia by mohol predložiť v štádiu správneho konania, ak by mal prístup k dotknutým dokumentom. Žalobca uviedol, že okrem jednej výnimky by sa neopieral o tvrdenia, ktoré by mohol predložiť, ale o skutočnosť, že Komisia nezohľadnila dokumenty, ako sú tie, ktorých sa týka vec sama, ktoré svedčili proti jej predpokladu o nezlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom. Osobitne žalobca na pojednávaní uviedol... na rozdiel od dojmu, ktorý vytvorila Komisia..., v odôvodnení... napadnutého rozhodnutia.

676 V tejto súvislosti postačuje konštatovať, že dotknuté dokumenty boli súčasťou spisu Komisie a tvrdenie žalobcu, podľa ktorého ich Komisia nezohľadnila, nemá oporu v žiadnom dôkaze. Z okolnosti, že tieto dokumenty boli v štádiu vytvárania spisu, ku ktorému bol umožnený prístup, zaradené medzi interné dokumenty a nie medzi dokumenty od tretích osôb, nemožno vyvodiť, že ich Komisia nezohľadnila. Hoci táto chyba pri zaradovaní v konečnom dôsledku mohla žalobcovi zabrániť v predložení určitých tvrdení, samotnej Komisii nezabránila, aby posúdila tieto dokumenty rovnako ako všetky ostatné dokumenty uvedené v spise. Táto argumentácia žalobcu preto nemôže preukázať existenciu porušenia práva na obranu.

- 677 Pokiaľ ide konkrétne o tvrdenie v odôvodnení č. ... napadnutého rozhodnutia, týka sa skutočnosti, ktorej presnosť žalobca nepopiera, že... Skutočnosť..., ako to tvrdí žalobca..., nespochybňuje postup Komisie, ktorá na oporu časti svojho tvrdenia o... citovala v napadnutom rozhodnutí dotknutý článok.
- 678 Naopak, pokiaľ ide o jediný dokument, a to list... adresovaný členovi Komisie, ktorý bol v tom čase zodpovedný za oblasť hospodárskej súťaže, žalobca tvrdí, že mu konkrétne pomohol pri obrane v štádiu správneho konania. Žalobca tvrdí, že v tomto liste vyjadruje dôležitý zákazník žalobcu a Honeywell stanovisko, podľa ktorého záväzok orientovaný na správanie, ktorý Komisia v rámci koncentrácie medzi Allied Signals a Honeywell prijala v roku 1999, spoločnosti Honeywell reálne zabránil realizovať po tejto koncentrácii viazaný predaj.
- 679 V tejto súvislosti postačuje pripomenúť, že v bode 470 vyššie bolo usúdené, že časť odôvodnenia Komisie o viazanom predaji nebola vo svojej celistvosti preukázaná. Preto vzhľadom na to, že odôvodnenie Komisie, pri ktorom žalobca tvrdí, že by bol v lepšej konfrontačnej pozícii, ak by mal prístup k listu od..., už bolo konštatované za nepreukázané, nemohlo mať porušenie práv na obranu, ktorého sa v tejto súvislosti dovoľáva žalobca, vplyv na výsledok tohto konania.
- 680 Po šieste žalobca tvrdí, že nemal prístup k pripomienkam tretích osôb zhromaždeným počas technického overenia záväzkov a posúdenia trhu, na základe ktorých Komisia zamietla štrukturálne záväzky, najmä v súvislosti s motormi veľkých regionálnych lietadiel, malých plynových námorných turbín a štartérov. Žalobca tvrdí, že nemohol odpovedať na tvrdenia svojich konkurentov uvedené v ich

odpovediach, podľa ktorých najmä podniky vytvorené na základe uskutočnenia istých štrukturálnych záväzkov neboli životaschopné.

681 Predovšetkým je potrebné uviesť, že Komisia uskutočnila len jednoduché technické overenie záväzkov a nie prieskum trhu, pretože usúdila, že záväzky ako celok boli jasne nedostatočné na vyriešenie konkurenčných problémov vyplývajúcich z oznámenej koncentrácie.

682 Navyše Komisia tvrdí, že žalobcovi e-mailom z 22. júna 2001 poslala abstrakt pripojený k vyjadreniu k žalobe, v ktorom boli uvedené výsledky jej technického overenia týkajúceho sa rôznych záväzkov navrhnutých účastníkmi oznámenej koncentrácie a najmä štrukturálnych záväzkov týkajúcich sa horizontálneho prekrývania. Žalobca v tejto súvislosti tvrdí, že na tento e-mail odpovedal dokumentom pozostávajúcim zo 16 strán, a to 26. júna 2001 a uvádza, že tiež odpovedal na otázky Komisie v rámci jej technického overovania, a to v dokumentoch zo 14. a 22. júna 2001.

683 Za týchto okolností je potrebné sa domnievať, že žalobca mal reálne príležitosť reagovať na tú kritiku záväzkov zo strany tretích osôb, ktorú Komisia prijala, predtým, ako ju potvrdila v napadnutom rozhodnutí. Ako správne tvrdí Komisia, takáto kritika je relevantná len v rozsahu, v akom ju podľa okolností prevzala a použila na účely zamietnutia záväzkov.

684 Navyše berúc do úvahy neskoré štádium konania, v ktorom boli po poslednom dátume na odovzdanie návrhu záväzkov dotknuté pripomienky predložené, je potrebné usúdiť, že Komisia nebola povinná umožniť prístup k novým spisovým dokumentom v tom štádiu konania. V súlade s prísny časovým rozvrhom stanoveným v nariadení č. 4064/89 a s ohľadom na požiadavku rýchlosti, ktorá je

typická pre konania upravené týmto nariadením, by stanovenie takejto povinnosti po poslednom dátume na odovzdanie záväzkov prinieslo riziko nedostatočného časového intervalu na posúdenie, v ktorom by Komisia mohla analyzovať celý spis a vypracovať svoje konečné rozhodnutie. Tým, že Komisia poskytla účastníkovi konania vyššie uvedený abstrakt, umožnila účastníkovi koncentrácie brániť svoje záujmy dostatočným spôsobom za okolností prejednávanej veci, a teda plne rešpektovala právo na obranu.

685 Okrem toho je potrebné uviesť, že žalobca nepredložil pred Súdom prvého stupňa žiaden z troch dokumentov uvedených v bode 682 vyššie, o ktorých tvrdí, že ich odovzdal v rámci správneho konania. Navyše, tak ako bolo uvedené vyššie (pozri najmä body 555 a nasl., 581 a nasl. a 612 a nasl.), žalobca pred Súdom prvého stupňa neuviedol žiadne tvrdenia, ktoré by mohli vysvetliť, prečo bolo zamietnutie štrukturálnych záväzkov a najmä záväzkov týkajúcich sa trhu motorov pre veľké regionálne lietadlá, malých plynových námorných turbín a štartérov nedôvodné, a obmedzil sa v tejto súvislosti výlučne na tvrdenie, že toto zamietnutie je úplne neopodstatnené.

686 Za týchto okolností je na účely tohto konania potrebné konštatovať, že zamietnutie prístupu k uvedeným pripomienkam tretích osôb nemalo vplyv na možnosť žalobcu brániť sa, keďže pred Súdom prvého stupňa neuvádza tvrdenia spochybňujúce dôvody uvedené v zhrnutí technického overenia a v podstate zopakované v napadnutom rozhodnutí v súvislosti so zamietnutím dotknutých štrukturálnych záväzkov.

687 V prejednávanej veci teda nebolo z dôvodu pochybenia uvedeného žalobcom v súvislosti s prístupom k správne mu spisu Komisie preukázané žiadne porušenie práva na obranu, ktoré by mohlo mať vplyv na výsledok správneho konania.

3. O oneskorenom prístupe k spisu

a) Tvrdenia účastníkov konania

⁶⁸⁸ Žalobca na úvod tvrdí, že nariadenie č. 4064/89, najmä jeho článok 18 ods. 1 a 3, upravuje právo byť vypočutý, a teda mať prístup k spisu vo všetkých štádiách konania, a to od začiatku konania v zmysle článku 6 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia. V tejto súvislosti žalobca pripomína, že rozhodnutie o začatí konania nie je len prípravným aktom, ale súdnym rozhodnutím, z ktorého vyplývajú právne účinky. Toto právo byť vypočutý vo všetkých štádiách konania zodpovedá povinnosti Komisie v zmysle článku 10 ods. 2 nariadenia č. 4064/89 nepokračovať v konaní nad rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné, všeobecnej zásade práva Spoločenstva týkajúcej sa rozhodnutí, ktoré subjekt nepriaznivo ovplyvňujú, a zásade rovnosti zbraní.

⁶⁸⁹ Zamietnutie žiadostí GE o prístup zo strany Komisie v priebehu dvoch mesiacov predchádzajúcich prijatiu OV predstavuje porušenie práv GE a prináša významné potenciálne negatívne dôsledky. Po prvé nastala nerovnosť zbraní najmä v priebehu prvej fázy konania po jeho začatí, ktorá GE zabránila predložiť vhodné dôkazy alebo záväzky umožňujúce rýchle ukončenie konania. Po druhé táto nerovnosť zbraní bola ďalej prehĺbená požiadavkou Komisie, podľa ktorej mal žalobca predložiť úplnú odpoveď na rozhodnutie o začatí konania bez toho, aby mal prístup k spisu, a skutočnosťou, že Komisia neodpovedala na otázky žalobcu. Po tretie neznalosť stanoviska Komisie a obsahu spisu neumožnili GE predložiť vhodné záväzky s cieľom ukončiť konanie. Po štvrté počas rozhodujúceho obdobia pokrývajúceho marec a apríl 2001 boli konkurenti v priamom vzťahu s Komisiou hoci ich práva sú obmedzenejšie ako práva účastníkov konania podľa článku 18 ods. 4 nariadenia č. 4064/89. Po piate bolo OV založené na odpovedi GE na rozhodnutie o začatí

konania prijaté napriek tomu, že GE nemal prístup k spisu. Toto OV bolo v prejednávanej veci v skutočnosti konečným rozhodnutím ako to potvrdzuje skutočnosť, že je takmer zhodné s konečným rozhodnutím. Z toho vyplýva, že sa ukázalo, že procesnými zárukami ponúknutými GE bolo len dodržanie technickej podmienky a tieto záruky v skutočnosti nepredstavovali reálnu možnosť zmeniť rozhodnutie Komisie.

690 Hoci Komisia mala k dispozícii veľký počet dokumentov od tretích osôb pred prijatím rozhodnutia o začatí konania, tieto dokumenty sprístupnila až po 8. máji 2001 aj napriek predchádzajúcim žiadostiam GE. V tejto súvislosti sa Komisia nemôže dovoliavať svojho oznámenia o prístupe k spisu, podľa ktorého je „každá žiadosť o prístup podaná pred dátumom oznámenia o výhradách v zásade neprípustná“, pretože je povinná rešpektovať ustanovenia nariadenia č. 4064/89.

691 Komisia sa domnieva, že tvrdenie GE neberie do úvahy povahu a účel prístupu k spisu vo veciach koncentrácie. Tak v právnej úprave, ako aj v judikatúre Súdu prvého stupňa sa právo byť vypočutý týka len námietok, ktoré má Komisia v úmysle zohľadniť. Cieľom rozhodnutia o začatí konania nie je účastníkom konania oznámiť námietky, ale jednoducho predbežne vyjadriť vážne pochybnosti, ktoré Komisiu viedli k začatiu druhej fázy vyšetrovania.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

692 Na zamietnutie tohto dôvodu postačí pripomenúť, tak ako to urobila Komisia, že podľa ustálenej judikatúry sa právo byť vypočutý v rámci konania v oblasti hospodárskej súťaže týka len pripomienok, ktoré má Komisia v úmysle zohľadniť (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 18. decembra 1992,

Cimenteries CBR a i./Komisia, T-10/92 až T-12/92 a T-15/92, Zb. s. II-2667, bod 38, a Endemol/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie, bod 65).

- ⁶⁹³ Berúc teda do úvahy, že cieľom rozhodnutia o začatí konania na základe článku 6 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 4064/89 nie je oznámenie námietok účastníkom konania, ale len predbežné vyjadrenie vážnych pochybností, ktoré Komisiu viedli k začatiu druhej fázy vyšetrovania, žalobca nemôže tvrdiť, že neumožnenie prístupu k spisu pred zaslaním oznámenia o výhradách negatívne zasiahlo do jeho možnosti brániť sa. Skutočnosť, že žalobca mal po tom, ako mu bol umožnený prístup k správne mu spisu Komisie, príležitosť predložiť v prejednávanej veci svoje písomné a ústne pripomienky k OV, mu umožnila včas vyjadriť svoje stanovisko k prijatým výhradám.
- ⁶⁹⁴ Tvrdenie žalobcu vyplývajúce zo skutočnosti, že podľa článku 18 ods. 1 a 3 nariadenia č. 4064/89 a rozsudku Kaysersberg/Komisia, už citovaného v bode 84 vyššie (body 105 až 107), majú účastníci koncentrácie právo uviesť svoje stanovisko v každom štádiu konania o kontrole koncentrácie, je potrebné zamietnuť. Hoci z článku 18 ods. 1 tohto nariadenia skutočne vyplýva, že účastníci konania musia mať možnosť predložiť svoje pripomienky od začatia konania, nemožno z neho vyvodiť, že Komisia je povinná umožniť prístup k svojmu správne mu spisu v tomto ranom štádiu. Skutočnosť, že účastníci konania musia mať prístup k správne mu spisu Komisie, aby sa v konečnom dôsledku mohli brániť proti jej výhradám uvedeným v OV, nemožno vykladať tak, že Komisiu zaväzuje, aby im počas celého konania poskytovala prístup k svojmu spisu po častiach, pretože to by pre túto inštitúciu znamenalo neprimeranú záťaž.
- ⁶⁹⁵ Pokiaľ ide o podobnosti medzi OV a napadnutým rozhodnutím, na ktoré poukázal žalobca, z tejto okolnosti nemožno vyvodiť, že OV bolo v skutočnosti konečným rozhodnutím. Takýto predpoklad by znamenal, že Komisia nemôže v čase prijatia svojho konečného rozhodnutia nikdy usúdiť, že je potrebné zotrvať na stanovisku, ktoré predbežne prijala v štádiu zaslania OV.

696 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že neumožnenie skoršieho prístupu k spisu mu zabránilo predložiť vhodné záväzky s cieľom ukončiť konanie, je potrebné po prvé uviesť, že žalobca už bol informovaný, najmä po prijatí rozhodnutia o začatí konania podľa článku 6 ods. 1 písm. c) o hlavných pochybnostiach Komisie, pokiaľ ide o súlad koncentrácie so spoločným trhom, takže už mohol začať pripravovať, či dokonca predložiť návrhy záväzkov. Žalobca tvrdí, že skutočne predložil takéto návrhy v skorom štádiu konania. Ďalej mal žalobca príležitosť predniesť návrhy po tom, ako mu bolo doručené OV, a po tom, ako mu bol umožnený prístup k správne mu spisu, pričom na to mal podľa vlastných písomností dodatočnú lehotu 13 dní po dni výsluchu.

4. *O krátkosti lehoty, ktorú mal GE na preskúmanie spisu*

a) *Tvrdenia účastníkov konania*

697 Podľa žalobcu bola lehota stanovená na odpoveď na oznámenie o výhradách neprijateľne krátka vo svetle neskorého umožnenia prístupu k spisu, objemu dokumentov na preskúmanie a rozsahu veci. Komisia GE umožnila na preskúmanie pripomienok tretích osôb uvedených v spise Komisie obsahujúcom 3 500 strán len 11 pracovných dní plus jeden, na prípravu na ústnu časť pojednávania štyri dodatočné pracovné dni a na predloženie vhodných záväzkov 13 dodatočných dní. Efektívnosť tejto lehoty bola ešte viac oslabená časom strateným snahou získať úplný prístup k spisu, keďže Komisia takýto prístup zamietla, nesúlalom medzi zoznamom dokumentov a dokumentmi, ako aj vysokým počtom chýbajúcich strán spisu a nedodrzaním vlastného interného postupu pri klasifikácii dokumentov zo strany Komisie, ktorý je uvedený v oznámení o prístupe k spisu, vrátane neposkytnutia abstraktu opisujúceho obsah dokumentov patriacich do kategórie neprístupných dokumentov.

698 Podľa GE bola táto lehota nedostatočná, aby mohol odpovedať na OV, pripraviť sa na výsluch a predložiť vhodné záväzky. Krátkosť tejto lehoty je nespravodlivá a je v rozpore so zásadou rovnosti zbraní, keďže žalobcovi neumožnila uskutočniť jeho právo na obranu v každom štádiu konania. V tejto súvislosti sa GE domnieva, že Komisia pred Súdom prvého stupňa krátkosť dotknutej lehoty neodôvodnila.

699 Komisia pripomína požiadavku rýchlosti konania, ktorá je typická pre konanie v oblasti koncentrácie. Dva týždne udelené GE a predĺžené o jeden deň na jeho žiadosť je potrebné vnímať z tohto pohľadu a táto lehota nepredstavuje porušenie práva na obranu. Tvrdenie GE, podľa ktorého mala Komisia oznámiť svoje výhrady skôr, nezodpovedá skutočnosti, že veľká časť obáv Komisie bola známa už pred oznámením a že GE reagoval na rozhodnutie o začatí konania.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

700 Je potrebné uviesť, že nariadenia č. 4064/89 stanovuje Komisii prísne lehoty na prijatie konečného rozhodnutia o každej koncentrácii. Najmä podľa článku 10 ods. 1 tohto nariadenia sa rozhodnutia, ktorých sa týka článok 6 ods. 1 o začatí alebo nezačatí konania zvaného „fáza II“ v súvislosti s oznámenou koncentráciou musia prijať v maximálnej lehote jedného mesiaca. Okrem toho rozhodnutia prijaté na konci tohto konania podľa článku 8 ods. 3 musia byť prijaté v maximálnej lehote štyroch mesiacov od dátumu začatia tohto konania.

701 Aby Komisia mohla dodržať časový rozvrh takto upravený nariadením č. 4064/89, je potrebné, aby priebežné lehoty stanovené v každom štádiu konania boli takisto krátke. Táto okolnosť svojou podstatou znevýhodňuje podmienky, za ktorých účastníci konania musia pracovať, ale zákonodarca usúdil, že zisk na strane rýchlosti

takúto obeť vyvažuje, najmä s cieľom zohľadnenia obchodného záujmu účastníkov oznámenej koncentrácie zavŕšiť čo najrýchlejšie svoj projekt. V tejto súvislosti už Súd prvého stupňa mal príležitosť konštatovať, že pri posudzovaní údajných porušení práva na obranu v kontexte konania podľa nariadenia č. 4064/89 je potrebné zohľadniť požiadavku rýchlosti, ktorá je typická pre všeobecný systém tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudky Kaysersberg/Komisia, už citovaný v bode 84 vyššie, bod 113, a Endemol/Komisia, už citovaný v bode 115 vyššie, bod 68).

702 Je tiež potrebné uviesť, že podľa článku 21 nariadenia č. 447/98, ktorý sa uplatňuje najmä pri lehote na odpoveď na oznámenie o výhradách stanovenej podľa článku 13 rovnakého nariadenia, má Komisia zohľadniť čas potrebný na prípravu vyjadrenia a naliehavosť prípadu. Je teda úlohou Komisie, aby v čo najväčšej miere zosúladiła právo na obranu oznamovateľov koncentrácie a vyššie uvedenú potrebu prijať urýchlene konečné rozhodnutie.

703 Za týchto okolností sa účastníci oznámenej koncentrácie môžu dovolávať krátkosti lehôt, ktoré mali v rámci tohto konania k dispozícii len v prípade, že tieto lehoty nie sú primerané dĺžke konania ako celku.

704 V prejednávanej veci je nepochybné, že účastníci konania mali k dispozícii lehotu 11 pracovných dní plus jeden dodatočný deň priznaný na ich žiadosť, aby si pripravili písomnú odpoveď na OV. V tejto súvislosti je tiež potrebné uviesť, že žalobca mal k dispozícii štyri dodatočné pracovné dni na prípravu svojich tvrdení pred výsluchom 29. a 30. mája 2001. V prípade, že si počas tohto dodatočného obdobia uvedomil, že mu v priebehu prípravy jeho písomnej odpovede na OV unikla podstatná skutočnosť, mohol ju uviesť ústne.

- 705 Navyše, tak ako to uvádza Komisia, významná časť jej obáv bola známa už pred oznámením alebo minimálne po prijatí rozhodnutia na základe článku 6 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 4064/89. Žalobca ich teda mohol adresovať po prvýkrát vo svojej odpovedi na toto rozhodnutie, ktoré bolo podrobným dokumentom pozostávajúcim z viac ako 100 strán, a to na základe dokumentov, ktoré mal v tom čase k dispozícii. Z toho vyplýva, že lehota 11 pracovných dní na odpoveď na OV sa musí považovať za pokračovanie diskusie, ktorá už medzi Komisiou a žalobcom nejaký čas trvala, a nie ako lehota na odpoveď na výhrady, ktoré boli pred zaslaním tohto dokumentu úplne neznáme a nečakané.
- 706 Berúc do úvahy tieto okolnosti, je potrebné sa domnievať, že tieto lehoty neboli neprimerané v porovnaní s celkovým obdobím štyroch mesiacov, počas ktorých malo byť konanie druhej fázy ako celok ukončené.
- 707 Okrem toho žalobca konkrétne a špecificky nevysvetlil, prečo mu krátkosť lehoty, ktorú mal k dispozícii, zabránila účinne sa v prejednávanej veci brániť.
- 708 Žalobca vo svojich písomných vyjadreniach neuviedol, ktoré aspekty OV nemohol vo svojej odpovedi riadne komentovať. V odpovedi na ústnu otázku Súdu prvého stupňa, pri ktorých konkrétnych otázkach nemal možnosť sa brániť, sa žalobca na pojednávaní opäť obmedzil na tvrdenie, že jeho dôvod sa týkal všeobecne nedostatočného charakteru dotknutej lehoty.
- 709 V tejto súvislosti je tiež potrebné konštatovať, že odpoveď účastníkov koncentrácie na OV je podrobným dokumentom pozostávajúcim zo 47 strán a rozsiahlych príloh, v rámci ktorých viaceré dokumenty obsahujú dodatočné tvrdenia účastníkov

koncentrácie na konkrétnych trhoch. Táto okolnosť je v zásade a vzhľadom na neexistenciu konkrétnych tvrdení, ktoré by mohli preukázať opak, nezlučiteľná s tvrdením, že žalobca nemohol dostatočne odpovedať na OV.

- 710 Pokiaľ ide o tvrdenia o údajne zlej organizácii prístupu k spisu zo strany Komisie, žalobca ani tu nepredkladá príklady alebo konkrétnu argumentáciu na podporu svojich tvrdení, podľa ktorých nesúlad medzi zoznamom dokumentov a dokumentmi a „vysoký počet chýbajúcich strán spisu“ *de facto* skrátili čas, ktorý mal žalobca k dispozícii na odpoveď na OV.
- 711 Pokiaľ ide o tvrdenia týkajúce sa prístupu k spisu a neexistencie zhrnutia obsahu neprístupných dokumentov, tie sú v rámci tohto dôvodu relevantné len v rozsahu, v akom z nich žalobca vyvodil, že svojimi pokusmi o vyriešenie týchto problémov stratil vzácny čas, ktorý mohol venovať štúdiu samotného spisu. Hoci príprava rôznych listov a e-mailov, o ktorých sa žalobca zmieňuje, nepochybne zamestnávala jedného z jeho advokátov počas určitého časového obdobia, uskutočnenie týchto krokov mu nebránilo v rovnakom čase a prípadne prostredníctvom iných advokátov preskúmať množstvo dokumentov, ku ktorým už mal prístup.
- 712 Jediným dokumentom, ktorý žalobca v tejto súvislosti konkrétne uvádza, je vyhlásenie..., ktoré dostal až 17. mája 2001, teda tri dni pred koncom lehoty na odoslanie odpovede na OV. Bez ohľadu na skutočnosť, že žalobca mohol tento dokument riadne komentovať, eventuálne vo svojej odpovedi na OV a minimálne počas výsluchu na Komisii, postačí konštatovať, že tento dokument Komisia v napadnutom rozhodnutí neuviedla. Preto aj za predpokladu, že by sa preukázalo, že žalobca nemal k dispozícii dostatočnú lehotu, aby ho pred odpoveďou na OV preskúmal, táto okolnosť nemala z jeho pohľadu žiaden nepriaznivý vplyv na výsledok správneho konania.

713 Je preto opäť potrebné uviesť, že žalobca konkrétne nevysvetlil, ktoré skutočnosti alebo tvrdenia nemohol účinne uviesť v štádiu správneho konania z dôvodu údajných prekážok jeho obrany, na ktoré sa v tejto súvislosti odvoláva. Žalobca teda nepreukázal, že jeho právo na obranu bolo za okolností prejednávanej veci porušené z dôvodu krátkosti lehoty, ktorú mal k dispozícii na odpoveď na OV.

5. O rešpektovaní pôsobnosti vyšetrovateľa

a) Tvrdenia účastníkov konania

714 Žalobca sa domnieva, že v prejednávanej veci boli uplatniteľné nové právne normy týkajúce sa vyšetrovateľa, prijaté Komisiou 23. mája 2001 rozhodnutím 2001/462/ES, ESUO, o pôsobnosti vyšetrovateľov v niektorých konaniach vo veci hospodárskej súťaže (Ú. v. ES L 162, s. 21; Mim. vyd. 08/002, s. 151), tak ako to uznal vyšetrovateľ vo svojom liste z 19. júna 2001. Konkrétne uplatnenie týchto nových pravidiel by žalobcovi umožnilo lepšiu obranu svojich práv, nielen pokiaľ ide o objektívnosť konania, ale aj pokiaľ ide o dostatočný prístup k potrebným dokumentom. Dôvod týkajúci sa neprípustnosti, ktorý v tejto súvislosti uvádza Komisia, sa nezakladá na žiadnom právnom základe, a mal by sa preto zamietnuť.

715 Skutočnosť, že vyšetrovateľ konal podľa skorších právnych noriem, a najmä to, že bol podľa nich vymenovaný, majú za následok nezákonnosť a neplatnosť jeho rozhodnutí. Takýto nedostatok spôsobuje neexistenciu napadnutého rozhodnutia alebo aspoň jeho zrušenie. Uplatnenie skorších pravidiel GE pripravilo o ochranu podľa charty a EDLP, ktoré garantujú právo byť vypočutý.

716 Komisia sa domnieva, že tento dôvod je neprípustný v rozsahu, v akom GE neidentifikuje právne normy, ktoré neboli uplatnené, ani dôvod, prečo by mu tieto právne normy umožnili účinnejšie sa brániť. Nové dotknuté právne normy boli uplatniteľné a aj sa uplatnili. Prijatie rozhodnutia 2001/462 neukončilo pôsobenie vyšetrovateľov zodpovedných za určitú vec. Vyšetrovateľ musí v každom prípade zabezpečiť dodržiavanie hmotných právnych noriem a porušenie v tejto súvislosti musí byť preukázané, čo sa nestalo. Táto chyba bola v skutočnosti vyvolaná opomenutím v poslednej chvíli týkajúcim sa ustanovenia v rozhodnutí 2001/462 upravujúceho nadobudnutie jeho účinnosti deň po zverejnení v úradnom vestníku. Z toho vyplýva, že rozhodnutie nadobudlo účinnosť už jeho prijatím, v protiklade s tým, čo predpokladali služby Komisie.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

717 Na úvod je potrebné uviesť, že tento dôvod zodpovedá požiadavkám článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku a nemožno ho zamietnuť ako neprijateľný. Aj keď uvedenie tohto dôvodu je v návrhu nepochybne málo podrobné, jeho obsah je jasný a tento dôvod bol doplnený najmä istým počtom skutkových tvrdení v štádiu repliky.

718 V prejednávanej veci je nepochybné, že rozhodnutie 2001/462 nadobudlo účinnosť v deň svojho prijatia, 23. mája 2001, a rozhodnutie 94/810 ESUO, ES z 12. decembra 1994 o pôsobnosti vyšetrovateľov v rámci konania vo veci hospodárskej súťaže na Komisii [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 330, s. 67) tým bolo v rovnaký čas zrušené. Aj keď rozhodnutie 2001/462 stanovuje vo svojom článku 1, že Komisia „vymenuje jedného alebo viacerých vyšetrovateľov“, jeho článok 2 ods. 1 upresňuje, že „ľubovoľné prerušenie, ukončenie vymenovania alebo preloženie prostredníctvom ľubovoľného postupu bude podmienené odôvodneným rozhodnutím Komisie“. Toto rozhodnutie výslovne nestanovilo prechodné opatrenia týkajúce sa vyšetrovateľa vykonávajúceho svoju funkciu v čase jeho nadobudnutia účinnosti.

719 Aj keď štatút vyšetrovateľa bol nadobudnutím účinnosti rozhodnutia 2001/462 zmenený, najmä v rozsahu, v akom je vyšetrovateľ podľa článku 2 ods. 2 tohto rozhodnutia na administratívne účely pričlenený k členovi Komisie zodpovednému za hospodársku súťaž miesto ku generálnemu riaditeľstvu pre hospodársku súťaž, z tohto rozhodnutia jasne vyplýva, že nová funkcia vyšetrovateľa je priamou náhradou pôvodnej funkcie rovnakého mena podľa rozhodnutia 94/810. Za týchto okolností je v protiklade s tým, čo tvrdí žalobca, potrebné sa domnievať, že ak neexistuje rozhodnutie, ktorým sa ukončuje jeho menovanie podľa článku 2 ods. 1 rozhodnutia 2001/462, pôvodný vyšetrovateľ zostáva aj po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia vo funkcii.

720 Tento výklad vyššie uvedených textov je posilnený objektívnou potrebou, pokiaľ ide o funkciu vyšetrovateľa, a to zabezpečiť funkčnú kontinuitu v súlade so zásadou správneho úradného postupu. Je potrebné uviesť, že rozhodnutie 2001/462 nadobudlo účinnosť počas priebehu určitých konaní. Ak by bolo účinkom nadobudnutia účinnosti rozhodnutia 2001/462 v spojení s neexistenciou vymenovania nového vyšetrovateľa situácia, v ktorej by nikto nebol poverený výkonom tejto funkcie, bolo by nemožné pokračovať v týchto konaniach, čo by ustanovenia nariadenia 4064/89, ako aj rozhodnutia 2001/462 zbavilo potrebného účinku v súvislosti s týmito konaniami. Je preto potrebné sa domnievať, že vyšetrovateľ, ktorý túto funkciu zastával v čase nadobudnutia účinnosti rozhodnutia 2001/462, zostáva poverený jej výkonom, kým sa nerozhodne inak, aspoň do momentu ukončenia konaní, ako sú tie, ktorých sa týka prejednávaná vec a v ktorých už konal.

721 Pokiaľ ide o uplatnenie ustanovení rozhodnutia 2001/462, Komisia nepopiera, že zo strany vyšetrovateľa došlo v tejto súvislosti k nesprávnemu právnemu posúdeniu, pokiaľ ide o pravidlá platné v čase výsluchu. Komisia sa však odvoláva na neexistenciu právnych alebo konkrétnych dôsledkov tohto nesprávneho posúdenia,

keďže postup vyšetrovateľa v praxi bol v súlade aj so skoršími pravidlami, o ktorých sa domnieval, že ich uplatňuje, ako aj s novými pravidlami, ktoré uplatňovať mal.

722 Komisia správne tvrdí, že žalobca nemohol identifikovať špecifické ustanovenie rozhodnutia 2001/462, ktoré vyšetrovateľ porušil, ani ustanovenie, na základe ktorého vyšetrovateľ mohol prijať iné stanovisko ako to, ktoré prijal, ak by vedel, že má uplatniť rozhodnutie 2001/462.

723 Jediné konkrétne otázky, ktoré žalobca v tejto súvislosti položil, sa týkajú zamietnutia nariadení celkové predloženie modelu Choi a údajov, ktoré sú v ňom použité, ako aj predloženie sťažností a pripomienok zo strany tretích osôb. Je však nutné konštatovať, že z dôvodov uvedených v bodoch 649 a nasl. vyššie bol prístup k spisu za okolností prejednávanej veci považovaný, pokiaľ ide o dotknuté sťažnosti a pripomienky, za dostatočný. Z toho vyplýva, že stanovisko vyšetrovateľa v tejto súvislosti žalobcovi nijak neprekážalo pri jeho obrane v prejednávanej veci. Pokiaľ ide o model Choi, vyšetrovateľ vo svojej správe z 28. júna 2001 uviedol, že Komisia sa viac k tomuto dátumu o tento model neopiera (pozri v tejto súvislosti tiež body 2 a 3 správy vyšetrovateľa z 28. júna 2001). V tejto súvislosti je v každom prípade potrebné pripomenúť, že Súd prvého stupňa už zamietol v bodoch 399 a nasl. vyššie odôvodnenie Komisie týkajúce sa viazaného predaja, takže prípadné konštatovanie o nezrovnalosti týkajúcej sa prístupu k tomuto modelu nemôže mať žiaden vplyv na výsledok tohto konania.

724 Žalobca uvádza, že rozhodnutie 2001/462 vo svojom odôvodnení 2, stanovuje, že „Komisia musí zabezpečiť, aby bolo právo byť vypočutý zaručené v rámci jej konaní vo veci súťaže, najmä so zreteľom na [chartu]“. V tejto súvislosti uvádza najmä svoje právo byť vypočutý podľa článku 41 ods. 2 charty, svoje právo na prístup k dokumentom podľa článkov 41 a 42, svoje právo na spravodlivé súdne konanie podľa jej článku 47 a napokon výslovnú povinnosť dodržiavať zásadu proporcionality pri každom obmedzení základných práv podľa článku 52.

725 V tejto súvislosti postačí uviesť, že skutočný obsah všetkých konkrétnych práv zmienených v predchádzajúcom bode bol v práve Spoločenstva chránený už pred prijatím charty, ktorá ich v zmysle vlastnej preambuly len potvrdzuje. Podľa ustálenej judikatúry sú základné práva neoddeliteľnou súčasťou všeobecných právnych zásad, ktorých dodržiavanie zabezpečuje súd Spoločenstva (pozri najmä stanovisko Súdneho dvora 2/94, z 28. marca 1996, Zb. s. I-1759, bod 33, a rozsudok Súdneho dvora z 29. mája 1997, Kremzow, C-299/95, Zb. s. I-2629, bod 14). Na tento účel Súdny dvor a Súd prvého stupňa získavajú podnety zo spoločných ústavných tradícií členských štátov, ako aj z usmernení, ktoré poskytujú medzinárodné zmluvy týkajúce sa ochrany ľudských práv, na ktorých členské štáty spolupracovali a ku ktorým pristúpili. Európsky dohovor o ľudských právach má v tomto ohľade osobitný význam (rozsudky Súdneho dvora z 15. mája 1986, Johnston, 222/84, Zb. s. 1651, bod 18, a Kremzow, už citovaný, bod 14). Okrem toho podľa článku F ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (teraz článok 6 ods. 2 EÚ) „Únia rešpektuje základné ľudské práva, ktoré zaručuje Európsky dohovor o základných právach a ktoré vyplývajú z ústavných tradícií členských štátov, ako základných princípov práva spoločenstva“.

726 Rovnako zásada proporcionality, ktorá je súčasťou všeobecných zásad práva Spoločenstva a vyžaduje, aby akty inštitúcií Spoločenstva nepresahovali hranice toho, čo je primerané a potrebné na uskutočnenie legitímnych cieľov sledovaných predmetnou úpravou, pričom, ak sa ponúka výber medzi viacerými primeranými opatreniami, je potrebné uchýliť sa k najmenej zasahujúcemu, aby spôsobené ťažkosti neboli neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom, je v práve Spoločenstva ustálená (pozri napríklad rozsudky Súdneho dvora z 13. novembra 1990, Fedesa a i., C-331/88, Zb. s. I-4023, bod 13; z 5. októbra 1994, Crispoltoni a i., C-133/93, C-300/93 a C-362/93, Zb. s. I-4863, bod 41, a z 5. mája 1998, National Farmers' Union a i., C-157/96, Zb. s. I-2211, bod 60).

727 Preto v prejednávanej veci z odkazu na chartu v odôvodnení č. 2 rozhodnutia 2001/462 nemožno vyvodiť, že vyšetrovateľ bol po nadobudnutí účinnosti tohto aktu povinný uplatniť práva, ktorých sa dovoľával žalobca iným spôsobom.

728 Žalobca tiež poukazuje na všeobecné tvrdenia Komisie týkajúce sa posilnenia práva na obranu, ktoré majú vyplývať z reformy pôsobnosti vyšetrovateľa, uvedené najmä v zelenej knihe, ktorá predchádzala prijatiu rozhodnutia 2001/462. Z týchto tvrdení však nevyplýva, že by vyšetrovateľ pri výsluchu pred Komisiou mal konať inak, ako konal. Samotný vyšetrovateľ tvrdil v liste žalobcovi z 19. júna 2001, že výsluch bol pripravený spôsobom, ktorý v súvislosti s dodržiavaním práva na obranu rešpektoval požiadavky rozhodnutia 2001/462. Je potrebné osobitne uviesť, že vyšetrovateľ umožnil účastníkom koncentrácie po tomto výsluchu predložiť ich písomné pripomienky v súlade s článkom 12 ods. 4 rozhodnutia 2001/462.

729 Jediné konkrétne tvrdenie, ktoré žalobca v tejto súvislosti uvádza, sa týka možnosti, že vyšetrovateľ mohol usúdiť, že je potrebné vylúčiť model Choi z diskusie v štádiu výsluchu pred Komisiou z dôvodu, že účastníci koncentrácie nemohli preskúmať údaje, ktoré boli v tomto modeli použité. Vzhľadom na neexistenciu odkazu na konkrétne ustanovenia rozhodnutia 2001/462, ktoré zmenilo kritériá, ktoré má vyšetrovateľ uplatňovať pri prijatí rozhodnutia v tejto súvislosti, nemožno toto tvrdenie prijať. V každom prípade, tak ako to bolo pripomenuté v bode 723 vyššie, Komisia opustila model Choi pred prijatím napadnutého rozhodnutia.

730 Aj keď sa v čase výsluchu v tejto veci 29. a 30. mája 2001 vyšetrovateľ skutočne v súvislosti s uplatniteľnými právnymi normami mylil, nie je potrebné sa v prejednávanej veci domnievať, že táto chyba sa odrazila v možnosti žalobcu brániť sa tak, že by priebeh konania mohol byť iný.

731 Pokiaľ ide o priebeh správneho konania po výsluchu, vyšetrovateľ uplatnil nové ustanovenia rozhodnutia 2001/462 v čase, keď 28. júna 2001 vypracoval svoju správu. Tým, že sa definitívne vyjadril o rôznych procesných otázkach, ktoré predniesli účastníci oznámenej koncentrácie, zohľadnil skutočne uplatniteľné procesné pravidlá. Keďže v tejto správe znova preskúmal otázku, či právo na obranu bolo v prejednávanej veci dodržané a najmä či prístup k spisu bol v súlade s uplatniteľnými pravidlami, je potrebné dospieť k záveru, že napravil prípadné nedostatky vyplývajúce z jeho skoršieho omylu pred prijatím napadnutého rozhodnutia.

Všeobecný záver

732 V rámci tohto konania je potrebné konštatovať, že Komisia dospela v napadnutom rozhodnutí k správne mu záveru, že v nadväznosti na koncentráciu by sa už existujúce dominantné postavenie žalobcu na trhu motorov veľkých regionálnych lietadiel posilnilo a že dominantné postavenie by vzniklo na strane subjektu — výsledku fúzie na trhu motorov pre podnikové lietadlá a trhu malých plynových námorných turbín (pozri v uvedenom poradí body 489 a nasl., 566 a nasl. a 587 a nasl.). Z napadnutého rozhodnutia tiež vyplýva, že na každom z týchto trhov by vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia malo za následok významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu. Okrem toho žiadny z týchto záverov nie je ovplyvnený procesnými výhradami predloženými v prejednávanej veci žalobcom (body 621 až 731 vyššie).

733 Naopak, aj keď Komisia v napadnutom rozhodnutí správne usúdila, že žalobca bol v dominantnom postavení pred koncentráciou na trhu prúdových motorov veľkých obchodných lietadiel, z právneho hľadiska dostatočne nedokázala, že by bolo

vytvorené alebo posilnené dominantné postavenie na strane subjektu — výsledku fúzie na základe vertikálneho prekryvania medzi štartérmi Honeywell a prúdovými motormi veľkých obchodných lietadiel žalobcu, a to ani z dôvodu kombinácie leteckých a neleteckých výrobkov Honeywell s finančnou a obchodnou silou skupiny GE a napokon ani z dôvodu možnosti viazania predaja motorov žalobcu s leteckými a neleteckými výrobkami Honeywell (pozri v tomto poradí body 286 a nasl., 325 a nasl. a 399 a nasl.)

734 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že nie je potrebné zrušiť rozhodnutie konštatujúce nesúlad oznámenej koncentrácie a spoločného trhu z dôvodu, že žalobca preukázal existenciu jednej alebo viacerých chýb postihujúcich použitú analýzu v súvislosti s jedným alebo viacerými trhmi, keďže z toho istého rozhodnutia vyplýva, že oznámená koncentrácia spĺňa kritériá nesúladu podľa článku 2 ods. 3 nariadenia č. 4064/89 v súvislosti s jedným alebo viacerými inými trhmi (pozri najmä body 45 až 48 vyššie). Keďže Komisia v napadnutom rozhodnutí správne konštatovala, že tieto kritériá boli splnené pri troch rozdielnych trhoch, teda pri trhu prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá, trhu prúdových motorov pre podnikové lietadlá a trhu malých plynových námorných turbín, nie je v prejednávanej veci potrebné rušiť napadnuté rozhodnutie. Žaloba sa preto musí zamietnuť.

O trovách

735 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech a žalovaná, ako aj vedľajší účastníci konania Rolls-Royce a Rockwell Collins navrhli zaviazat' žalobcu na náhradu trov konania, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu svojich vlastných trov konania, ako aj trov konania žalovanej a vedľajších účastníkov.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (druhá rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Žalobca znáša svoje vlastné trovy konania, ako aj trovy konania Komisie a vedľajších účastníkov konania.**

Pirrung

Tiili

Meij

Vilaras

Forwood

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. decembra 2005.

Tajomník

Predseda komory

E. Coulon

J. Pirrung

Obsah

Právny rámec	II - 5598
Okolnosti predchádzajúce sporu	II - 5599
Napadnuté rozhodnutie	II - 5600
Konanie	II - 5603
Návrhy účastníkov konania	II - 5606
Právny stav	II - 5606
A — Predbežné otázky	II - 5607
1. O návrhu na spojenie vecí	II - 5607
2. O vzájomnom vzťahu jednotlivých pilierov odôvodňujúcich záver Komisie o nezlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom	II - 5608
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5608
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5609
3. O navrhovaných záväzkoch	II - 5611
4. O úrovni dôkaznej povinnosti a rozsahu preskúmania vykonávaného súdom Spoločenstva	II - 5614
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5614
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5615
Všeobecné úvahy	II - 5615
Posúdenie konglomerátnych účinkov	II - 5616
Posúdenie faktorov, ktoré môžu subjekt výsledok fúzie odradiť od určitého správania predpokladaného v napadnutom rozhodnutí	II - 5618

5. O nepreukázaní významných překážek efektivnej hospodárskej súťaže	II - 5620
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5620
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5622
B — O existujúcom dominantnom postavení na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá	II - 5625
1. Úvod	II - 5625
2. Tvrdenia účastníkov konania	II - 5626
3. Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5633
a) Úvodné poznámky	II - 5633
b) O trhovom podiele	II - 5636
O pripísaní trhového podielu CFMI žalobcovi	II - 5637
— Úvod	II - 5637
— Analýza vnútornej organizácie CFMI	II - 5638
— Analýza súťažného postavenia GE, CFMI a Snecma	II - 5640
— Zhrnutie a záver o pripísaní trhového podielu CFMI žalobcovi	II - 5641
O trhových podieloch, ktoré Komisia zohľadnila pri posúdení sily výrobcov pôsobiacich na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá	II - 5643
— Úvahy týkajúce sa povahy trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá	II - 5643
— Úvahy týkajúce sa popredajných trhov (aftermarkets)	II - 5644
	II - 5833

— Úvahy týkajúce sa pojmu „štandardizácia“ na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá	II - 5646
— O veľkosti trhových podielov, ktoré Komisia použila na posúdenie sily žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá	II - 5648
— Posúdenie Boeingu 737	II - 5652
Záver o trhových podieloch	II - 5654
c) Vertikálna integrácia — GE Capital a GECAS	II - 5655
Úvod	II - 5655
Obchodný vplyv GECAS	II - 5658
— O politike GECAS „GE-only“	II - 5658
— O obchodnom postavení GECAS	II - 5660
Finančná sila GE Capital	II - 5662
Úvahy o vplyve, ktorý má GECAS a GE Capital na zákazníkov žalobcu na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá	II - 5662
— O vplyve GE vyplývajúcom z moci, ktorú majú jeho dcérske spoločnosti nad výrobcami lietadiel	II - 5663
— O vplyve GE vyplývajúceho z moci, ktorú majú jeho dcérske spoločnosti nad leteckými spoločnosťami	II - 5667
— Záver o vplyve GE vyplývajúcom z moci jeho dcérskych spoločností	II - 5670
Úvahy o číselných údajoch týkajúcich sa vývoja trhového podielu žalobcu po začatí nákupov a lízingu lietadiel zo strany GECAS	II - 5671
Záver o vertikálnej integrácii	II - 5674

d) Stav hospodárskej súťaže na trhu s prúdovými motormi pre veľké obchodné lietadlá	II - 5675
e) Neexistencia alebo slabý konkurenčný a obchodný tlak	II - 5678
Tlak zo strany konkurentov	II - 5678
— O postavení P & W	II - 5679
— O postavení Rolls-Royce	II - 5681
Tlak zo strany nákupcov	II - 5683
f) Záver o dominantnom postavení	II - 5685
C — O vertikálnom prekrývaní	II - 5685
1. Tvrdenia účastníkov konania	II - 5685
2. Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5687
3. Záver	II - 5696
D — O konglomerátnych účinkoch	II - 5697
1. O finančnej sile a vertikálnej integrácii	II - 5697
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5697
O finančnej moci	II - 5697
O vertikálnej integrácii	II - 5698
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5700
Úvod	II - 5700
O pravdepodobnosti budúceho Komisiou predpokladaného správania ..	II - 5701
— O výrobkoch SFE-standard	II - 5701
— O výrobkoch BFE a SFE-option	II - 5705
O vytvorení dominantných postavení na trhoch s leteckými a neleteckými výrobkami v budúcnosti	II - 5709
Záver	II - 5712
	II - 5835

2. O viazanom predaji	II - 5713
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5713
Úvodné pripomienky	II - 5713
O existencii čistého alebo technického viazaného predaja	II - 5716
O existencii zmiešaného viazaného predaja	II - 5717
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5721
Úvodné pripomienky	II - 5721
O viazanom predaji vo všeobecnosti	II - 5724
O čistom viazanom predaji	II - 5727
O technickom viazanom predaji	II - 5731
O zmiešanom viazanom predaji	II - 5732
— O predchádzajúcich postupoch	II - 5734
— O hospodárskych analýzach	II - 5736
— O strategickej povahe predpokladaného správania	II - 5742
Záver	II - 5744
E — O horizontálnom prekryvaní	II - 5745
1. O motoroch veľkých regionálnych lietadiel	II - 5746
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5746
O definícii trhu a už existujúcom dominantnom postavení na relevantnom trhu	II - 5746
O účinkoch koncentrácie na relevantný trh	II - 5748
O odmietnutí štrukturálneho záväzku týkajúceho sa prúdových motorov pre veľké regionálne lietadlá	II - 5749
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5750
O definícii trhu	II - 5750

O už existujúcom dominantnom postavení žalobcu	II - 5766
O posilnení dominantného postavenia	II - 5767
O účinkoch posilnenia dominantného postavenia na hospodársku súťaž	II - 5768
O zamietnutí záväzku týkajúceho sa veľkých regionálnych lietadiel Komisiou	II - 5773
Závery o horizontálnom prekrývaní ovplyvňujúcom trhy motorov pre veľké regionálne lietadlá	II - 5775
2. O motoroch podnikových lietadiel	II - 5775
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5775
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5776
c) Záver o horizontálnom prekrývaní ovplyvňujúcom trh motorov podnikových lietadiel	II - 5782
3. O malých plynových námorných turbínach	II - 5783
a) O definícii trhu	II - 5783
Tvrdenia účastníkov konania	II - 5783
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5783
b) O záväzkoch	II - 5790
Tvrdenia účastníkov konania	II - 5790
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5791
c) Záver o horizontálnom prekrývaní ovplyvňujúcom trh malých plynových námorných turbín	II - 5793
F — O dôvodoch týkajúcich sa nedostatkov konania	II - 5793
1. Úvodné úvahy	II - 5794
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5794
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5796
	II - 5837

2. O prístupe k určitým dokumentom	II - 5798
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5798
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5802
3. O oneskorenom prístupe k spisu	II - 5815
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5815
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5816
4. O krátkosti lehoty, ktorú mal GE na preskúmanie spisu	II - 5818
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5818
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5819
5. O rešpektovaní pôsobnosti vyšetrovateľa	II - 5823
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 5823
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 5824
Všeobecný záver	II - 5829
O trovách	II - 5830